FRITZ VON DARDEL

MINNEN

IV.

1871—1872

STOCKHOLM · P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG.

PRIS:
Häft. 5 kr., inb. 7 kr.

FRITZ VON DARDEL

MINNEN

FJÄRDE DELEN
1871—1872

JÄMTE PERSONREGISTER TILL DELARNA I—IV

STOCKHOLM
P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

PAPPER FRÅN LESSEBO

CENTRALTRYCKERIET, STOCKHOLM 1913.

Dagboksanteckningar 1871.

1 jan.

De sedvanliga nyårsuppvaktningarna hos Deras Maj:ter hafva till följd af den sorg, som drabbat drottningen, i år blifvit inställda. Sorgen hindrade likväl ej det höga herrskapet att på julaftonen som vanligt utdela sina gåfvor.

Ett telegram förmäler, att kungen af Italien tågat in i Rom; ett annat talar om Spaniens konungs högtidliga intåg i Madrid. Året börjar alltså med pomp och ståt för dessa monarker. Hvad beträffar kungen af Preussen, så tyckas Paris' portar ännu ej vara färdiga att öppnas för honom, men han har i stället erhållit kejsarkronan som nyårsgåfva.

År 1870 är i sanning ett bemärkelseår i historien. Hvilka stora, oförutsedda händelser! General Prim har nu äfven dukat under träffad af mördarhand, just då han till Spanien såsom sin efterträdare skänkt en konung. Påfven, mindre framgångsrik än denne diktator, får nöja sig med att lysa sin efterträdare som världslig härskare öfver Rom i bann.

I detta europeiska drama, hvari nästan alla nationer hafva så viktiga intressen att bevaka, intar Sverige en enastående fördelaktig ställning. Dess naturliga gränser ställa det, figurligt taladt, utanför de stridigheter och intriger, hvilka hafva till mål en omskapning af Europas karta. Tänker man så tillika på förra årets utmärkt goda skörd, som spridt välmåga bland dess inbyggare, kan man ej vara försynen nog tacksam för den lycka, som sålunda kommit den Skandinaviska halfön till del.

4 jan.

Louis Wrede gjorde oss sällskap vid middagen; han åt och drack för två samt pratade för fyra. Sedan gingo vi till

Stora Sällskapet, där vi träffade C. Mecklenburg och gubben Knorring.

På Leijonhufvuds bal i går märktes bland de unga damerna fröken Löwen, nyligen hemkommen från Algier, lång, blond med smäktande ögon, äfvensom fröken v. Aken, hvilken också är mycket vacker ehuru af en mera vestalisk skönhet.

BARON VON KNORRING.

6 jan.

Juryn för Londonutställningen sammanträdde på morgonen hos mig för att diskutera Nordenbergs anhållan att få sända sina taflor direkt till London utan att först behöfva visa dem för juryn. Vi kommo öfver alla svårigheter genom att utse en särskild jury i Düsseldorf för där anmälda taflor.

Jag skrifver i dag till Tidemand och ber honom presidera i denna jury, hvilken dessutom kommer att bestå af Fagerlin, Nordenberg, Jernberg och Nordgren. Vi afstå åt dessa herrar 140 kv.-fot, d. v. s. nästan hälften af det utrymme Sverige har att förfoga öfver för skön konst.

Edholm, som jag träffade i dag, berättade, att utgifterna för hofhållningen under förlidet år gått till 60,000 rdr mindre, än hvad förhållandet brukat vara under Sandels' förvaltningstid.

Drottning Louise skall efter sin mor hafva ärft diamanter till ett värde af 900,000 rdr samt dessutom ett landtgods i Tyskland. Hans Maj:t ämnar, som jag tror, förvandla alltsammans i reda pengar.

Man har i dag lämnat mig en utmärkt vacker etsning af den unge Rosen, »Ett krogslagsmål». Det är blott ett försök men visar en verklig mästare. Kompositionen är snillrikt funnen och full af lif. Synd, att denne konstnär skall vara så sjuklig; han är säkert vår mest begåfvade målare.

7 jan.

Var i går på middag hos Deras Maj:ter tillsammans med C. Manderström, Louis Wrede, Demirgian samt den sistnämndes vän Maubeuge. Drottningen föreföll trots den djupa sorgdräkten att vara vid ypperligt lynne. Demirgian riktade till fröken Braunerhielm, hvilken bar enahanda klädsel som H. M., den smickrande men mindre lyckade artigheten, att hon i sitt svarta dok såg ut som Jane Grey, i det ögonblick denna besteg schavotten.

Under whistpartiet tillät sig D., som åsåg spelet, att erinra därom, att kungen lofvat besöka honom på Järfva, hvarpå H. M. strax föreslog mig att göra honom sällskap dit endera dagen. Jag föregaf trägna göromål, hvilka upptoge all min tid, men då kungen utsåg söndagen för besöket, kunde jag ej neka att deltaga däri.

D. talade om att låta sina två unga bröder från Egypten komma öfver till Sverige för att här blifva naturaliserade äfvensom om att hit öfverföra deras kapital.

Han har själf skrifvit en broschyr öfver Sveriges stora kommersiella framtid, för såvidt man följer hans anvisningar. Denne österlännings självsäkerhet är utan gränser. Han har känt de mest inflytelserika personer, rest i öknen tillsammans med grefven af Chambord, grefven af Paris och prinsen af Wales samt är färdig att meddela er den europeiska kabinettspolitikens mest fördolda hemligheter. Med ett ord, han vill gå och gälla som en öfverlägsen person och gör sig viktig.

9 jan.

Vi begåfvo oss i väg kl. 1 för att frukostera hos Demirgian på Öfverjärfva. Kungen körde själf för mig i sin släde. Alfred Piper och Winroth följde efter i en annan. Vädret var mildt och föret utmärkt.

H. M. talade med mig under färden om drottningens arf. Värdet af hennes nu ärfda diamanter uppgår endast till 300,000 floriner;[1] egendomen i Schlesien med inventarier uppskattas till omkring en million men är under nuvarande krigiska förhållanden

[1] En florin motsvarar ungefär 1 krona 50 öre.

knappast säljbar. Slottet Muscow, värderadt till tre millioner fl., kostar prins Fredrik 40,000 fl. årligen i underhåll.

Demirgian serverade oss en utmärkt frukost i ett slags vinterträdgård dekorerad i österländsk stil; vinerna voro fina, köket oklanderligt. Efter måltiden besågs stallet äfvensom syrenträden.

Värden berättade bland annat om ett besök, som han haft af en doktor N., nyss återkommen från kriget med en arabisk häst, hvilken herre utan att vara bekant hvarken med honom eller

FEST HOS GREFVE PLESSEN.
Personerna äro från v.: L. Wrede, Plessen, C. Cronstedt, C. F. Palmstierna, G. Ehrenborgh, E af Edholm och S. Lagerberg.

hans gäst Maubeuge helt obesväradt kvarstannat på Järfva under hela dagens lopp.

11 jan.

Större delen af förmiddagen tillbragte jag tillsammans med Egron Lundgren hos grefve von Platen för att göra ett urval ur den senares dyrbara tafvelsamling i och för dekorering af en af salongerna äfvensom matsalen. Vi utvalde bland andra framstående mästerverk Jan Steens »Förlorade sonen», Bassanos »Bröllopsafton», »En ruin» af van Goyen, en Teniers, en van Ostade samt en Lucas Cranach m. fl. Det är en mycket värdefull samling. Därefter gick jag upp till prins August, som bad mig skrifva till

Schweiz och tillkännagifva hans ankomst till min bror på Vigner i slutet af februari. Prinsen åtföljes under resan af kapten Thorén och doktor Jentzen samt ämnar studera krigsambulanserna.

På aftonen åt jag middag hos grefve Plessen, hvilken höll

CARL XV I KUNGLIG SKRUD.
De uppvaktande herrarne äro från v.: H. Falkenberg, Dardel och A. Piper.

kalas för Louis Wrede tillika med ett dussin af hans vänner. Festen var mycket glad.

14 jan.

Oaktadt termometern visade 13° kallt, var himlen så vacker och snön så hvit, att Wrede och jag icke kunde motstå lusten att gå till Hasselbacken och där intaga vår middag. W. anförtrodde mig sitt missnöje öfver att hafva blifvit återkallad från ministerposten i Haag samt öfver sitt försättande i disponibilitet. Jag sökte trösta honom genom att påpeka fördelen af att vara en fri man

med 4,000 rdr i årlig inkomst. Han känner sig emellertid kränkt i sin värdighet och kan ej förlåta kungen, att denne icke varit mera verksam för hans bibehållande på platsen. Tillsvidare bor han emellertid hos H. M. och äter hans bröd. Sanningen är, att

»DROTTNINGENS DIAMANTER.»
Herrarne äro från v.: Dardel, A. Lewenhaupt och H. Falkenberg.

trots sitt förträffliga hjärta och sin kvickhet Wrede hvarken besitter de nödiga kunskaper ej heller den förmåga man har rätt att fordra af en diplomat. För närvarande promenerar han omkring på Stockholms gator iklädd pälsmössa och höga stöflar, görande besök hos alla sina bekanta samt hejdande de förbigående för att åt hvar och en säga någonting älskvärdt.

19 jan.

Vid riksdagens öppnande på rikssalen tjänstgjorde äfven jag och bar på den kungliga manteln, biträdd i denna viktiga förrättning af A. Piper och H. Falkenberg. Till följd af en olyckligt belägen böld led H. M. mycket af att under de långa talen nödgas sitta på tronen och måste afstå från kyrkan. De båda talmännen betonade eftertryckligt i sina hälsningstal nödvändigheten af att

CARL XV SPELAR KORT.
De medspelande äro från v.: H. Falkenberg, Dardel och A. Lewenhaupt.

göra uppoffringar för rikets försvar. Den kungl. propositionen talar om en summa af 17 millioner för inköp af krigsmateriel samt för nödvändiga befästningsarbeten. Man hänvisar till nyligen timade tilldragelser, och en mening i trontalet syftar på den ringa vördnad, som visats bestående traktater. Preussiske, franske och ryske ministrarne lyste genom sin frånvaro; troligen hade de fått nys om ifrågavarande stycke i trontalet, hvilket många förståndiga män höllo för en onödig utmaning.

Kungen återvände, så snart högtidligheten var öfver, till sina

rum och gick till sängs. Drottningen ensam utöfvade värdskapet vid middagen och inbjöd oss efteråt att följa med henne in i hennes kabinett, där hon visade oss de juveler, som hon ärft efter sin mor; två bord voro därmed uppfyllda. De nu förevisade utgjorde dock endast de värdefullaste i samlingen. Särskildt fäste jag mig vid en smaragd af ett dufäggs storlek, en solitär af ett körsbärs d:o samt ett diadem med päronformiga briljanter och äkta pärlor. Adam Lewenhaupt och Falkenberg voro nästan lika förtjusta som själfva drottningen åt all denna härlighet.

Efter cigarren gingo dessa herrar och jag in i kungens sängkammare för att med honom spela whist ända till kl. 10.

Prins August anlände under tiden för att säga sin broder farväl.[1]

23 jan.

Vi voro i går på bröllopskalas hos Trolle-Bondes till ära för Hjalmar Kalling och fröken Schmiterlöw. Bruden är en 33-årig, kraftigt byggd flicka. De ämna slå sig ner i Småland. Bland gästerna voro grefve Lagerbjelke, Ribbings, Boy m. fl. Jag gjorde bekantskap med en ung fru Schmiterlöw, född tyska och mycket behaglig.

Underrättelserna från kriget äro för fransmännen olyckliga; deras tre arméer kring Paris befinna sig i fullständig upplösning, under det att preussarne alltjämt energiskt bombardera hufvudstaden. Gambetta tycks likväl ej förlora modet.

De första debatterna i Riksdagen hafva varit ganska häftiga; de rörde sig om regeringens statsverksproposition. Herrar Hedin, Erik Sparre och Törnfelt voro de ifrigaste kämparne på oppositionens sida. Sparre förklarade sig vilja blifva en svensk Gambetta.[2] De andra angrepo det monarkiska styrelsesättet i allmänhet och det kungl. apanaget i synnerhet. Deras anföranden synas emellertid icke hafva vunnit anklang inom Andra kammaren, hufvudsakligen bestående af bönder, visserligen njugga, då det gäller deras slantar, men föga fallna för republikanska idéer.

[1] Han skulle nämligen anträda en utländsk resa. Se ofvan sid. 5.

[2] Yttrandet återfinnes ej i det justerade riksdagsprotokollet.

28 jan.

Mottagning i går hos finansministern Wærn; dessa tillställningar äga rum alla fredagar. I salongerna trängdes riksdagsmän, ämbetsvärlden, artister m. m. Få damer; de sutto i ett särskildt rum kring ett stort bord sysslande med handarbeten. Endast sällan vågade sig någon herre dit in.

Samma afton var jag äfven på supé hos fru Sigrid af Petersens, där jag träffade två mycket vackra systrar Lavonius från Finland; den ena, en sydländsk typ, är änka.

Man väntar att när som helst få höra, att Paris kapitulerat. General Trochu har lämnat ifrån sig befälet; garnisonen är modlös.

En plan, som tillskrifves Thiers men, efter hvad som uppgifves, i själfva verket skall leda sitt ursprung från Bismarck, går ut på att sätta belgiernas konung på Frankrikes tron. Den franskatalande delen af Belgien skulle då tillfalla Frankrike, och Tyskland skulle taga återstoden jämte Luxemburg och Holland; men hvad säger väl England härom?

Kung Carl lider af sin åkomma, och resan till Norge är uppskjuten. H. M. ligger nu på soffan i sin atelier, där han mottager besökande, för hvilka monarken utvecklar sina idéer angående vårt försvar.

29 jan.

Enligt telegrammen för i går och i dag skulle Paris' kapitulation vara nära förestående. En tre veckors vapenhvila är beslutad, och tyskarne hafva besatt de omgifvande fästningarna; de franska trupperna komma att tills vidare förblifva krigsfångar.

Folkrepresentanterna skola sammankallas för att välja en regering, med hvilken fred kan afslutas. Alltså är detta drama nu utspeladt, och täckelset faller öfver Frankrikes förödmjukelse.

31 jan.

Middag hos engelske ministern Jerningham. Matsedeln upptog 13 rätter utom desserten. Vinerna hafva legat väl länge, påstår Plessen, men köket är utmärkt. Jag slutade aftonen hos

Wachtmeisters. Jag språkade med van Loo om Bismarcks plan att förena Belgien med Frankrike under belgiske kungens spira; han tycktes alls icke gilla detta förslag. »Man slår sig icke gärna ihop med en bankrutterad för att med sina pengar hjälpa honom att återupprätta sin förmögenhet», sade han. »England skall för öfrigt aldrig gå in på att se Antwerpen i fransmännens händer.»

Nyheterna för dagen äro, att Belfort samt Bourbakis armé icke inbegripits i vapenhvilan. Paris skall inom loppet af 14 dagar betala segraren 200,000,000 fr.

Hemma i Sverige tager man liflig del i den katastrof, som afslutar en kamp, i hvilken alla sympatier voro på Frankrikes sida.

Vid Nya elementarskolan lära flera elever hafva anlagt sorg.[1] Återstår nu att se, om ej vid vapenhvilans slut kriget blossar upp på nytt. Genom att vägra att göra fred efter Sedan hafva fransmännen dock gjort Europa en ofantlig tjänst, då de försvagat tyskarnes arméer och sålunda för långa tider urståndsatt dem att anfalla andra närbelägna stater.[2]

5 febr.

Vi voro i fredags hos Sibberns, som gåfvo en stor soaré för 400 personer. I lördags hos J. Ankarcrona gjorde jag bekantskap med en mycket högväxt friherrinna von Otter. Hon är ovanligt stor samt ser glad och jovialisk ut. I går åt jag middag hos Trolle-Bondes tillika med Wrede och några andra herrar. Husets döttrar liksom äfven deras moder voro särdeles glada och vackra, och vi tillbragte en i allo angenäm afton.

August Michaelson har aflidit, lämnande efter sig åt sonen tre millioner. Grefve v. Engeström ligger för döden; han hade just åt sig låtit uppföra ett synnerligen bekvämt inredt hus, som han tänkte taga i besittning denna vår för att där i lugn tillbringa sina återstående dagar. Döden skall gifva honom en ännu fridfullare bo-

[1] Lärjungarne i sjunde klassen anlade sorg vid underrättelsen om Paris' kapitulation.

[2] Yttrandet är betecknande för den fientlighet och misstro mot Tyskland, som rådde i Sverige vid denna tid.

ning. Hustrun, som är ryska, hade gift sig med honom, oaktadt hon fått veta, att mannen undergått en viss, i Österlandet bruklig operation, hvilket dock på intet vis tycktes störa deras äktenskapliga lycka.

Regeringen i Paris, företrädd af Jules Favre, har för valen till konstituerande församlingen påbjudit fullkomlig valfrihet. Den regering, som har sitt säte i Bordeaux och hvars själ är Gambetta, förbjuder däremot att rösta på någon kandidat, tillhörande de dynastier, som förut regerat i Frankrike, eller som beklädt något ämbete under den kejserliga styrelsen. Följden häraf har blifvit en tvedräkt, som troligen kommer att omöjliggöra alla lagliga val samt kasta landet i anarki. Gambetta vägrar att underkasta sig regeringen i Paris och utfärdar påbud stridande mot dem, som komma från densamma. Den ene predikar fred, den andre upphäfver nya krigsrop. Under tiden hafva vi fått bevittna den fjärde franska arméns tillfångatagande, nämligen Bourbakis 80,000 man, hvilka, jagade samt kringrända, tvungits att söka skydd i Schweiz och där nedlägga vapnen. Paris' befästningar äro i tyskarnes våld, dess kanoner vända mot stadens invånare.

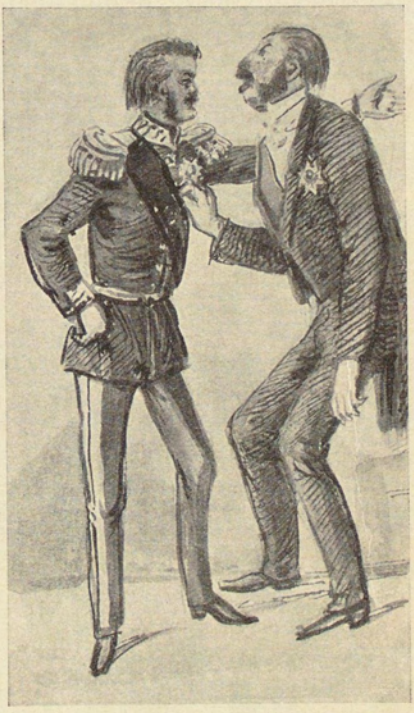

BILDT OCH SIBBERN.

10 febr.

Kungen har dessa senare dagar varit allvarsamt sjuk; en ny böld har uppenbarat sig jämte oroande symtom, hvarför man hyst fruktan för en invärtes inflammation. H. M. har feber och ingen aptit. I dag befinner sig dock den höge patienten en smula bättre.

Jag åt middag hos grefve Platen och hade därvid tillfälle att beundra fröknarna Wachtmeister, hans dotterdöttrar, hvilka äro ett

par mycket friska och blomstrande samt verkligen förtjusande unga flickor.

11 febr.

Kungens hälsotillstånd är fortfarande orogifvande; febern håller i sig, och professor Santesson låter föga förhoppningsfull. Om något skulle tillstöta, kan man befara det värsta.

Var i dag hos belgiske ministern baron van Loo, hvilken är den angenämaste af nu härvarande diplomater; gick sedan på ryske ministern Daschkows soaré. Furst Wrede, österrikiske legationssekreteraren, gör sin kur för den vackra ryskan fröken Czapska, som redan lär ha gifvit både Sandford och Capnist korgen.

Kölden fortfar envist; sedan åtta dagar visar termometern hvarje morgon 20—23° kallt. Danska posten är afbruten; vi få beträffande underrättelser från Frankrike nöja oss med telegrafen. Ett i dessa dagar omförmäldt upprop från Napoleon till franska nationen förefaller mig något apokryfiskt; jag har svårt att tro honom om att hafva skrifvit något så jämmerligt.

13 febr.

I går befann sig kungen något bättre, ehuru man alltjämt är orolig för sjukdomens följder. En t. f. regering med prins Oscar i spetsen tillsattes i dag. Jag råkade H. K. H. i går afton i kungens biljardrum; han såg helt strålande ut. Drottningen sköter själf om sin gemål, tillbringar hela dagarna vid kungens säng och läser högt för honom, då febern ej för mycket ansätter den sjuke.

16 febr.

Var i går på soaré hos Wennerberg. M:lle Bergman sjöng med talang, m:lle Agrell spelade fiol.

Kungen tycks nu vara på bättringsvägen samt börjar återfå aptit och sömn; för 2, 3 dagar sedan hade läkarne föga hopp. Om denna vändning till det bättre fortfar, torde H. M. blifva återställd från sin svåra sjukdom.

Vägar och järnbanor äro så belamrade med snö, att signor Travera måste använda sex dagar för resan från Helsingborg till Stockholm. Posterna framkomma mycket oregelbundet.

Prins Oscar, som sedan tre dagar är regent, tycks just ej vara riktigt i statsrådens smak; han tröttar ut dem genom att för mycket gå i detalj samt äfven genom sina många frågor i stundom mera oviktiga ärenden. H. K. H. äger icke sin broders jämna lynne, så angenämt vid samarbete mellan öfver- och underordnade. Prinsen har ej den ringaste likhet med kung Carl.

De båda brödernas goda egenskaper, förenade hos en och samma person, skulle göra en mönsterkung.

Prins Oscar utmärker sig genom ett fint uppträdande och en god ton, han har lust för arbete, är på förståndigt vis ekonom samt försiktig i sitt privata lif, egenskaper, som däremot fattas kungen, men som denne ersätter genom sitt förträffliga hjärta och sin, i ordets vidsträcktaste bemärkelse, stora gifmildhet.

PROFESSOR G. SALOMAN.

Jag deltog i går i en soaré hos artisten Saloman, som har flyttat till hufvudstaden. Ej synnerligen betydande som konstnär gjorde han ett rikt gifte med en m:lle Jacobson från Göteborg och är nu änkling med tre döttrar. Vi voro ett 40-tal gäster. Vid supén höll värden för mig ett smickrande tal, som jag måste i samma tonart besvara. En sångkvartett lät höra sig, diverse tal blefvo hållna, många bålar tömda, och festen slutade först kl. $^1/_2 2$ på morgonen.

Samma dag firade C. J. Bonde med pomp och ståt sitt silfverbröllop. Middagsbordet var, sägs det, så belamradt med silfverpjäser, att gästerna på ömse sidor om bordet ej kunde se hvarandra.

BARON CARL JEDVARD BONDE.

Kungen fortfar att förbättras.

19 febr.

I går gafs första föreställningen af Södermans »Hin ondes lärospån»; det är en liten operett i en akt med vacker musik, som blef mycket applåderad. De uppträdande voro Arnoldson, Arlberg och m:lle Grabow. Därefter uppfördes »Mjölnarvargen» af Hallström samt baletten »En dröm» med musik äfven af Hallström; den föreföll mig äga flera täcka motiv.

20 febr.

Tredje lysningen för Edholm och fröken Braunerhielm i går med allmänt framförda lyckönskningar efteråt hos fästmön.

Juryn för Londonutställningen utsåg i dag de taflor, som skulle utställas i den svenska afdelningen.

22 febr.

Kungen lät kalla mig till sig i går kl. 3. Jag fann honom mycket afmagrad, ögonen hade blifvit större och tämligen matta. För öfrigt var monarken vid utmärkt lynne, särdeles språksam samt road af att höra nyheterna för dagen. Febern har upphört, varbildningen lämnar ej anledning till oro, och man anser, att

H. M. är utom fara, hvarför bulletinerna indragas från och med i dag. Drottningen däremot ligger till sängs till följd af en förkylning.

24 febr.

Ett bref från general Brincourt, fånge i Düsseldorf, omnämner bland annat en skrifvelse, som han fått mottaga från kungen efter Metz' kapitulation, och uti hvilken H. M. visat sig mycket fientligt sinnad mot Tyskland. Det är väl detta bref eller också ett annat dylikt till kapten Vernier, som blifvit öppnadt af de preussiska myndigheterna samt nu gör sin rund i den engelska och tyska pressen. Man klandrar en neutral nations monark för hans obetänksamhet att åt pennan anförtro känslor så litet i harmoni med neutraliteten. Då emellertid skrifvelsen i fråga icke blifvit kontrasignerad af ett statsråd, tycks mig saken, enär det ju här är fråga om en konstitutionell monark, vara af ringa politisk betydelse.

Kung Carls personliga åsikter rörande Frankrike voro för öfrigt långt ifrån någon hemlighet för hans onkel tyske kejsaren,[1] äfven innan brefvet till Brincourt eller Vernier blifvit öppnadt.

27 febr.

Vi vänta med otålighet underrättelser om freden, beträffande hvars villkor man sväfvar i okunnighet, emedan telegrammen äro hvarandra motsägande.

28 febr.

Se här de fredsvillkor, som förelagts konstituerande församlingen. Fem milliarder francs att betalas inom fyra år, härjämte afträdandet af Elsass utom Belfort samt af det tyska Lothringen och Metz. En del af Frankrike skall dessutom hållas besatt af tyskarne, till dess alla dessa villkor blifvit uppfyllda.

Man finner i allmänhet villkoren allt för hårda och förebrår segraren att missbruka sin ställning, men vill man vara opartisk, torde man väl också nödgas medgifva, att Frankrike, om det segrat, med all sannolikhet skulle hafva annekterat Rhenprovinserna samt jämväl låtit fienden betala krigskostnaderna.

[1] Kejsar Wilhelm var drottning Louises morbroder.

Vid akademisammanträdet i dag valde vi tre nya hedersledamöter: Trolle-Bonde, Wennerberg och Ehrensvärd, samt tre ordinarie ledamöter: Zettervall, Rydberg och Edelsvärd; den sistnämndes val är en hyllning åt honom för den goda smak han i allmänhet nedlagt på byggnaderna vid järnbanorna. Dessa byggnader hafva utöfvat ett godt inflytande på arkitekturen i närliggande trakter. Man uppläste äfven ett mycket intressant bref från stipendiaten Arborelius, som studerar i München.

MAJOR EDELSVÄRD.

3 mars.

Freden beslöts i går med[1] en majoritet af öfver 300[1] röster. Trettiotusen man tyska trupper hafva intågat i Paris. Förödmjukelsen är fullständig.

6 mars.

Jag besökte kungen i söndags med anledning af Brincourts bref. H. M. mottog mig liggande i sin säng och rökande sin pipa samt var vid mycket godt lynne. Drottningen höll honom sällskap. H. M. har gul hy; hans hår och skägg hafva en obeskriflig färg midt emellan grönt och violett. De kunde behöfva svärtas.

11 mars.

Svenmiddagen i förgår för Edholm, gifven af hans vänner på Hasselbacken, var mycket glad. Vi voro inalles 57 personer. General Wrede, Hedberg och Wijkander höllo tal; den sistnämndes verser sjöngos efter middagen af Knut Almlöf. Vid bålarna fortsattes talen af bland andra Svante Hedin, Ehrensvärd, Peder Ribbing samt Edholm själf. Andra gardets musik spelade från läktaren i stora salen. Herrarne från teatern inbjödo mig sedan att

[1] Freden beslöts med 546 röster mot 107.

jämte Edholm medfölja till Fredriksons hem, där pokulerandet fortsattes under nya tal af Hedin, Hedberg, Östlund m. fl. Dessa herrar hafva bildat en särskild klubb, i hvilken Edholm är stormästare och Hedin ljussläckare; också räcka sammanträdena till långt fram på morgnarna. Denna gång var jag glad att befinna mig hemma igen kl. 2 på morgonen, ganska trött efter alla anföranden och tömda punschglas under sammanlagdt 9 timmar.

Dagen därpå upprepades festandet, ehuru nu mera måttligt, hos Scholanders, hvilka hos sig samlat artisterna jämte deras fruar.

Daniel Hwasser afled samma dag, som vi firade hans chef med en svenmiddag. Han var en af kungens synnerliga vänner samt känd för sina kvicka infall och sin vackra sångröst. Dessa hans egenskaper gjorde honom under ett trettiotal år till en eftersökt gäst vid alla glada samkväm, men genom det myckna drickandet, som häraf blef en följd, undergräfdes äfven så småningom hans hälsa.

För Teaterstyrelsen, där Hwasser var sekreterare, är dock förlusten ringa; platsen hade han erhållit genom sin kunglige beskyddare, och han gjorde där mer besvär än nytta, främst upptagen som han var med att bevaka sin hustrus intressen, ofta till förfång för öfriga skådespelerskor.

12 mars.

Edholms bröllop ägde rum i går afton kl. 8 i drottningens våning. Eftersom kungen var sängliggande, fördes brudgummen i stället af prins Oscar. Drottningen förde bruden, och Rundgren förrättade vigseln. Utom hela kungliga familjen, prinsessan Eugenie inberäknad, fanns där en hundra gäster, som sedan äfven deltogo i supén. Vid denna fäste Hennes Maj:t min uppmärksamhet på matsedeln, som upptog en af henne själf uppfunnen bröllopstårta. Hon höll sedan lyckönskningstalet för de nygifta, hvilka dagen därpå afreste till Wien.

Man har skämtat åtskilligt öfver detta äktenskap; en 54-årig man som gifter sig med en 24-årig flicka, dessutom känd för sitt mycket lifliga väsen. Säkert är emellertid, att för närvarande se båda ut att vara särdeles belåtna med hvarandra.

13 mars.

I går hade Trolle-Bonde en stor konstnärsmiddag. Hans hustru, hans döttrar och hans sonhustru Ida bildade en vacker bukett af damer. Efter middagen fingo de höra en del tal och sånger.

Knappt har belägringen hunnit häfvas och tyskarne draga bort från Paris, förrän oroligheter genast börjat med konflikter mellan trupperna och nationalgardet; de våldsammaste tidningarna hafva indragits, och de mest utpräglade republikanerna med Victor Hugo och Rochefort i spetsen lämnat representationen. Det är nog tvifvelaktigt, om general Aurelle de Paladines skall lyckas hålla hufvudstadsbefolkningens lidelser i styr. Det skulle kräfvas en diktators järnhand för att återställa ordningen i denna bråkiga myrstack.

15 mars.

Var hos prins Oscar för att inbjuda honom till Konstakademiens högtidsdag den 21 samt anhålla, att han härvid såsom vanligt ville utdela prisen till eleverna. H. K. H. bad om några dagars betänketid; hans ställning som regent tvunge honom nämligen att undandraga sig att taga direkt del i afgörandet af de särskilda statsinrättningarnas angelägenheter. I alla händelser ville han veta, huruvida hans kungl. broder i ett liknande fall hade infunnit sig vid akademiens högtidsdag. Jag svarade prinsen, att, för den händelse han ej ansåge sig böra komma, jag ämnade bedja ecklesiastikministern att förrätta prisutdelningen.

21 mars.

Från Paris äro nyheterna föga lugnande. Insurgenterna synas för ögonblicket vara herrar på täppan, och den röda flaggan är hissad på Hôtel de Ville. Generalerna Clément Thomas och Lecomte hafva nedskjutits; konflikten är således fullständig.

22 mars.

Akademiens högtidsdag firades i går. Prins Oscar infann sig och antydde i sitt tal, hurusom det beklagliga kriget hade häm-

mat konstens utveckling, men till all lycka vore striden nu utkämpad. »Dock väntar Er, mina herrar», så föllo hans ord, »en annan kamp, nämligen striden mellan ljuset och mörkret, civilisationen och barbariet, vetandet och okunnigheten.» H. K. H. försäkrade till slut akademien, att densamma under Carl XV:s regering kunde vara förvissad om kungligt beskydd; hvad beträffade ho-

DIETRICHSON OCH BIELKE.

nom själf, så ville han nu lämna bevis på sitt intresse för denna institution genom att åt eleverna utdela de belöningar, som tillerkänts dem.

Det blef tre medaljer, nämligen åt m:lle Ekvall och Gegerfelt för målning samt åt Holmgren för arkitektur. De elever, som försökt sig på prisämnet »Abraham förskjutande Hagar», hafva icke lyckats; däremot har Ekström en »Solnedgång», som ej saknar känsla. I allmänhet finner jag elevstudierna, såväl hvad be-

träffar färgbehandling som teckning, svaga. Vi hafva brist på lärare, som själfva i högre grad besitta dessa konstens tvenne förnämsta uttrycksmedel.

De svenska utställningsföremålen, som blifvit godkända af juryn, afsändes i går till London. Grefve Bielke och Dietrichson, hvilka hade i uppdrag att utvälja dem, som hörde till keramiken, hafva haft svårt att komma öfverens. Man blef till sist tvungen att telegrafera till Göteborg efter en tredje juryman; det kunde eljest vara fara värdt, att dessa herrar grälade ännu i dag.

25 mars.

I förgår voro vi på en glad liten middag hos Sven Lagerberg. Sedan gingo vi på teatern och sågo Offenbachs nya stycke »Prinsessan af Trébizonde».

R. Björnstjerna bjöd äfven nyligen på en teaterföreställning hemma hos sig, därvid en fransk pjäs först gafs, i hvilken d'Otrante och grefvinnan Sinclair uppträdde, samt därefter ett svenskt originalstycke, som spelades af fröknarna Hierta och Lagerbielke. Jag kunde ej närvara till följd af förkylning. Det lär hafva lyckats mycket bra.

Drottningen lider svårt af en bröståkomma och kungen af en tumör på ena benet.

27 mars.

Drottningens tillstånd har förvärrats, så att man hyser allvarsamma farhågor; förliden natt ökades de oroande symtomerna, och i dag på morgonen, då jag på slottet antecknade mig på den utlagda listan, tycktes omgifningen hafva förlorat allt hopp om förbättring. Febern är mycket hög, krafterna minskas, och lungorna äro fulla af slem, som H. M. ej förmår hosta upp.

Under det jag talade härom med vakthafvande kabinettskammarherren Knorring, satt prins Oscar i rummet näst intill, sysselsatt med att skriftligen underrätta den sjukas närmaste anhöriga och bereda dem på det värsta.

I tamburen träffade jag ordonnansofficeren Hallencreutz, som kungen skickat i förväg för att aflägsna alla personer från trap-

por och korridorer, i ändamål att bereda rum för H. M., hvilken buren af 4 lakejer vore på väg till sin gemåls sjukbädd. Vincent Lundberg berättade sedan, att Deras Majestäters sammanträffande varit ofantligt rörande. Drottning Louise, som på mer än en vecka icke träffat kungen, skriker, oaktadt sin svaghet, nu högt af glädje och sluter honom ömt i sin famn. Rörelsen griper äfven kungen, hvilken gråter som ett barn. Efter en tio minuters förlopp återbäres H. M. till sina rum.

I afton kl. 6 ägde i slottskapellet förböner för drottningens tillfrisknande rum. Kyrkan var fylld af uniformerade ämbetsmän, damer och privatpersoner. Det var Rundgren, som predikade. Alla tyckas taga liflig del i den olycka, som hotar hela landet.

Drottning Louise har städse utmärkt sig för sina oförvitliga seder samt varit ett mönster i fråga om husliga dygder. Hon har haft det goda omdömet att aldrig blanda sig i politiska intriger, och hennes inflytande har aldrig skadat någon; också blir hon uppriktigt saknad af alla förståndiga människor, hvilka icke endast döma efter ytan. Då hon ju är mycket litet meddelsam, aldrig eftersträfvat att behaga andra än sin gemål samt härjämte är blottad på allt hvad grace heter, måste man hafva sett denna kvinna på nära håll för att kunna göra full rättvisa åt hennes gedigna egenskaper samt åt den outtömliga kärlek, hvarigenom hon också lyckats bevara sin flyktige gemåls aktning äfvensom hans tillgifvenhet för hennes person orubbade.

Man har telegraferat till danske kronprinsen, som jämte kronprinsessan anländer i morgon.

En stor bal, som skulle gifvits på Phenix för societeten af en engelsk turist m:r Russell, har inställts liksom äfven operaföreställningen.

Af sin omgifning är drottning Louise måhända mer ärad än älskad. Hennes naturliga böjelse att göra narr af nästans små fel och särskildt hennes häraf härflytande vana att förlöjliga de personer, som haft nåden äta vid hennes bord, så snart de vändt ryggen till, måste göra uppvaktningen förtrogen med tanken på, att det snart torde blifva äfven dess tur.

Drottningen äger, ledsamt nog för resten, en hel samling karikatyrer af min hand, beställda i tur och ordning, allt eftersom originalen passerat förbi hennes satiriska öga.

29 mars.

Den sjukas tillstånd, som under natten var hopplöst, är i dag på morgonen en smula bättre; efter 2 timmars sömn kände patienten något mindre tryck öfver bröstet. Då jag vid 11-tiden gick upp för att höra efter nytt, råkade jag i slottstrappan kronprinsessan Louise, anländ i går afton, som, i det hon gaf mig sin hand att kyssa, uttryckte sin stora glädje öfver denna glimt af hopp. Under dagens lopp har ingen försämring inträdt, hvarför teaterföreställningarna åter börjat.

31 mars.

Drottning Louise afled i går kl. 11,20 f. m. En timme förut hade man på hennes begäran hämtat kungen till hennes dödsbädd. Själsförmögenheterna återfingo under detta sammanträffande sin spänstighet, och de närvarande hörde henne med tydlig röst taga farväl af sin make.

»Jag befinner mig mellan himmel och jord och tycker mig omgifven af idel ljus. Kyss mig ännu en sista gång! Om jag brustit i mina plikter mot dig, så förlåt mig!»

Vid dessa ord utropade den djupt rörde kungen: »Och det är du, som anklagar dig för detta!» Drottningen afsomnade stilla och lugnt. Hon hade på morgonen tagit nattvarden, och prinsessan Sophie hade under tiden läst böner vid dödsbädden.

Änkedrottningen föll tvenne gånger i vanmakt och ligger i dag till sängs i feber.

Jag var i dag på morgonen uppe hos kungen för att kondolera samt fann honom mycket lugn och undergifven, sysselsatt med textning, under det han rökte en stor sjöskumspipa. Hans dotter kronprinsessan höll honom sällskap. När H. M. talade med mig om den bortgångnas utmärkta egenskaper och hennes orubbliga tillgifvenhet för honom, kommo tårar i hans ögon; därpå tillade han: »Lyckligtvis läker tiden alla sår!»

Drottningens död har framkallat en verklig landssorg. Endast

för 14 dagar sedan sågs hon promenera ut till Djurgården och föreföll att vara vid utmärkt hälsa. Man tyckte om hennes enkla sätt utan alla anspråk, hennes hederliga tafatthet och goda holländska ansikte. På mig personligen har händelsen gjort ett bedöfvande intryck. För att förströ mig gjorde jag i pastor Puaux' sällskap en spatsertur till Solna. Jag kan ingenting företaga mig, då alla mina tankar äro upptagna af detta sorgliga dödsfall.

Louis Wrede reser i morgon för att till prins Fredrik i Haag framföra officiell underrättelse om dotterns död. Tre månader förut gjorde han samma resa men då med anledning af denne furstes gemåls frånfälle.

Edholm, som var på väg till Italien, har plötsligt måst afbryta bröllopsresan för att återvända till Stockholm. Prins August är äfven på hemväg.

2 april.

Efter att hafva åhört Te Deum[1] och den af Rundgren i anledning af drottningens död hållna betraktelsen gick jag på en sammankomst i Idun för att lyssna till herr Ekgrens föredrag öfver de olika partierna i Frankrike. Han har i egenskap af Aftonbladets korrespondent varit vittne till de senaste politiska händelserna. Enligt E:s förmenande önskar man framför allt en stark regering, som är i stånd att värna den enskildes egendom och trygga allmän ordning i landet. Flertalet fransmän inger, efter hvad han påstod, republiken föga förtroende.

4 april.

Aftonens telegram omförmäla strider mellan Versaillestrupperna och kommunen i Paris. Mac Mahon är utnämnd till högste befälhafvare för regeringstrupperna; det är att hoppas, att han vinner mer framgång här än mot tyskarne och att han förmår krossa den socialistiska republiken, innan den hunnit göra allt för mycket ondt.

5 april.

Man erfar från Versailles, att regeringstrupperna tillbakaslagit 4,000 upproriska, samt att general Vinoy afskurit deras återtåg. Flourens lär hafva stupat.

[1] Den s. k. tacksägelsen, som ägde rum den 31 mars.

Jag hade i dag besök af arkitekten Törnqvist, hvilken kom för att beklaga sig öfver Scholander, som vid en öfverläggning angående biblioteksbyggnaden skulle på ett för hans värdighet sårande sätt hafva snäst honom, då han uttalade sig i frågan.

I ÖFVERINTENDENTSÄMBETET.
Från v.: A. Törnqvist, J. Haverman, F. Ekmarck, E. v. Rothstein.

Det är icke första gången dessa herrar kommit i lufven på hvarandra, och jag antar, att de hafva orätt båda två.

10 april.

Såg kungen i går sitta helt lugnt och texta i sällskap med prinsessan, som tillbringar en del af dagen hos sin fader och äter middag tillsammans med honom. De hålla som bäst på med att bränna upp drottning Louises efterlämnade papper, hvilka upptaga två hela skåp. Den aflidna förvarade nämligen allt, som hon erhöll, samt skref äfven själf en hel del anteckningar.

Till gode män för fördelningen af arfvet, som enligt makarnes inbördes testamente till $^3/_4$ faller på kungens och till $^1/_4$ på hans dotters lott, hafva utsetts Knut Åkerhielm och grefve Plessen. Louis De Geer blir boets utredningsman.[1]

Kungen sade mig, att han om fredag ämnade återtaga regeringen. H. M. går omkring stödd på en käpp men kan ej närvara vid begrafningen. Man har ordinerat honom Särö hafsbad under juli månad.

13 april.

Förberedelserna för drottningens begrafning hafva tagit sin början; den är utsatt till den 21 dennes. Holländske generalen de Panhuys och danske generalen Hegermann-Lindencrone hafva i går anländt till hufvudstaden för att å sina suveräners vägnar kondolera. Prins August inträffade i går, och i morgon väntas fursten af Wied, prins Fredriks af Nederländerna blifvande måg. Danske kronprinsen, som återvändt på några dagar till Köpenhamn för att närvara vid firandet af sin faders födelsedag, är nu tillbakakommen.

GREFVINNAN LOTTEN OXENSTIERNA, F. GYLLENHAAL, OCH GREFVE D'ERIZZO.

Under tvenne dagar har på slottet hållits kondoleanskur kl. 7—9 på aftonen. Damerna Posse, Manderström, Bildt och Oxenstierna tjänstgjorde som öfverhofmästarinnor för de olika hofven. Grefvinnan Plessen hade mottagning hos danska kronprinsessan.

[1] Boets utredningsman var justitiestatsministern A. Adlercreutz.

Jag har i dag i Edholms loge åhört de 3 första akterna af Kristina Gyllenstierna, ett skådespel af ett fruntimmer, kändt un-

GRUPP AF HOFMÄN.
Från vänster: i öfra raden: W. Sandels, R. von Rosen, E. af Edholm, H. Falkenberg, B. Schildt och S. Lagerberg; i nedra raden: L. von Stedingk, G. A. Sparre, C. Manderström och J. A. Kantzow.

der pseudonymen Mattis. Det var ganska medelmåttigt och salen nästan alldeles tom.

14 april.

Excellensen Sparre föreföll i afton orolig öfver, att diplomatiska kårens damer icke infunnit sig vid kondoleanskuren under förevändning, att de ej blifvit särskildt underrättade härom. Baron Richthofen beklagar sig också öfver, att han icke blifvit mottagen med vederbörliga ceremonier, då han i egenskap af kejsarens af Tyskland minister kom för att till prinsen-regenten framlämna sina kreditivbref. Man hade förvägrat honom stora trappuppgången, och i lilla trappan hade en person, som gick ned för densamma, hindrat trafiken; dessutom var ingen honom till mötes för att anmäla hans ankomst för prinsen, som tog emot honom i civil förmiddagsdräkt.

Denne diplomat synes hafva till uppgift att här göra sig obehaglig.

15 april.

L. Wrede är återkommen från sin resa, som inbringat honom Dannebrogens stora band och prins Fredriks porträtt, omgifvet af briljanter. Fursten af Wied har äfven anländt; han säges vara mycket »comme il faut» samt enkel i sitt uppträdande.

22 april.

Frågan om arméns ombildning tycks nu vara afgjord åtminstone för i år; man stannar vid status quo. Första kammaren har väl något så när gått in på det kungl. förslaget,[1] grundadt på indelta armén såsom kärna och med utsträckta beväringsöfningar som komplement, men Andra kammaren förkastade förslaget; den vill icke höra talas om någon ökad värneplikt, utan att indelningsverkets börda aflyftes, hvarför regeringen ser sig tvungen att antingen upplösa denna kammare samt vädja till valmännen eller också uppskjuta den viktiga frågan ännu en gång. Jag hoppas, att ministären ej ger vika.

Drottning Louises begrafning ägde rum i går med sedvanliga ceremonier. Emedan vintern ännu fortfar, hade man befriat da-

[1] Första kammaren antog ej den kungl. propositionen men uttalade sig för indelningsverkets bibehållande ehuru med vissa lindringar.

merna från skyldigheten att gå med i processionen till kyrkan. Herrarne fingo i sista stund tillåtelse att bära öfverplagg. Hvarken kungen eller änkedrottningen kunde af hälsoskäl närvara vid ceremonien.

Riddarholmskyrkan hade dekorerats mycket enkelt med en katafalk samt med svart kläde. Gasbelysningen och dagsljuset stredo därinne med hvarandra, hvilket gjorde intrycket mindre dystert, än hvad fallet varit vid föregående kungl. begrafningar. Operans artister sjöngo en kantat af Norman med ord af Strandberg; likpredikan hölls af Rundgren och afslutades med uppläsandet af ett minnestal, författadt af f. d. statsrådet Carlson. Under trenne dagar hade det kungl. liket stått utställdt på »lit de parade» under öfliga ceremonier; en väldig människomassa trängdes för att njuta af denna sorgliga syn.

25 april.

Kungen uppenbarade sig i dag vid middagen för första gången efter sin sjukdom; det var för att hedra de främmande gäster, som anländt till begrafningen.

Staden Strängnäs är till tre fjärdedelar nedbrunnen.[1]

28 april.

Kallades till kungen i dag. H. M. hade just gjort sin första promenad i vagn och föreföll att vara vid utmärkt lynne. Monarkens porträtt af Gertner, knästycke med armarna korslagda öfver bröstet, hade med anledning af konstnärens död hitskickats, ehuru det endast var till hälften fullbordadt. Jag tillrådde H. M. att låta Troili afsluta bilden. Kungen bad mig att förblifva hos honom på Ulriksdal under sommaren, till dess Säröresan företoges, emedan han hade behof af sällskap.

H. M. yttrade sin belåtenhet öfver Riksdagens beslut att inköpa Dramatiska teatern för 270,000 rdr. Denna byggnad var kungens enskilda tillhörighet, och genom köpet ser han sig i stånd att betala teaterns skuld, som belöper sig till ungefär samma summa. Kungen omtalade också, att han tänkte till staten do-

[1] Uppgiften torde väl ej vara fullt riktig, men en stor del af staden blef lågornas rof.

nera sina samlingar af vapen och antika föremål; de förstnämnda skulle öfverlämnas till Nationalmuseum, de senare däremot stanna på Ulriksdal, under villkor att staten förbunde sig att hålla detta slott i godt stånd. »Jag hoppas», tillade H. M., »att arfvet efter min svärmor blir tillräckligt stort för att sätta mig i stånd att till det yttre restaurera Ulriksdal i enlighet med Scholanders plan». Sistnämnda byggnadsförslag, flera gånger förut godkändt, därpå åter lämnadt åt framtiden, får nog, som jag tänker, alltjämt samma öde.

GENERAL HAZELIUS.

Man söker förmå kung Carl att flytta från sin våning i Stockholms slott, hvilken är belägen i entresolen samt låg och osund, men H. M. vill alls icke höra talas härom. Han nöjer sig med att invid sitt rökrum låta inreda en liten matsal, som tapetseras med några präktiga gobelinväfnader från Mälsåker. Man ämnar äfven göra några förändringar i drottningens våning; den s. k. gobelinsalongen skall nämligen blifva musikrum, och de dyrbara tapeterna flyttas till en af de andra salongerna.

29 april.

General Hazelius afled i går vid 74 års ålder. Ända intill sista vintern hade han bibehållit sin ungdomliga både kroppsliga och andliga spänstighet. Denne mans verksamhetsdrift i den mångfald af olika förrättningar, som han ägnade sig åt, var utomordentlig.

Få dagar, innan han dog, skref han ett anförande, som upplästes i Första kammaren, och däri han på det varmaste anslog de patriotiska strängarna i och för åstadkommande af en armé, tillräckligt stark att värna fäderneslandets oberoende. Intet i detta eldiga och vältaliga yttrande antydde ett så hastigt slut på åldringens lefnad. Hazelius har tillbragt sitt lif med att fäkta i tidningarna

L. WREDE OCH GREFVINNAN O. SPARRE.
I bakgrunden: fröken Braunerhielm, Edholm, Demirgian och C. Manderström.

samt predika militär teori. Outtröttlig var hans penna, och hans moraliska mod erkändt. Det var för öfrigt en liten man af oansenligt yttre, blandande sig i allt, mycket nöjd med sina egna förtjänster och ständigt i rörelse.

1 maj.

Min tjänstgöring hos kungen börjar åter i dag, men redan i går var jag jämte Bildt och Manderström inbjuden till middag på slottet. Danska kronprinsparets uppvaktning består af kapten Lund och comtesse Schulin, den senare en ung, mycket blek dam

med rätt vackra anletsdrag. Gref:n Ottiliana Sparre och hennes dotter äfvensom fröken Reuterswärd göra alltjämt hoftjänst, hvarmed de skola fortfara, till dess de danska gästerna afrest.

Prinsessan har varit strängt upptagen efter moderns död med inventering af dennas toalettartiklar. Kammarfruarna anse sig som själfskrifna arftagerskor till allt, som till kläder hör; de äro mycket missbelåtna öfver att prinsessan lagt beslag på sammets- och

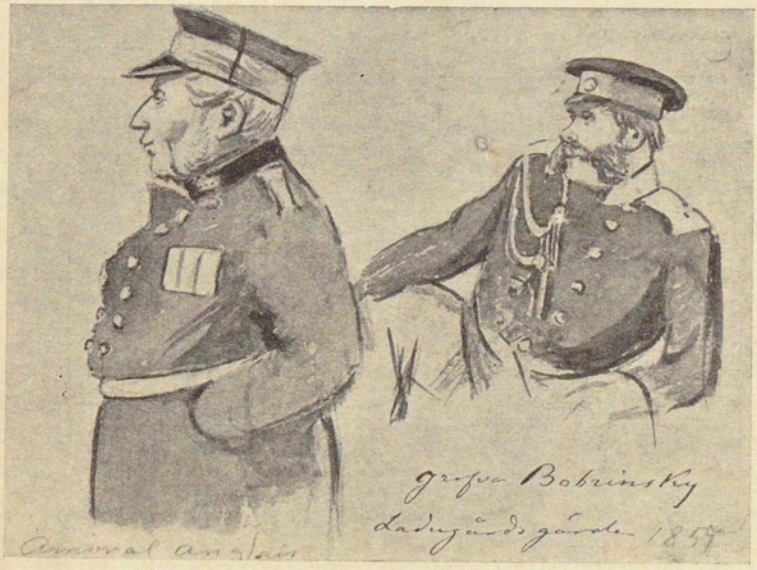

GREFVE BOBRINSKY.

sidentyger, som ännu icke blifvit tillklippta, hvaraf drottningen lämnat efter sig en hel mängd.

Äfven hade dessa fruar hoppats få behålla sina rum på slottet, men de få endast stanna kvar till nästa höst, hvarefter de erhålla 1,000 rdr i pension.

Edholm berättar, att en herr Brusewitz, som äger ett glasbruk, förärat kungen tolf dussin glas, försedda med sorgkant samt prydda med drottningens namnchiffer på ena sidan och ett svart kors på den andra. Då hofmarskalken ej visste hvad bruk han skulle göra af denna egendomliga gåfva, fördelade han glasen såsom ett minne af den aflidna bland salig drottningens uppvaktning och betjäning.

Vi hade i dag till middag general Hegermann-Lindencrone samt

en rysk general grefve Bobrinsky, hvilkens bekantskap jag för 12 år sedan gjorde på ett läger å Ladugårdsgärdet, och som anländt till Stockholm för att trösta sin syster gref:n Engeström öfver förlusten af hennes man.

VICE-AMIRALEN J. R. LAGERCRANTZ.

3 maj.

Bobrinsky hämtade mig i dag för att gå och se Nationalmuseum. För att vara ryss talar B. ganska öppenhjärtligt om sitt lands inre politiska förhållanden; han låter framstegsvänlig och är anhängare af ett så småningom infördt konstitutionellt samhällsskick.

På aftonen var det whistparti hos kungen med Lagercrantz och kronprins Fredrik, hvilkens gemål satt och broderade bakom sin faders stol.

4 maj.

Danska kronprinsparet afreste i dag. Kungens uppvaktning äfvensom prinsarne voro nere vid tåget. Gref:n Piper, fröken Reuterswärd samt grefve och gref:n Plessen medföljde de höga resande till Södertälje.

Kung Carls födelsedag firades i går hos änkedrottningen med en frukost för den kungliga familjen. På kvällen whist hos kungen med d'Otrante och kronprinsen.

Drottning Louises sekreterare Schüssler hade bedt mig söka utforska hvad kungen ämnade göra med sin gemåls juveler, hvilka prins Fredrik gärna önskade skulle tillfalla kronprinsessan, hans

dotterdotter, och som denne prins torde hafva för afsikt att inköpa, i den händelse kungen tänkte sälja dem. På min förfrågan härom erhöll jag af kungen det svar, att de juveler, som ej komme på hans dotters arfslott, skulle realiseras för monarkens egen räkning.

H. M. lät mig äfven förstå möjligheten af att han inginge ett nytt gifte. »Om jag tager detta steg, är det för att skaffa en tronföljare», yttrade han, »och då utväljer jag till maka en kvinna, som genom sin ungdom och sin lifskraft kan ersätta hvad som i detta fall brister hos mig. Få se hvad hafsbaden nu kunna åstadkomma; för närvarande duger jag till just ingenting, och jag vill icke öka listan på bedragna äkta män.»

THEODOR ANKARCRONA.

Kung Carl firade sin 45-års dag med att skänka 30,000 rdr till Döfstuminstitutet såsom minne af sin gemål, hvilken varit dess beskyddarinna.

De juveler, som tillhöra Bernadotteska dynastien, värderas till 750,000 rdr. För närvarande håller man på med en värdering af dem, som ägts af drottning Louise. Enligt gällande praxis är justitiestatsministern utredningsman i boet.

6 maj.

I går voro stallmästarne Boy, Bråkenhielm och Demirgian inbjudna till middag på slottet; den sistnämnde har nyligen öfver-

gått till lutherska läran.[1] Björnström i Solna hade förberedt honom härtill. Den nye lutheranen firade sin omvändelse med en glad ungkarlsmiddag tillsammans med Theodor Ankarcrona, Finn Wedel m. fl. Kungen har varit mycket upptagen den sista tiden med anledning af det af honom skrifna brefvet till kapten Vernier,[2] hvilket öppnats af de preussiska myndigheterna. Bismarck begagnar sig nu af detta bref för att söka bereda honom förargelse genom att sammanställa dess krigiska innehåll med trontalet vid

F. BOY.

Riksdagens öppnande samt den samtidigt aflåtna framställningen om ökade anslag till försvaret. Preussiska regeringen skall emellertid, enligt hvad kungen påstår, i den afskrift af brefvet, som densamma hit öfversändt, hafva utelämnat vissa ord, hvilka förändra meningen däri, men då kungen alltjämt förvarar konceptet till sitt bref, torde det blifva honom lätt att afslöja bedrägeriet, ifall ett sådant verkligen ägt rum. Brefvet, som kungen i afton uppläste för mig, är till sitt innehåll verkligen ganska fientligt mot Preussen och behöfde ingalunda undergå någon stympning för att låta kung Carls starka sympatier för Frankrike med all erforderlig tydlighet träda i dagen.

[1] Han tillhörde förut den armeniska kyrkan.

[2] Se ofvan sid. 15.

Härmed en sammanfattning af innehållet i detta märkliga bref, sådant detsamma framgått ur Bismarcks kansli. Efter att hafva uttryckt sitt lifliga beklagande af Frankrikes olyckor ger kungen luft åt sina förhoppningar, att hämndens dag snart skall randas, samt säger sig djupt lida af att, medan de tappra fransmännen offra sitt blod för den goda saken, nödgas förblifva ett overksamt vittne, tilläggande emellertid, att Sverige rustar sig långsamt men säkert.

I originalet står det dock »hämndens dag skall randas för eder» och »Sverige rustar sig — — för sitt försvar». Dessa ord förändra eller modifiera åtminstone delvis brefvets innehåll utan att dock förvanska andemeningen däri.

Jag hade besök af en m:lle Löfgren, som kungen lofvat ett årligt understöd till fortsättande af hennes konstnärliga studier. Jag hjälpte henne med uppsättandet af en anhållan om ett belopp af 600 rdr och erhöll kungens underskrift på en försäkran härom gällande för åren 1871—72.

En annan dam, skriftställarinnan Gullbrandson, känd under pseudonymen »Götha», var äfven uppe i dag på morgonen med en anhållan om en summa af 500 rdr, som hon sade sig behöfva för att utgifva en af henne författad resebeskrifning öfver Amerika. Då jag nämnde detta för kungen, visade han mig en broschyr,[1] utgifven nu i dagarna uti syfte att afslöja tidningen Fäderneslandets medarbetare, hvilka alla däri beskyllas för brott mot de sju dödssynderna, och där det äfven uppgifves, att ofvannämnda dam vore en äfventyrerska af värsta slag, som lånade sitt namn åt tvenne kanaljer för deras artiklar samt jämväl af dem fått i uppdrag att gå omkring och söka skaffa ihop pengar under föregifvande att vilja utgifva verk, som aldrig sågo dagens ljus. Det behöfver icke tilläggas, att Götha fick respass utan vidare.

Artisten Wahlberg åt middag hos kungen i dag och blef fjärde man vid whisten.

8 maj.

Vid Londonutställningskommitténs sammanträde hos prins Oscar föreslog jag Scholander till en af de tre »reporters», hvilka

[1] »Tidningen Fäderneslandet och dess redaktion» (Södertelge 1871).

vi beslutat utsända för att på platsen samla nödigt material till den rapport, som skall tryckas öfver utställningen. Carlson eller Edlund för den vetenskapliga afdelningen och Lundström för den industriella skulle blifva de två andra. Vi begära af regeringen 6,000 rdr till resekostnader och andra utgifter.

I går hade kungen till middag inbjudit de läkare och andra personer, som närvarit vid hans gemåls dödsläger. Bland dessa befann sig äfven Malmsten, hvilken var missbelåten med det mindre finkänsliga sätt, hvarpå hans honorar omedelbart efter drottningens död blifvit honom tillskickadt. Åkerhielm hade nämligen endast med några rader öfversändt 500 rdr från kungen samt begärt kvitto härå. Wrede och jag lyckades emellertid sätta honom i godt lynne igen, och efter middagen sågs han lämna slottet strålande glad öfver det mottagande han fått.

I dag hafva vi haft Finn Wedel till middag. Han lär vara här för att söka urskulda sin bror, hvilken varit intendent på Kristiania slott men som kungen afskedat på grund af otillbörligt beteende gentemot hofchefen. Denne hade nämligen af stortinget begärt en summa för nödiga reparationer i slottet; Wedel å sin sida inlämnade då ett annat förslag för samma ändamål, som skarpt nagelfor det af hans förman general Fleischer afgifna.

9 maj.

Kungen rådfrågade mig i dag angående vissa ändringar, som borde vidtagas i hans våning på Stockholms slott.

Jag rådde honom att söka bereda mera luft åt sitt sofrum, som är både lågt och mörkt och endast har ett litet fönster, genom att höja taket några fot samt att försöka åstadkomma bättre dager genom att i taket anbringa ytterligare ett fönster.

Kung Carls hälsa fortfar att bättras; han gör dagligen promenader i vagn till Bergshammar för att se gräset växa, ty naturen i öfrigt envisas i brist på regn och värme att förblifva grå.

Kungen har förärat mig ett dyrbart minne af drottning Louise, nämligen ett litet illustreradt album innehållande psalmverser för hvarje dag af året; de större bokstäfverna hade H. M. själf målat i guld

och silfver. Detta arbete påbörjades år 1849 men har förblifvit ofullbordadt.

10 maj.

Var med i går afton vid invigningen af Stockholms permanenta industriexpositions lokal. Handtverksföreningens ordförande Svanberg höll festtalet. Prins Oscar svarade härpå liksom äfven ärkebiskopen och civilministern.

Bildt öfverlämnade till tapetfabrikören Mineur vasaorden. Man gjorde efteråt en rund samt tog utställningen i betraktande; denna upptager hela De la Croix' gamla danssalong.

Prins Gustaf behandlas för närvarande med elektricitet; hans kroppskonstitution är mycket svag.

11 maj.

I går voro norske kaptenen Heyerdahl och doktor Edholm gäster vid middagen. Den förre är, fastän litet skrytsam och väl talför, mycket intressant och full af kraft i såväl fysiskt som andligt afseende samt skiljer sig i hög grad från hofvets vanliga gäster. Kungen skänkte honom sin och sin gemåls byster i Gustafsbergsporslin samt gaf äfven mig ett dussin kaffekoppar från samma fabrik. Vi spelade sedan whist som vanligt.

Grefvinnan Piper och hoffröken Reuterswärd hade hoppats att dagligen få hålla kungen sällskap, men det ser ut, som skulle detta endast då och då komma att äga rum; under åtta dagars tid hafva de blott två gånger varit med vid middagen.

Kung Carl firade slutet på den djupa sorgtiden, d. v. s. bortläggandet af manschetter och pleureuse, med att resa till Öfver-Järfva och frukostera hos sin vän Demirgian. Utom af mig var H. M. åtföljd af Bråkenhielm och Thulstrup.

14 maj.

Studenterna sjöngo i går på morgonen vid foten af Gustaf Vasas staty samt gåfvo sedan på aftonen en konsert i Katarina kyrka, som bevistades af konungen. Det var första gången H. M. visade sig offentligt sedan sin sjukdom och drottningens död. Vid ankomsten och afresan sjöngs folksången. Konserten var för öfrigt mycket anslående och körerna under Arpis anförande fullkomligt

samstämmiga. Det sägs, att en amerikan blifvit till den grad förtjust öfver studenternas prestationer, att han förklarat sig villig att deponera en summa af 20,000 rdr för hvar och en af de 40 bästa i denna elitkår, hvilka han önskar föra till Amerika för att låta dem där uppträda under ett halft år. Utgifterna för själfva resan och vistelsen därstädes betalar han dessutom särskildt.

Ett bref från general Brincourt i Düsseldorf underrättar mig om, att han utan någon otålighet afvaktar, att frihetstimmen skall slå; han tycks nämligen föredraga fienden framför det afskyvärda inbördeskrig, som ideologerna upptändt i Frankrike.

Den tappre generalen slutar med att bedja mig återskaffa honom 1,500 frs, som han lånat en svensk officer, hvilken kungen rekommenderat honom och som efter krigets utbrott befann sig jämte Gardet instängd i Metz. Kungen gaf mig genast i uppdrag att sända summan, som hans skyddsling lånat; denne är återkommen och har för öfrigt redan anmält förhållandet för H. M.

15 maj.

Följande personer deltogo i går i middagen på slottet, nämligen paren Due, Lavonius och d'Otrante samt Rob. Rosen och några andra herrar äfvensom de uppvaktande damerna. Efteråt förevisade kungen festvåningen belägen 2 tr. upp. Sällskapet var mycket muntert.

Sedan i går morgon faller ett snöblandadt regn, hvilket man påstår skall befordra växtligheten. »Så snart detta har fallit, kommer värmen», heter det. Förre spanske ministern Moreno yttrade med anledning häraf: »Under 30 år har jag väntat på 'detta', men 'detta' kommer aldrig!»

17 maj.

D'Otrante åt i går middag på slottet; efter teet hade vi en lång diskussion i religion, hvarvid kungen under en hel timme redogjorde för sin öfvertygelse, hvilken föreföll mig ganska oklar. En hvar tycks förmena sig ur den Heliga skrift kunna hämta bevisen för sin tro men godkänner skriftens ordalag endast i den mån han själf förstår dem; det, som han ej begriper, utgör blott symboler, anser han.

Lundgren har skänkt mig en förtjusande akvarell »Antonita», en mycket läcker andalusiska, som leker med sin soltjäder. Han har velat visa mig sin tacksamhet, för det jag bland mina bekanta värfvat så många köpare af hans taflor.

Kungens allmänna mottagningar började åter i dag onsdag. H. M. tog emot baron Richthofen, som reser bort på permission, äfvensom chargé d'affaires baron v. Saurma, hvilken blir den förres ställföreträdare och är en ståtlig man samt f. d. officer vid kyrassiererna.

Vädret fortfar att vara obehagligt med nattfrost samt ömsom snöregn och blåst, ömsom solsken.

19 maj.

Hade i går i uppdrag att å kungens vägnar inbjuda alla den kungliga familjens medlemmar till H. M. samma afton. Änkedrottningen tog särdeles älskvärdt emot mig och föreföll mycket rörd, då hon talade om den bortgångna drottningen samt om den oro kungens sjukdom ingifvit henne. H. M. visade mig en oljefärgstafla af Querfurt, Wouwermans efterhärmare, som hon samtidigt skänkte till Nationalmuseum.

Prins Oscar var förskräckligt upprörd öfver underrättelsen om Vendômekolonnens fall. »Att skända dessa ärorika minnen, till hvilka min farfar och min morfar bidragit! Jag känner det, liksom om skymfen vore riktad mot mig personligen.» Medan prinsen yttrade dessa ord, kommo tårar i hans ögon.

21 maj.

Omedelbart, efter det Riksdagen afslutats, utflyttade kungen till Ulriksdal. Trontalet betonade energiskt nödvändigheten af att stärka försvaret och tillkännagaf äfven, att regeringen ärnade inkalla en urtima riksdag för att åt denna lifsfråga söka bereda en önskad lösning, hvilken den ej vid detta riksmöte lyckats erhålla.

Det lär hafva kommit ett telegram från Due i Berlin med underrättelse, att Bismarck ämnade i tidningarna låta införa den not, han expedierat till Sverige med anledning af kung Carls bref till en fransk officer[1] samt af kungens framställning till Riksdagen

[1] Se ofvan sid. 15 och 34.

EN STOCKH

Från vänster: friherrinnan Krüdener, baron Arnim, grefvarne de Mornay, Esterhazy och Ch. E. Piper, fru Lavonius, fröken A. Silfverschiöld, grefvinnan af Ugglas, fröknarna Mina Lewenhaupt o

om förstärkning af armén, hvilken Bismarck vill ställa i omedelbart samband med monarkens härvid uttryckta franska sympatier.

I fall svenska regeringen icke redan nu hade gifvit tillkänna sin afsikt att utlysa en urtima riksdag utan i stället väntat därmed, till dess att de svenska tidningarna ytterligare tillspetsat den af preussarne framkallade konflikten rörande ifrågavarande bref, skulle

LONG 1845.

gher, grefvinnorna von Platen, von Fersen och Gyldenstolpe, grefve Moltke, fru Due, L. Manderström, A. Reuterskiöld, grid Sparre, H. Falkenberg samt grefvarne C. F. Piper och A. Ehrensvärd.

ett så viktigt steg som detta hafva antagit en än mera allvarlig karaktär och fått sken af ett uttryck af fientlighet mot Tyskland. Det var därför klokt att söka förekomma preussiska notens offentliggörande; statsråd hölls också kl. $^1/_2$ 10 aftonen, innan Riksdagen upplöstes, då det blef beslutadt att i trontalet tillägga punkten om urtima riksdagens inkallande.

Artisten Wahlberg har följt kungen som dennes gäst till Ulriksdal, hvarest H. M. ämnar ägna sig åt målning. Midt emott på andra sidan Edsviken vistas för närvarande hos herr Bobergg på Kjefvinge artisterna Billing och Rydberg. Skada bara, attt grönskan alltjämt låter vänta på sig.

24 maj.

Ändtligen hafva vi vår; sedan i söndags är frosten sin kos, och solen lifvar upp naturen, som så småningom vecklar ut sig lik

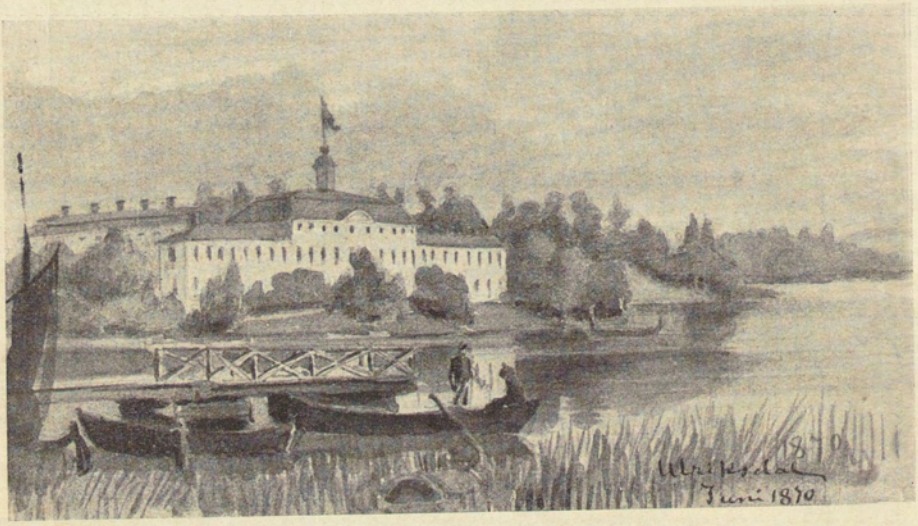

ULRIKSDAL.

en solfjäder. Mina förmiddagar har jag den sista tiden tillbragt i staden. På Ulriksdal hafva vi i allmänhet varit ensamma till middagen, med undantag af att Bildt och Manderström inbjudits hvar sin gång, likaså d'Otrante och Demirgian i söndags.

I går anlände prins August till teet. Om aftnarna spelas whist, och dagen använder H. M. till att måla i sällskap med Wahlberg eller också till att öfvervaka sitt jordbruk på Bergshammar.

Man erfar, att Versaillestrupperna intågat i Paris och besatt Concorde- och Vendômeplatserna. Jag har skrifvit till öfverstelöjtnant Staaff i Paris å kungens vägnar för att anmoda honom att söka återfinna stenarna till Billmarks litografier öfver Ulriksdals slott samt låta trycka 300 exemplar af dessa senare äfvenson

skicka ifrågavarande stenar till Havre, därifrån de med ett kronans fartyg skola öfverföras till Sverige.

Vid dagens audiens infann sig bland andra vicomte Borelli, franske legationssekreteraren, hvilken har förflyttats till Washington.

H. M. besökte efteråt Konstföreningen och inköpte en vacker »Interiör» af Kronberg. På utställningen finns äfven en målning af kungen, »Kaninholmen». På hemvägen därifrån stötte vi på gamle Kinmanson, åt hvilken H. M. förärade detta sitt konstverk.

PROFESSOR D. HOLM.

26 maj.

Stannade jag kvar hela dagen på Ulriksdal och målade tillsammans med Wahlberg. Vid kungens återkomst från hufvudstaden fingo vi del af de förskräckliga händelser, som timat i Paris. Kommunarderna hafva satt eld på Tuilerierna och Louvren. Lyckligtvis kommo Versaillestrupperna i lagom tid för att släcka, och man hoppas kunna rädda en del af Louvren. Förlusten af samlingarna i detta museum skulle vara oersättlig samt kännbar för hela världen.

28 maj.

I går var det sammanträde i kommittén för utställningen i London. Herrar Carlson och Scholander, hvilka voro utsedda till »reporters», vilja icke resa. Man föreslår Dietrichson, men jag invänder, att denne icke är svensk, och valet uppskjutes till en annan dag.

Vid Konstakademiens sammanträde på aftonen valdes Holm

till medlem och arkitekten Holmgren till stipendiat. Kronberg, som äfven var föreslagen, kunde ej visa intyg om tillräcklig språkkunskap. Vi gingo sedan och drucko ett glas punsch med Lundgren, som reser om några dagar.

Till middag hade kungen herr Boberg jämte de artister, som för närvarande gästa Kjefvinge; efteråt åkte vi till Bergshammar, där H. M. gaf oss en lektion i jordbruksskötsel.

I dag söndag åhördes högmässan i slottskapellet, därpå skogs det käglor, och till middagen hade grannfamiljerna inbjudits.

I går afton besök af prins Oscar med söner. De blefvo ej kvarbjudna till te, hvilket tycktes hafva varit väntadt, emedan de unga prinsarne vid afresan klagade öfver hunger.

Kungen visar Wahlberg mycken vänskap samt tager honom med sig vid besöken hos m:lle S. på Väntorp. Wahlberg berömmer mycket denna dam för hennes älskvärdhet och konwersationsförmåga. Monarken, hvilken numera för denna sin vänimna endast hyser platoniska känslor, fortfar att för henne söka göra lifvet så behagligt som möjligt. Det sägs, att hon samlat en förmögenhet af 200,000 rdr och allt emellanåt gör resor till Paris. Hittills har det lyckats mig att undvika att göra ifrågavarande dams bekantskap, och H. M. har haft den takten att aldrig befalla mig att följa honom till hennes bostad samt att, sedan jag ett par gånger afböjt anmodningar härom, ej mera återkomma till saken. Allmänheten skulle eljest säkert gifvit mig utom titeln af öfverintendent för statens byggnader äfven den af öfverintendent »för kungens privata nöjen».[1] Då under de tjugo år, jag varit fästad vid H. M:ts person, jag aldrig befunnits inblandad i hans kärleksintriger, är min värdighet som familjefader också härmed skyddad mot hvarje misstanke.

Jag tror drottning Louise var mig tacksam härför; hon visade mig alltid ett ovanligt förtroende. Ehuru drottningen led mycket af sin flyktige gemåls snedsprång, hvilka omöjligen kunde vara för henne okända, så gjorde hon aldrig någon hänsyftning härpå; endast nervkriserna, då hon var förtviflad, uppenbarade för

[1] »Intendant des menus plaisirs» var ett ämbete vid franska hofvet före revolutionen.

omgifningen hennes hjärtas tillstånd. Den ömma vård, för hvilken hon vid dessa tillfällen var föremål från monarkens sida, återgaf henne dock alltid snart jämvikten.

För att återkomma till m:lle S., så skall hon utan att vara egentligen vacker likväl äga ett pikant utseende och vara begåfvad med godt hufvud samt älska konst och litteratur. Att börja

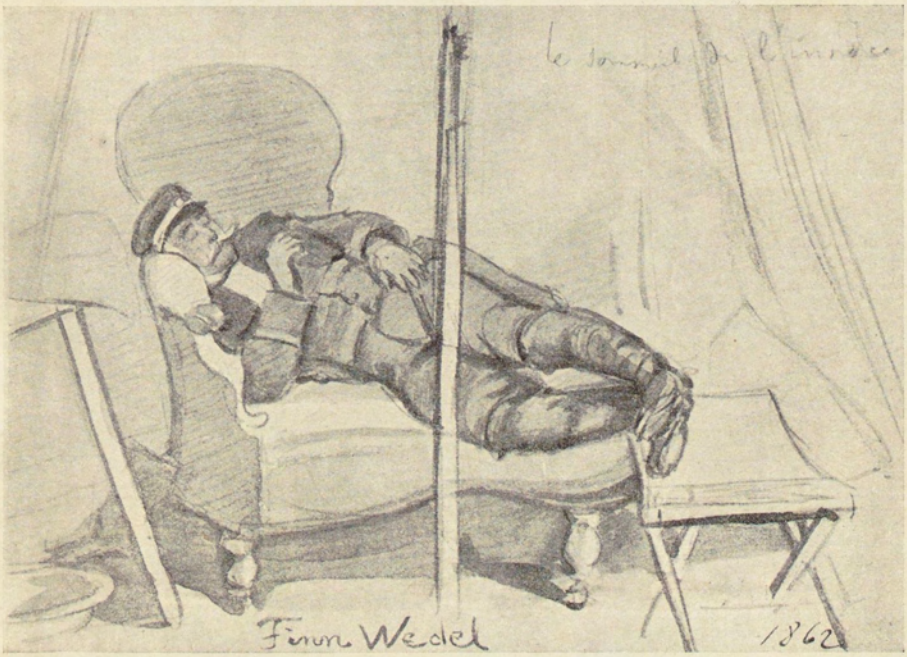

F. WEDEL.

med lär hon varit medlem af en kringresande teatertrupp, och hennes första ungdomsår voro, sägs det, ganska stormiga. Nu har hon förstånd nog att hålla sig i skymundan samt låta så litet som möjligt tala om sig.

Kung Carl har åt sin väninna låtit uppföra en vacker villa, Väntorp kallad, belägen vid Edsviken och dold bland träden samt helt nära Ulriksdals slott, till hvilken bostad hennes kunglige beskyddare ofta beger sig för att förnöja sig tillsammans med husets vänner. Det nuvarande änklingsståndet gör detta förhållande mera drägligt, än detsamma varit under salig drottningens tid.

29 maj.

Kungen, som skulle resa till Beckaskog, steg på tåget vid Järfva samt hämtade i förbifarten Boy i Stockholm och Louis Wrede i Katrineholm. Prins August, hvilken gästar Lewenhaupts på Claëstorp, infann sig vid stationen för att hälsa sin broder.

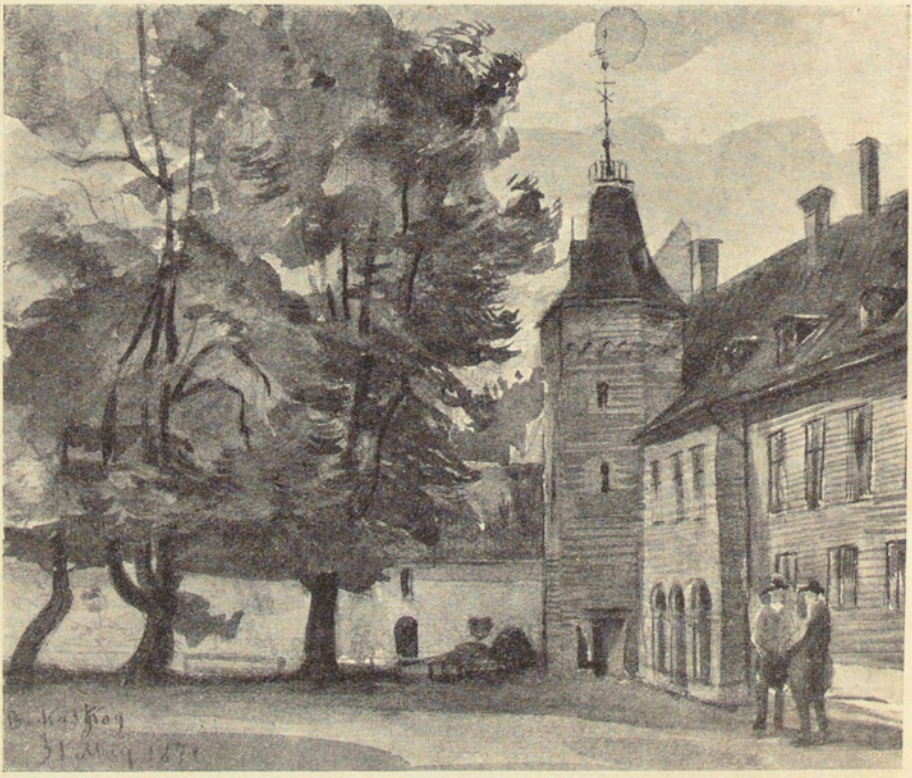

BECKASKOG.

Med samma tåg följde äfven friherrinnorna Palin och Ebba Åkerhielm; den sistnämnda ämnade sig till Värmland för att bese ett gods, som hennes man inköpt. H. M. inbjöd dessa damer till sin middag. Vi hade därförut jämväl frukosterat i vagnen äfvensom uppfångat Fischerström i Hallsberg; senare gjorde vi detsamma med general Hegermann-Lindencrone i Hessleholm. Den sistnämnde hade kommit från Danmark på kungens inbjudning för att såsom sakkunnig närvara vid inspektionen af Beckaskogs stuteri. Sällska-

pet bestod till största delen af stallmästare, nämligen Boy, Bråkenhielm, Fischerström och Demirgian samt dessutom en veterinär, hvarför samtalen också hufvudsakligen rörde sig om olika hästraser.

Demirgian undfägnade oss härjämte under vägen med mycket saftiga beskrifningar öfver seder och bruk i Egypten samt ungkarlslifvet där. Man brukar, sade han, i allmänhet inköpa ett halft dussin unga och sköna slafvinnor; barnalstring undvikes genom att gifva bajadärerna[1] vid en viss tidsperiod en särskildt tillredd dryck. Om man sedan önskar träda i äktenskap, så lagar man först, att de öfvergifna älskarinnorna blifva väl bortgifta.

Sultanen uppköper alla dihundvalpar, som kunna öfverkommas, för att därmed låta göra en frikassé åt sina haremsdamer, hvilka genom denna diet, äfvensom genom drickandet af en ofantlig kvantitet mjölk, erhålla den önskliga fetman.

1 juni.

Resan till Skåne gick lyckligt. Då vi vid midnatt anlände till Kristianstad, inbjöd kungen i förbifarten landshöfding Wachtmeister, öfverste Arbin samt herrar Rehbinder, M. Blomstedt och Bergenstråhle till middag följande dag.

Vagnar från Beckaskog voro oss till mötes, och färden dit ägde rum i det vackraste månsken. Vid framkomsten blef det supé, och vi gingo till hvila först kl. 3 på morgonen. Jag hörde också nu näktergalen drilla från en blommande syrenhäck utanför mina fönster.

Redan kl. 7 nästa morgon var kungen i stallen, och genast efter frukosten kl. 8 förevisade H. M. sitt stuteri; hästarna passerade revy för oss i den för moderston och deras föl inrättade inhägnaden. Vi fingo äfven se två arabiska hingstar »Scheik», en fux stammande från Mekka, samt »Ali», som är snöhvit och kommer från Egypten.

Stuteriets atkomma föreföll god och vann gubben Hegermanns äfvensom Demirgians erkännande. Man slog käglor, åt en förträfflig middag, och till sist spelades whist.

Under följande dag upprepades samma program med det un-

[1] Egentligen en benämning på indiska danserskor.

dantag blott, att unge Michael Treschow från Karsholm, som kommit hit för att uppvakta kungen, kvarbjöds till middagen, hvarefter vi alla åkte till Karsholm, där husets värdinna och hennes döttrar mottogo oss i det ståtliga slottet.

Från kägelspelet skolkade jag och tog i stället en vy af omgifningarna. Friheten är en ljuflig sak, och jag njuter däraf lika

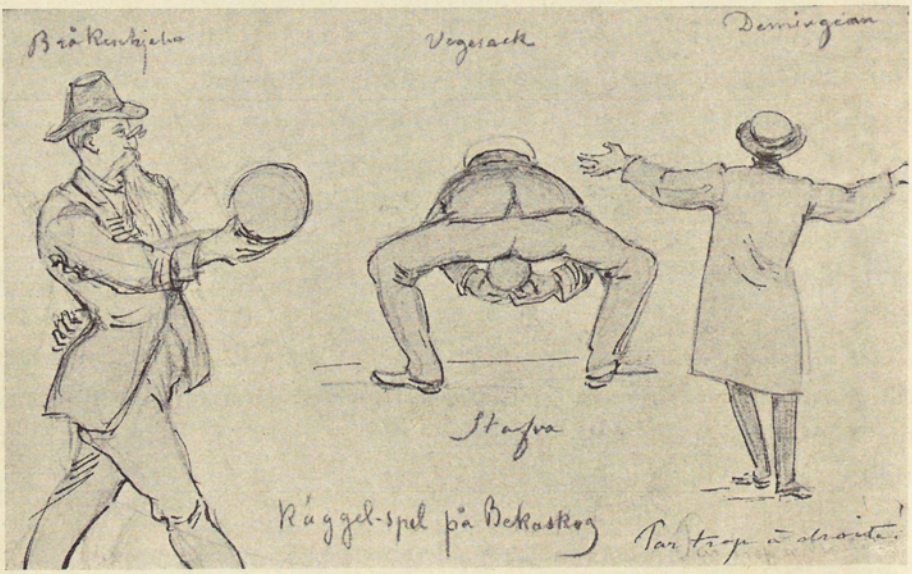

KÄGELSPEL Å BECKASKOG.
Från vänster: G. Bråkenhielm, O. von Vegesack och Demirgian.

mycket som en skolpojke, då han fått lof. Så snart middagsmatsedeln är bestämd — på resan gör jag nämligen tjänst som hofmarskalk —, skyndar jag att begagna mig af den mig medgifna rättigheten att förfoga öfver en del af förmiddagen efter eget behag.

Kungen är vid ypperligt lynne; i går roade Louis Wrede honom under åkturen till Karsholm med sina kvicka infall. De unga damerna Treschow voro honom äfven i smaken, i synnerhet den äldsta, en ganska vacker brunett, som är mycket språksam.

2 juni.

Vädret är alltjämt kyligt. På Beckaskog har ingen vidare uppvaktning ägt rum. Man tycks vilja respektera den djupa sor-

gen och låta monarken i lugn och ro njuta sin frihet. General Hegermann är en ålderstigen man af ett mildt och vänligt sinnelag; han lämnar oss i dag i Hessleholm[1] samt återvänder till Danmark, L. Wrede likaså för att besöka sin gamla mor på Maglö.

KÄGELSPEL Å BECKASKOG.

4 juni.

Återresan till Stockholm har varit i allo angenäm. I Kristianstad infunno sig landshöfdingen och Vendes artilleris officerskår vid stationen för att uppvakta kungen. Vi superade i kupén och ankommo kl. 10 på kvällen till Jönköping, där vi intogo en andra supé hos länets höfding Ekström, hos hvilken kungen, Fischerström, Edholm och jag bodde. Fru E. är ännu väl bibehållen och hennes tre döttrar mycket vackra samt äfven älskvärda. Biskop Hultman, öfverste Leuhusen och ett par andra herrar höllo jämväl kungen sällskap.

[1] Under återresan till Stockholm, som anträddes samma dag.

Resan fortsattes morgonen därpå, därvid frukost intogs i Falköping och middag i Katrineholm, i hvilken senare måltid äfven Adam Lewenhaupt deltog. Whistspelet hjälpte oss att fördrifva tiden, som eljest varit lång. Thulstrup lämnade oss i Hallsberg; han skulle till Karlsborgs underofficersskola, dit kommenderad i egenskap af adjutant hos chefen öfverste Tegnér.

Anländ till hufvudstaden upplöste H. M. den tillförordnade regeringen samt fortsatte därpå omedelbart till Ulriksdal.

W. FISCHERSTRÖM.

8 juni.

Dagen efter vår återkomst, den 4 juni, bevistade vi kapplöpningarna på Ladugårdsgärdet, där ett tält var uppslaget för de kungliga. Få hästar voro anmälda; första priset tillföll grefve Düben och två andra pris löjtnant Harmens för tvenne hästar, ridna af löjtnant Bohnstedt.

Jag är dagligen i staden för att sköta min tjänst och hinner endast måla en två, tre timmar.

Uppförandet af Kungl. Bibliotekets nybyggnad har öfverlämnats åt byggmästaren Ahlström, den af fem sökande, som ingifvit det lägsta anbudet eller omkring 40,000 rdr mindre än den, hvilken härvid kom honom närmast, och 72,000 rdr mindre än den, som betingat sig det högsta beloppet.

Kungen har visat mig tvenne fotografier föreställande den äldsta af de hannoveranska prinsessorna, med hvilken man önskar förmäla honom. H. M. begärde mitt utlåtande angående dessa porträtt, likväl utan att säga mig hvem de föreställde. Det ena, bilden af en dam i helfigur och i sittande ställning samt betraktande en bulldogg, liknade mera en kokott; det andra däremot,

taget som bröstbild och en face, visade en ung och glad flicka med öppen blick. Kungen förklarade, att han i alla händelser aldrig ämnade gifta sig utan att förut hafva sett föremålet.

10 juni.

Prinsarne Oscar och August åto middag här i dag; den senare blef till sist väl lifvad samt ville nödvändigt omfamna en hvar af de närvarande.

Justitiestatsministern och Boklund tillbragte äfven dagen på Ulriksdal, sysselsatta med inventering i och för arfskiftet.

J. WIDÉN.

12 juni.

I går söndag bevistades gudstjänsten med Björnström som predikant; sedan företogs kägelslagning. Till middag voro en del damer inbjudna; därefter blef det åkning samt traktering hos Demirgian på Öfver-Järfva. Gästerna voro fruarna Edholm, Bråkenhielm, Palin, Kalling, född Uggla, och Hallenborg.

Kungen var ytterst älskvärd och fann äfven för godt att sjunga några romanser, härvid ackompagnerad af fru Edholm. Amiral Sundin tillbringar några dagar här som gäst.

16 juni.

I går hade kungen till middagen inbjudit sina vanliga sångare, bland andra doktor Hjorth, Beronius, Poppius och Widén. En del af aftonen tillbragte vi ombord på båtarna, och grannarna fingo tillfälle att njuta af den vackra sången.

Landstigning ägde rum vid Sveden, där några damer voro samlade. De voro fruarna Palin och Bråkenhielm samt fröken Sack.

Man söker fortfarande efter »reporters» för Londonutställningen; alla tillfrågade hafva afböjt förtroendet. Kommitterade hafva nu gifvit prinsen full frihet att utse representanten för vetenskap,

under det Akademien för de fria konsterna skall utvälja den för skön konst.

Härom aftonen var jag hos Bråkenhielms samt råkade där Fåhræus, August Rosen och Vegesack; den sistnämnde, som nyligen hemkommit från Vichy, hade nu lagt bort allt hvad diet heter och var mycket uppsluppen samt roade oss med sina burleska infall.

O. TH. FÅHRÆUS.

18 juni.

På akademisammanträdet i går utsåg man mig till »reporter» för skön konst vid världsutställningen med alla röster utom en, som tillföll Edv. Bergh; följaktligen reser jag i början af nästa månad till London.

19 juni.

Jag har i dag undertecknat kontraktet rörande biblioteksbygget. Byggmästare blir Ahlström. Det nya posthuset har lämnats till Jonsson för 269,000 rdr eller för 42,000 rdr mindre, än hvad Nilsson, en af de fem anbudsgifvarne, bjöd.

Vi hade i går här till middagen paret Wachtmeister, som bebor Bergshammar. Grefvinnan, som nyligen varit sjuk, ser mycket dålig ut; endast tänderna bibehålla sin glans och sin friskhet. Där voro för öfrigt friherrinnan Manderström med sin dotter grefvinnan Spens samt Hedvig Bråkenhielm och fru Edholm. N. Gyldenstolpe är hitkommen för att vistas här en tid.

Efter middagen gjorde vi en åktur i öppna vagnar. Jag satt

i den sista med Vegesack och Wahlberg. Vi råkade komma efter de andra och begagnade oss häraf för att fara till Stallmästaregården och där dricka ett glas punsch.

21 juni.

Kungen underrättade mig i går om, att jag troligen blir skickad till Haag för att såsom H. M:ts representant närvara vid prinsessan Maries bröllop med fursten af Wied. På aftonen voro en del personer inbjudna, bland andra familjerna Rosenberg och Cederlund. Man gjorde en tur med ångslupar på Edsviken under sång; det blef mycket gladt. Den enda mörka punkten var ett nu anländt telegram, för öfrigt särdeles hjärtligt affattadt, från prins Fredrik af Nederländerna, som erinrade om, att denna dag vore Deras Maj:ters förmälningsdag.

O. BERONIUS.

Man har sökt öfvertala H. M. att i år icke låta resa den sedvanliga majstången, kring hvilken under de föregående åren hof och betjäning brukat gemensamt svänga om, men kungen vill ej, att hans djupa sorg skall hindra folket från att roa sig; han har dock lofvat att personligen afhålla sig från festen. I stället har han den dagen till middag inbjudit ett fyrtiotal af grannarna; bland dessa fruarna Rosenberg, Cederlund och Weber m. fl. På kvällen blir det utfärd med ångsluparna samt sång af kungens dubbelkvartett, däri H. M. deltager som andra bas.

27 juni.

Midsommarafton voro vi ett 40-tal personer vid bordet, sångarne inbegripna. Efter kaffet gjorde vi en utflykt i ångslup. Sången harmonierade föga med bullret från ångmaskinen. Grefvinnan Constance Wachtmeister, fruarna Rosenberg, Cederlund m. fl. voro föremål för mycken uppmärksamhet. Man intog te och supé i orangeribyggnaden. Några af sångarne begåfvo sig sedan

till doktorns rum, där de förblefvo sittande kring en punschbål till kl. 2 på morgonen. Beronius och Poppius undfägnade oss härvid med hela sitt bacchanaliska visförråd.

Midsommardagen firades mera högtidligt med en familjemiddag. Änkedrottningen, hertiginnan Therèse, prinsarne Oscar och August jämte deras uppvaktning samt grefvinnan Rütger Wachtmeister och fru L. Edholm, hvilka båda varit hoffröknar hos drottning Josefina, voro gästerna. Åktur efteråt med supé, uppdukad på en grön äng omgifven af björkar. En ung smålänning lät oss under tiden höra folkmelodier spelade på dragharmonika.

Samma dags morgon hade Adelaïde Lewenhaupt infunnit sig på Ulriksdal, åtföljd af sina söner Gustaf och Sixten, för att tacka H. M. för deras befordran, den ene till andre sekreterare i Utrikesdepartementet, den andre till underlöjtnant utan från krigsskolan aflagd afgångsexamen, hvilken undantagsförmån han vunnit på grund af sitt deltagande i fransk-tyska kriget i egenskap af volontär vid ett franskt gardesvoltigeur-regemente.

Kungen uppdrog åt mig att å hans vägnar till hans svägerska prinsessan Marie på bröllopsdagen öfverlämna ett utmärkt vackert armband af guld, föreställande en krönt örn i segerrik strid med en orm.

Jag lämnade sedan Ulriksdal den 25 kl. $^1/_2 5$ f. m. och gick i Stockholm ombord på »Dana» med Karlskrona som mål. Där voro få passagerare: grefvinnan Posse f. Bennet, herr och fru Riben samt en herr Henschen, gammal lagkarl och mycket pratsam. Vädret, i början endast kyligt, öfvergick efter passerandet af Kalmar till regn och storm, men, som vinden var oss gynnsam, blefvo rullningarna ej allt för svåra.

Den 26 vid 2-tiden anlände vi till Karlskrona, där jag tog en vagn, hvarefter jag kl. 6 på kvällen i hällregn framkom till Ronneby. Jag hade nöjet att finna min familj vid god hälsa.[1]

10 juli.

Den korta tid, jag nu tillbragte i Ronneby, kommer att i min hågkomst kvarstå som ett af mina angenämaste minnen. Omgif-

[1] Förf:s fru och döttrar tillbragte en del af sommaren 1871 i Ronneby.

ningarna äro mycket vackra, och vi gjorde hvarje dag en ny utfärd antingen i ångslup eller roddbåt. Bland badgästerna träffade jag utom min svåger Carl Otto Silfverschiöld och hans son Carl

AUGUSTA VON DARDEL, FÖDD SILFVERSCHIÖLD.

det gamla paret Barnekow med sina intagande sondöttrar, två fagra rosor från Italien[1] på 17, 18 år, samt härjämte Thotts, Cederström, G. Wachtmeister, Bagges m. fl.

[1] De voro födda i Rom af en italiensk mor.

Den 29 juni hade sex af min dotter Augustas väninnor klädt ut sig som Blekingsflickor, en i sanning förtjusande dräkt. De beredde mig den öfverraskningen, då jag hemkom från min morgonpromenad, att för mig med anledning af min nu infallande silfverbröllopsdag afsjunga några verser. Emellertid hade de ej kunnat hitta på någon bättre melodi än Margareta-arian i Faust, hvilken icke vidare lämpade sig för tillfället. Vi firade dagen med en familjemiddag på hotellet i Ronneby och tillbragte sedan aftonen i »Paradiset»; så kallas en vid flodstranden i närheten belägen lund. Min hustru erhöll åtskilliga gåfvor och telegram, bland andra ett på vers från kungen, dateradt Särö.

Den 30 juni måste jag lämna Ronneby.[1] Jag fick sällskap af min svåger. Vi anlände kl. 5 till Karlskrona och gjorde på aftonen en utflykt i ångbåt. Tre unga flickor, försedda med väldiga blomsterbuketter, sutto midt emot oss under ifrigt skrattande och koketterande. Jag inledde samtal med dem och frågade, om de ämnade sig till ett bröllop eller barndop. »Min väninna», svarade en af dem, i det hon pekade på en af sina följeslagerskor, som var sorgklädd, »har förlorat sin mor, och vi skola nu lägga blommor på grafven.» Jag ångrade mig genast öfver att jag velat skämta, men de började snart åter att skratta.

Följande dag den 1 juli begåfvo vi oss till Skärfva, Hans Wachtmeisters landtställe, där jag likväl blott gjorde ett par timmars besök. Kl. 2 samma dag steg jag nämligen ombord på Transit n:r 2 för att fara vidare till Köpenhamn. Denna färd tog öfver två dagar, emedan uppehåll på 2, 3 timmar gjordes i flera mindre städer, hvilket tillät mig att utföra åtskilliga teckningar i mitt album. Karlshamn, Simrishamn, Trelleborg, Malmö besöktes sålunda i tur och ordning. Jag gjorde på båten bekantskap med m:lle Hulda Lundin, en ung lärarinna från Stockholm, som reste till Köpenhamn för att studera dess folkskolor. I Malmö inspekterade jag kl. 7 f. m. residenset, medan landshöfdingen helt fidfullt låg och sof. I Köpenhamn råkade jag Wong, hvilken visade mig sin eleganta bostad där, samt gick kl. 2 ombord på ångaren

[1] Förf. skulle nämligen begifva sig till världsutställningen i London.

Najaden, som förde mig till Lübeck. Under öfverfarten gjorde jag bekantskap med ingeniör Sandberg, bosatt i London, dit han nu också skulle begifva sig med sin unga vackra hustru, född Wikander, som han nyss äktat i Örebro. Vi hade ressällskap ända till Cöln.

Till Brüssel åkte jag sedan större delen af natten i samma kupé som en vacker aktris från franska teatern i St. Petersburg, hvilken mycket roade mig med sina beskrifningar öfver ryska seder och bruk De enda nöjena i Petersburg bestå enligt hennes

KARNEVALSGRUPP.
Från v.: F. G. Wong, fröknarna S. Tersmeden och G. Kantzow, A. von Schwerin.

uppgift af åkturer i släde samt supéer efter teatern. När en aktris sköter sig väl, finner hon lätt en gift herre, som underhåller henne på ett passande sätt. Det är till köpmän och järnvägsdirektörer man skall hålla sig, ty bojarer och furstar slösa ej så mycket på kvinnor. Hustrun till den person, som underhöll henne, hade funnit mannens smak så god, att hon sändt sin rival två vackra bronsvaser i present.

I Ostende steg jag den 4 juli ombord på ångbåten till Dover. Vädret var svårt, och den sex timmar tagande resan tycktes mig

mycket lång. I London fick jag rum på Hotel Fenton, S:t James Street, mycket väl beläget i stadens centrum samt nära parkerna.

Redan dagen efter min ankomst började jag mitt arbete vid utställningen. Ehuru densamma just ej svarade mot programmet, som utlofvat endast mästerverk, och ehuru öfriga länder ej voro vidare rikt representerade, fann jag likväl denna utställning mycket intressant. Jag blef ej sen att upptäcka, hvilket svårt uppdrag jag i själfva verket ifått och huru föga jag vore i stånd att skrifva en rapport om vissa konstindustriella grupper såsom keramik, fotografier, lyxbronser m. m., hvilka alla fordra speciella studier för att kunna rätt bedömas. Lyckligtvis träffade jag min gode vän Falke från Wien, hvilken jämväl var hitskickad i samma ärende som jag, och han gjorde mig en verklig tjänst genom att fästa min uppmärksamhet på allt nytt, som särskildt kunde vara att beakta.

EGRON LUNDGREN.

Första söndagen foro Egron Lundgren och jag i omnibus till Hampton Court för att där äta middag och bese slottet. Vi återvände sedan till London med ångbåt på Themsen, hvars stränder voro förtjusande att skåda i sin friska grönska. Byar, städer, villor omgifna af härliga träd, eleganta roddbåtar, som oupphörligt korsade hvarandra; det hela belyst af dessa genom molnen frambrytande solstrålar, hvilket är något så egenartadt för Englands töckenfyllda luft.

Innan jag dagligen begifvit mig till utställningen, har jag brukat tillbringa 2 till 3 timmar i museerna och de enskilda tafvelgallerierna, hvilka alla äro ofantligt intressanta.

Lord Spencer tog mycket väl emot mig i sitt ståtliga palats och gaf mig ett introduktionskort till direktören för Kensingtonmuseet mr Cole samt beklagade, att han ej kunde se mig hemma hos sig, emedan hela hans hushåll redan vore på väg till Irland.[1]

Säsongen är nära sitt slut, och den fina världen färdig att lämna London, hvarför prins Oscars ankomst hit vid denna tid är rätt olämplig.

Prinsen och prinsessan af Wales hafva rest till Tyskland. Preussiske kronprinsen med gemål, hvilka varit här, ämna sig till Osborne för att hälsa på drottningen. Af storheter återstår endast kejsaren af Brasilien. Prins Oscar anländer emellertid den 12 och tager in hos Hochschilds, där han under värdfolkets bortovaro disponerar hela huset.

17 juli.

Den 13 gjorde jag prinsen ett besök och träffade hos honom två herrar Nordenfelt, af hvilka den ene är bosatt i London. Var sedan jämte adjutanten Hjelmstjerna H. K. H. följaktig till utställningen, hvars kommitterade inväntade prinsen för att visa honom densamma. Vi tillbragte nu flera timmar med att gå igenom några bland den ofantliga byggnadens många salar. Vi besågo äfven den svenska paviljong, som inrymmer skolmateriel.

På 1871 års utställning är detta det enda område, där Sverige särskildt utmärker sig, ty ifrågavarande svenska materiel erkännes vara mycket öfverlägsen den engelska; också anhåller Kensingtonmuseets styrelse om att få inköpa densamma. Jag söker utverka, att man i utbyte ger oss en samling gipsmodeller för våra slöjdskolor. Prinsen talade härom med mr Cole, som synes böjd för saken men föreslår att bland annat gifva oss en afbildning i gips af en kolossal inträdesport till ett indiskt tempel, enastående i sitt slag ehuru enligt min åsikt väl stor för att kunna inrymmas i vårt museum och alltför dyrbar vid transporten. Det vore för oss vida bättre att få ett stort antal modeller.

Efter prins Oscars afresa inbjöd en af utställningens kommissarier öfverste Scott oss, pastor Fröst, norrmannen Möller och

[1] Han hade blifvit utnämnd till vice-konung därstädes.

mig till lunch. Denne Mr Scott har byggt Albert Hall, ett stort torn i romansk stil, som är synnerligen imponerande och upplåtes till konserter samt har plats för 8,000 människor. I dess rymliga korridorer utställas akvareller, arkitekturritningar m. m.

Jag har äfven haft det nöjet att träffa A. Wahlberg, som anländt till London med en tio stycken taflor i ändamål att här söka göra sig ett namn. En tafvelhandlare Wallis tycks vilja lämna honom sitt stöd, hvilket är en stor hjälp i detta land, emedan alla försäljningar af konstverk här bruka förmedlas genom konsthandlare. Jag såg hos denne Wallis flera nya arbeten, så att säga ännu ej utställda och som endast visas för kännare, af fruktan för att de eljest skola förlora sin jungfrulighet och därmed falla i pris. I England betalas nämligen, i motsats till hvad som äger rum i andra länder, mest för sådana taflor, som engelsmannen anser liksom enkom målade för honom själf, då ju eljest bruket är, att de, hvilka prisbelönts af en jury och hvarom världen allmänt talat, betinga de högsta prisen.

JULES BRETON.

Wallis hade bland andra taflor en akvarell af Fortuny, en ung spansk målare, sedan ett par år mycket i ropet, en »Interiör från Orienten» med en mängd figurer, utförd med en utomordentligt spirituell touche samt med en kolorit full af sanning, hvilken målning han utbjuder för 1,000 guinéer.[1] F. säljer ej sina oljefärgstaflor under 2,000 guinéer, medan en annan här utbjuden tafla, föreställande tre unga flickor, af Breton endast kostar 500 guinéer. Annars är den mest omtyckte målaren nu J. E. Millais, och han förtjänar verkligen att vara det. Jag har sett tre af hans taflor, alla i helt olika konstart, en altartafla, ett »Höstlandskap» samt en »Porträttgrupp» af mästarens trenne döttrar, denna sista enligt min uppfattning den mest fulländade. Ingenting kan vara mera oskuldsfullt, mera friskt

[1] En guinée = omkr. 19 kronor.

än dessa tre unga flickor, alla lika klädda i hvitt med blåa skärp; riktiga rosenknoppar. Hans landskapsmålning är äfven full af poesi och behag men synes mig likväl något dyster. Millais säljer ej sina taflor under 2,000 pund. Han har genom sitt allvarliga studium af naturen och sin upphöjda smak haft ett hälsosamt inflytande på det nu lefvande släktet af engelska målare, hvilkas arbeten därförut voro så att säga helt och hållet konventionella

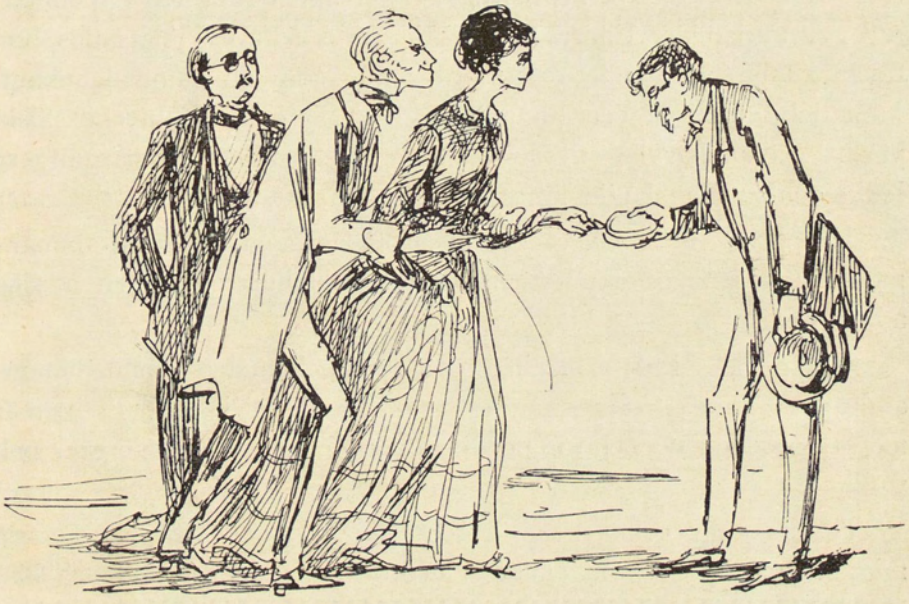

PRINS FREDRIK, PRINSESSAN MARIE SAMT FURSTEN AF WIED.

Beskrifningen på 1871 års världsutställning finnes att läsa i min officiella rapport, hvarför jag ej mer här vill orda därom.

Prins Oscar besökte utställningen endast två gånger. Efter att hafva haft en konferens med preussiske kronprinsen och en annan med kejsar Napoleon reste prinsen till Skottland för att där invänta prinsparets af Wales återkomst.

Den 15 juli lämnade jag efter fullgjordt arbete London och begaf mig till Haag för att representera H. M. vid prinsessan Maries af Nederländerna förmälning med fursten af Wied, utsatt att äga rum den 18 i samma månad.

18 juli.

I går, dagen före själfva bröllopsceremonien, lyckades jag erhålla audiens hos kung Wilhelm, drottningen hans gemål, prinsen af Oranien, prins Fredrik och hans dotter samt fursten af Wied. Man tog öfverallt mycket vänligt emot mig. Hos kungen stannade jag en half timmes tid. H. M. talar mycket långsamt och hackigt samt vidrör endast försiktigt politiska ämnen. Drottningen åter hatar Bismarck och tyskarne, hvilket hon också helt öppenhjärtigt ger till känna. Ehuru hon aldrig förut sett mig, låtsades hon dock känna igen mig och mottog mig som en gammal bekant. Hon inbjöd mig äfven till middag hos sig och var mycket älskvärd. Sällan har jag träffat en dam med en på samma gång så ledig och så fängslande konversation.

Kronprinsen[1] är en vacker husarofficer, som lefver tillsammans med några jämnåriga unga män samt med hustrun till en af sina adjutanter.

Jag gjorde hos drottningen äfven bekantskap med hennes andre, 18-årige son Alexander, som studerar i Leyden; han är något missbildad och föga begåfvad men förefaller god och vänlig.

Den gamle prins Fredrik blef mycket rörd, när han fick se mig, talade länge om sin dotter drottning Louises död och klagade öfver, hur ensam han nu skulle blifva efter prinsessan Maries giftermål. Under vårt samtal sysselsatte sig prinsen mycket litet med sin måg kung Carl, med hvilken han för närvarande befinner sig i tvist angående arfsangelägenheter. Det förhåller sig nämligen så, att kungen hade trott, att hans svärfader skulle visa sig mer liberal i fråga om en summa, som denne för 12 år sedan förskotterat honom; det rörde sig om 150,000 rdr, hvilka kungen betraktade som en gåfva, men för hvilket belopp jämte ränta prinsen sedan vid arfskiftet efter sin gemål yrkat godtgörelse. Dessutom tycks den gamle vilja göra svårigheter vid utlämnandet af sin makas kvarlåtenskap, hvilken han fruktar skall gå ifrån familjen.

[1] Prinsen af Oranien.

Diamanterna borde sålunda enligt hans åsikt utan undantag tillfalla dottern och dotterdottern, men eftersom kung Carls andel i dessa belöper sig till 200,000 rdr, är det också dennes mening, att de skola realiseras. Prinsen har aldrig heller besvarat sin mågs mycket vänliga bref angående dessa angelägenheter.

Då jag för prinsen nämnde, att jag medförde en gåfva till hans dotter, steg han upp och gick att hämta henne jämte fästmannen.

Fursten af Wied är en hvit och röd liten man, klädd i glasögon och preussisk majorsuniform. Prinsessan Marie föreföll åldrad och var mycket mager; hon har en stor mun men intelligenta ögon och ett obeskrifligt rörligt ansikte. Hon visade sig särdeles vänlig mot mig.

Jag öfverlämnade kungens present, som dock ej tycktes göra något vidare intryck.

Ministern Burenstam hade skaffat mig en vacker bostad i Hôtel Paulez. Jag åt middag hos honom. Han har en treflig, i 1600-talets stil möblerad våning. Vi promenerade efteråt längs hafsstranden vid Scheveningen, där Haags fina värld om aftnarna brukar hämta frisk luft. En förfärlig musik sönderslet våra örhinnor. Allmänheten förfriskar sig vid småbord i det fria. Man märker ingen elegans i toalettväg. De allra rikaste och högst uppsatta damerna kläda sig med puritansk enkelhet och följa endast på mycket långt afstånd dagens mod.

Efter hvad Burenstam förmäler är familjemoralen här mycket sträng och gammaldags. Några damer i societeten, bland andra baronessan van Brienen, hafva dock emanciperat sig samt taga emot diplomaterna; de låta äfven sina klänningar och hattar komma från Paris, men dessa damer betraktas af de öfriga såsom varande på väg till förtappelse.

Holländaren är hufvudsakligen börsspekulant och affärsman, d. v. s. egoist och allvarlig. En välbärgad man tänker fast hellre på att öka sin förmögenhet än på att njuta af hvad han äger. Konsten att behaga är okänd i detta vattenland; en hvar lefver endast

för sig själf och bryr sig föga om att göra sig angenäm för andra. Ingenting kan vara mera blottadt på behag än landtkvinnornas klädedräkt och prydnader; deras kroppar förefalla missbildade, och de gömma till hälften ögonen under stora metallplåtar fästade vid tinningen.

Om hvardagarna är folket ytterst snuskigt; denna vanvård om deras egna personer svär emot den stora renlighet, som råder såväl i deras bostäder som uti ladugårdar och stall.

Teniers' och v. Ostades gubbar framställa ännu i dag den äkta holländska folktypen, ehuru man föredrager att se den på duken framför i verkligheten. Det fordrades verkligen dessa stora mästares hela snille för att göra dylika simpla supgillen tilldragande, där aldrig någon vacker kvinna med sin närvaro förskönar taflan.

Det holländska porslinet från förra århundradet är för närvarande mycket eftersökt af samlare och har stigit ofantligt i pris. Jag såg en förtjusande samling fajanser och andra antikviteter hos en gammal bekant M. Loudon, hvilkens hela våning är möblerad och dekorerad med konstverk. L. besökte 1866 års utställning i Stockholm i egenskap af sakkunnig för Holland samt medförde ett så godt intryck af sitt mottagande i Sverige, att han skänkt oss en hel samling indiska vapen, hvilken för närvarande befinner sig i Nationalmuseum.

Prins Albrekt af Preussen samt prinsen och prinsessan Henrik af Nederländerna hafva jämväl anländt till förmälningen liksom äfven storhertiginnan af Meklenburg-Schwerin, som under ceremonien skall föreställa brudens mor.[1] Prins Henrik ser sömnig och flegmatisk ut, hans gemål är mycket ful.

Den borgerliga vigseln äger rum på slottet Huis de Pauw, hvarvid endast vittnena äro närvarande. De andra inbjudna begifva sig omedelbart till bykyrkan i Wassenaer, belägen en timmes väg från Haag, där den kyrkliga vigseln förrättas; efter denna ceremoni är man inbjuden till frukostmiddag på slottet Huis de Pauw.

[1] Hon var syster till prinsessan Maries aflidna moder.

19 juli.

Kungen och drottningen stannade kvar på bröllopsfesten till kl. 8 på aftonen. Gästerna måste förblifva stående 4 timmar i sträck, under det de kungliga personerna gingo omkring och gåfvo kur. På kvällen var byn Wassenaer illuminerad.

Kung Wilhelm ser hederlig och bestämd ut samt inger förtroende. Drottningen bär sitt hår i långa lockar enligt engelskt bruk; hon är mycket blond och ganska väl bibehållen, hvad figuren beträffar. De kungliga äkta makarnes lynnen stämma ej väl öfverens, hvarför de också sedan flera år tillbaka lefva åtskilda hvar och en i sitt palats samt råkas endast om söndagarna.

Prinsen af Oranien har ett angenämt yttre och ett godt sätt samt är mera ledig i sitt uppträdande, än hvad fallet annars brukar vara med holländarne. Han tillbringar sin mesta tid på den klubb, som bär hans namn. Äktenskapet tycks han sky, rädd som han är att modern genom sitt inflytande och sina intriger skall göra honom familjelifvet mindre behagligt.

10 oktober.

Två dagar efter bröllopet var jag bjuden på frukost hos prins Fredrik. Vi voro endast fem personer till bords. Utom prinsen och jag endast prins Albrekt af Preussen samt de nyförmälda. Ingen betjäning var synlig; det hela tillgick helt och hållet utan någon ceremoni. Samtalet kom bland annat att röra sig om de präster, som tjänstgjort vid förmälningen. Prästen i bykyrkan hade i sitt tal tändt rökelse för husen Oranien och Nassau; den andre, hofpredikanten, åter hade tyckts med flit liksom vilja sticka dolken i den gamle prins Fredriks sår genom att jämra sig öfver de förluster denne nyligen lidit. De nygifta sågo mycket förtjusta ut i hvarandra. Om några dagar lämna de Haag för att begifva sig till slottet i Wied, deras blifvande residens.

I Burenstams och doktor Falkes sällskap åt jag sedan middag i Scheveningen och fick beskåda hafvet under den härligaste solnedgång. Den ödsliga hafsstranden, som ej företer minsta tecken till växtlighet, utbreder sig för blicken endast begränsad af den omätliga oceanen, hvilken bildar horisonten; hela uppmärksamheten kon-

centreras härigenom på hafvet, och ögat, som sålunda ej störes utaf åsynen af vare sig grönska eller några pittoreska detaljer, njuter enbart af dess storslagenhet.

När man hunnit bese Museum, Steengrachtska samlingarna, Skogsslottet[1] med sin af Jordaens dekorerade sal samt Scheveningen, har Haag ej några flera lockelser att bjuda främlingen på. Det är en modern stad utan lif och utan stil, dessutom dyr att bebo.

Mynheer Kneppelhout hade skickat mig flera introduktionsbref till sina vänner äfvensom till några bekanta artister och lärda män, men ledsamt nog togo de officiella visiterna och middagarna all min tid i anspråk, hvarför jag icke fick tillfälle att begagna mig af desamma.

Sedan afskedsuppvaktningar och visiter blifvit undanstökade, anträddes den 24 juli hemresan öfver Rotterdam, Antwerpen, Cöln, Hamburg och Köpenhamn. Kung Wilhelm lät genom sin utrikesminister tillställa mig storofficerstecknet af ekkroneorden, och prins Fredrik lofvade mig en gulddosa med sitt porträtt. Jag måste bekänna, att denna senare gåfva blir mig mera välkommen än ordenskorset.

I Köpenhamn uppehöll jag mig fyra, fem dagar för att bese konstsamlingarna, bland hvilka den Moltkeska innehåller dyrbara verk. Fornnordiska museet och Rosenborgs slott äro äfven högst intressanta samt ordnade med mycken smak och urskillning af deras direktör Worsaae, hvilken särdeles vänligt visade mig omkring i desamma. Jag var också på två utställningar af moderna taflor, af hvilka jag fick den uppfattningen, att den danska målarekonsten för närvarande lider af en viss småaktighet samt jämväl brister i smak; teckningen är långt öfverlägsen färgen. Historietaflorna sakna värdighet; genrestyckena äro slickade som en porslinsmålning, färgtonen är dessutom falsk med sot i skuggorna samt laxfärg i dagrarna. »Landskapen» äro skrikande gröna och utan harmoni. Endast marinmålarne utgöra härvidlag undantag; man ser i denna konstart verkligen framstående alster af

[1] Huis ten Bosch.

A. Melbye, Sörensen och Neuman. Den bäste danske målaren är onekligen Carl Bloch; han äger originella idéer samt utmärker sig ofta för mycken sanning i uttrycket.

Med Roger Björnstjerna och Erik Nolcken, som jag träffade på hotellet, samt legationssekreteraren Aminoff gjorde jag en förtjusande tur till Klampenborg, där vi fingo ett härligt hafsbad och en god middag, hvarefter vi vandrade omkring i den vackra Dyrehaven.

E. AF KLINT.

En dag åt jag middag hos Lave Beck-Friis tillsammans med Bennich, samt en annan dag hos Wong, som bebor ett mycket bekvämt inredt hus i engelsk stil; aftnarna tillbragtes vanligen i Tivoli.

Den 30 juli lämnade jag i Björnstjernas sällskap Köpenhamn. Efter i Helsingborg intagen middag skaffade jag mig en vagn och begaf mig till Sofiero. Hertiginnan Sophie tog emot, och jag fick i detalj beskrifva förmälningshögtidligheterna vid hennes kusin furstens af Wied biläger.

H. K. H. föreföll orolig öfver sin äldste sons sjukdom; denne har nämligen ondt i höften och måste begagna kryckor.

I Helsingborg träffade jag general Klint, nyss utnämnd till generalbefälhafvare i första militärdistriktet, samt Edvard Bergh med fru, hvilka tillbringade sommaren på Marienlyst; slutligen äfven grefv:n v. Platen, just som hon steg upp i kupén för att fara till

Stockholm, omgifven härvid af hela stadens societet, samlad för att säga henne farväl.

Till Göteborg anlände jag den 1 augusti, alldeles i lagom tid för att kunna vara med vid Landtbruksutställningens öppnande i närvaro af konungen, som för den skull inkommit från Särö. Ehrensvärd, hvilken råkat vricka sin fot, gjorde sitt inträde buren i en armstol samt höll härifrån sitt invigningstal.

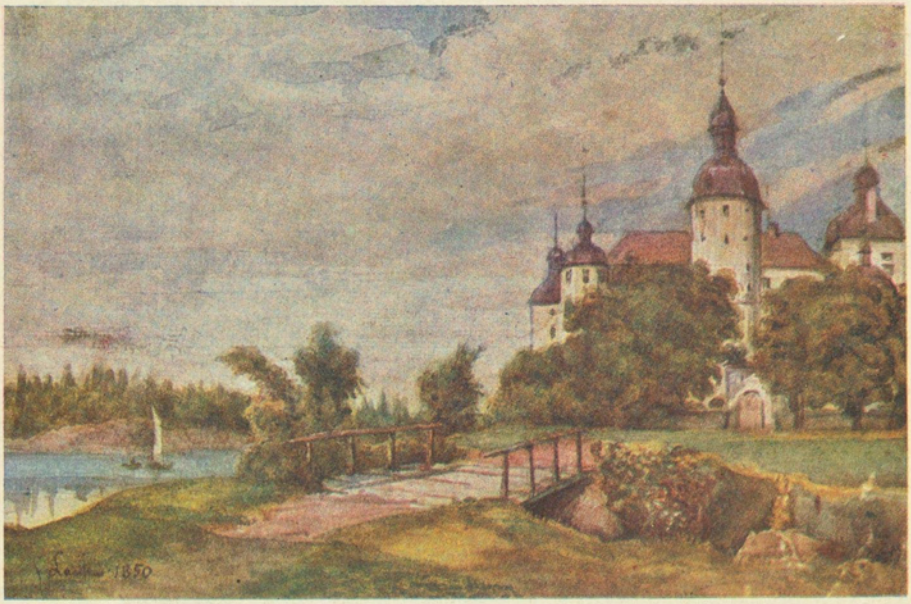

LECKÖ SLOTT.

Kung Carl hade ej återfått sina krafter, han var till ytterlighet mager men tycktes vara vid godt lynne. H. M. sade mig, att resan till Beckaskog[1] gjort honom mycket godt. Hans lefnadssätt på Särö hade varit tämligen enformigt; den enda förströelse, som han hade där, bestod i sällskapandet med fru Kjellberg och hennes döttrar, hos hvilka damer kungen brukade tillbringa en del af dagen med att prata och musicera.

En dag åt jag med L. Reuterskiöld på klubben. Vi träffade

[1] Kungen hade den 25 juli från Särö begifvit sig till Beckaskog, där en hästauktion skulle äga rum den 28. H. M. återkom till Särö den 30 juli.

där Möller och hans värd grosshandlaren Sirenius, som sedan inbjöd oss till sitt hem för att där fortsätta festandet.

Nästa dag var jag på middag hos Ehrensvärd tillsammans med kungen samt storgubbarne vid mötet.

Jag fann utställningen väl ordnad; dess arkitekt Gegerfelt hade härvid begagnat sig af ett af honom själf uppfunnet system, det triangelformiga.

Några af byggnaderna voro högst originella, såsom frukt- och blomster- samt jaktpaviljongerna. Konstutställningen, inrymd i Chalmerska skolan, ägde däremot föga intresse och bjöd blott på högst medelmåttiga saker.

L. REUTERSKIÖLD.

Jag undvek de officiella festerna och begaf mig i stället den 4 augusti till Råbäck för att i lugn arbeta på min rapport öfver Londonutställningen, som upptog hela min tid under de angenäma trenne veckor, jag tillbragte i skötet af min familj.

Den 23 augusti började jag min inspektionsresa och träffade i Lidköping arkitekten Mankell, som inväntade mig där för att sedan vara mig följaktig på färden. Jag fann min man i hotellets kafé såsom ende åhöraren af en trupp varietéartister tillhörande olika nationaliteter. En belgisk tenor försökte sig på romanser med en röst så stark, att den godt kunnat fylla en domkyrkas hvalf; sedan kom en parisiska, som underhöll oss med mindre anständiga franska visor; till sist fingo vi höra en tysk spela på handklaver. Snart hade vi nog af konserten och drogo oss tillbaka till våra rum.

Under morgondagens lopp inspekterades Leckö gamla slott,

hvarefter vi under ett fruktansvärdt oväder omsider hamnade i Vänersborg. Jag åt middag hos Kuylenstjerna tillsammans med landshöfding Erik Sparre och en löjtnant Hasselström. Fortsatte vidare till Karlstad och så till Stockholm. Vi måste vänta en hel dag i Töreboda på en ångare, som skulle föra oss till Vadstena, dit vi också slutligen anlände midt i natten i det härligaste månsken med en liten fiskarbåt förhyrd i Rödesund. Denna öfverresa räckte $4^1/_2$ timmar. Till Linköping begåfvo vi oss sedan landvägen. Robert De la Gardie var just uppstigen från sjukbädden, och hans damer hade hela natten varit på en bröllopsfest med bal, som dragit ut till kl. 5 på morgonen; också sågo de ganska sömniga ut. Jag skildes från dem kl. 9 e. m. och gick ombord på en Stockholmsbåt samt ankom till hufvudstaden den 1 september efter att till följd af den täta dimman hafva blifvit försenad 5 timmar.

Första söndagen efter hemkomsten tillbragte jag på Sweden hos Edholms, den andra på Ulriksdal. Kungen var återkommen från fältmanövern i Skåne, därifrån H. M. medtagit några officerare, såsom stallmästaren Sverdrup, Masse Blomstedt m. fl. Han uttalade sin belåtenhet med öfningarnas resultat samt hade personligen mycket väl stått ut med strapatserna.

Snart ådrog sig den till den 11 september sammankallade urtima riksdagen den allmänna uppmärksamheten. Regeringen, hvars militära reformförslag förkastats af föregående lagtima Riksdag, framkom nu med ett nytt förslag, uti hvilket åtskilliga medgifvanden gjorts åt de af landtmännen framställda fordringarna, dock med bibehållande alltjämt af indelningsverket såsom grundval samt med upptagande jämväl af den allmänna värnplikten. Dessa medgifvanden funno bönderna emellertid otillräckliga, enär de önska helt och hållet blifva befriade från den roteringsbörda, som hvilar på deras jord, och endast vilja gå in på den allmänna värnplikten under villkor, att indelningsverket försvinner. Det af de båda kamrarna för frågans behandling valda utskottet uttalade sig också i öfverensstämmelse härmed, och Riksdagens beslut gick i samma riktning. Regeringen, som hoppats på en mycket stark ma-

joritet i Första kammaren, fick icke ens åtnjuta den trösten.[1] Hela statsrådet ansåg sig på grund häraf böra afgå, och kungen mottog dess afskedsansökan.

Den 7 oktober blef urtima riksdagen hemförlofvad och det ganska snäft, d. v. s. utan alla fraser från kungens sida; men så mycket mera fingo dess ledamöter höra under därpå följande gudstjänst af predikanten Norrby, som förebrådde dem deras självviskhet och oberättigade anspråk.

Man hade väntat att vid afslutningshögtidligheterna få se en ny ministär omgifva konungen, men H. M:ts försök att bilda en sådan hafva hittills strandat. Hvarken De Geer, Stjernblad eller Lagerbjelke, hvilka skola varit anmodade att bilda ny regering, har ännu lyckats åstadkomma någon sådan.

I allmänhet finner man försvarsfrågan icke vara af natur att kräfva hela ministärens fall, och man ser med saknad hederliga och dugande män, som äga nationens förtroende, lämna styrelsens ledning.

Den unge målaren grefve G. v. Rosen, som återkommit till Stockholm alltjämt klen till hälsan, har af kungen erbjudits en af det kungl. slottets salar för att där afsluta sin stora tafla »Erik XIV och Karin Månsdotter».

Kommittén för 1872 års utställning i Köpenhamn, hvari jag är ordförande, har bland sina medlemmar fördelat de förberedande arbetena. Vi utsågo Lundström till kommissarie ehuru icke utan motstånd från hans yrkesbröder Svanberg, Bolinder et konsorters sida, hvilka, som de själfva helt naivt förklarade, hellre hade sett en person af högre samhällsställning på denna plats. Sekreterare blef Westman. Ännu mycket få exponerande anmälda. Man synes verkligen börja tröttna på dessa ständigt återkommande utställningar.

15 okt.

Enligt kungens önskan reste jag i fredags till Mälsåker för att å H. M:ts vägnar inköpa diverse antika möbler, ämnade att pryda

[1] 1 § i det kungliga förslaget, hvars öde ansågs innebära hela förslagets, bifölls af denna kammare med 75 röster mot 44. Öfriga §§ biföllos med något skiftande majoritet utom 2 § 1 mom., som återförvisades till utskottet. Riksdagen upplöstes emellertid, innan frågan hunnit fullt slutbehandlas.

Ulriksdals slott. Det blef en tre timmars ångbåtsfärd från Stockholm utan möjlighet att kunna återvända samma dag, hvilket tvang mig att på stället tillbringa natten och under en lång afton sällskapa med ägaren, en tyskfödd man, blottad på all bildning, dessutom obehagligt sniken.

J. BOLINDER.

Till en början nekade han att sälja något, såvida ej kungen köpte alltsammans i klump för 25,000 rdr, hvilken summa han sade sig vara bjuden af annan person. Att sälja några dyrbarare saker särskildt vore att förstöra hela affären. Han lofvade likväl att förskaffa kungen de utpekade föremålen ehuru först längre fram. Då jag emellertid gick till sängs, medtog jag ett halft löfte, att han skulle sälja sagda föremål för en summa af 2,500 rdr; dock ville han först rådgöra med sin hustru om saken och skulle gifva besked dagen därpå.

I mitt rum fann jag en mager brasa tänd i den ofantliga gamla spisen. Sängen var försedd med ett sängtak; de nakna väggarna voro nyligen beröfvade sina gyllenläderstapeter, och rundt omkring mig hängde helt dystert gamla porträtt af medlemmar af familjen Fersen, hvilka tycktes liksom förebrående blicka ner på mig, som kommit dit för att plundra det åldriga slottet på återstoden af dess forna glans.

Först efter oändliga debatter lyckades jag morgonen därpå öfvervinna herr Werners oginhet; i sista stund ångrade han sig

likväl och ville uppskjuta köpet men slutade emellertid med att begära jämnt dubbla beloppet af hvad vi dagen förut öfverenskommit om. Jag nödgades gå in härpå; ett slags köpekontrakt uppsattes och underskrefs, genom hvilket kungen för ett belopp af 5,000 rdr blef ägare af en förtjusande vacker sängkammarmöbel i Louis XVI stil, läckert skulpterad i ek samt klädd med gul damast. Den ståtliga sängen var öfvertäckt med en sänghimmel; omhängen samt öfverdrag voro rikt broderade med blommor på en botten af gult siden. Vidare erhöll han två små inlagda bord, två venetianska speglar samt till sist tolf stycken stolar i renässansstil, klädda med gyllenläder. För egen del köpte jag ett porträtt i helfigur af drottning Isabella af Spanien, Henrik IV:s dotter.

Vid återkomsten till Stockholm väntades jag af en middagsbjudning till kungen, som samma dag jagat hjort och nu hemma hos sig undfägnade sin jaktklubb. Utom prinsarne träffade jag herrarne d'Otrante, far och son, grefve Montholon, vicomte d'Hauterive, Demirgian och dennes tvenne bröder m. fl. Jag satt vid kungens bord. Whist sedan med kungen, C. Manderström och Montholon. Denne sistnämnde är född på slottet Ham, under det Louis Napoleon där hölls i fångenskap; den vid denna tid unga grefvinnan Montholon vistades samtidigt där med sin gamle man, och sonen liknar kejsaren.

Sent på aftonen infann sig baron v. Essen och anmälde för H. M., att utrikesministern Wachtmeister hastigt aflidit. Han hade fallit ned död på gatan, träffad af ett slaganfall. Händelsen är så mycket märkligare, som W. just var på väg att mista sin plats. Han var en skicklig och hederlig diplomat samt blir säkert saknad.

Ministerkrisen, som räckt 14 dagar, är enligt ryktet nära sin lösning. Bildt säges skola blifva utrikes-, Nordwall ecklesiastik- och Lagerbjelke justitiestatsminister.

17 okt.

Ännu ett uppseendeväckande dödsfall att anteckna nämligen Knut Bondes. Begåfvad med en viss öfverlägsenhet och en instinktmässig slughet, förstod den bortgångne understundom att blända sina åhörare, men då han saknade såväl djup som i allmänhet mera ge-

digna egenskaper, räckte verkan af hans ord ej länge. Hans hela sträfvan gick ut på att behaga, och han spelade i detta syfte alla roler samt respekterade ingenting.

GREFVE C. WACHTMEISTER, BARON K. BONDE, GREFVE MANDERSTRÖM OCH H. FOURNIER.

Hvarje medel syntes honom i själfva verket godt, då det gällde att nå målet. Lyckligtvis ägde han hvarken erforderliga kunskaper eller nog viljekraft för att kunna öfva någon mera betydande inverkan på alla de olika företag, i hvilka han inlät sig. Hans hustru, född Robinson och engelska, ägde mera kvickhet och begåfning än sin make.

18 okt.

Jag var i afton jämte min hustru af kungen bjuden på operan, hvarvid »Kronjuvelerna» uppfördes. I samma loge voro paren Thulstrup och Edholm äfvensom Gyllenram. Under mellanakten serverades glace i kungl. foyern, där kungen, änkedrottningen och hertiginnan af Dalarne togo emot. Adjutanten Cronhielm berättade, att kungen samma morgon låtit från slupen Amphion bortflytta 4 st.

FRIHERRINNORNA LOUISE RAMEL, F. THYSELIUS, OCH CHARLOTTE RAMEL, F. VON BLIXEN-FINECKE.

dörrfält, målade af Taraval, för att låta uppsätta dem på Ulriksdals slott. Amphion är en kunglig relik från Gustaf III:s dagar.

Bland operapublikens vackra damer lyste i afton särskildt fröken Louise Thyselius, som utan all fråga är den skönaste bland de sköna i Stockholm. Hon har stora präktiga ögon, hennes profil liknar en antik kamé, gestalten är harmoniskt utbildad; jämte allt detta äger hon äfven en förtjusande sångröst. Systern, en vacker blondin, brukar ackompagnera henne, och af deras duetter är kungen en stor beundrare, på samma gång han är en trägen gäst vid herrskapet Thyselius' musikaliska soaréer.

23 okt.

I dag framsläpades längs hela Rörstrandsgatan medelst rep, som drogos af 100 matroser, den kolossala meteorstenen funnen på Grönland och hitförd af senaste vetenskapliga expedition till nämnda land. F. von Otter, fartygschefen, har blifvit firad med en middag på hotell Phenix.

GREFVE P. LEWENHAUPT.

Kungen, som jag såg i går, bad mig låta infatta ett trettiotal miniatyrer, hvilka han fått efter drottning Louise, däribland äfven bilder af Gustaf II Adolf och Axel Oxenstierna, kopierade af Hall efter Mierevelt.

En ung kadett Mörner, som åt middag hos oss samma dag, lämnade mig ett bref från sin far, hvari denne ber mig söka skaffa honom en altartafla. Hans hustru önskar nämligen skänka en sådan till sin sockenkyrka. Jag ämnar vända mig till Winge, hvars kolossala, nyss afslutade tafla »Thors strid med jättarne» jag i går hade tillfälle att beundra. Denna tafla är full af lif och är af en behaglig färg. Winge lyckas blott med dukar af stort omfång.

Vi hafva i dag mottagit ett bref från Amelie Hamilton, som underrättar oss om, att hennes far grefve Patrik Lewenhaupt efter några dagars sjukdom aflidit i Lund, där han sedan ett tiotal år varit bosatt. Den aflidne var en sann hedersman.

Ministerkrisen fortfar. Kungen tycks verkligen få svårt att finna en ministär, som vill åtaga sig att bringa till lösning den

viktiga härordningsfrågan. Alla kombinationer hafva fåfängt försökts, och man tror, att den nuvarande konseljen kommer att kvarstå. Se här namnen på dem, hvilka uppgifvits som kandidater till de olika ministerportföljerna: Lagerbjelke, Henning Hamilton, Bildt, Björnstjerna, Stjernblad, Nordwall, Carleson, Almqvist, Rosensvärd, Weidenhielm, Ekström, Leijonancker, Charpentier, Naumann, Erik Sparre etc.

J. H. ROSENSVÄRD.

Aftonbladet och Nya Dagligt Allehanda hafva inlåtit sig i en polemik rörande den nyligen aflidne Knut Bonde, som den förra skarpt kritiserar, under det att den andra upphöjer honom till skyarna. Sanningen är, att trots en del lysande egenskaper den hädangångne var blott och bart skådespelare utan värde i högre mening. Popularitéten utgjorde målet för all hans sträfvan.

26 okt.

Kommittén för Londonutställningen hade i dag sammanträde hos prins Oscar. Jag aflämnade min rapport öfver konstutställningen. Vi beslöto, att vi ej hos regeringen skulle begära något anslag i och för deltagande i 1872 års utställning, såvida ej den engelska kommittén ville gå in på att låta oss bygga en annexpaviljong i parken, med rätt att där utställa de föremål, som vi själfva efter behag utvalt, utan någon hänsyn härvidlag till de engelska reglementena.

Man öfverlade äfven om lämpligheten af ett deltagande i en

konstutställning i London nästa år, och kommittén förenade sig med mig i att med nej besvara frågan härom, detta på grund af svårigheten att erhålla tillräckligt många goda arbeten för att samtidigt på ett värdigt sätt kunna deltaga i såväl utställningen i Köpenhamn som den i London.

Efter sammanträdets slut sade mig prinsen några mindre vänliga ord med anledning af Musikaliska akademiens nya byggnad. Mitt ämbetsverk hade nämligen ansett sig böra höja slutsumman å H. K. H:s kostnadsförslag från 150,000 till 200,000 rdr. Prinsen tycks tro oss vara fientligt stämda mot hans förslag.

Just som jag lämnade palatset, kom kapten Björkman och begärde ett enskildt samtal med mig i anledning af Slöjdföreningens uttryckta önskan att välja mig till ordförande efter Knut Bonde. Utan att bestämdt säga nej till anbudet dolde jag likväl ej min motvilja mot att bekläda ett ämbete, så föga lämpadt för min obetydliga oratoriska förmåga, obetydlig särskildt jämförd med den aflidnes naturliga vältalighet.

1 nov.

Stor soaré i går hos änkedrottningen. Hertiginnan af Östergötland, som i morgon med sin äldste son reser till Bonn, tog nu afsked af kungen. Man anmärkte allmänt, hur dålig H. M. såg ut. Ansiktets höga färg stack af mot kroppens ytterliga magerhet. Min tjänstgöring hos kungen började åter i dag, som var mottagningsdag. De audienssökande fingo vänta i nära tre timmar, emedan H. M. hade en öfverläggning med Hochschild, som kommit från London för att mottaga utrikesministerportföljen. Att döma af denna första förhandling med monarken, tycks H. vara tveksam, huruvida han skall mottaga posten i fråga eller undanbedja sig densamma.

3 nov.

Kronprinsparet af Danmark anlände till hufvudstaden i går afton. Kungen mötte vid stationen. Uppvaktningen består af grefve Danneskjold, sekreteraren Trap, kapten Lund och comtesse Scheel. Te intogs därefter i f. d. drottningens salonger, som nyligen blif-

vit restaurerade. Cronhielm blef anställd hos kronprinsen och N. Gyldenstolpe hos kronprinsessan. Trap förefaller intelligent; jag vill ej säga detsamma om Danneskjold, en äkta dansk typ af albinossläktet, hvilken typ man för öfrigt ofta träffar på i den danska aristokratien. D. tillhör på sidolinjen den kungliga familjen; alla af ätten födas excellenser.

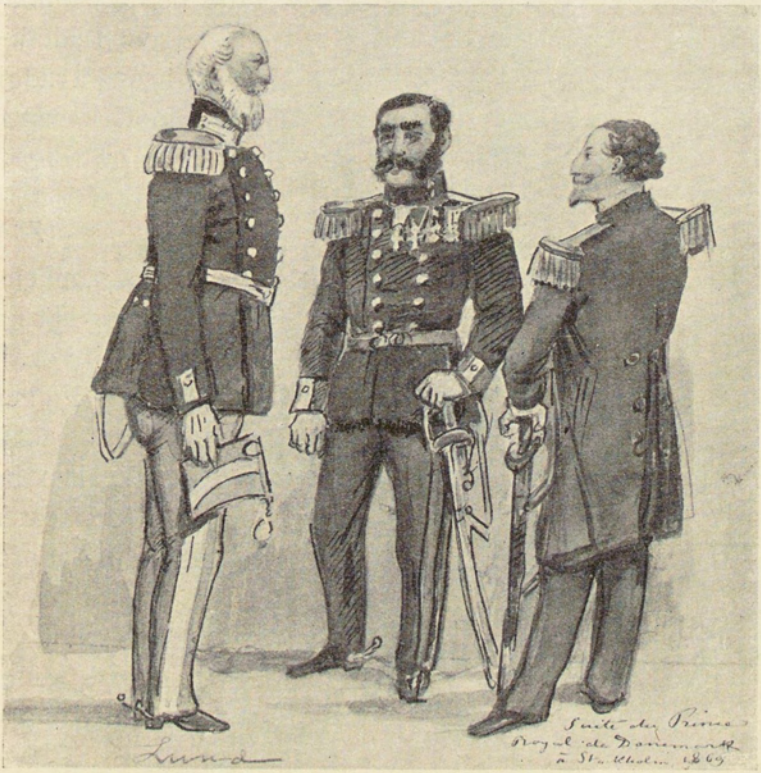

KAPTEN LUND M. FL. DANSKA OFFICERARE.

4 nov.

Bildt och fru af Edholm voro inbjudna till middagen på slottet. Efter densamma bevistade kungen med sin måg frimurareordens sammankomst, därifrån kronprins Fredrik återvände som Carl XIII:s-riddare. Hans gemål for i stället till Dramatiska teatern för att se »Tartuffe». Man samlades sedan åter till teet.

Bildt kom efter middagen in till mig för att röka och tycktes vara mycket förargad på Gripenstedt med anledning af en af denne

undertecknad artikel i Aftonbladet, hvilken väckt stort uppseende. Denna artikel handlar om den senaste ministerkrisen, och Gripenstedt anser förnämsta anledningen till den härunder framträdda obenägenheten att ingå i en regering vara fruktan för sidoinflytelser från personer, stående utanför densamma, hvilka äga kungens öra men ej bära något ansvar för de beslut, som fattas.

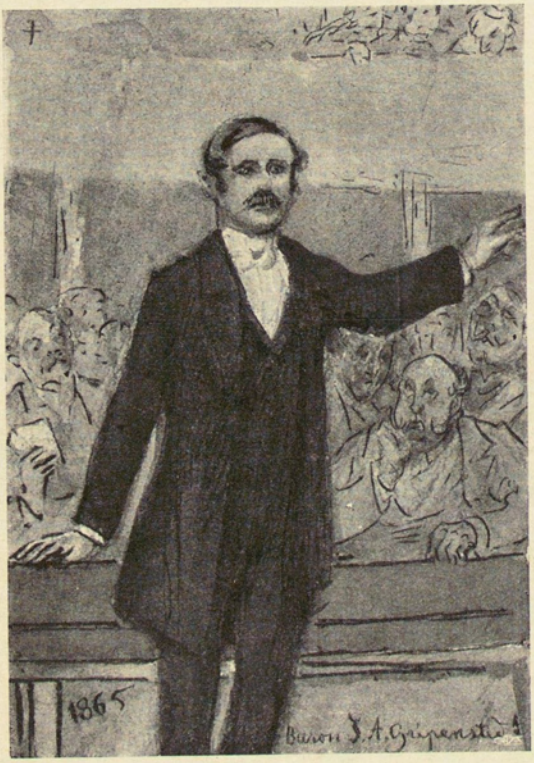

J. A. GRIPENSTEDT.

Eftersom Bildt just hör till dessa hemliga rådgifvare, finner han Gripenstedts insinuationer ovärdiga.

7 nov.

Kungliga familjen intog i förgår middag hos kungen. Öfriga gäster voro excellensen Sparre, Falkenberg, d'Otrante och Vincent Lundberg. På kvällen besökte kronprinsessan teatern och kungen jämte prinsen frimurareordens sammanträde. Efteråt samlades man till te, därvid kung Carl och hans måg uppträdde såsom Carl XIII:s-riddare iklädda sina gula och mörkröda frimurare-dräkter.

Hochschild, som den 6 åt middag här, sade sig hafva gjort som villkor för sitt inträde i konseljen, att den solidaritetsgrundsats, som leder och enar den nuvarande regeringen, skulle för framtiden upphöra att tillämpas. Han ville icke äfventyra sin angenäma ställning i London för att kanske om tre månader blifva körd på porten, i fall Riksdagen skulle tvinga kungen att byta ministär. H. anser denna solidaritetsgrundsats i politiska frågor oförenlig med våra traditioner samt ägnad att framkalla oupphörliga regerings-

kriser, lika beklagliga som den närvarande. Hochschild yrkar äfven, att krigsministern Abelin genast skall aflägsnas, icke af hälsoskäl utan på ett sätt, som ådagalägger sakens politiska betydelse. Hittills lära dock hvarken kungen eller hans statsråd hafva visat någon lust att köpa Hochschild för detta pris.

BARON C. HOCHSCHILD.

8 nov.

Var den 6 nov. med de kungliga på Operan, hvarvid »Lalla Rookh» gafs med Signe Hebbe som primadonna. Skada, att Torsslow skall hafva en så föga sympatisk stämma. Salongen var festligt upplyst och damerna hvitklädda. Kungen och vi herrar voro i frack. Alltsedan sin sjukdom undviker H. M. uniformen och tycks hädanefter ämna begagna civil dräkt till dagligt bruk. Vid de kungligas inträde i logen spelades och sjöngs svenska folksången samt vid spektaklets slut den danska. Änkedrottningen reste hem i förväg. Hon lider af en början till ansiktsros. Prinsessan Eugenie har jämväl insjuknat i lunginflammation.

I går var kungen med sina gäster på Dramatiska teatern. Sedan blef det supé, och i dag kl. 5 på morgonen voro redan alla på benen, då det danska kronprinsparet afreste för att återvända till Köpenhamn. Kungen och uppvaktningen följde med till stationen.

Kronprinsessan Louise har i Stockholm gjort ett fördelaktigt intryck. Hennes friska hy, det glada och lyckliga utseendet, de

lysande toaletterna samt de vackra juveler, hon uppträdde med, hafva ej förfelat att göra intryck. Man kan måhända anmärka, att prinsessan är väl stor, att hennes lif är för långt i förhållande till benen, samt att hon snör sig mer än nödigt, men hon äger emellertid takt och äfven konversationsförmåga, när hon bara vill.

9 nov.

Kungen visade mig ett mycket vackert fotografi af en släkting till konung Victor Emanuel, härstammande på mödernet från huset Carignano[1] samt på fädernet från Radziwillarne[2].

»Hon är tjuguårig och äger tio millioner. Vi skola fara och se på henne i maj, du och jag.» Under det H. M. talade härom, blef han allt ifrigare och ifrigare, och fantasien löpte i väg. Han utvecklade nu sina planer rörande användningen af de 10 millionerna. Sålunda skulle till en början en del häraf tagas till uppförande af ett nytt hofstall i Humlegården, under det att Helgeandsholmen samtidigt skulle förvandlas till en vacker park. Nya stall borde äfven byggas på Ulriksdal ehuru längre bort belägna än de nuvarande, på hvilkas plats i stället ett tafvelgalleri för större dukar skulle uppföras. Slutligen skulle Ulriksdals slott blifva restaureradt och förskönadt så väl ut- som invändigt.

Jag tog mig friheten anmärka, att prinsessans släktingar nog torde komma att fordra insättandet af en punkt i äktenskapskontraktet, som hindrade förmögenhetens användande på ett för henne själf så föga nöjaktigt sätt.

»Jag tager endast 5 millioner och låter de öfriga fördubblas under 13 år», upplyste H. M.

»Men denna prinsessa är ej af kungligt blod, barnen blifva icke tronarfvingar.» — »Jag låter Victor Emanuel, som är hennes förmyndare, adoptera henne. Om hon heter Trébizonde eller något annat, är mig fullkomligt likgiltigt», förklarade H. M. »För öfrigt nämner lagen ingenting om nödvändigheten för en kung att äkta en prinsessa af kunglig börd; detta gäller endast för prinsar.»

[1] En yngre gren af italienska kungahuset.

[2] En gammal polsk fursteslägt.

12 nov.

Vi anlände till Kristiania kl. 10 i går afton efter 16 timmars järnvägsresa. En stor folkmassa trängdes på gatorna och omkring slottet under skallande hurrarop. Jämte borgargardet till häst, som eskorterade kungens vagn från stationen, stodo också brandsoldater uppställda nära universitetet, hållande väldiga tända facklor i händerna. Temperaturen hade efter Kongsvinger gått ner till — 6° Réaumur. Bland de personer, som åtfölja H. M., befinna sig äfven franske legationssekreteraren grefve Tristan de Montholon samt Lagerheim för utrikes- och Nordlander för militära ärenden.

O. R. KIERULF.

Vi gjorde i dag en del visiter, Edholm, N. Gyldenstolpe, Lagerheim och jag; fruarna Julia Wedel och Fanny Lövenskiold togo emot liksom äfven den förtjusande fru Anna Sverdrup, hos hvilken hennes syster fru Edholm, som åtföljer sin man, jämväl nu bor.

Stor middag sedan hos statsrådet Stang. Jag återsåg här Josephine Sparre, som såg mycket frisk ut, fast hyn blifvit väl hög i färgen. Kung Carl visade sig naturlig och vänlig mot sin forna flamma. Kierulf, den nye statsministern i Stockholm, var äfven bland gästerna. Han har god hållning och tycks alls icke vara öfverväldigad af det stora språng han gjort. Han har t. o. m. begärt att få stå kvar i armén såsom öfverstelöjtnant.

Middagen var mycket lång; till bordsgranne hade jag amtman

Collett, och midt emot mig satt stiftsamtman Arentzen, döf samt med ett gubbhufvud så melankoliskt och likblekt, att min aptit gick nästan helt förlorad.

Regeringens medlemmar äro alla, om jag undantager Stang, som ser värdig ut, samt den allvarlige och imponerande Broch, utmärkta ämnen för karikatyrer; små, illa vuxna med osäker blick och blyga i sitt uppträdande, ehuruväl på samma gång hederliga män, vana vid statsangelägenheters handhafvande. Dessa herrar lefva i ständig ängslan för Stortinget. De måste se till att bibehålla dess förtroende, på samma gång som de äro måna om att gå monarkens önskningar så mycket som möjligt till mötes för att ej förlora sina taburetter — häraf denna bekymrade uppsyn, som aldrig lämnar dem.

GENERAL NÆSSER.

14 nov.

Middag i dag på slottet med ungefär samma uppsättning gäster som hos Stang. Jag förnyade bekantskap med statssekreteraren Aall, en mycket intelligent man, som blef kvarbjuden till te jämte Kierulf, öfverste Næsser och några andra utvalda.

På förmiddagen åtföljde jag kungen till Konstföreningens utställning men fann där få taflor i min smak; en »Biblioteksinteriör belyst af en solstråle» af Lerche inköptes af H. M. och var bra målad, liksom äfven en »Marin» af Sörensen.

Besökte sedan med Gyllenram Thorvald Meyer samt träffade

också hans fru och två mycket söta döttrar liksom äfven herr och fru Nicolaysen, den senare född Fougstad. Meyer, som hörde, att Montholon och Gyldenstolpe önskade göra hans bekantskap, inbjöd oss alla fyra till middag i morgon. Meyer hör till Kristianias storgubbar. Han är en rik träpatron med godt sätt och anspråkslöst uppträdande, som synnerligen väl förstår konsten att taga emot i sitt hus.

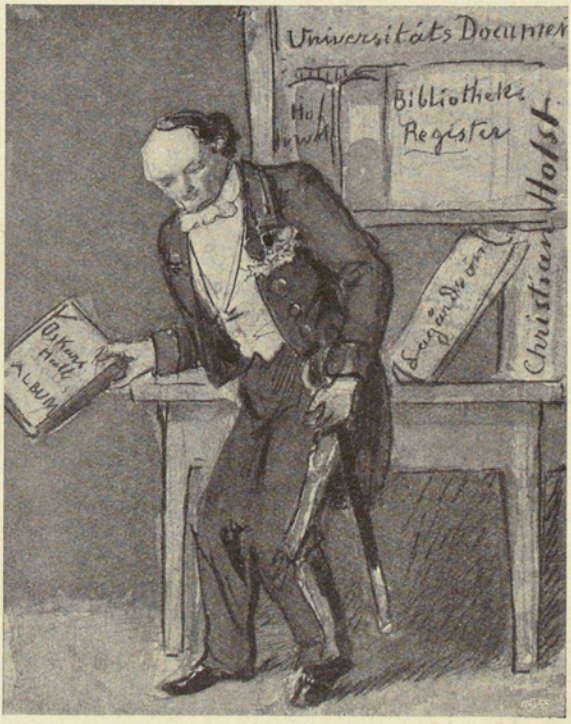

CHRISTIAN HOLST.

16 nov.

På gårdagens middag beundrade jag husets fyra yngsta döttrar, som alla voro mycket söta och naturliga. Matsedeln var förträfflig ehuru ordningen bland rätterna ovanlig.

Svågrarne i huset Thomas och Jörgen Heftye närvoro äfven vid festen jämte några andra herrar. Efteråt gingo vi på »Föreningens» bal i Frimuraresalen. Allting tager sig här helt småstadsaktigt ut, lokalen, kavaljererna, musiken och toaletterna, hvilka äro af det enklaste slag och visa, att den moderna lyxen ännu ej inträngt i landet. Där förekommo några vackra dansande damer, såsom fröken Wedel-Jarlsberg, två systrar Gisiko, kraftfulla och välvuxna, tre d:o Meyer m. fl.

Kungen infann sig äfven och stannade på balen under två timmars tid samt dansade t. o. m. en française med fröken Irgens. H. M:ts närvaro blef en öfverraskning, emedan han aldrig inbjudits till balen.

I dag kom Heyerdahl och hämtade mig samt förde mig till professor Christie, ordföranden i kommittén för Köpenhamnsutställningen, en man med ett mildt och angenämt sätt. Han delgaf mig planen för utställningen, som han nyss bekommit, samt hvart och ett af de tre nordiska ländernas plats vid densamma. Norge räknar i synnerhet på sina fiskredskap och skogsprodukter. Det utställer äfven en samling lappska dräkter samt ett trähus af det slag, som brukar exporteras till Australien, och hvilket kommer att inrymma olika alster af norsk industri. Det är en god idé att taga vara på för oss.

Gamle Holst var sedan min ciceron på diverse besök i konstanstalterna. Slöjdskolan räknar 120 manliga och 30 kvinnliga lärjungar i ritafdelningen; där finns också en afdelning för arkitektur och en mekanisk d:o, men allt befinner sig ännu på en mera blygsam ståndpunkt. Denna skola är belägen i samma gård som en infanterikasern. Äfven nationalgalleriet befinner sig jämväl här; detta räknar en 250 taflor, hufvudsakligen af inhemska målare och däribland flera vackra landskapsmålningar af Dahl, Gude, Cappelen samt utmärkta dukar af Tidemand. Där finnas härjämte en del svenska taflor af Fagerlin, fröken Ribbing, Nordenberg m. fl. samt utländska d:o af Achenbach, David van Heem, Mierevelt etc.

Vi vore äfven uppe i Morten Müllers elevatelier, där trots det rådande mörkret en del unga män höllo på att måla. Mästaren själf var ej hemma.

Holst lät mig se ett par studier efter naturen, utförda af två af de mest lofvande bland eleverna, hvilka alster jag ansåg böra visas för kungen. Dessa två elever erhöllo också på min rekommendation löfte om ett årligt anslag af 500 rdr hvardera för att vid Stockholms konstakademi fortsätta sina studier.

17 nov.

Till middagen i går 22 gäster: bröderna Heftye, Th. Meyer, Halvor Schou, ledamöterna af Höieste Ret m. fl. ämbetsmän.

19 nov.

Jag medföljde i går kungen till Oscarshal och Ladegaardsöen. På det senare stället besågo vi en samling vackra kor från Telemarken. Kungen önskar bygga om boningshuset.

Sedan visiter hos Meyer, Schweigaard och Morten Müller. Köpmannen och konstsamlaren Simonsen, som sedan en tio år tillbaka inköper allt hvad han kan komma öfver af värdefulla antika möbler och andra konstsaker, blef hugnad med ett besök af H. M., hvilken behagade som gåfva mottaga en värja från 1600-talet med fäste af järn och silfver samt ett par pistoler märkta med det kungliga svenska vapnet. Därifrån gingo vi sedan till konstgalleriet.

I går afton hade Thomas Heftye en stor fest i sitt ståtliga residens. Ett hundratal damer och herrar samlades kl. 5 till gående middag; man fick här se blomman af Kristianias ungdom. Jag träffade flera af mina gamla bekanta, såsom fruarna Louise Heftye, Dahll och Schlytter, alla förvånansvärdt väl bibehållna. Här pratas mycket för närvarande om fru D., som förmenas hafva gjort ett synnerligen starkt intryck på en af kungens uppvaktande herrar. Denne sågs också under hela aftonen kretsa omkring den sköna, hvilkens stora svarta ögon på honom tycktes utöfva en förtrollande verkan. Eget nog märktes ingen svartsjuka från ifrågavarande kavaljers vackra frus sida.

Jag återknöt bekantskap med fru Treschow, f. Gripenstedt, som nyligen flyttat till Kristiania, där hon tycks vara mycket omtyckt. Hon har godt hufvud och förstår att föra ett underhållande samtal. Äfven återsåg jag fruarna Rustad, Næsser och Wedel-Jarlsberg; den sistnämnda dansar alltjämt trots sina väl fyllda fyrtio år.

21 nov.

Efter söndagens gudstjänst i slottskapellet hämtade oss Heftye för att i sina vagnar föra oss till Frognersæteren, en villa, som han äger på fjället, och hvarifrån man har en vidsträckt utsikt öfver omgifvande trakt. Med Heftye åkte Montholon, Gyldenstolpe, Nordlander och jag; Edholm och hans fru jämte svägerska följde i en annan vagn. På halfva vägen måste vi utbyta vagnarna mot slädar samt foro genom ett härligt vinterlandskap af snöbetäckta och solbelysta granskogar.

Framkomna till Frognersæteren, mottogos vi af fru Heftye med döttrar, som bjödo oss på utsökta förfriskningar. Villans inredning

är hållen i landets stil; tak och väggar bestå af omålade stockar, möblerna äro skurna efter gammalt allmogemönster. Höganloftet utgöres af ett mycket stort rum med 15 sängar för husets gäster. Vi bestego sedan ytterligare en höjd, hvarest ett utsiktstorn är uppfördt och hvarifrån man har en den vidsträcktaste öfverblick, omfattande Gausta med dess jöklar.

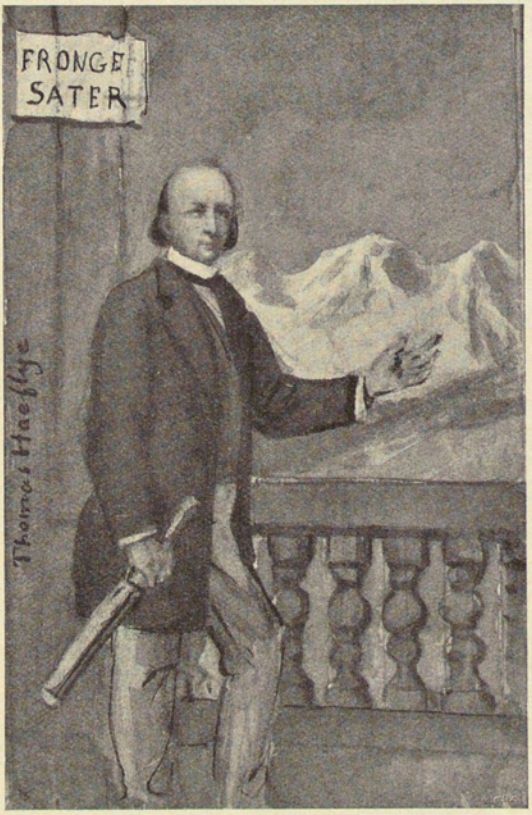

THOMAS HEFTYE.

Nedfärden försiggick raskt. Heftye körde själf sina små förträffliga Valdershästar i skarp traf, och vi anlände till slottet före middagen.

Dagen därpå voro Gyldenstolpe och jag på en mycket glad middag hos herrskapet Nicolaysen, därvid många humoristiska skålar föreslogos såväl af värden som af Gade. De öfriga gästerna voro Ihlen, två herrar Lund och Müller, doktor Budde, kammarherre Schlytter samt professor Nicolaysen.

Dagen afslutades hos Sverdrups, hvilka hos sig till dans samlat ett hundratal bekanta. Kungen hedrade festen med sin närvaro och deltog äfven i en sångkvartett. Bland damerna märktes den vackra fru Budde, som liknar en spanjorska med sina mörka ögon skuggade af långa svarta ögonhår, fru Homan, född engelska, samt statsrådinnan Irgens, en mycket älskvärd fru. Jag dansade en française med fröken Heftye men hade den oturen att under finalgaloppen falla omkull med min sköna, dock lyckligtvis utan några ledsamma följder.

Norrmannen tycks mig trots sin något grofva yta vara mycket benägen för att söka lifva upp sinnesstämningen genom en uppsluppen konversation. Han är alls icke rädd för skämt, och sinsemellan tillåta sig dessa herrar sarkasmer, som aldrig skulle tålas hemma i Sverige. Damerna äro äfven särdeles frispråkiga samt naivt uppriktiga och okonstlade i sitt uppträdande.

N. IHLEN.

22 nov.

Kapten Henrik Heyerdahl hade i går inbjudit Edholm och mig jämte ett tjugutal andra personer till middag. Nästan mellan hvarje rätt interpellerade värden med stentorsstämma ömsom en af gästerna ömsom flera på en gång, fästande härigenom den allmänna uppmärksamheten på de sålunda utpekade, ofta nog på ett för dem mindre behagligt sätt. Så här till exempel: »Jag har märkt, att min vän Sörensen, som är medlem af oppositionen, ja t. o. m. en af de riktigt röda i Stortinget, ännu ej druckit ett enda glas med sin vis à vis statsministern.» Eller: »Min hederlige vän därborta vid ändan af bordet är en lagkarl, en man, som tillbringar sitt lif med att trakassera sina medmänniskor; vi skola hoppas, att champagnen i dag skall göra honom mera foglig.» Eller: »Min vän svenske öfverintendenten tycks ej vara vid sitt forna skämtsamma lynne; jag tror han börjar bli filosof.»

Som sagdt, den pratsjuke kaptenen gjorde allt hvad han kunde för att bringa sina gäster i förlägenhet genom att oupphörligen tillropa och skämta med dem.

Efter middagen spelade värdinnan tillsammans med en fröken Backer duetter på piano och orgel.

M. GRAN, H. HEYERDAHL OCH CARSTEN ANKER.

24 nov.

I förgår middag och bal hos Thorvald Meyer, som bebor ett vackert och ståtligt hus. Detta blef den mest lysande festen under vår vistelse här. Kungen anlände på aftonen och dansade äfven. Prins August höll sig hela tiden i buffeten utan att deltaga i dansen eller språka med damerna.

I går var det fest på Sarabraaten, en annan Thomas Heftye

tillhörig fjällstuga, dit han förde oss trots snövädret. Med voro Gyldenstolpe, Gyllenram, Horn, Nordlander och Lagerheim. Vi återkommo till middagen. H. M. hade till denna inbjudit hela sin stab, och ordnar utdelades nu, hvarvid äfven jag hugnades med kommendörstecknet af Olafs-orden. General Fleischer föreslog vid desserten H. M:ts skål. Efteråt for kungen till teatern.

I dag, som är den sista vi tillbringa i Kristiania, återstå oss blott de ledsamma afskedsvisiterna äfvensom den lika ledsamma packningen af våra saker. Vistelsen här har varit mycket angenäm för oss och kanske än mer för den norska hufvudstadens ungdom, hvilkens stora tacksamhet helt säkert följer oss, emedan dessa fjorton dagar för densamma varit som en karneval, en rad af oupphörliga fester.

Kung Carl har å sin sida fört stor stat, dagligen sett vid sitt bord ett 40-tal personer samt utgifvit mycket penningar i stadens butiker. Detta är ju också i sin ordning. H. M. besöker sällan Norge, och en del af det apanage riket består kungen bör med rätta under hans uppehåll därstädes utgifvas.

I Stortinget råda för närvarande häftiga strider. Representanterna från landsbygden, som ledas af Jaabæk och hans tidning, äro utpräglade demokrater samt bilda en kompakt majoritet, vanligen af annan mening än städernas ombud, hvilka se sig ur stånd att i handling omsätta sin benägenhet att göra landet delaktigt af civilisationens framsteg. Däraf en ständig kamp mellan denna missnöjda minoritet och den sin öfvermakt hänsynslöst brukande massan, hvilken till slut måste framkalla en kris.

Partiet Jaabæk vill afskaffa all olikhet i fråga om den undervisning, som bekostas af staten, och vill nivellera samhället för att åstadkomma en enda klass af medborgare, nämligen bönder. Till den ändan vill man draga in allt understöd till den högre undervisningens och vetenskapernas befrämjande samt slopa universitetet och elementarskolorna. Denna kommunism i intellektuellt afseende är långt värre än den, som grundar sig på en fördelning af egendomen, ty det finns endast en farlig jämlikhet och det är medelmåttans!

Ett angenämt sällskap under norska vistelsen har jag haft i Nils Gyldenstolpe, en mycket glad och tämligen fetlagd ung man med något förbindligt i sitt väsen, som här tillvunnit honom allmän sympati.

Adjutanten von Horn är snäll och oförarglig, smakar aldrig vin samt synes föga lämpad för sällskapslifvet.

L. VON HORN OCH N. GYLDENSTOLPE.

Den unge Gyllenram, en af kungens favoriter, utmärker sig för sin elegans och skulle vara en vacker karl, om ansiktsfärgen vore mindre hög.

Hvad Lagerheim beträffar, så hör han till diplomaterna af det förbehållsamma slaget. Han är blyg och besvärad, lyssnar gärna till andras samtal men yttrar sig själf endast med största försiktighet. Han anses äga stor begåfning men sparar antagligen densamma, till dess ett märkligt tillfälle yppar sig. Han påminner, synes det mig, om en ung katolsk präst. Seminaristdräkten skulle passa förträffligt till hans rosiga anlete och ungdomliga fyllighet.

Återstå major Nordlander och löjtnant Winroth. Den förstnämnde är en allvarlig officer, ytterst noggrann i alla detaljer; han väljer sina uttryck och förefaller mycket förståndig. Winroth har ett ståtligt utseende; för öfrigt ingenting särskildt om honom att anmärka.

28 nov.

Vi lämnade Kristiania den 25 på morgonen med extratåg samt ankommo till Karlstad kl. 4 e. m. Landshöfding Rosensvärd gaf middag för kungen. H. M. hade förkylt sig vid ombyte af uniformskappa på riksgränsen; den svenska kappan var nämligen kall Magen blef angripen samt besvärlig under natten och följande dagar

Horn, Winroth och jag bodde hos landshöfdingens, hvilka, för att bereda oss bostad, själfva togo in på hotellet. De öfriga herrarne med prins August i spetsen inkvarterades hos enskilda personer. Montholon erhöll rum hos en fru Gråström, hvilken, då hon ej själf var mäktig franska språket, hade efterskickat skolans lärare i lefvande språk för att tjänstgöra som tolk. De stora lappskor, uti hvilka M. utstyrt sig för resan, svuro betänkligt mot hans guldsmidda uniform.

GREEVE CL. LEWENHAUPT.

Den 26 erhöll kungen besök af en fru Dreyer från Stavanger, som kom direkt därifrån samt enkom för att fråga, om H. M. icke hade haft någon varsel rörande honom själf samt advokaten Hansen. På kungens nekande svar genmälde frun endast: »Ja, då har jag ej annat att göra än att återvända till Stavanger igen.» »Jag tänker det», svarade kungen, och frun gick sin väg, som hon kommit. Doktor Budde, som åtföljer kungen till Stockholm, berättade, att kvinnan tillhörde ett samfund af andeskådare.

Från Karlstad foro vi sedan efter frukosten med vanligt snälltåg och ankommo samma afton till Stockholm.

I Hallsberg träffade vi statsråden v. Platen och Gunnar Wennerberg, som i Katrineholm deltogo i kungens middag jämte Claës och Adam Lewenhaupt, Schildt samt Celsing, hvilka infunnit sig vid stationen.

Återkommen till hufvudstaden upplöste kungen den tillförordnade regeringen.

Denna resa, som varat 14 dagar i angenämt sällskap och under den vanligtvis så ledsamma november, har utgjort ett behagligt afbrott i denna månads enformighet. Allt vore utmärkt, om bara kungen kommit ifrån resan utan olägenheter. Redan förut afmagrad och försvagad genom sin magkatarr, blef H. M. ännu sämre under hemresan och torde, fruktar jag, snart nödgas åter intaga sängen.

29 nov.

Kungens illamående fortfar och hindrar honom från att lämna sina rum. H. M. kunde ej deltaga i den soaré änkedrottningen i går gaf till hans ära. Jag var uppe på morgonen och anmälde förhållandet för den höga damen, som såg ganska misslynt ut vid underrättelsen härom.

På kvällen spelade vi whist med kungen till kl. 9, Horn, Falkenberg och jag.

Lundström är återkommen från sin Köpenhamnsresa och synes nöjd med den danska kommittén äfvensom med den plats, som tilldelats oss i utställningspalatset.

Vid Konstakademiens senaste sammanträde den 25 erhöll bildhuggareeleven Oscar Berg utrikesstipendiet. Dennes medtäflare Börjeson, som är honom mycket öfverlägsen och tycktes skola få samtliga röster, måste på grund af sin för höga ålder träda tillbaka;

han har nämligen fyllt 36 år, och reglementet föreskrifver 35 år såsom åldersmaximum. Jag rådde herr Larsson, Börjesons beskyddare, att söka kunglig dispens. Grefve Bielke blef vald till vice preses efter den gamle grefve Anckarsvärd, som afsagt sig värdigheten.

Kammarrättsrådet Kinmanson afled hastigt i går afton under ett besök hos baron Adelswärd. Medan de sutto och språkade, blef K. plötsligt orolig, kände efter i västfickan och utropade helt förskräckt: »Jag har glömt min klocka; för hvarje gång detta händer mig, sker det en olycka!» Några minuter senare föll han ner död, träffad af slag. Det var en hederlig och välmenande man, och han lämnar efter sig ett tomrum i Andra kammaren, i Kammarrätten samt jämväl i frimureriet. Älskare af skön konst, var han äfven en smula samlare.

PROFESSOR J. BÖRJESON.

1 dec.

Till middagen på slottet i går voro Carl Manderström och Bråkenhielm inbjudna; den sistnämnde är just hemkommen från Ungern, där han besökt stuterierna.

Min vakt som kabinettskammarherre upphörde i dag, och efterträddes jag i densamma af Thott.

5 dec.

Prins August hade i söndags till middag samlat sina reskamrater från norska resan. Jag kunde icke deltaga däri, emedan jag redan lofvat bort mig till italienske ministern de la Tour, bland hvilkens

öfriga gäster jämväl befunno sig Bildt och v. Essen med fruar. På aftonen tillkommo en mängd andra inbjudna, och värdinnan ackompagnerade själf på piano signor Ambrosi, hvarpå vicomte d'Hauterive sjöng en romans. Grefvinnan de la Tour visade oss de studier i olja, som hon utfört vid härvarande konstakademi.[1]

O. WEIDENHIELM.

Kommittén för Köpenhamnsutställningen sammanträdde i går. De till densamma anmälda utställningsföremålen äro så talrika, att de skulle upptaga mer än två gånger det utrymme vi hafva att förfoga öfver.

På lördagen firade Musikaliska akademien sin hundraårsfest på Riddarhuset. Prins Oscar höll i egenskap af preses högtidstalet och skildrade akademiens historia. Anförandet blef emellanåt afbrutet i och för utförande af något sångstycke från den period talaren omnämnde, hvarvid uppträdde damerna Hebbe, Michaëli, Stenhammar, Wallin och Bergman samt härjämte herrar Arnoldson, Willman m. fl.

Salen var fullsatt och festen lyckad. En supé hos prinsen afslöt densamma och gaf tillfälle till nya långa anföranden till akademiens, kungens, Riksdagens m. fl. ära, samtliga hållna af värden själf. Wennerberg talade för prinsen.

Under supén förnyade jag bekantskap med Signe Hebbe,

[1] Hon var elev vid Konstakademien.

hvilken jag vid 1867 års Parisutställning förut träffat. Hon förstår att föra en pigg konversation med en tjufpojkaktig min, som är ganska vinnande. Jag talade äfven med grefvinnan Carlén, född Hamilton.

Sedan två, tre dagar faller det massor af snö, som vålla afbrott i alla järnvägsförbindelser och förstöra telegrafledningarna.

6 dec.

Öfvervar i går Björnstjerne Björnsons föreläsning öfver italienska konstens glansperiod. Skalden är till utseendet en äkta norsk typ med tjock hals, breda skuldror, rödlätt hy, blondt och yfvigt hår samt landtlig hållning. Under en timmes tid lät han för oss passera revy hela raden af italienska renässansens stormän. Leonardo da Vinci, Savonarola, Borgierna, Rafael, Leo X blefvo i tur och ordning belysta på Rembrandts vis medelst skarpa ljuseffekter, allt liffullt och originellt. Denne diktare är framför allt kolorist; han målar med breda penseldrag utan att vidare bry sig om vare sig teckning eller detaljer. Föredraget, beledsagadt af lifliga åtbörder, var mycket medryckande.

GUNNAR WENNERBERG.

Kungen har utnämnt Weidenhielm till krigsminister i Abelins ställe. W. är en god officer, men hans hälsa tycks vara angripen; man får dock hoppas, att han skall äga krafter nog för att kunna stå emot alla de många omogna reformplaner, hvarmed förslagsmakarne vilja begåfva armén.

10 dec.

Kapten Björkman var åter häromdagen hos mig, denna gång för att meddela mig, att Slöjdföreningen enhälligt utsett mig till sin ordförande. Fåfängt hade jag, innan valet ägde rum, sökt afböja denna heder, ingalunda af brist på intresse för saken men af olust att efterträda en man sådan som Knut Bonde, hvilkens valspråk synes hafva varit »Mycket väsen för ingenting». Nu, då vinet är ihälldt, måste det drickas, och jag vill söka göra hvad i min förmåga står till föreningens nytta. Till att börja med hafva vi att leda och öfvervaka försändelsen af svenska alster till nästa sommars Moskvautställning. Programmet, som jag nu har framför mig, är ganska oklart; man vill söka få till stånd en polyteknisk utställning, inrymmande föremål från naturvetenskapens och teknikens skilda områden, systematiskt ordnade med angifvande tillika af under senare tider gjorda uppfinningar och förbättringar.

Jag kan ej inse hvad Sverige i själfva verket har att vinna genom sitt deltagande i denna täflan.

Hvad beträffar Köpenhamnsutställningen, så hafva vi kommit öfverens om, att det blir nödvändigt att uppföra en särskild annexbyggnad för fisk-, jakt- och jordbruksredskap. Händelsevis hade emellertid kungen kort förut ålagt mig att låta uppgöra ritning till en träbyggnad, afsedd för ett tafvelgalleri jämte atelier på Ulriksdal. Jag visade nu H. M. den med anledning häraf af Jacobsson utförda ritningen samt föreslog samtidigt, att han skulle ställa byggnaden till utställningskommitténs förfogande under nästa sommar, dock mot skyldighet för kommittén att deltaga i kostnaden för densamma. På detta sätt skulle båda parterna komma att vinna. Vi diskuterade frågan i närvaro af Jacobsson, hvilken jag låtit kalla till slottet, och kungen gick in på allt. Prins Oscar, som anlände under tiden, berättade, att han tillskrifvit mig angående en annan sak; han önskar nämligen till staten sälja en del taflor bland andra en Wickenberg, för hvilken han begär 6,000 rdr. I morgon skall jag gå och se taflorna.

Statsrådet Wærn hade i går middag för cheferna för de verk, som lyda under Finansdepartementet, och andra inbjudna, såsom stats-

råden, Bildt, Plessen m. fl. Det var så trångt vid bordet, att jag blef tvungen att äta i profil. Efteråt följde jag Bildt till de la Tours, som tänka lämna Stockholm. Vi funno grefvinnan illamående samt inlindad i schalar och pälsverk. Bredvid henne låg grefvinnan Constance Wachtmeister bekvämt utsträckt på en chaiselongue; änkeståndet kläder henne mycket bra.

Grefve de Canclaux, jämte fru nyligen anländ hit i egenskap af fransk chargé d'affaires, beger sig äfven bort; dessa diplomater tåla icke vårt klimat.

Telegram från London meddela, att prinsen af Wales ligger för döden i tyfoidfeber.

13 dec.

En deputation från Slöjdföreningen infann sig i dag på morgonen hos mig och tillkännagaf, att detta samfund valt mig till sin ordförande, samt att kungen fastställt valet. Tal följde därpå å ömse sidor.

Förutom utställningarna i London och Köpenhamn ser jag mig nu äfven i spetsen för den i Moskva.

15 dec.

Hammers samlingar äro hembjudna staten till inköp. Alla hithörande handlingar hafva öfverlämnats till Akademien för de fria konsterna med infordrande tillika af dess utlåtande angående köpets lämplighet. Vid aftonens sammanträde utsågs en kommitté af 7 personer för att företaga en närmare undersökning af ifrågavarande föremål. Bielke och Söderberg ville, att man skulle begränsa de delegerades uppdrag till att endast granska det, som kan hänföras till skön konst, såsom målning, skulptur och arkitektur. Jag motsatte mig detta af det enkla skäl, att uti en samling, som afser att omfatta hela arbetets historia, konsten och industrien äro så inblandade i hvarandra, att man ej på förhand förmår fastställa gränserna för hvartdera området.

Kungen har sedan i går börjat gå ut. Prinsens af Wales hälsotillstånd inger förhoppningar om bättring.

Fru Billmark sökte mig i dag för att rådfråga mig rörande bästa sättet att realisera hennes aflidne mans samlingar.

22 dec.

I onsdags begynte Konstakademiens delegerade undersökningen af de Hammerska samlingarna, görande härvid början med afdelningen för skön konst. I hela samlingen af oljemålningar kunde jag ej upptäcka 10 värdefulla. De teckningar, som uppgifvas vara af mästare, äro mycket apokryfiska; gravyrerna, undantagandes de af Albrecht Dürer, som föreföllo mig vackra, erbjuda ingenting af framstående värde. Miniaturerna äro nog det bästa af alltihop. Sådant var åtminstone mitt intryck vid en hastig öfverblick af dessa samlingar.

O. BJÖRNSTJERNA.

Samma afton gjorde jag mitt inträde som ordförande i Slöjdföreningen. Vi utsågo de särskilda sektioner, som skola verkställa de förberedande arbetena för Moskvautställningen. Programmet för denna, som blifvit för vår räkning öfversatt, synes mig mycket dunkelt. Jag har också skrifvit till O. Björnstjerna för att söka få nödiga upplysningar.

25 dec.

Var uppe för att tacka H. M. för de vackra julpresenter jag fått. Själf hade han bevistat julottan i Jakobs kyrka. Bland gåfvor, som kungen erhållit, såg jag ett stort porträtt föreställande salig drottningen, måladt af Virgin; en förskräcklig tafla, som änkedrottningen förärat honom.

28 dec.

På annandagen var hela kungliga familjen jämte hofvet på middag hos H. M. De flesta bland herrarne blefvo kvarbjudna till te.

Prins Oscar hade samma morgon skickat efter mig för att begära mitt råd i fråga om en honom tillhörig tafla af Wickenberg, som han först tänkt sälja till Museum för 6,000 rdr. Men kungen, som önskade förvärfva taflan för sin samling, hade sedermera föreslagit sin bror att i stället för densamma gifva honom en annan tafla, »Månsken» af Wickenberg, värderad till 3,000 rdr, samt återstoden af summan i klingande mynt. Prinsen önskade få veta, om ifrågavarande »Månsken» hade någon utsikt att blifva inköpt för statens räkning. Jag gaf honom godt hopp i detta afseende, och taflan kommer nu att underställas inköpsnämndens granskning.

Andra kommittésammanträdet för undersökningen af Hammers samlingar ägde rum i går i Byströms villa, där den svenska konstafdelningen förvaras. Jag medförde därifrån samma intryck som från mitt föregående besök; några få läckerbitar bland en massa smörja.

30 dec.

Kommittén för 1872 års Londonutställning sammanträdde i går hos ordföranden prins Oscar. Jag är vice ordförande, och ledamöterna äro Fock, Edv. Bergh samt Lundström. Det är äfven fråga om att åt oss anförtro jämväl utställningen i Wien 1873. Tillsammans med den i Köpenhamn och den i Moskva, hvilka redan stå under min ledning, gör mig detta fyra utställningar att samtidigt ombestyra.

Å kungens vägnar lämnade jag fabrikör Ekman en förbindelse, underskrifven af mig och af innehåll, att den annexpaviljong, Ekmanska fabriken levererat till Köpenhamnsutställningen, skall af H. M. inköpas samt betalas den 15 jan. 1873 till ett fastställd pris af 6,000 rdr.[1] Jag anser mig härigenom hafva gjort samtliga parter en tjänst men i synnerhet svenska utställningen, som säker får mycken heder af den eleganta byggnaden.

[1] Utställningskommittén skulle dessutom erlägga 3,000 rdr för byggnadens begagnande under utställningen.

Dagboksanteckningar 1872.

1 jan.

I dag på förmiddagen gjorde jag en del visiter, först hos kungen, hvilken ej tog officiellt emot som vanligt. Jag fann H. M. vid frukostbordet samt vid förträfflig aptit. Sedan gick jag med Edholm till prins August, Platens och Plessens. Det nya året gör sitt inträde med ett sydländskt klimat.

MRS ANNA WYLIE, F. ROBINSON.

2 jan.

Hos kungen med Staaff, som fick sig uppdraget att måla om hufvudet på Virgins porträtt.[1]

Därifrån gick jag till friherrinnan Knut Bonde för att sätta pris på hennes taflor, hvilka äro af föga värde och hvaraf hon önskar öfverlåta en del på sin svåger. Jag har bedt Bukowski värdera en briljanterad snusdosa. Belmonte bjuder för densamma 1,800 rdr.

Jag har i dag skrifvit till mrs George Wylie, som skickat mig en hälsning genom fru Rappe, med hvilken hon sammanträffat

[1] Se ofvan sid. 100.

vid en tysk badort under förra sommaren. Jag gjorde henne min kur för 29 år sedan. Hon var då den blomstrande sjuttonåriga miss Robinson.

4 jan.

På teatern i går med d'Otrante; vi superade sedan med doktor Edholm. Skickat i dag en akvarell till Arsenius för lotteriet till förmån för hans underofficerares pensionskassa

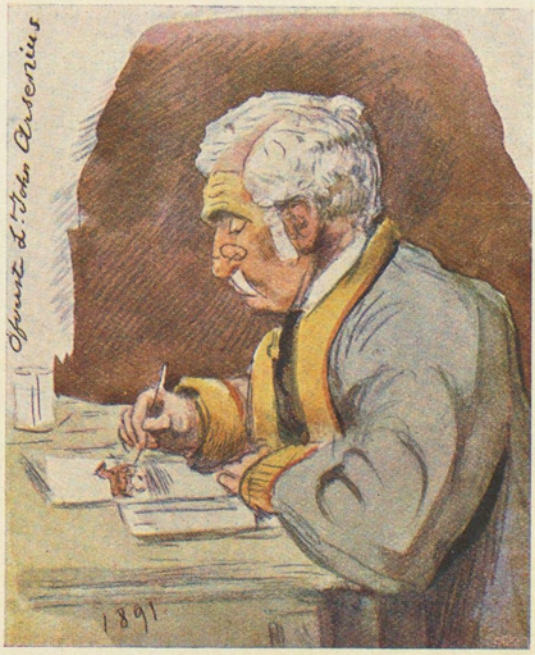

J. ARSENIUS.

5 jan.

Röstat vid riksdagsmannavalet i dag på Edlund och Walldén. Min hustru och dotter hafva i kväll varit och hört »Barberaren i Sevilla», i hvilken opera debuterar en ung finska m:lle Basilier. Hon är blond, ganska liflig och har en ungdomligt frisk stämma men både går och klär sig illa. Hennes tafatta uppsyn och alltför snäfva kjol gifva henne dock någonting visst naivt, som jag finner rätt tilldragande. Kungen var närvarande vid föreställningen.

6 jan.

Kommer just från en soaré hos kungen, märklig därför att till densamma voro inbjudna äfven icke vid hofvet presenterade damer. Där voro sålunda Rosenbergs, Cederlunds och Bäckströms. Dessa nya påhitt falla ej de högförnäma damerna i smaken. Grefvinnan B., som befann sig bland de inbjudna, visade också märkbart sitt ogillande. Det gjordes musik. Kungen deltog själf i sången tillsammans med sina vanliga sångare samt sjöng dessutom ett solonummer. Där voro äfven fru Lagercrantz med döttrar, G.

Åkerhielms, Bråkenhielms och min hustru samt af utlänningar Montholon, d'Hauterive, Demirgian och dessutom en annan egyptier här på besök. En utmärkt supé serverades, och festen afslöts kl. 11.

H. M. ämnar allt emellanåt förnya dessa bjudningar och till dem kalla hvem han finner för godt utan hänsyn till något slags kastskillnad. Om han gör det med urskillning, ser jag ingenting ondt däri. En konstitutionell konung bör ej från sitt umgänge utestänga väluppfostrade människor, endast af den orsak att de ej kunna uppvisa ett adelsdiplom. Redan det faktum att, då H. M. vistas i Norge, där ingen annan aristokrati finnes än ämbetsmän och köpmän, börden icke betyder det minsta vid bjudningarna till hofvet, ger H. M. en viss befogenhet att handla på enahanda sätt i Sverige.

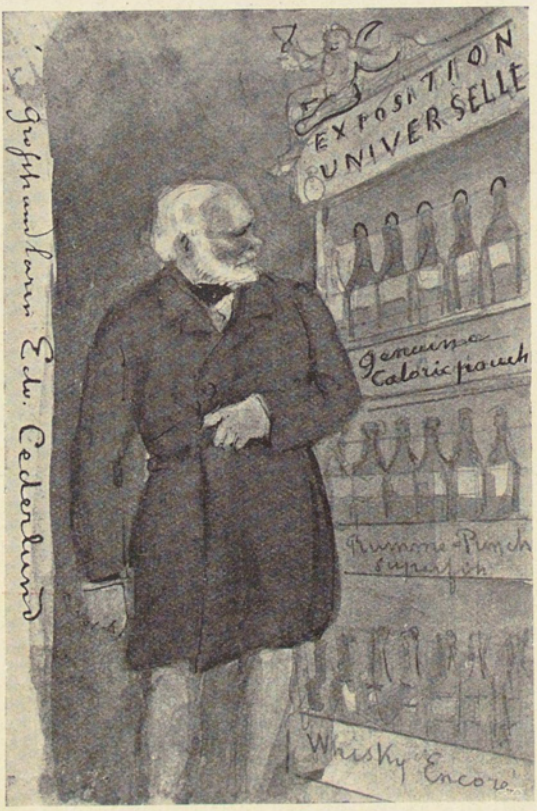

EDV. CEDERLUND.

Jag måste likväl för att vara sanningsenlig tillstå, att inom de familjer, med hvilka H. M. i afton inledt reformen, damerna äro mera presentabla än herrarne.

8 jan.

För Nationalmusei räkning inköpte vi i dag Wickenbergs »Månsken» för 2,500 rdr. Prins Oscar hade för denna tafla begärt 3,000 rdr, men kungen lofvade betala skillnaden.

Grefve Mülinen var hos mig för att språka om Wienutställningen, i hvilken han önskar att Sverige skall deltaga. Denne

minister har nyligen till underpris försålt hela sitt bohag och sina viner samt, under afvaktan på en annan post, flyttat till ett hotell. Som påhäng har han fått sig på halsen en gift dam grefvn Czapska med döttrar, som från Petersburg följt honom på alla hans beskick-

I SLÖJDFÖRENINGEN.
Från vänster: E. G. Sundberg, A. Björkman, L. Dietrichson, A. Fock och V. Granlund.

ningar. Hon är nu gammal; ena dottern blef nyligen förlofvad med furst Wrede, österrikisk legationssekreterare i Stockholm. Dessa damer fördragas i societeten men hafva där en mycket falsk ställning.

10 jan.

Vid dagens sammanträde i Slöjdföreningen fick jag ett af mig väckt förslag om, att i Stockholm borde inrättas ett museum för

konstindustri, äfvensom att föreningen hos regeringen skulle anhålla om en lämplig lokal för detta museum jämte ett årligt bidrag af 500 rdr, enhälligt antaget. Det gäller framför allt att taga ett initiativ och att visa vägen. En gång grundadt skall museet så småningom utvecklas, därom är jag öfvertygad. Konstindustrien kan ej gå framåt, om den ej har goda modeller att följa. Vi voro i afton endast 15 medlemmar närvarande men dock tillräckligt många för att fatta beslut. H:rr Meyerson, Ahlborn och Carleman understödde mig på det varmaste.

Kungen, som jag besökte i går, bad mig att bland salig drottningens akvareller utvälja de bästa, hvilka sedan borde insättas i ett större album. H. M. rådfrågade mig äfven angående en föreställning med lefvande bilder, som skulle gå af stapeln på slottet under loppet af nästa vecka. Jag föreslog såsom lämpliga ämnen en scen ur »Barberaren» äfvensom »Don Quichotte», Edholm föreslog v. Rosens »Erik XIV och Karin Månsdotter», hvartill vi sedan lade »Fritiof och Ingeborg». Efter många om och men blef fördelningen af de särskilda rolerna bestämd. H. M. visade sig särdeles förtjust samt gladde sig på förhand som ett barn åt den framgång hans fest skulle erhålla.

11 jan.

Har i dag till vederbörande ingifvit Slöjdföreningens begäran om erhållande af antingen en museilokal eller ock ett årsanslag af 1,500 rdr till hyra m. m. liksom äfven utlåtandet rörande Hammerska samlingarna; härjämte har jag utvalt de af våra museitaflor, som skola vara med på Köpenhamnsutställningen. Åt sedan middag hos kungen och gjorde utkast till de lefvande bilderna. Därpå gick jag på Platens soaré, dit H. M. äfven begaf sig. Mrs Jocelyn, engelske legationssekreterarens fru, var mycket älskvärd; hon är litet artist och kopierar en tafla på Museum.

12 jan.

Akademien har som sitt eget utlåtande antagit det betänkande, dess utsedde kommitterade afgifvit angående de Hammerska samlingarna. Vi förklara i detsamma de rena konstalstren vara mycket

medelmåttiga men göra full rättvisa åt de konstindustriella föremålens höga värde, framhållande, att deras försäljning till utlandet skulle vara en oersättlig förlust. Vi sluta med att afråda inköpet i klump för en summa af 400,000 rdr specie.

Kungen sade mig ånyo i går i närvaro af Knorring, Nordlander och Malmborg, att han genom testamente skänkt staten alla sina konstsamlingar. H. M. skulle härtill gärna vilja lägga ett förtjusande litet skåp i renässansstil, som ägts af Kinmanson och som dennes testamentsexekutorer vägrat sälja till den engelske konsthandlaren Joseph. Dessa herrar vilja hellre, att det skall tillhöra Museum. Jag tror dock dess rätta plats snarare vara i den konstindustriella samling, som jag söker grunda.

15 jan.

Skrifvit i dag till Falke och bedt honom sända mig en förteckning på lämpliga konstindustrimodeller, som kunna anskaffas i Wien.

Besökt statsrådet Bergström och anhållit om hans medverkan för erhållande af nödiga medel till det ifrågasatta museet.

I går sammanträde hos kungen för fördelning af roler och kostymer till de föreslagna lefvande bilderna.

17 jan.

Riksdagen öppnades i dag med samma talmän som förra året.

Danskarne gå in på vårt förslag om att få anordna vår konstutställning i en särskild annexbyggnad, likväl ej utan att härvid göra en grimas.

Kung Carl talar om att bygga ett nytt hofstall på platsen framför artillerikasernen.

20 jan.

Soarén i går på slottet var särdeles lysande. Förutom de kungliga voro 100 personer inbjudna att åse tablåerna, som H. M. och jag ordnat tillsammans. I »Barberaren» uppträdde Demirgian som Figaro och d'Otrante som Don Bazil. Uti v. Rosens tafla var Bråkenhielm kung Erik, m:lle Georgii Karin och Wijkander Göran Persson. Som Don Quichotte uppträdde O. v. Vegesack; kadetten v. Oelreich var Sancho Panza. Herdinnorna voro fruarna Mecklenburg och Lagercrantz samt systrarna Rosenberg. Till

sist fingo vi skåda Fritiof och Ingeborg framställda af artisten Rydberg och fröken Anna Koskull med N. Gyldenstolpe som Björn. Samtliga tablåer beledsagades af sång, särskildt vald med hänsyn till hvarje bildgrupp. De mest beundrade voro damerna Mecklenburg, Koskull och Georgii.

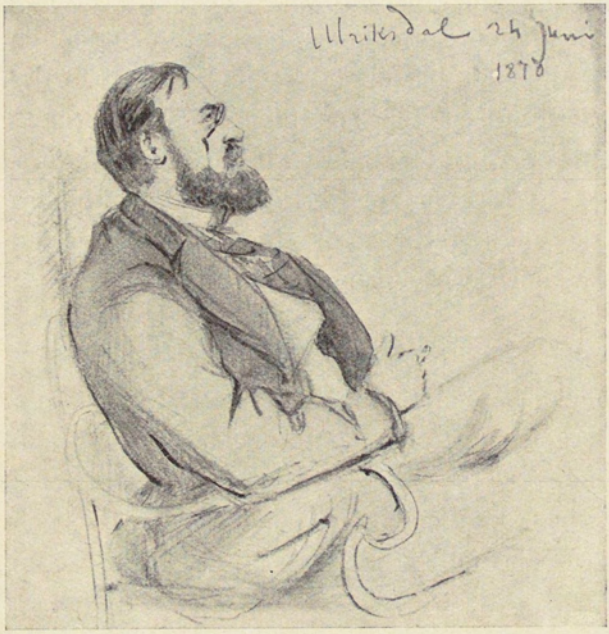

O. VON VEGESACK.

De till festen inbjudna borgerliga damerna föreställdes för änkedrottningen af kungen personligen. Utom de damer, som varit bjudna på den föregående soarén, hade nu äfven tillkommit fruarna Adolf Peyron, Weber och Lundberg.

21 jan.

Utskottsvalen i Andra kammaren torde ej beredt ministären mycken tillfredsställelse; man har lyckats aflägsna nästan alla medlemmar tillhörande det s. k. intelligenspartiet. Man väntar ett misstroendevotum från konstitutionsutskottet mot de fem statsråd, som tillstyrkt godkännandet af beslutet rörande Bergslagsbanan. Stockholms stadsfullmäktige hade nämligen för sin del beslutat att garantera aktieägarne i nämnda järnvägsbolag 5 % ränta på de skattskyldiges bekostnad,[1] men minoriteten inom fullmäktige anförde häröfver besvär hos Kungl. Maj:t, hvilka dock ogillades; ett beslut, hvars laglighet kan anses tvifvelaktig.[2]

[1] Stockholms stadsfullmäktige hade beslutat ikläda staden ansvar för betalning under högst 40 år å det amorteringslån af högst 5 millioner rdr, som Stockholm—Västerås—Bergslagens järnvägsaktiebolag ämnade mot räntebärande obligationer upptaga för byggande af järnväg från norra stambanan till Västerås och Köping samt till Norbergs järnväg.

[2] Regeringsbeslutet föranledde ingen anmälan från konstitutionsutskottet, endast en reservation af R. Ehrenborg.

23 jan.

Var i går på Mindre teatern och såg »De två rödhåriga», ett ganska lustigt stycke, hvars hjälte, som blifvit ett föremål för allmän motvilja på grund af sitt eldröda hår, omsider har den turen att få rädda en perukmakares lif. Denne skänker honom nu en svart peruk, och genast stå alla dörrar och hjärtan för honom öppna. D'Otrante och jag superade sedan på Hotell Kung Carl.

Sundberg, min sekreterare i Slöjdföreningen, har begärt min medverkan för erhållande af bjudningsbref för sig och några medlemmar af styrelsen till kungabalen den 28. Vanitas vanitatum!

24 jan.

Snöblandadt regn, vårtemperatur. I går på balen hos Bildts uppenbarade sig äldste sonen, nyss anländ från London, med engelska polisonger och en kamelia i knapphålet. Kungliga familjen bevistade festen.

27 jan.

Häromdagen stod i Dagbladet att läsa en artikel af Eichhorn angående Slöjdföreningens förslag om bildandet af ett industrimuseum i Stockholm, för hvilket ändamål styrelsen till en början begär antingen en lämplig lokal eller ock ett årligt bidrag af 1,500 rdr till en sådan. Eichhorn förebrår oss att hafva förfuskat hela frågan genom att äska för litet samt påstår, att vi antingen visat prof på en ytterlig okunnighet, om hvad som verkligen behöfves för ett dylikt företag, eller också brustit i mod, då vi ej vågat genast begära de flera hundra tusen rdr, som erfordrades.

Jag har besvarat denna artikel i dagens tidningsnummer, nöjande mig med att påminna herr E. om, att Kensingtonmuseet i London från begynnelsen endast varit ett enskildt företag, och att Parlamentet beviljat medel till detsamma först, sedan museet klart och tydligt visat hvilka tjänster det vore i stånd att göra Englands industri. Jag tillade, att här till en början icke vore fråga om inköp af samlingar rörande arbetets historia utan helt enkelt att skaffa modeller i facsimile, som kunde tjäna till ledning för handtverkarne och spridas särskildt i de län, där lokal industri

uppstått. Frågan, en gång väckt, kunde icke falla, utan den skulle veta att utveckla sig af sig själf samt äfven att framtvinga ekonomiskt understöd af staten.

Eichhorn är en fanatisk anhängare af förslaget om inköp af Hammers samlingar och ser i vår blygsamma begäran ett hinder för ifrågavarande köp; däraf mannens bekymmer. Dessa ideologer inbilla sig, att vår nuvarande Riksdag skulle vilja gifva 1,600,000 rdr för inköp af ett museum. I sanning en stor villfarelse!

29 jan.

På Carlsdagen i går var det som vanligt uppvaktning hos kungen, som samma afton gaf bal för 1,500 personer. För första gången på denna dag gjorde nu en helt ny klass af damer sitt inträde vid hofvet, tillhörande finans- och industrivärlden äfvensom icke adliga ämbetsmannafamiljer. Bland de förra må nämnas kungens väninnor fruarna Bäckström, Sack, Weber, Cederlund, Grähs f. Vogel m. fl.

Hedvig Bråkenhielm har blifvit utnämnd till statsfru, Bror Cederström och Næsser till generalmajorer.

Mollerius har anhållit om, att till Moskvautställningen måtte sändas en fullständig uppsättning af svensk skolmateriel; jag bad honom genom sin minister hos regeringen göra framställning härom.

Mrs Anna Brocklebank och mrs Helen Wylie[1] hafva båda besvarat mina bref och inbjudit mig att hälsa på dem. Den förstnämnda af dessa damer är gift med en af Englands industrifurstar och har med honom sju barn; den senare med en präst samt är barnlös.

30 jan.

Kungen gaf i går stor middag för hela sin stab. H. M. talade med mig om Palinska huset, som ägaren vill ombygga; det af honom ingifna förslaget strider visserligen mot byggnadsstadgan, men kungen önskar likväl dess genomförande på grund af detta hus' belägenhet vid Gustaf Adolfs torg.

1 febr.

I förgår soaré hos v. Möller, som hos sig hade samlat några vänner, bland andra Funcks, Alströmers, Brummers och Bennichs, för

[1] Se ofvan sid. 102.

att höra m:lle Riego och herr Kull musicera. M:lle Riego är dotter till en cirkusartist och fick i barnaåren uppträda som akrobat. Hennes vackra stämma slog emellertid så an på en medlem af prinsessan Eugenies uppvaktning, att han förmådde prinsessan att åtaga sig flickans uppfostran. Hon studerade för professor Berg och har utvecklats till en framstående sångerska samt sjunger med känsla och smak. Kull var först elev vid Krigsskolan men öfvergaf den militära banan för att helt ägna sig åt musiken. Lotten v. Möller är en mycket vacker ung dam, men hon saknar liflighet.

P. VON MÖLLER.

General Issakoff, president för Moskvautställningen, har genom vår minister i Petersburg besvarat våra förfrågningar angående denna. Björnstjerna tycks vara emot Sveriges deltagande i densamma; han påstår, att vi ingenting hafva att vinna därpå, och att man anordnat utställningen endast i syfte att förbättra den ryska industrien genom att söka åstadkomma en öfversikt af alla inom grannländerna verkställda förbättringar på ifrågavarande område samt af härvidlag tillämpade nya metoder; dessutom skall industriutställningens i Moskva högtidliga öppnande äga rum samtidigt med firandet af Peter den stores födelsedag och segern vid Poltava.

Jag svarade honom, att alla världsutställningar äro till för samma ändamål, nämligen för att söka utveckla det lands re-

surser, där de äga rum, hvilket icke behöfver utgöra något hinder för utställare från andra länder att där vinna afsättning för sina alster, om de utställda föremålen utmärka sig genom sin beskaffenhet och sina goda pris.

Hvad åter beträffar vår nationella ömtålighet, så synes det mig, att Sverige här skall kunna finna en ädel hämnd, när det i fråga om utveckling visar sig öfverlägset sin koloss till rival.

5 febr.

Listan på utställningsföremål anmälda till Moskvautställningen upptager 480 nummer, hvilka blifvit af utställningens kommissionär ingeniör Liander godkända, och den afskickas i dag. Vi begära samtidigt af regeringen nödiga bidrag till transportkostnader m. m., beräknade till omkring 18,000 rdr.

R. PALIN.

I fredags hade jag till middag inbjudit Moskvautställningens kommissarier, intendenten och amanuenserna vid Museum samt Öfverintendentsämbetets tjänstemän.

Kapten Palin sökte mig i dag i och för ombyggnaden af hans hus, hvars åt torget vettande del han vill försköna, dock med villkor att han får uppföra husets två andra fasader till tre våningars höjd. De nya förordningarna tillåta ej detta, och jag har en gång förut nekat gifva mitt bifall härtill; han återkommer emellertid med sin begäran och har nu något nedsatt sina anspråk, hvarför jag, för det goda syftets skull eller för att skänka Gustaf Adolfs torg ett prydligt hus, tänker förorda hans ansökan.

Samma dag hade jag ett annat mera angenämt besök af den unge vicomte d'Hauterive, hvilken blifvit utnämnd till attaché i Berlin och ej vill lämna Stockholm utan att medföra en teckning af min hand. Han kom just för att framställa en begäran härom, och jag satte mig genast till verket.

Vicomte d'Hauterive är en lång, blond, välväxt ung man med

ett elegant sätt, dessutom öppen och glad utan all tillgjordhet, hvarför han också är särdeles omtyckt i societeten. Jag afteckнade honom vid pianot, sjungande under ackompagnemang af hoffröken Gyllenhaal.

VICOMTE D'HAUTERIVE OCH HOFFRÖKEN GYLLENHAAL.

7 febr.

Soaré i går hos änkedrottningen för hoffunktionärer och riksdagsmän, afslutad med en utmärkt supé.

I Aftonbladet hafva tvenne artiklar varit synliga, hvilka voro undertecknade J. A. G. (Gripenstedt) och sökte vederlägga en af Henning Hamilton under pseudonymen G. N. utgifven broschyr rörande förra höstens ministerkris. Liksom två yrkesduellanter fäkta dessa herrar med stor skicklighet mot hvarandra, allt under det skarpa hugg äfven träffa parterren. G. läser lagen för kungen och hofvet, hvilka han beskyller för lättsinne. Denna polemik är ett uttryck för den saknad och förargelse de bägge herrarne känna öfver att icke mera vara i spetsen för statens angelägenheter. De äro sjuka af otillfredsställd ärelystnad, och deras pennor drypa af galla.

8 febr.

Under gårdagen afslutades räkenskaperna samt uppgjordes budgeten i och för Konstföreningens allmänna sammanträde. Jag föreslog, att man skulle sänka minimiantalet för i inköpsnämnden närvarande ledamöter från 9 till 5, hvilket skulle göra det lättare att samla nämnden vid sådana tillfällen, då goda taflor stå att köpa. Hittills

hafva inköpen för konstlotteriet ägt rum endast 3 gånger om året, och allt godt, som under mellantiden varit utställdt, har funnit köpare bland enskilda konstsamlare, hvilket gjort, att föreningen blifvit tvungen att vid sina inköp hålla sig till utskottet.

Vid Slöjdföreningens sammanträde samma dag höll Ahlborn föredrag om fabriker, som tillverkade imitationer af antika möbler och andra konstföremål; han slutade med att påvisa, hvilken förlust ett blifvande industrimuseum skulle göra, ifall Hammers samlingar ginge till utlandet.

Dietrichson föreslog, att man skulle välja en kommitté för vidtagande af förberedande åtgärder för ifrågavarande museum. Motionen öfverlämnades till styrelsen, som äger att vid nästa sammanträde framlägga sitt utlåtande i frågan.

Den korta tid jag stått i spetsen för denna förening har varit tillräcklig för att öfvertyga mig om, att det fordras bra mycket tålamod och ihärdighet för att här kunna åstadkomma ett godt resultat. Styrelsen är icke vuxen sin uppgift; den består för det mesta af män utan begåfning eller kraft, som använda sammanträdena till att diskutera obetydliga frågor för att afsluta det hela med en liten sexa, hvilket tycks vara det förnämsta ändamålet. Jag ämnar emellertid vid nästinstundande val försöka få in i densamma några unga industrimän, som förstå vikten af sitt kall med hänsyn till höjandet af landets konstindustri. Fåfängt har jag vändt mig till Scholander med en anhållan, att han ville förläna oss stödet af sina kunskaper och sin auktoritet i dessa frågor; han vägrar absolut att blanda sig uti hvad som rör Slöjdföreningen och anför såsom skäl därtill sina många sysslor samt sin smak för lugnet. Han känner motvilja mot att taga plats bland män, hvilka han förmenar vara uppfyllda af afund den ene mot den andre och ledda endast af låga motiv.

För egen del har jag icke en så dålig tanke om dessa människor, utan jag tror det vara möjligt att få dem att beträda en god väg, om man blott väljer rätta sättet att leda dem in därpå. Jag ämnar också göra ett försök, och ifall det misslyckas, återstår det mig alltid att draga mig in i mitt skal igen.

9 febr.

Soirée dansante i går hos grefve v. Platen med en öfverdådig supé, en supé, som jag skulle tro knappast någon annan utrikesminister i världen lärer bjuda på. Sedan festen var slut, fingo 100 personer af betjäningen och deras bekanta njuta af öfverlefvorna af det ståtliga gästabudet. De unga fröknarna Wachtmeister, husets dotterdöttrar, äro förtjusande; den yngsta, Elisabeth, är helt enkelt en skönhet.

GREFVE BALTZAR VON PLATEN.

Man anfaller kungen i en tysk tidning på grund af H. Maj:ts franska sympatier äfvensom för det förtroliga sätt, hvarpå han umgås med franska legationspersonalen. Man påbördar monarken som ett brott att hafva tillåtit franske attachén d'Hauterive att på en bal hos prins Oscar uppträda i Mobilgardets[1] uniform. Artikeln slutar med att förklara, hurusom för Sverige ingen vänskap från tyska kejsardömets sida stode att vinna, så länge dynastien Bernadotte regerar.

Norska Aftenposten anmärker med rätta, i det den citerar denna uppsats, huru förmätna herrar tyskar äro, som öppna kungens bref, beskylla honom för att hafva skrifvit artiklar,[2] som han aldrig författat, och vilja hindra honom från att hos sig se personer, hvilka han finner angenäma, samt slutligen förebrå honom en uniform, buren af en herre på en bal, där kungen endast var gäst.

[1] Mobilgarde kallades franska armén i andra linien. Detsamma uppbådades 1870 under kriget mot Tyskland.

[2] I Aftonbladet förekommo i början af 1872 några tyskfientliga artiklar undertecknade »C». En tysk korrespondent till Times uppgaf genast kung Carl som författare, hvilket föranledde en dementi af svenske envoyén i London.

11 febbr.

I går afton sammanträde i Konstföreningen. Fjolårets inhkomster hafva uppgått till 23,000 rdr; konstverk hafva inköpttss för 14,000 rdr.

Winges stora duk »Thors strid med jättarne» har inköpotts af kungen för ett pris af 6,000 rdr. Det är ett framstående wwerk, som utmärker sig gneenom sin goda kompositiom och gör en storartad verkkan.

PROFESSOR M. E. WINGE.

12 febbr.

Björnstjerna envisaats att med onda ögon se vårtt deltagande i Moskvauttställningen. Enligt hans meeming hafva vi dessutom trrugat oss med i densamma.

Han ger mig emelllertid goda vitsord angående ingeniör Wåhlin, som sedan flera år tillbaka vistats i Ryssland. Jag har därför vändt mig till Juhlin-Dannfelt, hvilken föreslagit W. till vår kommissarie i Moskva, och bedt honom höra sig för hos mannen, om han skulle vilja antaga platsen. Kännedom om ryska såväl språket som affärsförhållandena är nämligen nödvändig hos vår kommissarie, om Sverige genom honom skall kunna draga någon fördel af denna utställning.

Hos Troili såg jag kung Carls porträtt, knästycke af Gertner, hvilket T. lyckligen afslutat. Äfven var jag och tog del af ritningarna till ett stort hotell, som Cadier tänker uppföra på Blasie-

holmen. Det blir öfver 200 resanderum. Fasaden är hållen i fransk renässansstil. Om bygget blir af, ämnar Cadier begära tillstånd att till Skeppsbron tvärsöfver strömmen slå en bro, hvilken skall föra kontinentalturisterna direkt från ångbåtarna till hotellet. Det är arkitekten Kumlien, som gjort upp ritningen till denna byggnad.

15 febr.

Bal i tisdags på slottet, klädsel frack.

I går var jag på en mycket glad middag hos Björnstjerna; därförut på morgonen på Museum med Bror Cederström och Adam Reuterskiöld.

Major Björkman var hos mig i dag i Slöjdföreningens angelägenheter. Under de tre timmar, som han stannade hos mig, framkastade han en mängd förslag, det ena omöjligare än det andra. Mannen saknar tydligen praktisk blick.

Jag har antecknat mig till deltagande i Adelsmötet. Åtskilliga representanter tyckas ännu vilja taga sin rol på fullt allvar, ehuru de beklagligtvis numera endast representera fonder, hvilkas afkastning ger föda åt direktionen samt en hel del hjälpbehöfvande bland adeln. Det sägs, att kungen af Knut Bondes sterbhus inköpt antika ostindiska vaser till ett pris af 27,000 rdr. Om detta sker för att komma familjen till hjälp, så visar kung Carl här prof på en storslagen karaktär, emedan den aflidne och hans änka alltid hafva hört till H. M:ts afgjorda fiender.

17 febr.

Magnus Hallenborg inbjöd mig i går till middag på Hotell Rydberg tillsammans med Montgomery-Cederhielm, Edholm och Bror Cederström. Den sistnämnde och jag följdes sedan åt till teatern samt afslutade dagen på Lagergrens kafé, språkande om en del ämnen i mer eller mindre samband med våra ämbeten, som två gamla vänner, hvilka numera endast tämligen sällan träffas.

18 febr.

I går hörde jag de två första akterna af »Den flygande holländaren». Kören i andra akten liksom äfven cavatinan sjungen af

fru Strandberg tycktes mig präglade af en viss originalitet. Däremot är första akten, hvilken försiggår på öppna hafvet, af en dyster enformighet, som Ahlgrensons präktiga dekoration endast delvis förmår afhjälpa.

ADAM REUTERSKIÖLD.

20 febr.

Middag i går hos kungen för 60 personer, föregången af ett slädparti. Sällskapet satt fördeladt i skilda grupper. Jag fick plats vid kungens bord tillsammans med d'Otrante, och vi hade till damer friherrinnorna Åkerhielm och Jacquette v. Essen samt den unga grefvinnan Alice Gyldenstolpe.

Under aftonen utfördes musik. Kungen själf sjöng några melankoliska romanser med en till hälften slocknad stämma, som det gjorde ondt att höra. H. M. föreföll också på det hela nedstämd, ehuru han var älskvärd mot alla.

Efteråt blef det rökning hos Alfred Piper, som nu är vakthafvande, hvarvid d'Otrante och jag roade sällskapet genom att sjunga komiska visor.

22 febr.

Vi befinna oss nu midt i säsongen. I förgår hade engelske ministern Jerningham stor diner; hans kock anses vara den förnämste i Stockholm. På aftonen måste jag gå på en bal hos arkitekten Törnqvist, hvarifrån jag hemkom först kl. 2 på natten. I går började det på nytt igen hos A. G. Leijonhufvud.

Debatterna i Andra kammaren röra sig nu omkring 3:e hufvudtiteln, i hvars anslagsbelopp A. Hedin påyrkat betydande nedsättningar. I går angrep han äfven häftigt förre utrikesministern

Wachtmeisters såväl politik som personlighet. Det var Gustaf Åkerhielm, som försvarade den aflidne.

Det faller ett snöblandadt regn, som gör gatorna mycket fuktiga; solen visar sig denna vinter ytterst sällan.

24 febr.

Kungen lider ånyo af sin magåkomma, och hans hälsotillstånd tvingar honom till fullkomlig hvila; också ämnar han lägga sig till sängs. Man hoppas kunna häfva inflammationen genom att låta honom intaga olja. Kirurgien förmår härvid ingenting. Denna sjukdom, som tycks taga en kronisk karaktär, inger allvarlig oro.

26 febr.

Kungen skickade efter mig för att få språka angående sina planer att ombygga hofstallet. Det blir dock nödvändigt att först finna en annan lämplig plats, innan man börjar rifva det gamla stallet. Vi hafva talat om Humlegården, Skeppsholmen och Artillerigården.

Riksbanken lär vara villig att bidraga till kostnaderna, under villkor att den erhåller en tomt på Helgeandsholmen för att därstädes uppföra ett nytt bankhus.

H. M. har slagit sig ned på sin chaiselongue och skall ligga under en månads tid; han tager emellertid saken på det bästa sätt i världen.

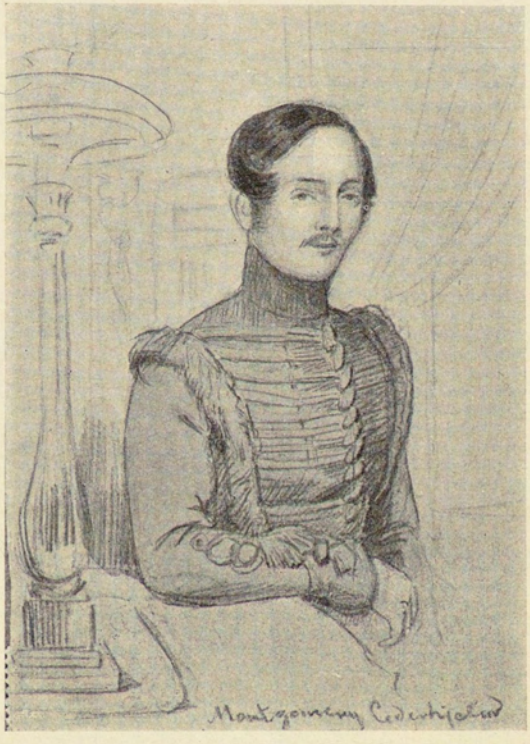

R. MONTGOMERY-CEDERHIELM.

Kejsar Napoleon har bedt kungen i svensk militärtjänst mottaga en ung prins Murat, hvilken förut tjänat som aspirant vid

franska flottan. Prinsen får bo på slottet, till dess han kan finna någon annan lämplig bostad.

Å kungens staffli var ett nyss afslutadt »Skogslandskap» uppställdt, i hvilket Malmström skall insätta några figurer, som jag nu anvisade plats för. När jag gjorde den anmärkningen, att det af något visst melankoliskt i taflan väl syntes, att artisten, då han målat densamma, icke varit vid sin vanliga kraft, svarade H. M.: »Ja, det är också ett verk af en konvalescent!»

OSCAR ARNOLDSON.

I går valde vi några nya akademiledamöter: v. Rosen, m:lle Börjeson, Ahlgrenson, Billing, Baade och Pariseroperans arkitekt Garnier.

29 febr.

I Kinmansons efterlämnade tafvelsamling utvalde vi i går de 10 taflor, som han testamenterat till Nationalmuseum. Gamle grefve Bielke var mycket missnöjd öfver resultatet, som icke utfallit efter hans önskan, och gjorde på grund häraf ett häftigt utfall mot sina medbröder i nämnden.

2 mars.

Jag bad i går Scholander att uppsöka prins Oscar och förbereda honom på ett nytt uppslag i frågan angående Musikaliska akademiens nybyggnad. Regeringen har nämligen beslutit, att byggnadskostnaderna icke få öfverskrida 155,000 rdr, och detta blir omöjligt att åstadkomma, utan att akademien betydligt inskränker sina fordringar.

Åbom blir byggnadens arkitekt.

3 mars.

Afskedsmiddag i går för d'Hauterive hos Montholon; därefter soaré hos ryske ministern Daschkow.

d'Otrante, som vid middagen varit mycket uppsluppen, fann vid hemkomsten sin hustru i full fart med att skänka honom en arfvinge. Det blef en dödfödd gosse.

I dag på morgonen besökte jag kungen, som behandlas med olja och kvicksilfver. H. M. ligger alltjämt på sin soffa; han var språksam och vänlig som vanligt, men blicken föreföll sorgsen.

På operan hörde jag »Robert». Musiken återges väl, men de förnämsta uppträdande äro i fysiskt afseende föga vuxna sina roler. Arnoldson blir mer och mer lik en groda, m:lle Hebbe saknar naivitet, och fru Michaëli är allt för ful. Willman ensam utgör härvid ett undantag; han är en god Bertram.

8 mars.

Grefv:nan d'Otrante afled den 4 mars kl. 8 f. m. efter att under 24 timmar hafva legat i fullständig dvala. Mannen lär vara förtviflad.

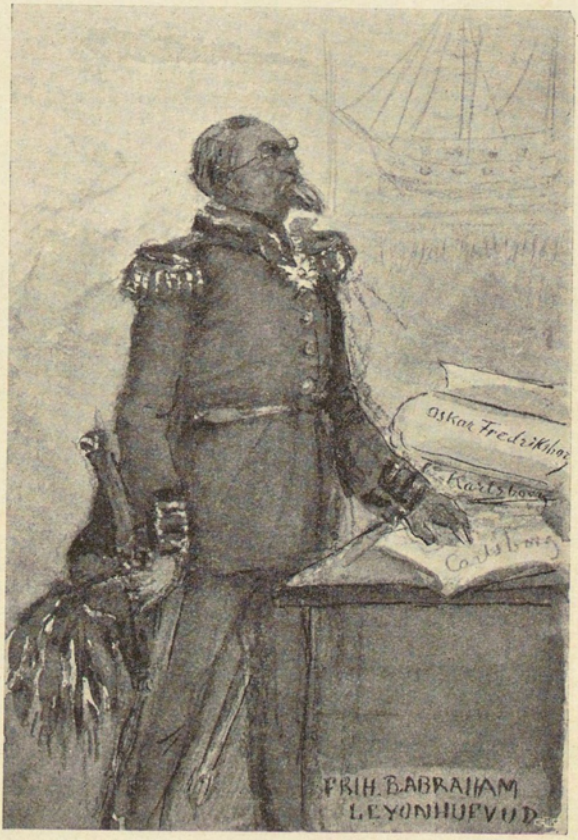

FRIHERRE B. A. LEIJONHUFVUD.

Stor officiell middag i förgår hos grefve Plessen. Han har icke mera sin forna liflighet, och humöret tar af samtidigt med synen. Sant är också, att större delen af gästerna voro höga ämbetsmän, allvarliga och värdiga samt mycket litet skämtsamma, såsom statsråden Berg och Leijonhufvud, herrar Troilius, Roos, Rosensvärd m. fl.

Efter att med herrar Björkman och Lundström i dag på

morgonen hafva besett Byströms f. d. hus[1] öfverenskom jag med dem, att vi skulle anhålla om att få oss detsamma upplåtet för att användas till industrimuseum. Ifrågavarande hus, beläget som det är intill Slöjdskolan, bör med några vidtagna förändringar nog kunna lämpa sig åtminstone under de första åren för ofvannämnda ändamål.

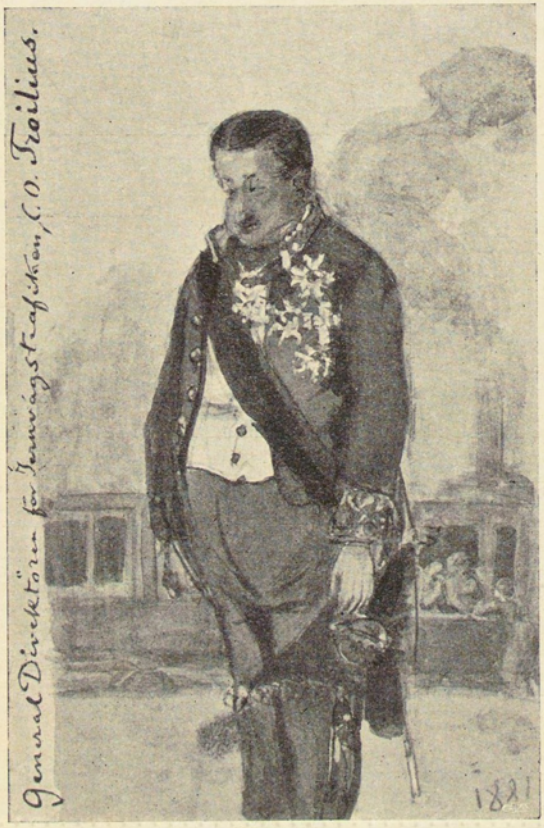

C. O. TROILIUS.

17 mars.

Till följd af min systers och min brorsdotter Hélènes härvaro äro vi beständigt på fest. Alla deras vänner vilja bjuda dem på middagar och soaréer, och min hustru och jag få komma med på köpet. Sålunda åto vi en dag middag hos Claës Wachtmeisters, ett trots sina skröpligheter mycket älskvärdt par. Mannen är nämligen nästan blind och frun nära nog lam. I går hade prins August en mycket fin middag för 25 personer samt med militärmusik till ära för våra damer. Värden själf var synnerligen glad och uppsluppen. Jag lämnade detta muntra samkväm för att gå på en soaré hos Axel Wachtmeisters.

Vi hafva äfven varit på middag hos Platens, dansat hos C. V. Leijonhufvuds, superat hos De Geers. I onsdags gåfvo vi själfva bal, hvarvid förekom en ny kotiljongstur, i det hvarje kavaljer bjöd sin dam en soltjäder försedd med målningar i Bouchers stil.

[1] Härmed torde afses huset n:r 1 Sergelgatan.

På 4 dagar knåpade jag ihop ej mindre än 16 dylika solfjädrar, och min idé gjorde mycken lycka.

Var i dag på morgonen uppe hos kungen, som alltjämt ligger på sin soffa. Förbättringen i den höge patientens hälsotillstånd gör mycket små framsteg, hvilket har till följd, att han emellanåt, som han sade mig, känner sig modlös. Jag berättade honom bland annat, att jag i räntmästaren Müllers sterbhus sett ett mycket vackert porträtt i helfigur af Gustaf II Adolf, som är till salu. Det kommer från Sahlsta slott och har fordom tillhört familjen Bielke. H. M. gaf mig fullmakt att för hans räkning inköpa taflan. Jag vill dock först företaga en närmare granskning af densamma.

Min rapport öfver 1871 års världsutställning i London har ändtligen utkommit från trycket. Den prydes af en vacker vinjett föreställande Royal Albert Hall.

CAROLINE DE GEER, F. WACHTMEISTER.

19 mars.

Vid gårdagens akademisammanträde gingo vi igenom elevernas arbeten och fastställde definitivt belöningarna för året. Målarskolan är svag, en följd af mindre skickliga professorer. Ingen af dessa kan ens själf måla efter naken modell; också begagnar man sig helst af modell i kostym. Bland de utställda alstren utmärka sig särskildt en vacker genretafla af Christine Hoffler, ett par landskapsmålningar af Ekström samt några studier af Josephson.

Årets täflingsämne »Gustaf II Adolfs död» har endast blifvit behandladt af två elever. Af dessa målningar är den af Hellqvist utförda ganska bra i färgen, hvaremot den brister i teckningen.

Kommittén för Londonutställningen sammanträdde i dag hos prins Oscar. Man språkade äfven om 1873 års utställning i Wien

hvilken regeringen icke ämnar bevilja understöd till. Vi kommo öfverens om att utfärda ett upprop till industriidkarne och af dem begära härför nödiga medel.

Ett fullständigt afhållande från nämnda världsutställning kunde komma att skada Sveriges intressen och blefve äfven en grof ohöflighet mot Österrikes regering, som officiellt inbjudit oss att däri deltaga.

23 mars.

Kungen har inköpt Gustaf II Adolfs porträtt för 1,000 rdr och tänker låta upphänga detsamma på Ulriksdal.

H. M. talade med mig om hofstallets flyttning till Artilleriplanen. Han börjar blifva otålig öfver att icke ännu förmå sitta uppe och önskade bra gärna åter kunna taga till penseln. Enligt H. M:ts egen utsago äro hans inälfvor fulla af små sår.

Den 21 mars ägde firandet af Akademiens för de fria konsterna högtidsdag rum med tal af prins Oscar. Redogörelsen för hvad som under förflutna året sig tilldragit af vikt för de sköna konsterna blef denna gång ganska dramatisk till följd af de däri återgifna bilder af förödelse, som åstadkommits dels genom tyskarnes bomber dels genom Pariskommunens illgärningar.

Efter högtidligheten var det gemensam middag på Hotell Rydberg för 18 deltagare, och den blef som vanligt mycket lifvad. Aftonen afslutades på Konstnärsklubben, i hvilken såsom nya medlemmar intogos dekorationsmålaren Ahlgrenson, major Edelsvärd och min sekreterare Ekmarck.

Den sistnämnde besitter under en tafatt yta en viss satirisk ådra, som ger sig till känna, när han blir upprymd. Han höll för oss ett litet, mycket roligt tal. Bennet deklamerade tillfällighetsverser, som han författat. Innehållet kan sammanfattas sålunda: »Skaffa mig en tidningsman, som skrifver artiklar åt mig, och jag skall blifva en stor målare.» Jag tänker, han får länge leta efter den skribent, som förmår draga honom fram ur hans hederliga medelmåtta.

I afton bevistade jag jämte mina damer konserten i Ladugårdslandskyrkan och hörde Labatt, här på tillfälligt besök från Wien,

fru Michaëli samt mamsellerna Hebbe och Saxenberg sjunga »Stabat mater», »Ave Maria» och annan kyrkomusik.

26 mars.

Vädret fortfar att vara obehagligt, och posterna framkomma blott oregelbundet till följd af snöstormar och yrväder. Också hafva min syster och brorsdotter bestämt sig för att stanna i Stockholm öfver påsken. De firas alltjämt mycket. Bildts hafva gifvit en vacker bal till deras ära.

I går hafva vi under prins Oscars ordförandeskap granskat de föremål, som skola sändas till världsutställningen i London. Bland desamma förekommo blott 3 taflor och dessa tämligen medelmåttiga af Saloman, Hermelin och m:lle Lagerholm. Sändningen är mycket mager.

Ett telegram från Moskva meddelar, att man är villig att mottaga de till Polytekniska utställningen anmälda alstren. Nu återstår blott att få nödiga medel af Riksdagen.

1 april.

Genom vännen Funck, som är vice ordförande i statsutskottet, har jag lyckats därstädes påskynda afgörandet af vår begäran om ett anslag af 18,000 rdr till Moskvautställningen. Riksdagen kommer antagligen att biträda utskottets tillstyrkande utlåtande, hvilket jag delgifvit Oscar Björnstjerna.

Besökte kungen i går, då han visade mig 5 stycken arbeten i gammalt engelskt porslin, skänkta till Nationalmuseum af mr Joseph i London.

H. M. blir helt varm om hjärtat, när han betraktar en fotografi, föreställande furstinnan Krasinski,[1] en släkting till konung Victor Emanuel, med hvilken dam man vill förmäla honom. Furstinnans fader skall upphöjas till grand af Spanien,[2] för att mesalliansen icke skall blifva allt för mycket i ögonen fallande.

Det vore meningen att i sommar resa ut till Schweiz för att där se sagda furstinna.

---

[1] Familjen Krasinski var endast greflig.

[2] Underhandlingar härom synas också hafva blifvit inledda, ehuru de, sedan kungens hälsotillstånd blifvit kritiskt, afstannade.

En egyptisk diplomat Nabaraony Bey har förmedlat detta äktenskap, men den, som först ingifvit kungen idén därtill, är Demirgian. De personer, som utsetts att åtfölja H. M. på resan, äro utom jag d'Otrante, Gyllenram, Demirgian samt en läkare.

Jag får uppriktigt bekänna, att jag högst ogärna går med på den galejan. Det skulle då endast och allenast ske för att icke undandraga mig att vara kungen till nytta.

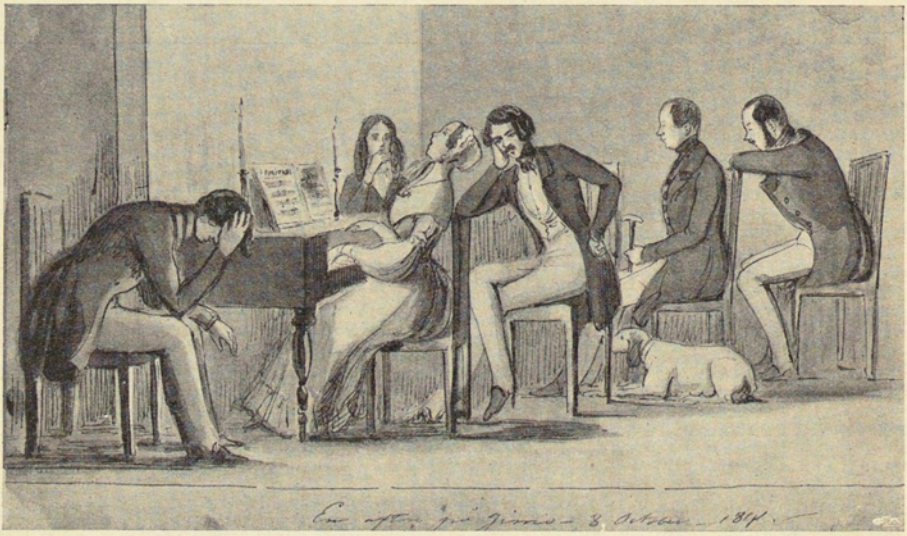

EN AFTON PÅ GIMO.
Från vänster: v. Dardel, friherrinnan S. Reuterskiöld, L. af Ugglas, Casimir och Carl Reuterskiöld.

Långfredagen härskade stark trängsel i Clara kyrka. Det gällde nämligen att få höra pastor Rudin, hvilken nu är på modet. Det var endast med de största ansträngningar, som min syster och jag lyckades uppnå våra reserverade platser. Trängseln lär hafva varit nästan lika stor i alla hufvudstadens kyrkor. Men hvarför då icke bygga flera tempel? Stockholms befolkning har sedan trettio år fördubblats i antal, och det är ju tydligt, att den ej kan nöja sig med samma utrymme nu som förr.

I afton hade vi en liten soaré för friherrinnan Sophie Reuterskiöld och hennes dotter, Barnekows samt fröknarna Lagerberg och Leijonhufvud.

3 april.

Intog middag hos hertig d'Otrante, en gammal hedersman, som påstås vara son till Napoleon I och hvilken sedan många år tillbaka lefver här som en misantrop; öfriga gäster voro brorsonen Gustave d'O. och Nils Gyldenstolpe. Måltiden var utmärkt med en bordeaux från 1848 jämte en första klassens Veuve Cliquot.

För ungefär 28 år tillbaka kände jag ganska väl detta original, som jag sammanträffat med i Paris och i Aix les Bains. Då vi emellertid sedan dess icke haft några förbindelser med hvarandra, blef jag ganska förvånad öfver inbjudningen. Gubben blef mycket lifvad vid bordet och tycktes njuta af vårt sällskap.

HERTIG OCH GREFVE D'OTRANTE.

På aftonen följde jag G. d'Otrante hem för att röka. Vi språkade om kungens ifrågasatta resa till Schweiz, i hvilken d'Otrante äfven skulle deltaga. Han påstod sig dock hafva sagt kungen, att han gjorde det endast under villkor, att Demirgian uteslötes från resan.

Jag däremot anser, att en kungens verklige vän icke bör öfvergifva honom och blottställa H. M. för denne intrigmakares inflytande utan i stället söka motarbeta mannens planer, om de icke äro förenliga med kungens värdighet.

Det är naturligtvis mycket bekvämare att draga sig tillbaka under en eller annan förevändning för att befria sig själf från allt ansvar än att löpa risken af att se sina råd förblifva utan verkan.

Men det är just i svåra och kinkiga fall, som en kung liksom hvarje annan dödlig har behof af oegennyttiga vänner.

4 april.

Min syster och brorsdotter hafva afrest i dag. Kungen hade i går inbjudit dem till sin loge på operan. Allt har förenat sig om att göra deras vistelse här angenäm.

Stockholms societet har öfverenskommit om att förära en gåfva till fru Daschkow. Det blir ett »Landskap», måladt af Edv. Bergh, en gärd af erkänsla för den stora gästfrihet, hon och hennes make utöfvat under de många år D. i Sverige representerat Ryssland. Man ämnar bifoga ett album, uti hvilket alla gifvarne skola inskrifva sina namn. Jag har åtagit mig att anskaffa såväl tafla som album.

6 april.

Middagsbjudningarna aflösa hvarandra ständigt; i förgår åt jag med Claës Mecklenburg, G. Lagerberg och Conrad Rosen på Hasselbacken, hvarvid champagnen rikligt flödade. M., som bebor Ljung i Östergötland, kommer allt emellanåt till Stockholm för att roa sig. I går hade Scholander en middag för vännen Arsenius och hade dessutom inbjudit Edv. Bergh, Boklund, Jolin, Ossbahr och mig.

Riksdagen har beviljat de begärda 18,000 rdr till Moskvautställningen. Jag har ingått till regeringen med en anhållan, att Wåhlin måtte utses till kommissarie samt en kronans ångare ställas till vårt förfogande för transporten af utställningsföremålen till Petersburg.

Min sekreterare Sundberg är en verksam ung man, full af god vilja.

På Idun, där jag slutade min afton, höll Wieselgren ett föredrag om pressens tillstånd under Carl Johans regering samt redogjorde för, hur denne konung hade organiserat sitt spionerisystem.

Edv. Bergh utställde samtidigt en ny stor duk, »Fiskhandel i Scheveningen».

På Konstföreningens sammanträde i dag inköptes för dess räkning taflor till ett pris af 5,000 rdr. Herr Th. Nordenfeldt från Lon-

don köpte äfven för en lika stor summa samt bland annat Berghs ofvannämnda tafla för 2,500 rdr.

7 april.

Åt i dag middag på slottet i sällskap med prins Louis Murat, som nyligen anländt och är konungens gäst. Han är tjuguårig men ser äldre ut, är lång, blond och gör ett godt intryck genom ett okonstladt sätt utan alla anspråk. I fem år har han tjänat vid franska flottan och, efter hvad han själf berättade, hela tiden varit sjösjuk, hvarför han nu önskar ett ombyte af vapenslag.

Jag har rådt kungen att redan från första stund behandla prinsen rätt och slätt som en enskild person samt låta honom gå igenom graderna.

PRINS MURAT.

Efter middagen, i hvilken äfven deltogo Montholon, Bråkenhielm och Gyllenram, spelades whist, då jag som vanligt förlorade.

11 april.

I går hade prins Oscar hos sig samlat en del framstående industriidkare och riksdagsmän för att diskutera frågan om bästa sättet att utan statsbidrag få Sverige med på Wienerutställningen. Regeringen har nämligen nöjt sig med att af Riksdagen begära ett anslag af 30,000 rdr till reseersättningar samt till underhållande af en särskild byrå för svenskar i Wien.

Prinsen öppnade sammankomsten med ett varmt anförande och påvisade den fördel vårt land hade att vinna för sin industri, om det blefve här representeradt, samt hvilket dåligt intryck det skulle göra, ifall Sverige afhölle sig från deltagandet i en utställning, där alla öfriga europeiska stater vore företrädda.

Fock uppläste därefter ett förslag till upprop riktadt till de stora industriella verken samt konstinstitutionerna, uppmanande dessa att själfva sammanbringa de för deltagandet i sagda utställning nödiga medlen.

13 april.

Bref har anländt från Moskvautställningens styrelse, som är förtjust öfver hvad Sverige lofvat skicka. Man tillråder oss att låta ångaren anlöpa Reval i stället för Petersburg till undvikande af långa vagnstransporter genom hufvudstaden.

H. GYLLENRAM.

Kungen berättade i dag, att han utnämnt Wåhlin till kommissarie, samt att prins Murat blifvit underlöjtnant vid Lifgardet till häst. H. M. beklagade sig äfven öfver sin långa konvalescens; jag tyckte dock, att utseendet föreföll friskare.

Jag fick hos kungen se drottning Louises porträtt, som efter fotografi målats af Virgin, och som Staaff sedan retuscherat; det är nu ganska likt originalet. Staaff har äfven utfört 8 dörrfält i Bouchers stil, återgifvande de fyra elementen samt de fyra årstiderna framställda af små amoriner, hvilka målningar skola pryda Ulriksdals slott. De voro samtliga mycket vackra.

18 april.

Kommissarien för Moskvautställningen Wåhlin har anländt hit; det är en liten karl med lifliga och intelligenta ögon. Jag håller på med att söka anskaffa en ångare för transporten af våra utställningsföremål till Reval de första dagarna i maj. Väderleken är sedan några dagar mycket regnig, hvilket torde påskynda vårens ankomst.

M Reynart skrifver från Lille och frågar efter kungens hälsotillstånd. R. berättar äfven, att han läst i sin tidning, hurusom H. M. skulle vara nära döden, och att man redan talade om efter-

trädaren. Lyckligtvis äro vi ännu icke komna därhän, men monarken tycks dock hafva dystra förkänningar, emedan han af Riksdagen begärt medel till att sätta Riddarholmskyrkan i stånd, så att denna för framtiden skall kunna användas till kungliga begrafningar, utan att man för hvarje nytt dödsfall behöfver anhålla om extra ordinarie anslag till betäckande af kostnaderna för ifrågavarande sorgefester. Å andra sidan äro H. M:ts tankar äfven sysselsatta med giftermålsplaner, och han har rent af förälskat sig i ett fotografi — porträtt af en ung polsk-italienska, hvilket han med förtjusning betraktar. Demirgian, som är en af underhandlarne uti denna sak, har erhållit storkorset af spanska Carl III:s orden och i dagarna afrest till kontinenten.

Damen i fråga, som bär ett högförnämt polskt namn,[1] skall, enligt hvad man säger, vara naturlig dotter till konung Victor Emanuel. I syfte att underlätta giftermålet har kung Amadeus upphöjt henne till spansk grandessa.[1]

19 april.

Besökte på aftonen Dramatiska teatern för att se Dietrichsons nya stycke »En arbetare». Det handlar om uppfinnaren af ångan som drifkraft för järnvägarna. — Liksom alla stora nydanare måste den unge Stephenson kämpa mot allehanda fördomar och svårigheter men lyckas besegra dem tack vare sin trolofvade, som för att skaffa honom nödiga medel säljer sin frihet och går in vid teatern. Där finnas vackra och ädla tankar, rörande scener, men också longörer och högmoraliska anföranden, som smaka väl mycket af skollärdom. Publiken föreföll emellertid belåten.

I dag på morgonen hade prins Oscar ånyo samlat en del framstående representanter för industrien och Riksdagen för att underställa dem vårt förslag till en adress, i syfte att söka förmå utställarne att själfva betala en del af kostnaderna för transporten af deras varor till Wienerutställningen 1873. I sitt anförande till förmån för detta förslag tillät sig prinsen några mindre välbetänkta ordalag, då han omnämnde Riksdagens vägran att härtill

[1] Se ofvan sid. 82 och 125.

bevilja erforderliga medel, såsom hittills städse varit fallet vid föregående utställningar. Han betecknade nämligen detta förfarande såsom »mindre hedrande». De närvarande, bland dem voro E. Sparre, Bildt, Almgren, Sjöberg, Behrling m. fl., gingo in på att underteckna den af Fock författade adressen, ehuruväl först sedan några mindre modifikationer däri vidtagits.

20 april.

Till Stockholm har anländt en ny fransk militärattaché Bourelly. Presidenten Thiers önskar blifva noggrannare upplyst om utländska arméförhållanden än föregående regeringar varit.

21 april.

Kungen, hvilken jag i dag besökte, tycktes mig friskare så väl till fysiken som sinnet. Jag passade på tillfället och påminde honom om ett till mig förut gifvet löfte att låta i marmor skulptera en byst af änkedrottning Josefina för att därmed ersätta den byst i gips af Hennes Maj:t, som vanpryder Nationalmuseets samlingar. Jag fick också i uppdrag att af Molin beställa bysten i fråga. Molin har äfven åtagit sig att utföra densamma efter ett vackert ungdomsporträtt af den höga damen och för ett pris af 1,500 rdr. Jag gick sedan till Winge för att se en altartafla »Kristus, som räcker nattvardskalken till sina lärjungar», hvilken han nyss afslutat för öfverste H. Mörners räkning och som föreföll mig mycket bra.

Grefvinnan Anne Malène Piper, öfverhofmästarinnan, är allvarligt sjuk efter en nyligen undergången operation.

23 april.

I går sammanträde af Slöjdföreningens styrelse i anledning af Moskvautställningen. Man träffade öfverenskommelse om en del åtgärder, som härför skulle vidtagas. En ångbåt skall förhyras till den 8 maj.

Herr Ljungberg yrkade, att man skulle afgifva förslag å de två »reporters», som borde sändas till Moskva. Jag invände, att man re-

dan hade öfverlämnat åt regeringen att utse dessa herrar, hvarför man nu icke kunde taga något initiativ härutinnan. Då emellertid äfven de andra tillstädesvarande instämde i Ljungbergs yrkande, lofvade jag att meddela civilministern styrelsens önskningar samt bad medlemmarne föreslå de kandidater, som de funno härtill bäst passande. Efter åtskilligt hviskande föreslogs Ahlborn, en af de närvarande styrelseledamöterna. Jag å min sida föreslog Juhlin-Dannfelt såsom den bäst ägnade att bevaka våra intressen särskildt med hänsyn till åkerbruksmaskiner och dito redskap, hvilka det för Sverige vore af mycket större vikt att få afsättning för i Ryssland än våra träarbeten, som hade ringa utsikt att finna afnämare i höga norden. Wåhlin understödde mig äfven. Resultatet blef, att både Juhlin-Dannfelt och Ahlborn utsågos till styrelsens kandidater.

Denna lösning tillfredsställer mig ej. Ahlborn är en mycket verksam och intelligent träskulptör, men hvarken hans sociala eller ekonomiska ställning gör honom lämplig att beklädas med ett uppdrag af sådan betydelse. Må han gärna resa dit med statsunderstöd. Han kan sålunda göra sin industri lika stor nytta. Lyckligtvis inträffade följande dag en händelse, som befriade mig från mina bekymmer. Just som jag sökte en lämplig fras i mitt bref till statsrådet för att framhålla på en gång min egen åsikt och styrelsens önskan, fick jag besök af en tjänsteman i Ecklesiastikdepartementet Sandberg, som anmälde, att han blifvit utsedd till en af de två »reporters». Jag inskränkte mig därför till att föreslå Dannfelt som andre »reporter» och att förorda Ahlborn till erhållande af ett penningebidrag.

Efter sammanträdets slut i går bjödo vi Wåhlin på supé på Hôtel de Suède, därvid Ljungberg föreslog en skål till min ära.

24 april.

Möller och hans båda döttrar hafva tillbragt aftonen hos oss. M. hade medfört sin guitarr. Lotten ackompagnerade honom på piano. M. sjöng sedan några romanser med sin 63-åriga stämma. Lotten M. är en mycket vacker flicka, frisk hy, fina drag, mild och tänkande blick. Den äldre systern är mycket sjuklig.

Grefvinnan Anne Malène Piper ligger för döden; efter en operation i bröstet har rosfeber tillstött. Kungen är rädd för smittan, hvarför de uppvaktande, hvilka bo i närheten af den sjuka, fått flytta in i en annan våning. Hennes bortgång vore en

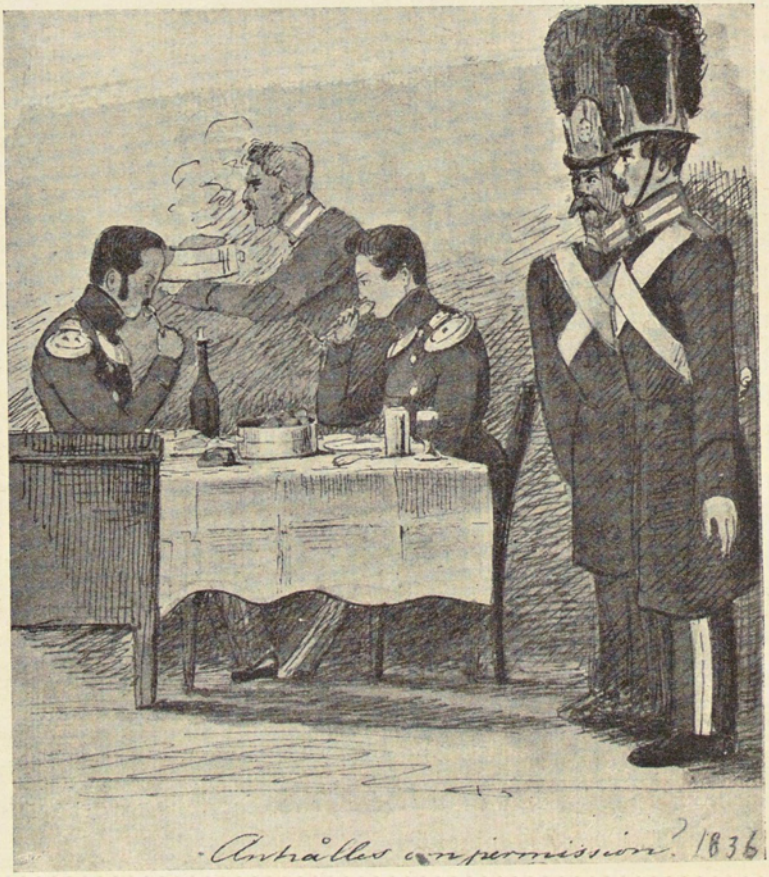

H. MÖRNER OCH M. ODENCRANTZ.

verklig förlust, ty grefvinnan Piper är den enda öfverhofmästarinna, som hittills lyckats vid hofvet. Hennes goda, glädtiga lynne och hennes ungdomliga sinne, så fritt från alla anspråk, hafva i hög grad bidragit att göra umgängeslifvet vid hofvet angenämt.

25 april.

Chapman besökte mig i dag på morgonen. Han reser nu tillbaka till Gottland, där han känner sig som en förvisad.

Jag åt middag hos hertig d'Otrante. Samma sällskap som förra gången, brorsonen Gustave och Nils Gyldenstolpe. Sinnesstämningen blef mycket lifvad. Man sökte skoja upp den gamle misantropen, som slutade med att gnola på uppsluppna slagdängor. Efteråt gick jag och rökte en cigarr på Carl XIII:s torg i sällskap med Möller, Tornérhielm och Kurck.

26 april.

Var hos statsrådet Bergström för att språka om »reporters» för Moskvautställningen. Mitt bref hade vållat honom mycket be-

GREFVINNAN A. M. PIPER, EDV. EDHOLM, G. D'OTRANTE SAMT FRÖKNARNA E. BRAUNERHIELM OCH E. BENNET.

kymmer. Regeringen hade nämligen inga medel att tillgå för att skicka Ahlborn till Moskva, som Slöjdföreningen föreslagit. »Det enda sättet att förskaffa honom den för hans resa erforderliga summan», sade han, »är att nämna honom till 'reporter' jämte Juhlin-Dannfelt. Jag skall också föreslå honom härtill i dagens konselj.»

Bergström talade äfven om sin afsikt att närvara vid Köpenhamnsutställningens öppnande. Jag misstänker, att han önskar erhålla Dannebrogens storkors, hvilket skulle göra sig bra på mannens kolossala bröst. Sedan beklagade han sig för mig öfver

den köld, som prins Oscar visade honom, allt sedan prinsen icke blifvit, såsom han önskat, utsedd till ordförande i kommittén för ofvannämnda utställning, hvartill man jämväl hade föreslagit honom.

»I detta hänseende hafva vi», yttrade B., »handlat i likhet med danskarne själfva, hvilka vid svenska utställningen 1866 i spetsen för sin utställningskommitté satt en mindre betydande person.» Jag svalde artigheten och böjde lätt på hufvudet. B., som märkte sin ohöflighet mot mig, tillade då: »Det vill säga en mindre betydande person än en kunglig prins.»

Bergström anser, att kungens sjukdom är mycket oroväckande, och att, om en förbättring i hans tillstånd skulle hafva till följd ett nytt giftermål, så blefve äfven detta betänkligt. »I fall kungen skulle få barn, lefver han troligen icke, till dess de nå myndighetsåldern, och vi finge då en förmyndareregering, hvilket vore en stor olägenhet för riket», yttrade B.

27 april.

Ett telegram från Wien meddelar att vi fått uppskof till den 1 juni med afgifvande af vårt svar, huruvida Sverige ämnar deltaga eller icke i världsutställningen 1873.

Prins Oscar, som jag besökte på morgonen, har, liksom öfriga vid sammankomsten häromdagen närvarande personer, underskrifvit upproppet för åstadkommande af medel till deltagande i denna utställning.

Roger Björnstjerna tillkännager sitt giftermål med fröken Martina Ankarcrona, en liten, mycket pikant brunett.

28 april.

Montgomery-Cederhielms äldste son, som var attaché vid vår beskickning i Rom, har förlorat lifvet på ett mycket tragiskt sätt. Under en utflykt på ön Capri och, medan han besåg ruinerna efter Tiberii palats, klef han miste och störtade ner i djupet. Det var en särdeles lofvande ung man.

Kungen känner sig sedan några dagar sämre, hvilket också hans bleka hy och matta ögon gifva tillkänna. Den höge patienten suckar efter den stund, då han åter kan få andas vårluften på Ulriksdal.

För närvarande tycks H. M. vilja afstå från den planlagda

italienska resan; åtminstone sade han detta häromdagen till Louis De Geer, alltså ett bekymmer mindre för mina tankar.

Jag har gjort bekantskap med franske militärattachén kapten Bourelly, som förefaller att vara en allvarlig man fast af klen kroppsbyggnad samt något tillgjord i sitt sätt.

30 april.

Var hos kungen till middag i går; efteråt spelades whist, i hvilken äfven Falkenberg och Edholm deltogo. H. M. var vid mycket godt lynne trots det dåliga utseendet, en följd af tilltagande blödningar. Jag blef erbjuden att få bo på Ulriksdal i sommar. Under flera föregående år har jag för öfrigt äfven brukat draga fördel af denna kungens gästfrihet, hvilken icke alltid är utan olägenheter. Brist på personlig frihet är det jag då mest lider utaf, ty på landet är friheten lika nödvändig som sol och luft.

FRIHERRE LOUIS DE GEER.

3 maj.

På många år har våren icke varit så långt framskriden vid denna tid; luften är mild och träden börja knoppas. Djurgården var som vanligt den 1 maj mötesplatsen för de nöjeslystna stockholmarne. Man såg ganska många vagnar trots kuskstrejken, som utbröt samma dags morgon. Det blef också nödvändigt för hyrkuskverken att anlita artillerister, ikläda dem livréer och sätta dem på vagnsbocken.

Jag åt middag på Hasselbacken, bjuden af Nils Gyldenstolpe;

öfriga gäster voro Platens, Plessens och Pipers samt Brahe, Essen, prins Murat, Montholon, tre herrar Rosen och R. Björnstjerna.

4 maj.

Kung Carl firade i går sin fyrtiosexårsdag med en middag för sitt hof, i hvilken han själf likväl icke tog del. De inbjudna gingo turvis in till den sjuke för att hälsa på honom. H. M. hviskade mig i örat, att vi troligen redan nästa onsdag skulle flytta ut till Ulriksdal. De reparationer, som göras där i år, upptaga mycket kungens tankar, och han gläder sig åt att personligen kunna öfvervaka ordnandet af de nya rummen.

Schüssler var hos mig för att berätta, att en sökande anmält sig till platsen efter Puaux som pastor vid reformerta kyrkan, nämligen en ung Testuz från Lausanne. Jag åtföljde Schüssler till artisten Nilsson för att se dennes tafla »Johan III och hans son i Gripsholms fängelse». Jag gaf Nilsson det rådet att korta af sin kung med åtminstone två hufvudlängder.

6 maj.

Jag har träffat kungen, som såg rätt kry ut och som ånyo sade mig, att han räknade på att få mitt sällskap på Ulriksdal.

7 maj.

Utflyttningen till Ulriksdal har på läkarnes inrådan blifvit uppskjuten till om lördag. Emellertid företog H. M. i går en åktur.

8 maj.

Var sammanträde i S. S. F.[1] för val af styrelse. Hittills har det varit vanligt att återvälja styrelsen utan vidare. En sådan ordning finner jag för min del icke vara i föreningens sanna intresse. Jag anser tvärtom, att detta samfund, hvars lösen ju bör vara framåtskridande, måste tid efter annan förstärkas med nya krafter, om mera lifaktighet skall kunna åstadkommas inom detsamma. Män, som för tio eller tjugu år sedan voro sitt värf vuxna, hafva i dag inskränkta vyer. Vi måste veta att följa med vår tid. Med stadgarna i handen förklarade jag också, att jag väntade, att man skulle följa dessa efter bokstafven, och att voteringen följaktligen skulle ske med slutna sedlar.

[1] Svenska Slöjdföreningen.

Flere bland styrelsens medlemmar protesterade häremot, men jag höll fast vid min proposition, och utgången af omröstningen gaf mig rätt. Sålunda blefvo såsom nya styrelseledamöter invalda hrr Edelsvärd och Ström. Ljungberg och Hähnel föllo igenom. Till en början är därmed ändock något vunnet.

Ångaren Betty, förd af kapten Aminoff, afgår i afton kl. 8 till Reval medförande utställningsföremål till Moskva. Jag får nu en tids lugn; det enda, som oroar mig, är farhågan, att de för utställningen anvisade medlen icke skola förslå.

Edholm tillkännager, att hans hustru skänkt honom en son. Sedan några år går allting väl för denne lyckans gunstling. Teatrarna gifva öfverfulla hus, och de årliga inkomsterna, i stället för att såsom förut ej på långt när betäcka utgifterna, öfverstiga nu desamma, lämnande en icke så liten vinst. Kungen ger ej heller mera ut nu, än hvad han har råd till, och Edholm själf gifter sig vid 54 år med en ung flicka på 24, som medför i hemgift 180,000 rdr. Slutligen ett år därefter kommer en sons födelse och fyller måttet af hans önskningar.

Oafsedt sina framstående administrativa egenskaper och sin stora rättrådighet utmärker sig Edholm härjämte för synnerlig noggrannhet i allt som rör ordning och ekonomi, hvilket också helt visst mäktigt bidragit till det goda resultatet. Man måste dock medgifva, att flera omständigheter kommit honom härvid till hjälp. Under trenne år hafva vi haft utmärkta skördar, hvilka spridt allmän välmåga i landet; däraf hafva bland annat också tätare teaterbesök blifvit en följd. Drottningens död och kungens sjukdom hafva jämväl helt naturligt medfört inställandet af alla fester, hvilket äfven minskat hofvets utgifter.

5 juni.

Till Köpenhamn anlände jag den 3 dennes och mottogs vid framkomsten af de två kommissarierna Lundström och Bergh, som följde mig till Hotel Royal, där de beställt rum åt mig. De båda herrarne prisade mycket utställningsbestyrelsen för mot oss visadt tillmötesgående, och jag kunde själf konstatera, att den svenska afdelningens ordnande framskridit längre än de två

andra ländernas. Annexet för skön konst gör ett godt intryck; byggnaden är originell, vårdad i sina detaljer samt har ett förmånligt läge. Taflorna äro upphängda på ett sätt, som lämnar ingenting öfrigt att önska. Tvenne öppna gallerier pryda paviljongens långsidor, och uti hvarje arkad är en staty eller skulpturgrupp uppställd. Det förvånar mig ej, att de danska målarne känna afund mot de våra; också lära de först hafva förklarat sig icke alls ämna utställa sina alster i de relativt mörka salar, man lämnat till deras förfogande uti utställningspalatsets tredje våning.

EDVARD BERGH.

Sedan emellertid bestyrelsen lyckats införa mera dager i lokalen, hafva de nu frångått sitt förra beslut.

Hvad beträffar industriföremålen, så sakna de, som befinna sig i de tre nedersta våningarna, äfvenledes i viss mån såväl ljus som luft. Byggnaden är afsedd för ett helt annat ändamål, och man lär efter utställningens slut där ämna inrätta en slöjdskola. Den rymliga gården, öfvertäckt af glas samt omgifven på alla fyra sidor af vackra gallerier, gör likväl ett mycket godt intryck. En bred dubbeltrappa prydd med statyer leder upp till salonger, reserverade för de danska och svenska kungliga personerna. Ingenting är för resten ännu färdigt. En oräknelig mängd gods hindrar öfverallt trafiken. Det är ett sannskyldigt kaos, där massor af arbetare och bärare trängas om hvarandra liksom i en myrstack.

Annexet för skön konst börjar emellertid att blifva presenta-

belt. Winges »Tor och jättarne» har fått sin plats på salens fondvägg och fyller densamma till stor del. På ena sidoväggens midt befinner sig v. Rosens stora duk »Erik XIV» och på den andra, äfven i dess midt, Höckerts »Lappkåta». Kring dessa, hvart och ett i sin art framstående verk äro grupperade de bästa alstren af Wickenberg, Edv. Bergh, Wahlberg, Jernberg, d'Unker etc.

Wahlberg utställer icke mindre än 5 dukar, alla målade efter den nya metod, som införts af Daubigny, en konstnär, hvilken hufvudsakligen begagnar sig af väl anbragta färgmotsättningar för att framställa än en skymning än en morgonstund än äfven en middagsstämning ehuruväl ej i full solbelysning. Träd och detaljer äro på ett mycket obestämdt sätt behandlade och afbildade så, som man i verkligheten på långt afstånd ser dem; men detta nya sätt att måla löfverk verkar slappt och sårar ögat hos folk, som vant sig vid det konventionella landskapsmåleriet, hvilket hittills beundrats.

D'OTRANTE OCH WAHLBERG.

I Danmark håller man mer än annorstädes på den akademiska traditionen och fördömer allt, som härifrån tager afstånd, hvarför också de prof på den nya franska skolan, Wahlberg hitskickat, icke äro här uppskattade. Då föredrar man vida Edvard Berghs friska och solbelysta landskapsmålningar samt Rydbergs små, noggrant utförda dukar.

Bland genremålarne utmärka sig Fagerlin, Agnes Börjeson och Jernberg men framförallt Wickenberg, hvilkens båda figurtaflor enligt min mening utgöra utställningens pärlor.

Ofvanför ingångsdörren hänger en stor tafla med bibliskt ämne, »De fåvitska jungfrurna», målad af fröken v. Post. Taflan, som syftar åt den stora konsten, saknar allt intresse. Några kolossala kvinnor med slocknade lampor i händerna ligga i akademiska ställningar på knä framför en stängd dörr. Deras teatraliska kroppsställningar och brist på fägring röja ingen känsla för situationen. Figurernas teckning är dessutom tämligen svag. Bergh hade först upphängt taflan på ena sidoväggens midtelparti men följde sedan min anvisning och ersatte den med Höckerts »Lappkåta».

Denna omflyttning föll icke fröken v. Post i smaken; hon uppenbarade sig plötsligen åtföljd af sin duenna, en förskräcklig megära, och protesterade energiskt emot förändringen.

Jag hänvisade henne emellertid till Bergh. En belgisk tidningsman, dessa damers beskyddare, uppsökte nu B. och hotade utställningens kommissarier med sitt anathema samt äfven med sina artiklar i pressen, om icke taflan återfinge sin förra plats. Fröken v. Post å sin sida hotade att taga sin tafla tillbaka, men Bergh bad henne betänka sig några dagar. Därefter nya påtryckningar jämte hotelser och tårar, som slutade med att den förgrymmade målarinnan tillkännagaf, att, ifall taflan icke blefve upphängd på sitt förra ställe, hon ämnade afsäga sig sin svenska nationalitet. Lycklig resa!

Kung Christian tog emot mig i dag på morgonen i sitt palats och var mycket nådig. H. M. visade mig en portfölj med utmärkt vackra akvareller öfver Athen och dess ruiner, en gåfva från hans sonhustru drottningen af Grekland. Jag fick äfven se fotografier af de kungliga barnen och barnbarnen. Samtalet rörde sig sedan om H. M:ts resor. Audiensen varade en half timme och ägde rum i civil dräkt. Uppvaktningen består endast af en adjutant, som ombytes hvarje vecka.

Från mitt fönster såg jag i dag på morgonen ett halft dussin flaggor bäras förbi, företrädda af musik samt omgifna af en massa hurrande pojkar. Uppassaren berättade, att firandet gällde årsdagen af danska grundlagens utfärdande. På aftonen var i Tivoli samladt allt hvad Köpenhamn äger af välbärgadt folk för att taga del af

de nöjen, dess styrelse hade att bjuda på till firande af den stora dagen, såsom konserter, baletter, cirkus, allehanda spel samt illumination med ett praktfullt fyrverkeri som afslutning; det hela för ett pris af en riksdaler.

I sällskap med gamle spanske ministern Curtoys åsåg jag en del af festligheterna och fick bevittna, hurusom legioner af danskar af alla åldrar vid hvarje signalskott från en kanon sprungo från den ena förlustelsen till den andra, rädda att gå miste om ett enda af det rikhaltiga programmets många nummer.

CURTOYS OCH SOTO MAYOR.

Det märkliga är, att hela denna samling människor ej bryr sig om att förfriska sig under aftonens många timmar. Kaféborden kring konsertsalens rotunda voro väl alla besatta af en mer eller mindre välklädd publik, men man såg endast få beställa något vare sig vått eller torrt. Man nöjde sig med att applådera åt nationalhymnen, spelad af Lumbyes orkester, samt åt en ung belgisk dams fiolspel. Denna köpenhamnarnes nykterhet är allmän och utgör en märklig kontrast till hvad som försiggår på andra sidan Sundet, där en svensk icke kan roa sig utan dryckjom.

Skillnaden i yttre afseende mellan de båda folken är äfven anmärkningsvärd. I synnerhet hvad männen beträffar.

Danskarne äro i allmänhet af klenare kroppsbyggnad; typen saknar skönhet och manlighet. Människorna här blifva krokiga i förtid; man finner bland bägge könen öfverflöd på ämnen för karika-

tyren. Mycken godmodighet och vänlighet tyckes råda i deras umgängesförhållanden. I gårdagens folksamling, där i Tivoli cirka femtontusen personer trängdes om hvarandra, hörde jag ej en enda svordom och såg ingen berusad.

Just som jag ämnade gå hem från festen, stötte jag vid utgången på hela utställningskommissariatets personal, som herr Mineur inbjudit till Tivoli på supé, och jag trugades att medfölja.

Fruarna Lundström och Jacobsson äro mycket behagliga damer. I restaurant Vincent, där supén serverades, fanns endast ett dussin gäster, och de voro dessutom utlänningar; återstoden af de femton tusen besökande afhöll sig visligen.

Man hade i afton fruktat en demonstration till förmån för Internationalen,[1] hvars trenne danska chefer sedan några veckor befinna sig i fängelse för brott mot allmänna ordningen. När man ser detta godmodiga folk, har man svårt att föreställa sig, att det skall kunna uppamma petrolöser[2] och kommunarder.

Orkestern i Tivoli spelar med stor framgång ett stycke kalladt »Strejken», som har till syfte att förlöjliga Köpenhamns nyligen afslutade murarestrejk.

Till att börja med äro musikanterna fulltaliga, sedan försvinner den ene efter den andre för att slutligen endast lämna bastrumslagaren kvar, hvilken slår generalmarsch.

6 juni.

Erhöll i går underrättelser från Moskva. Vår kommissarie begär några dussin svenska flaggor för att dekorera med. Emellertid torde dessa icke hinna framkomma till den högtidliga invigningen af Polytekniska utställningen, som äger rum på Peter den stores födelsedag den 11 dennes. Jag är icke missnöjd häröfver, emedan Sverige bör afhålla sig från firandet af Poltavaslaget.

Middag intog jag i sällskap med herrar Bergh och Lundström, den senares fru, friherrinnan Oxenstierna, fabrikör Kåberg samt Claës

[1] Ett internationellt arbetareförbund, som stiftades 1864 och särskildt efter Pariserkommunen 1871 blef föremål för regeringarnas fruktan och kraftiga bekämpande. Det upphörde i slutet af 1870-talet.

[2] Petrolöser kallades de kvinnor, som vid Pariserkommunens fall antände en mängd byggnader efter att förut hafva begjutit dem med petroleum.

Lundin, hvilken befinner sig här såsom korrespondent till flera svenska tidningar.

Våra damer ordna själfva sin afdelning, innehållande alster af hemslöjd, kvinnobroderier m. m.

Värmen är på kokpunkten.

8 juni.

Fröken v. Post har genom ministern Beck-Friis lyckats erhålla tillstånd att utställa sina »Fåvitska jungfrur» på Christiansborgs slott. Hon kom själf åtföljd af tvenne bärare i dag till vår byrå och fordrade att på ögonblicket få tillbaka sin tafla. Eftersom Bergh var frånvarande, vägrade jag att nu genast låta nedtaga taflan. Det finge, menade jag, anstå, till dess han återkommit; jag hade emellertid en svår stund att uthärda, under hvilken den förgrymmade sköna såg ut att vilja rifva ut ögonen på mig.

Aspelin och Louis Wrede äro anlända, och med dem åt jag middag vid hotellets table d'hôte, som presiderades af den lille värden, en 58-årig man, och hans långa, vackra 18-åriga fru.

Kronprins Fredrik uppvaktade jag i dag på Amalienborg. H. K. H. visade mig mycken vänlighet. Samtalet rörde sig för det mesta om kung Carls sjukdom samt om prins Oscars förestående besök på utställningen. Vid afskedet inbjöd mig prinsen till sin taffel i dag på Charlottenlund för att, som han uttryckte sig, visa mig sin pojke.

Efteråt gjorde jag en rund i den norska samt i den danska konstafdelningen. Den förstnämnda utmärker sig framför allt genom några vackra dukar af Tidemand. Gude utställer icke mindre än 15 landskaps- och marinmålningar. Dennes lärjungar Sinding, Schoyen och Disen tyckas lofva att fortsätta i mästarens spår. Morten Müller är mindre lyckad i sina framställningar af en sumpig skog samt af ett vattenfall. En klenod i den norska afdelningen är Munthes »Snöslask», som verkar gripande i all sin dysterhet. Figurtaflorna äro sällsynta i denna afdelning. Förutom Tidemand gör sig äfven Arboe här gällande med några mytologiska dukar.

Går man öfver till den danska afdelningen, så äro här i stället figurtaflorna förhärskande, hvilket är ganska lyckligt, ty i allmänhet

tillfredsställa mig icke deras landskapsmålare, om jag undantager Skovgaard; däremot äro Sörensens och Melbyes sjöstycken utomordentligt vackra.

De danska figurmålarne synas afsiktligt undvika allt främmande inflytande; de stänga in sig i sina traditioner, och kärleken till det nationella i deras konst tycks vara till ytterlighet stegrad. Detta utgör på samma gång en styrka och en svaghet. Kunde hvarje ny konstnärsgeneration, som uppstår i Danmark, endast bidraga till att fullkomna de förtjänster, landets konst verkligen äger, såsom korrekt teckning, godmodigt humoristisk uppfattning af människotyperna, kompositionens naturlighet och naivitet, vore helt visst ingenting lyckligare för denna konst. Men på samma gång de förstå att undvika smakriktningen för dagen, bibehålla danskarne olyckligtvis jämte sina traditionella förtjänster äfven sina dito fel, hvilka äro en vanligtvis kall, ofta nog äfven skrikande färg, en svart eller violett ton i skuggorna, ett väl slickadt målningssätt samt, hvad historiemålningen beträffar, brist på lyftning.

Om en ung konstnär vågade tolka naturen annorlunda, än professorerna lärt honom, blefve han ansedd som en renegat; man skulle knappast vilja erkänna honom som dansk.

15 juni.

Blochs stora historiemålning på Christiansborg förefaller mig att vara denne mästares bästa verk. Man ser endast två figurer, Christian II och hans tjänare. Kungen, som vänder ryggen åt dagern från fönstergluggen, har blott en del af ansiktet belyst. Tjänaren äfvensom den framsatta maten äro däremot i full belysning. Kompositionen är enkel och återger fullkomligt situationen. Målningen är gjord med bred penselföring, kanske något väl mycket i svart.

Då jag i den danska utställningen icke funnit någon tafla till salu, som syntes mig värd att införlifvas med konung Carl XV:s konstsamling, ämnar jag föreslå kungen att beställa reproduktioner af två taflor, den ena af C. Hansen och den andra af Bloch, hvilka tvenne konstverk äro de, som mest tilltalat mig bland alla här utställda mindre dukar.

Danskarnes bildhuggeriarbeten äro öfverlägsna våra egna. Strambo, Bissen och Jerichau utmärka sig särskildt, den förstnämnde med sin »Kain», den andre med sin »Absalon» och den tredje med sin »Panterjägare».

Invigningen af den skandinaviska utställningen var högtidlig. Kung Christian och konseljpresidenten höllo hvar sitt tal, i hvilka förekommo några mycket vänliga och smickrande uttryck om Carl XV och de två nationer, öfver hvilka han för spiran. De manliga medlemmarne af kungahuset liksom äfven diplomaterna voro i uniform.

Sedan H. M. från öfversta trappafsatsen förklarat utställningen öppnad, begaf han sig, förande kronprinsessan samt åtföljd af en talrik svit, på en rund genom de olika afdelningarna; hvarvid funktionärerna under tiden blefvo föreställda.

En stor middag samlade efteråt alla dessa herrar på »Skydebanen». Grefve Holstein och jag hade hedersplatserna, och jag blef tvungen att besvara den förres skål, tillönskande härvid framgång åt denna de tre nationernas gemensamma utställning. Otaliga skålar följde ofvanpå denna. Redan vid soppan började serien af tal. Talarne begärde ordet af ordföranden vid festen herr Anker Heegaard. Själfva måltiden var medelmåttigt god, och jag återvände till min bostad genomtrött efter att hafva varit tvungen att svälja så mycket onödigt prat.

Grefve Holstein-Holsteinborg körde mig hem i sin vagn. Han är en liten man, grånad i förtid, med martialisk hållning samt lifligt sätt. H. efterträdde grefve Frijs-Frijsenborg såsom konseljpresident.

I sällskap med C. Ekman, de Maré och Aspelin öfvervar jag gårdagens kapplöpningar vid Eremitaget; de voro relativt litet besökta, och man såg endast ett par vackra damer.

Kungen lät kalla mig till sig och sökte öfvertala mig att stanna ännu några dagar i Köpenhamn, emedan han önskade inbjuda mig till en hoffest. Jag bad H. M. ursäkta min snara afresa och föregaf såsom skäl, att man väntade mig till Ulriksdal. Jag begagnade äfven tillfället att säga monarken, huru rörda de svenskar, som

närvoro vid utställningens öppnande, varit öfver de vänliga ord H. M. i sitt tal yttrat om vår konung. H. M. försäkrade mig, att han härvid endast yppat sitt hjärtas tankar.

Middag intogo vi på hotell Bellevue, beläget vid Sundet och hvarifrån man kunde se ekipagerna återvända från löpningarna. En fru F. körde själf sin Pariser-phaéton samt väckte uppseende genom sin elegans. Det sägs, att hennes rykte icke är utan fläck; hon har en gång förut varit gift och lät enlevera sig af sin nuvarande man, i kompani med hvilken hon sedan i Paris gjorde affärer med lyxhästar. Belägringen kom; allt hvad de förtjänat strök åt, och det äkta paret återvände nu till Köpenhamn.

C. EKMAN.

På kapplöpningsfältet råkade jag professor Gude, hvilken sade sig vara led på sin post som direktör vid Carlsruhe-akademien; han beklagade sig särskildt öfver de badensiska målarnes afundsjuka. Fru Gude och hennes dotter äro båda mycket behagliga damer.

16 juni.

Min mening hade varit att resa i går, men en inbjudning till kronprinsen tvang mig att stanna till i morgon. På förmiddagen besöktes utställningen i sällskap med kungens förtrogne rådgifvare Trap. Middag intogs hos Sten Ramel i Österbro,[1] där jag

[1] En förstad till Köpenhamn.

träffade Pontus De la Gardie med fru från Maltesholm. Det blef mycket gladt, och efter måltiden satte vi oss upp i en vagn för att köra till Fredriksbergs zoologiska trädgård.

Ingenting kunde vara lustigare än att se dessa två landtliga par, hvilka öfverskridit 60-talet, fröjda sig som barn åt alla de exotiska djuren. Jag lämnade sällskapet för att gå till Tivoli och superade där tillsammans med Otto Thott, två Wranglar och Wong.

A. DE MARÉ.

17 juni.

Telegram från Wåhlin i Moskva, som ber mig tacka Polytekniska utställningens styrelse för mot Sverige visadt vänligt tillmötesgående.

Återigen måste jag uppskjuta min afresa, emedan kung Christian inbjudit mig till middag på Bernstorff i morgon.

På utställningen i dag träffade jag flera svenskar: öfverintendenten Berg med fru, Styffe, Bolinders.

Intrycken från utställningen komma mig att rodna öfver, hur underlägset Sverige är Danmark i fråga om konstindustri. De danska guldsmedsarbetena äro förtjusande, enkla och smakfulla. Akademiens professorer rita modellerna. Artisten och handtverkaren befinna sig i ständig förbindelse med hvarandra, och allmänheten uppfostras så småningom till att förstå värdera hvad som är bra. I den danska porslinsindustrien finner man äfven mer omdöme samt mer elegans än i vår egen.

Å andra sidan besitter dansken mindre initiativ, han stänger alltjämt in sig i sina traditioner.

18 juni.

Middag på Charlottenlund i går i sällskap med lille hofintendenten Hoffman från Stockholm, hvilken är här i frimurareärenden. Kronprinsparet var särdeles älskvärdt och tycktes hafva roligt åt de beskrifningar jag gjorde öfver middagen på »Skydebanen» den 13 och de tal, som där höllos.

OTTO THOTT OCH H. GYLLENRAM.

Den furstliga måltiden var enkel men väl tillagad. Matsedeln upptog blomkålspuré, hummermajonäs, oxfilet, sparris, aprikostårta, dessert. Viner: bordeaux och sherry samt porto. Inga likörer på kaffet.

Denna gång var jag nog försiktig att ej medtaga min chapeauclaque, hvarför den lille prins Christian i stället fick åtnöja sig med att sätta sig på hofchefen Danneskjolds hatt.[1]

Hoffman och jag följdes åt hem samt styrde kosan till Klampenborg, tagande vägen genom en nätt och idyllisk by, hvars alla hus voro omgifna af täcka trädgårdar med fruktträd och blommor; invånarne sågo mycket godmodiga ut. Vi upphunnos dock snart af Danneskjold, som öfvertalade oss att stiga upp i hans vagn och följa med honom till hans egendom Christianslund, hvilken han förevisade oss i detalj. Han tvang oss att taga i betraktande snart sagdt hvartenda träd, och vi tillbragte i hans sällskap en mycket

[1] Vid föregående middag den 8 juni hade prinsen satt sig på förf:s uppslagna chapeau-claque.

tröttsam timme. Lille Hoffman rosade emellertid till ytterlighet allt hvad han såg till värdens stora förtjusning. Danneskjold är omkring trettio år, af ett stelt och aristokratiskt utseende, därtill mycket ljuslätt.

19 juni.

Beck-Friis hämtade mig i sin vagn för färden till Bernstorff. Där voro samlade en tjugu middagsgäster, delvis tillhörande hofvet delvis utställningens funktionärer; bland andra konseljpresidenten Holstein-Holsteinborg med grefvinna, herrar Oxholm, Haxthausen, Rosenörn, Trap och Anker Heegaard samt grefvinnan Bille.

Kungen och kronprinsparet gingo omkring och samspråkade med gästerna, hvarvid prinsessan visade sig helt obesvärad. H. M. är däremot mera ogenerad på tu man hand. Jag satt till bords mellan baronessan Zütphen och professor Hansen. Under taffeln spelade gardets musikkår.

Efter middagen lämnade kronprinsessan mig ett bref till sin far och skänkte mig två fotografier föreställande henne själf. H. K. H. var särdeles vänlig och behaglig.

Beck-Friis och jag afslutade aftonen i Tivoli, där vi åhörde Gungls konsert samt träffade van Loo, Aminoff, Wong och Hoffman.

Resan till Sverige äger rum kl. 11 via Malmö, och känner jag mig mycket belåten öfver det mottagande jag fått röna i Köpenhamn.

24 juni.

For från Köpenhamn den 20 och anlände samma dag till Tullesbo,[1] där jag utom min syster träffade Toll med fru. Den 22 fortsatte jag min färd.

Under resan till Stockholm hade jag sällskap af en italiensk sjöofficer Eugenio Parent, hvilken erhållit regeringens tillstånd att medfölja Nordenskiöld på dennes nordpolsexpedition.

Till Ulriksdal anlände jag i går på morgonen och hade den glädjen att finna kungen mera rask samt till utseendet betydligt friskare än före min afresa därifrån. Olyckligtvis fortfara blödningarna alltjämt. H. M. tycktes intresserad af de nyheter jag med-

[1] Förf:s syster friherrinnan A. Ramels änkesäte i Skåne.

förde från hans dotter och utställningen. Det rum, som anvisats mig, är beläget till vänster om stora ingångsporten samt nyligen restaureradt i gotisk stil och mycket vackert.

I går, midsommarafton, var prins Oscar jämte sina tre yngsta söner här till middagen samt dessutom fruarna Bråkenhielm och Edholm m. fl. äfvensom kungens vanliga sångkvartett. Efteråt gick sällskapet ner till majstången, kring hvilken ett tusental personer hade samlats.

Kung Carl med följe, hvaribland befunno sig fru Bäckström, Cederlunds med döttrar, franske ministern m. fl., begaf sig sedan till den nya byggnaden invid kägelbanan, hvarifrån sångarne läto höra det ena numret efter det andra. H. M. bidrog själf med sin basstämma.

Aftonen var förtjusande vacker, och många voro de, som tillbragte hela natten med att kuttra på de mjuka gräsmattorna.

Under middagen beklagade sig prins Oscar öfver danskarnes ohöflighet, som så sent inbjudit honom till utställningens öppnande, att det såg ut, som om de helst önskat hans uteblifvande.

I dag hade vi grannfamiljerna Rosenberg och Bäckström — männen fingo följa med för formens skull —, gamla fröken Bennet samt fruarna Lotten Edholm, Manderström och Spens till middag. Det blef sedan utfärd på sjön i den härliga aftonen. Kring majstången syntes en mängd vackra damer svänga om i dansens hvirflar. Vi hafva ej på flera år haft en så härlig midsommar.

14 juli.

Jag har tillbragt några dagar här på Råbäck med de mina, innan jag skall fara till Aachen med kungen.

Efter mogna öfverläggningar hafva nämligen läkarne beslutat att göra ett sista försök att bota H. M. medelst en badkur i Aachen. Sedan jag återvändt från Köpenhamn, har jag hela tiden vistats på Ulriksdal och varit vittne till allt det famlande, som föregått detta beslut, hvilket i synnerhet påyrkats af Malmsten. V. Lundberg fruktar, att kungen icke skall stå ut med resan och svafvelbaden.

H. M. fogar sig uti att lämna sitt kära Ulriksdal men synes ofta sorgsen och tankfull.

»Om jag led af en kräftåkomma», yttrade han häromdagen till mig, »så visste jag, att intet hopp fanns, och då föredrog jag att stanna de sista månaderna af min lefnad här, där jag trifs.» H. M. föreslog mig att göra honom sällskap till Aachen. »Det kommer att göra godt för din axel», tillade han. Jag tackade för

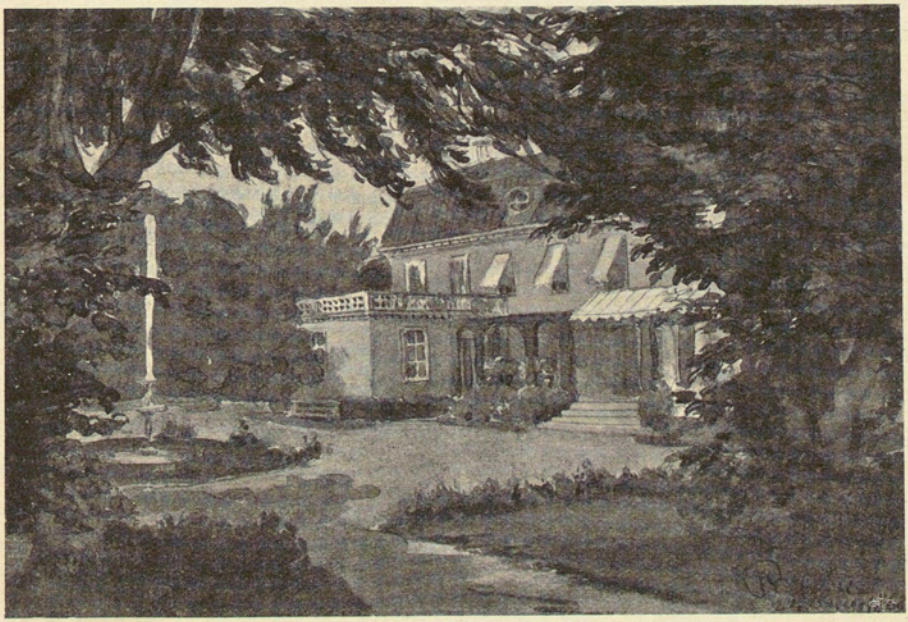

RÅBÄCK.

detta bevis på förtroende och samtyckte, därför att jag var så illa tvungen, men äfven i den tron, att jag gjorde honom en tjänst därmed, hvilket gläder mig att kunna göra. Jag är ju honom så mycken tack skyldig för tjugufemårig vänskap, som aldrig svikit, att det känns godt att kunna finna ett tillfälle att vara honom till nytta och nöje. Uti det nervösa tillstånd, hvari kung Carl för närvarande befinner sig, är det högst få personer, som han tål att se, och, efter hvad uppvaktningen säger, är min fysionomi en af dem, som icke plåga honom.

Bråkenhielm är utsedd att sköta ekonomien och alla detaljer

under resan; det blir således ett bekymmer mindre. Han är af en lugn och flegmatisk natur, särdeles passande för den uppgift han fått att vara sjukvårdare.

Det, som mest bekymrar mig utom oron för kurens följder, hvilka icke kunna beräknas, är utsikten att nödgas sällskapa med den sjuke under dagens många timmar, och detta sex veckor i följd.

Kungen är nämligen alltid sysslolös; han läser icke och målar icke, röker emellanåt en pipa eller en cigarr och sitter under långa timmar på en bänk samt åhör, oftast med en tankspridd min, sin omgifnings mer eller mindre intressanta konversation. När jag talar med honom om skön konst, så blir han väl upplifvad, men ämnet kan icke dragas ut i det oändliga.

Jacobsson skrifver från Berlin och föreslår, att jag skall begagna mig af utställningarna i Köpenhamn och Moskva för att af fabrikanterna söka erhålla frivilliga gåfvor till vårt blifvande industrimuseum. Jag hade redan tänkt härpå samt gifvit Wåhlin nödiga föreskrifter i ämnet. Denne meddelar, att han icke kan få de af regeringen beviljade 18,000 rdr att räcka till, men säger sig för öfrigt nöjd med den framgång våra artiklar vunnit.

Aachenresan kullkastar emellertid mina förhoppningar om att komma till Moskva. Jag är ledsen däröfver, emedan det vore ett utmärkt tillfälle att få se Ryssland.

Oscar Björnstjerna hade tillbjudit mig att bo hos honom i Petersburg och föreslagit, att vi skulle göra sällskap till Moskva.

Aachen 2 augusti.

Kung Carl afreste från Järfva station den 24 juli kl. 9,30 f. m. Början lofvade ingenting godt. H. M. hade förkylt sig dagen förut under en färd på sjön med sin nya ångbåt, och blödningarna började under natten på nytt. Han släpade sig mödosamt fram på sina smala ben, ansiktsuttrycket var liksom äfven humöret trumpet och nervöst. Ledsnaden öfver att behöfva lämna det kära Ulriksdal bidrog, som jag tror, mycket till detta fysiska och psykiska tillstånd.

Vid Järfva station hade infunnit sig familjerna Wirsén och Ceder-

lund äfvensom Demirgian och prins August. Kungen räckte hvar och en sin hand utan att säga ett ord.

På enahanda sätt tillgick det äfven vid ankomsten till Stockholms centralstation, där det kungl. extratåget uppehöll sig i fem minuter. På perrongen väntade statsrådets medlemmar, kung Carls stab m. fl. för att taga afsked af H. M. Ceremonien gaf ett intryck af begrafning, så dystra voro anletena och högtidlig tystnaden. Midt uti denna allvarliga officiella krets märktes fröken K. iklädd rosafärgad hatt och ljusblå klädning. Damen i fråga, som hunnit mogen ålder, hyser för kungen den mest romantiska kärlek.

Den höge patientens opasslighet räckte under hela färden ända till Malmö. Under måltiderna, som intogos i järnvägsvagnen, medan tåghastigheten samtidigt minskades, låg H. M. utsträckt på soffan och förblef tyst. Då den kungliga vagnen bestod af tre kupéer, fördelade sig uppvaktningen på dessa. Gyllenram och jag sutto vanligen hos kungen. Öfriga deltagare i resan voro Bråkenhielm, som handhade ekonomien; Malmborg, hvilken fått följa med för att sköta sina dåliga ben; samt slutligen prins L. Murat, som skulle till Paris på åtta dagar. Vidare herrar lifmedici V. Lundberg och Edholm; den förstnämnde skulle sätta sin kollega i Aachen in i sjukdomens yttringar samt kvarstanna några dagar för att se kurens verkan.

Första nattkvarteret togs i Jönköping. Vi fortsatte dagen därpå kl. 10 f. m. med samma extratåg. Inga andra nämnvärda tilldragelser inträffade under färden, än att några personer infunno sig för att hälsa på H. M., såsom grefvinnan Piper, H. Falkenberg, A. Lewenhaupt m. fl. Till Malmö anlände vi vid sextiden på aftonen. Kronprins Fredrik med gemål inväntade här kungen, och man begaf sig direkt ombord på ångbåten, som för 1,200 rdr blifvit förhyrd för att föra oss öfver till Lübeck.

Kung Carl satte sig bredvid sina barn och språkade med dem under en timmes tid, hvarefter vi lämnade hamnen styrande ut till sjöss. Många af kungens vänner och bekanta hade infunnit sig för att uppvakta här, såsom general Klint, B. Cederström, Louis Wrede,

Otto Thott, Alf. Piper m. fl. Jag expedierade före afresan ett halft dussin telegram, redogörande för resans förlopp ända till Malmö.

Öfverfarten blef särdeles lyckad; hafvet var lugnt som en spegel. H. M. mådde också bättre och syntes upplifvad, men hans tal föreföll febrilt och öfverspändt. Det var preussarne, som fingo tjäna till skottafla för hans utfall.

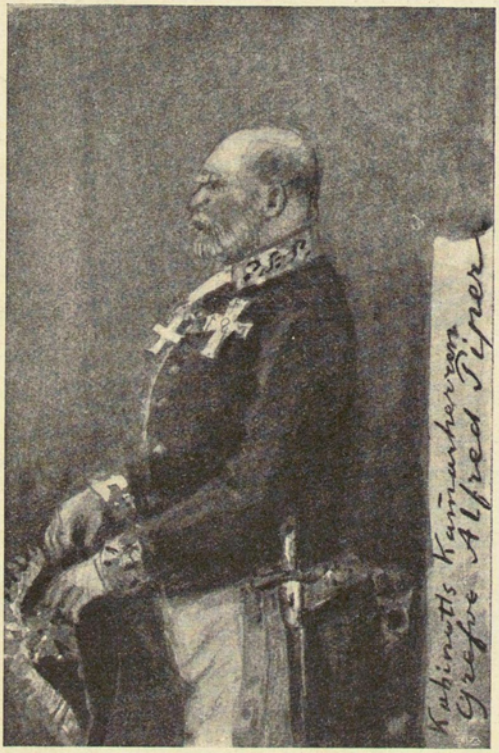

GREFVE A. PIPER.

Morgonen därpå rådde samma kroppsliga och andliga tillstånd. Vi inlöpte i Trave, intogo frukost på däck samt lade till vid kajen i Lübeck samma morgon kl. 10. Bland dem, som här väntade på kungen, befann sig äfven general Bildt. Ett regn af blomsterbuketter öfversållade vagnen, då H. M. steg upp i densamma för att åka till hotellet.

I Lübeck hvilade vi hela dagen. Till middagen inbjödos, utom Bildt, konsul Leche och vice-konsul Klingström. Leche roade oss med en anekdot från 1848 års danska krig, vid hvilken tid han var konsul i Stettin.

Han hade på något sätt fått kunskap om, att preussarne, som önskade undvika en konflikt med Frankrike och England, vore beslutna att göra fred, så snart danskarne visat sig öfverlägsna schleswig-holsteinarne i någon fäktning.

Utsättande sig för faran att blifva tagen för spion tränger han sig nu igenom preussarnes förposter, tillfångatages, blir lössläppt och lyckas slutligen framkomma till den danske generalen, åt hvilken

han öfverlämnar ett bref från konung Oscar, bestyrkande ofvannämnda uppgifts sanningsenlighet. Svenske kungen, som måhända något oförsiktigt förbundit sig att under vissa villkor komma Danmark till hjälp, var icke likgiltig för frågan om krigets upphörande.

CARL XV OCH V. LUNDBERG.

Resultatet af Leches äfventyrliga företag blef slaget vid Fredericia, i hvilket danskarne segrade och som ägde rum dagen efter L:s sammanträffande med generalen. Allt under det han berättade, tog sig gamle Leche emellanåt om halsen, liksom om tanken på den fara, han då löpte, att blifva hängd ännu ängslade honom. Kung Oscar belönade sedan mannen genom att gifva honom konsulatet i Lübeck.

Bildt tog nu farväl och lämnade oss för att återresa till Sverige; han hade hoppats, att kungen skulle inbjuda honom att följa med till Aachen. Vännerna Lagerbjelke, Stjernblad, Malmsten m. fl. ansågo, efter hvad han själf sade mig, hans närvaro hos monarken nödvändig. Emellertid slog H. M. döförat till, förmodligen var han af annan mening.

CARL XV OCH EDV. EDHOLM.

Lübeck lämnade vi kl. 6 på aftonen samt anlände till Hannover på natten och blefvo kvar där en stor del af följande dag den 27 för att sedan fortsätta med aftontåget. Kungen satt mest på sin balkong och pratade med Gyllenram och Murat. Värmen var dessa dagar ovanligt tryckande, 36° Réaumur i skuggan; dessutom

besvärades man af ett sotdamm, som gjorde luften i vagnarna mycket tung. H. M. tålde emellertid godt vid allt detta obehag och sof mycket.

I Düsseldorf gjordes på kvällen en kvarts timmes uppehåll, då herr och fru Dubost samt artisten Nordenberg uppvaktade H. M.

Från Hannover hade vi haft sällskap af R. Björnstjerna och hans unga fru äfvensom Knut Peyron, hvilka alla ämnade sig till

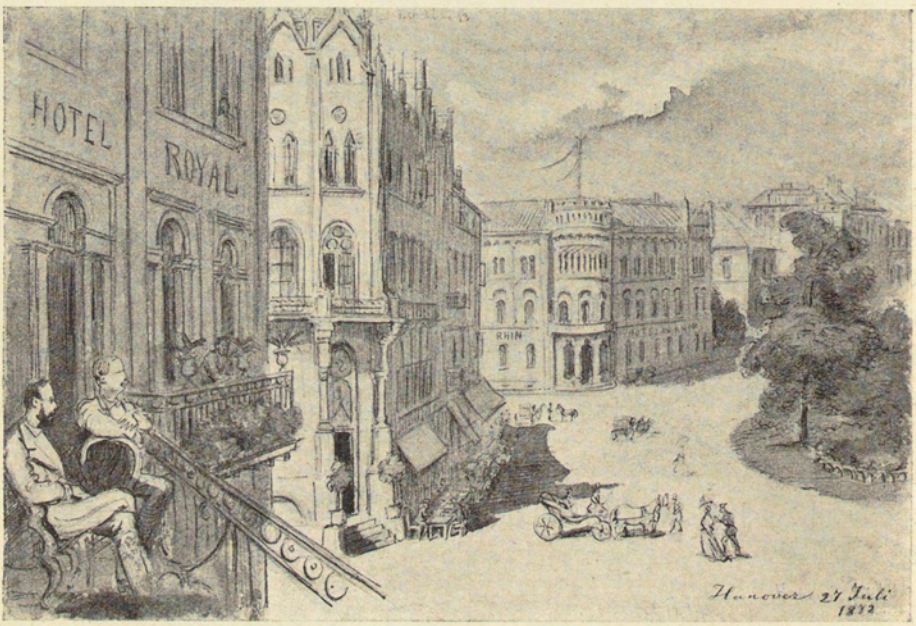

CARL XV I HANNOVER.

London, den sistnämnde för att stanna där i egenskap af militärattaché. Fru Martina B. föreföll oss förtjusande med sitt bruna hår, som föll ner i pannan, och sina skälmskt retande miner.

Till Aachen anlände vi kl. 10 på aftonen. Nils Gyldenstolpe var kungen till mötes vid stationen och följde med till hotell Kaiserbad, där rum voro beställda för H. M. jämte uppvaktningen. Ministern Due hade äfven infunnit sig för att taga emot konungen.

Hotellets hela första våning står till den höge gästens förfogande; uppvaktningen bor här och hvar i hotellet med undantag af

Gyllenram, hvilkens rum befinner sig invid kungens. Gyldenstolpe har på ett förträffligt sätt ordnat allt. H. M. bor utmärkt väl; en balkong med utsikt öfver det lilla torget tillåter honom att hämta frisk luft utan att behöfva trötta sig.

Värdinnan på hotellet gjorde ett försök att ytterligare drifva upp det redan öfverenskomna ganska höga priset, men Bråkenhielm lycka-

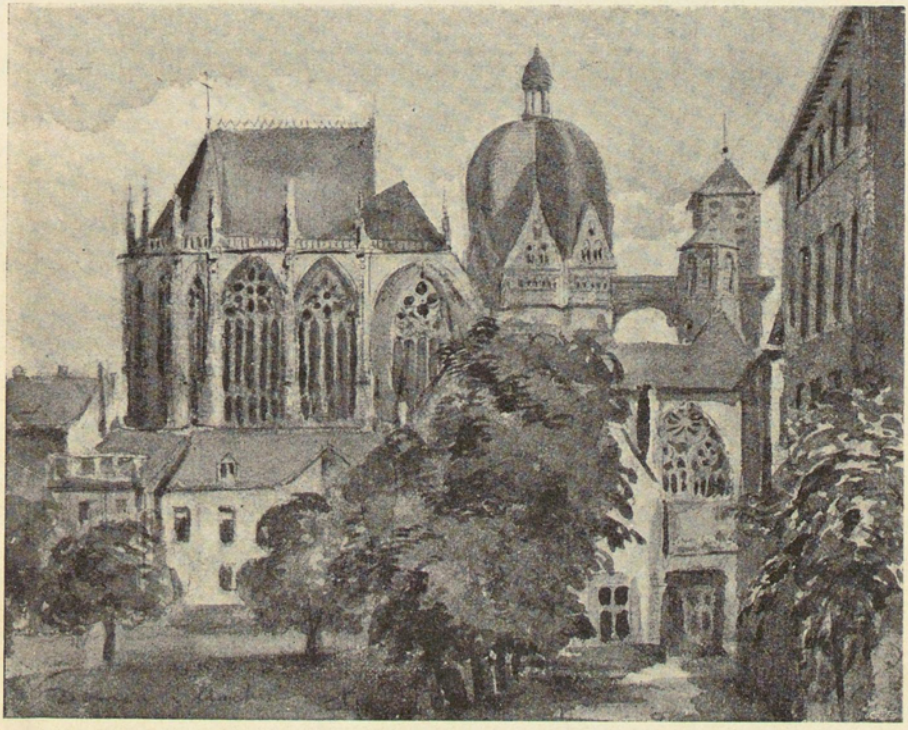

DÔMEN I AACHEN.

des något nedbringa den nu begärda summan Vistelsen här kommer att kosta kungen 50,000 rdr i månaden, men om denna ofantliga utgift medför ett tillfrisknande, äro dock penningarna väl använda; i annat fall kunde man onekligen hafva trefligare för desamma.

Allting är här ganska dyrt. Sålunda kostar en kopp kaffe i svenskt mynt 1,25 rdr, och kungens vagn betalas med 5 thaler om dagen.

Lifvet här är mycket enformigt; badgästerna utgöras af all-

varsamt sjuka, hvilkas utseende bär syn för saken. De se verkligen mycket lidande och nedstämda ut.

Den 29 juli ägde en konsultation rum mellan kungens läkare, till hvilka Malmsten, anländ dagen förut, äfven sällat sig jämte doktor Reumont, som här sköter H. M. Denne senare praktiserar i Aachen sedan 25 år och känner af erfarenhet väl till vattnets egenskaper samt dess verkningar med hänsyn till de olika sjukdomarna. Resultatet af denna konferens blef, att vattnet ansågs lämpligt för kungens onda, och H. M. begynte redan dagen därpå sin kur.

Till att börja med skulle han taga två glas vatten på morgonen samt ett bad kl. $^1/_2$ 10. Erinrande mig, att jag för femton år sedan i Norge under en färd i karriol råkat välta och därvid vrickat min axel, tager jag också dusch. Svafvelbaden söka; man blir matt och utsätter sig lätt för förkylning.

Kungen, Gyllenram och jag hafva tillsammans gjort flera åkturer i stadens omgifningar. Bland andra ställen vi besett är Paulinenwald, exdrottningens af Westfalen[1] älsklingsslott, samt Schönthal, som tillhör en rik bankir i staden, hvilken upphöjts till romersk grefve. Den senare egendomen är vidsträckt samt omgifven af en hjort- och vildsvinspark.

H. M. åhörde en dag i kursalens trädgård en militärkonsert, utförd af det i Aachen garnisonerade regementets musikkår. Konungen till ära spelades svenska melodier. För det mesta stannar dock H. M. i sina rum och hvilar sig där.

7 augusti.

Ett telegram från min son Carl föranledde mig att den 4 göra en liten afstickare till Antwerpen för att möta denne, som nyligen anländt till Europa efter $2^1/_2$ års kofferditjänst. Vi följdes sedan åt till Aachen, och kungen tog mycket vänligt emot den unge sjömannen samt lät honom utförligt beskrifva sina resor; särskildt tycktes hans skildring af Japan intressera H. M. Senare på aftonen bjöd kungen honom på teatern, där operasångaren Lundqvist från

[1] Catharina af Würtemberg, g. m. Jérôme Bonaparte, en kort tid konung af Westfalen.

Stockholm uppträdde såsom Masaniello i »Den Stumma». Huset var utsåldt, emedan man väntat, att H. M. skulle komma. Sångaren mottogs med blommor men äfven med hvisslingar.

Den 6 begaf sig H. M. på f. m. ned till järnvägsstationen för att hälsa på m:lle Hanna S., anländ hit på genomresa till Spa. Han såg vid middagen helt lycklig ut med anledning af detta angenäma möte.

Kaniken Bock, som har skrifvit flera arbeten öfver tyska fornminnen från medeltiden och som mycket välvilligt visat mig de reparationsarbeten, som nu pågå i den af Carl den store uppförda domkyrkan, har inbjudit mig att vara med om en utfärd till Maastricht, i hvilken äfven en rysk fornforskare grefve Ouvaroff skulle deltaga och som skulle räcka en hel dag. Denna resa frestar mig mycket, men som jag nyss tagit mig ledigt för att fara till Antwerpen, anser jag mig ej böra begagna mig af den permission kungen ånyo beviljat mig.

Denne kanik har nyligen blifvit utnämnd till nordstjärneriddare, och hans ifrigaste önskan är att få tacka kungen för sagda ynnest. Men hittills har ingen audiens blifvit beviljad, om jag undantager den, som herr Magnus från Berlin erhöll. Han kom nämligen för att förära kungen en förtjusande kopp af Sèvresporslin, prydd med Ludvig XVI:s porträtt, liksom ock ett präktigt armborst från 1500-talet. Dessa dyrbara gåfvor förtjänade väl ett personligen framfördt tack. Magnus blef häröfver så smickrad, att han förärade mig en mycket vacker tafla af Lucas Cranach eller härrörande från hans skola. Han lofvade äfven att skänka en ganska stor summa, hvaraf räntorna skulle gå till det industrimuseum, som jag söker grunda i Stockholm.

10 augusti.

G. d'Otrante och Murat hafva gästat oss ett par dagar; de kommo från Paris och muntrade oss med sitt glada lynne och sina berättelser därifrån. Den förstnämnde är ovanligt uppsluppen samt besitter äfven en den skarpaste tunga. Hans tjufpojkstreck öfverskrida dock ofta gränsen för det passande. Sålunda hade

han under sin vistelse här tillsammans med N. Gyldenstolpe i början af badsäsongen roat sig med att för hotellkontorets damer under tysthetslöfte berätta, hurusom den präktige G., hvilken för öfrigt vore mycket förståndig, bure på en fix idé; han trodde sig nämligen vara i grossess. Historien spreds ut, och alla tittade nyfiket på offret för detta skämt, som själf ej anade det minsta.

GREFVE E. PIPER.

Häromdagen fingo vi besök af Edvard Piper, som stadd på resa från Rom till Sverige gjort en omväg för att få träffa kungen. Kungen talade några ord med honom och frågade, om han ämnade afresa samma dag, samt fick till svar, att P. tänkte stanna till morgonen därpå. Hans mening hade varit att förblifva hos oss några dagar, men efter kungens fråga ansåg sig Piper icke kunna kvarstanna. Vid nästa frukost frågade H. M. genast efter P. och blef mycket förargad öfver att höra, att han redan rest. Jag upprepade då den fråga kungen gjort P., hvarvid H. M. utropade: »Piper, som känner mig sedan tjugu år, borde vetat, att han var välkommen hos mig!»

Alltjämt mycket sökt af baden hvilar kungen sig mest, läser romaner eller sofver nästan hela dagen. Promenaderna i vagn hafva upphört; de till fots blifva mycket sällsynta. Häromdagen gick han dock på förmiddagen ut med Gyllenram för att höra på en konsert, men nödgades på grund af illamående helt plötsligt begifva sig därifrån.

Jag har sålunda mycken tid ledig. Olyckligtvis hindrar mig

regnet, som varar sedan 8 dagar, att gå ut och rita efter naturen så ofta, som jag skulle vilja. Jag har likväl målat 2, 3 akvareller.

I går kom artisten Nordgren för att visa kungen fotografier af sina taflor men blef ej mottagen.

Jag har fått bref från Dietrichson, som å en herr Tönsbergs vägnar anhåller om tillstånd att få offentliggöra litografier utförda efter kungens taflor i och för ett arbete öfver norska målare. Detta beviljades.

14 aug.

I förgår klagade kungen vid frukosten öfver, att han under natten sofvit illa och känt magplågor.

M:lle S. och hennes syster anlände vid 2-tiden från Spa. G. hämtade dem vid stationen, och en timme senare begåfvo sig damerna till kapplöpningarna. Kungen, som en stund haft för afsikt att äfven gå dit, brydde sig sedan icke därom.

Vi andra infunno oss dock där, Bråkenhielm, Edholm, Malmborg och jag. Platsen belägen ej långt från staden är synnerligen förmånlig. Läktaren var fullsatt med damer tillhörande Aachens fina värld, och en massa folk trängdes på själfva banan. De anmälda hästarna voro ej af prima slag. Löjtnant Plessen vann 1:sta priset. Grefve Galen skadade sitt ben. Prisen öfverstego ej 500 thaler.

Då vi hemkommo vid $^1/_2$ 7-tiden, fingo vi höra, att kungen under vår frånvaro haft häftiga anfall af kolik. Damerna åto med kungen och vi andra i matsalen. Grefve Carl Drechsel, som anländt under dagens lopp för att hälsa på sin kusin kungen, åt middag med oss. Han är sonson till prins Carl af Bayern[1] och har under senaste kriget tjänstgjort vid ambulansen. Det är en mycket vacker karl.

I går kände kungen sig bättre. Det var åter kapplöpningar. Jag afhöll mig dock därifrån och föredrog att gå ut och måla. De andra gingo dit, och N. v. Rosen tog min plats. Kungen åt ånyo middag med sina damer, som på kvällen återreste till Spa.

[1] Prins Carl af Bayern var morbror till drottning Josefina. Kungen och D. voro sålunda endast sysslingar.

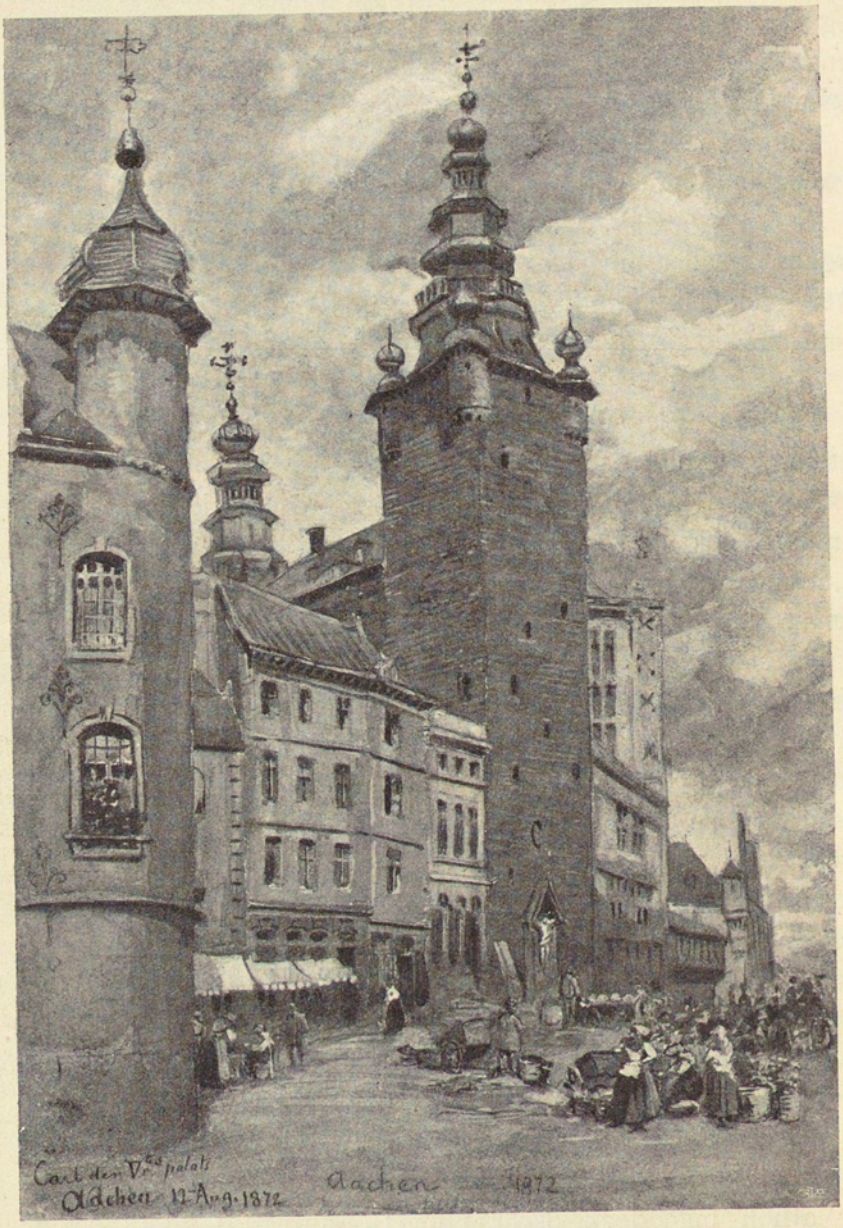

KEJSAR CARL V:S PALATS I AACHEN.

Då vi efter teet rökte en cigarr i vår lilla gemensamma salong, infann sig kapten Kleen och meddelade oss en obehaglig historia, som tilldragit sig första kapplöpningsdagen.

Några svenskar hade för tillfället hyrt en omnibus, från hvars tak de togo löpningarna i betraktande. Under tiden roade de sig med att göra anmärkningar öfver de förbipasserande, bland hvilka en ryttare med vulgärt utseende, som red en vacker häst, särskildt ådrog sig deras kritik. Se där en jude, som gjort »gute geschäften!», utropar löjtnant Sederholm. Den utpekade, hvilken hört hvad som sagts, styr sin häst rakt på omnibusen och, miss-

DROTTNING CRISTINA AF SPANIEN, KEJSARINNAN EUGÉNIE OCH KEJSAR NAPOLEON III.

tagande sig på person, vänder han sig förtörnad mot en medföljande tysk officer Wulfcrona, som ej yttrat ett ord.

»Schafkopf! Dummer Junge!» utslungar han mot denne. Officern lämnar till svar sitt kort och yttrar, att han skall låta höra af sig på eftermiddagen.

Vid hemkomsten skyndar sig Sederholm att sända Kleen och Malmborg till juden för att upplysa honom om misstaget, hvarpå juden förklarar sig skola bedja Wulfcrona om ursäkt och visar sig till en början ganska beskedlig. Men sedan han fått veta, att S. är så klen till hälsan, att han ej gärna kan slåss, återfår han modet och begär upprättelse. Det blir antagligen duell af, ty ju-

den har igår i ett mycket oförskämdt bref på Sederholm tillämpat de okvädinsord han förut brukat mot Wulfcrona.

Några svenska och norska artister från Düsseldorf: Lerche, Lorch, Jacobsen och Hellström hafva sökt företräde hos H. M. men blefvo ej mottagna.

Första kapplöpningsdagen afslutades med en kostymbal, som jag i sällskap med de öfriga af uppvaktningen besökte; få vackra damer men många husarofficerare, anlända från Bonn och Cöln för löpningarnas skull. Jag blef bekant med major v. Kappelow, bataljonschef vid 28:e reg:t, nu här i garnison; han föreföll anspråkslös och väluppfostrad. Jag nämnde för honom, att kungens önskan vore att, så snart han själf blifvit bättre, få göra K.:s bekantskap.

16 aug.

Telegraferade i går å kungens vägnar till kejsar Napoleon på Chiselhurst för att lyckönska honom på hans födelsedag, likaså till prins Oscar, som förfrågade sig, huruvida H. M. vore belåten. »Ännu icke!» lydde svaret.

Under ett par dagar har kungen kunnat åhöra konserter i kursalens trädgård; trötthetten och bristen på aptit fortfara likväl, men doktor Reumont försäkrar, att från medicinsk synpunkt sedt en säker förbättring inträdt i det allmänna tillståndet.

Medan jag i går stod och ritade på Rådhusplatsen, öfverraskades jag af herr och fru Bäckström, som i Gyllenrams sällskap kommo för att träffa mig.

Drechsel reste i dag på morgonen. Sederholm har likaledes lämnat Aachen. Juden och han hafva bedt hvarandra om ursäkt och därmed punkt.

Vi hafva nu vackert väder igen, och jag begagnar mig häraf för att måla i det fria, efter som en stor del af dagen står till mitt förfogande, hvilket är mycket angenämt. De två timmarna, vi äro samlade i salongen efter middagen, blifva ofta tunga nog. Kungen vill hafva alla fönster stängda, och tobaksröken är stundom mycket besvärlig.

En gammal general von Ceva, hvilken äger gods i närheten,

har kommit för att söka audiens hos H. M. och äfven blifvit mottagen. Han har tjänat under Carl Johan samt var officer redan 1809.

Tyska kejsarinnan har låtit skrifva till doktor Reumont för att efterhöra kung Carls hälsotillstånd.

17 aug.

Till gårdagens middag voro inbjudna öfversten för 28:e reg:t v. Rosenzweig äfvensom majorerna v. Kappelow, Roos och Dickmann. H. M. tog mycket vänligt emot sina gäster samt öfverlämnade åt hvar och en af dem sin fotografi. Samtalet rörde sig nästan hela tiden om senaste kriget, hvarom dessa herrar talade utan all skrytsamhet. Samtliga med undantag af öfversten hade blifvit sårade; v. Kappelow hade fått två hästar skjutna under sig. Den sistnämnde, bördig från Mecklenburg, tycks vara den mest distingerade af dessa officerare. Vår svenska punsch behagade dem mycket. Regementets musikkår, som öfversten lät spela framför hotellet, gaf åt middagen en festlig prägel samt hade lockat till platsen en mängd folk.

En f. d. öfverstelöjtnant Claviler vid husarerna sökte mig på morgonen för att blifva presenterad för H. M. Han sade sig hafva mycket sett konung Oscar I och general Malmborg, under det de för en hop år sedan begagnade baden i Aachen. Jag hänvisade honom till löjtnant Malmborg, son till nämnde general.

Från W. Davidson erhöll jag telegram, att Bellmans staty, modellerad af Nyström, i går blifvit aftäckt på Hasselbacken.

Tillsammans med Bråkenhielm gjorde jag i dag på morgonen en längre spatsertur till Burscheid, en liten stad i närheten, där svafvelkällor äfven förekomma. Brunnsparken är både större och vackrare än Aachens. De på en höjd belägna kyrkorna göra en pittoresk verkan. Hemvägen togs förbi det gamla slottet Blankenberg med sina krenelerade torn.

Efter frukosten föreslog kungen, under det han satt och rökte på sin balkong, att presentera mig för m:lle S., då hon under loppet af nästa vecka återkomme från Spa.

»Hon var så god emot mig häromdagen, när hon var här, och jag hade sådana förskräckliga plågor!» Vid dessa ord kommo stora tårar i H. M:ts ögon. »Mitt tillfrisknande», tillade han, »gör inga märkbara framsteg, och min aptit är helt och hållet borta!» Jag upprepade då hvad doktor Reumont sagt om förbättringen och manade till tålamod.

GREFVINNAN OUVAROFF.

»Ack!» yttrade han då, »det är länge nu, som jag fått öfva mig i tålamod!»

22 aug.

De senaste tre dagarna hafva kungens svaghet och nedslagenhet till den grad tilltagit, att man blifvit nödsakad att afbryta kuren. Smärtor i lederna, oupphörlig svettning och fullständig brist på aptit äro de allmänna symtomerna.

Åtföljd af Gyllenram och mig begaf sig H. M. i förgår till regeringspresidentens trädgård, där han satte sig på en bänk och genast insomnade; sömnen varade öfver två timmar i sträck, och vid uppvaknandet runno stora svettdroppar från hans panna. Kungen förmådde sedan endast med möda, stödd på min arm, släpa sig fram till hotellet. Under natten ökades plågorna, hvilka slutligen blefvo så svåra, att vi skickade och väckte doktor Reumont, hvilken dock icke delar Edholms oro. Den senare hade genast telegraferat till Malm-

sten, som lämnade oss för tre dagar sedan, och sökt förmå honom att återvända hit från Lübeck, där M., stadd på hemväg, nu ansågs befinna sig. Meddelandet kom emellertid, tycks det, för sent.

Reumont förmenar, att dessa symtom ofta förekomma i samband med kuren, samt fäster ej synnerlig vikt därvid.

Detta kungens svaghetstillstånd räckte äfven dagen därpå, till dess på natten en förändring ägde rum, och mera lugn inträdde, tack vare intagandet af en dosis opium. H. M. har nu åter börjat bada.

Fursten af Wied anlände hit den 19 för att träffa sin svåger. Jag var nere vid tåget och tog emot honom samt visade honom före lunchen stadens sevärdheter.

Vi sökte äfven upp kaniken Bock, som föreslog oss att på eftermiddagen i sällskap med ryske arkeologen grefve Ouvaroff i detalj bese katedralens reliker. Vi antogo tacksamt förslaget, och jag inbjöd Edholm, Malmborg samt bankiren Weylandt, som är här på genomresa, att förena sig med oss.

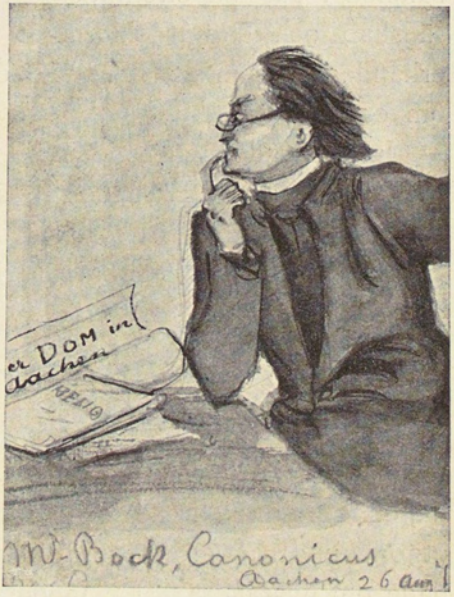

KANIKEN BOCK.

Det var särdeles dyrbara föremål i guld och silfver vi fingo se. Relikskrin, prydda med ädelstenar, samt hela garderoben af mässhakar och prästerliga dräkter äfvensom en samling broderier från 14:e och 15:e seklen förevisades oss sålunda bland annat.

Kungen språkade fyra timmar i sträck med fursten af Wied och syntes icke trött efteråt. Denne furste är en kunnig, mild och anspråkslös ung man. Han var nog vänlig att inbjuda mig att besöka honom på slottet Neu-Wied nära Coblenz, men jag betviflar, att jag för en så pass lång tid skall kunna lämna kungen. Fursten reste igen kl. ½ 8 e. m.

I går afsände jag ett bref till kronprinsessan af Danmark med

underrättelser om hennes far äfvensom ett telegram till prins Oscar angående kungens hälsotillstånd.

24 aug.

Innan mitt telegram kom prinsen-regenten tillhanda, erhöll jag ett dylikt från honom med förfrågningar om kungen, hvarför jag äfven skref för att lugna prinsen; tillståndet har också under dessa två sista dagar varit någorlunda tillfredsställande. H. M. har sålunda i dag på eftermiddagen gjort en promenad i Gyllenrams sällskap och efteråt tillbringat några timmar i mitt rum. Han erkände nu själf, att han mådde bättre, samt talade med intresse om ett och annat.

Jag passade under tiden på att uppläsa för H. M. en del bref från bland andra Ehrenborgh, som vistas med änkedrottningen i Bayern, Beck-Friis, Lundström och Wåhlin i Moskva m. fl.

General Reinart och kammarherren hos prinsessan Fredrik Carl von Usedom hafva besökt mig. Vädret är alltjämt strålande.

28 aug.

I sällskap med kaniken Bock och grefve Ouvaroffs familj företog jag i förgår en utfärd till Maastricht, där vi tillbringade hela dagen. Liebfraukirche och S:t Servaaskyrkan beskådades; de utgöra underliga sammansättningar af skilda byggnadsstilar blandade om hvarandra. De moderna restaureringar, som här utförts, förefalla mig smaklösa. Grefvinnan O., född polsk furstinna, är af en skönhetstyp, som erinrar om de grekiska statyerna; litet hufvud, rak näsa, liten, vältecknad mun, rund och hvit hals liksom skuren i elfenben, smärt och harmoniskt utbildad kropp. Gång och rörelser äro präglade af behag och värdighet. Ehuru moder till sex barn har denna matrona bibehållit en jungfrulig renhet i formerna. Hon kläder sig helt i svart med en nästan puritansk enkelhet. Tvenne döttrar, den ena 14 den andra 7 år, äro med i Aachen; de hafva sin fars kalmuckiska typ, utstående kindknotor och platta näsor. Gift med en arkeolog har grefvinnan ägnat sig åt samma studier som sin make, hvilken utforskat ej mindre än 8,000 ryska ättehögar och därifrån upphämtat 48,000 föremål, som han förärat Eremitagets museum.

Vi intogo middag på hotell Vindthunden, hvarefter S:t Servaas' kyrka besöktes, där vi fingo se en vacker »Nedtagning från korset» af van Dyck, en nyckel, gåfva af Petrus till S:t Servaas, samt en annan dylik, som tillhört S:t Hubertus. Dessa reliker bära tydligen prägeln af att hafva tillverkats under medeltiden. Pokaler, pilgrimsstafvar samt gamla klädesplagg finnas här af största intresse, af hvilka senare ett förskrifver sig från 4:e århundradet.

Som vi härunder emellertid råkat försumma vårt beräknade afgångståg, gingo vi till den vid flodstranden belägna botaniska trädgården för att afvakta nästa tåg. Vi begärde kaffe och »pistoler». Med sistnämnda ord betecknar man här ett slags smörgåsar.

Vid 8-tiden voro gatorna invid järnvägsstationen fullproppade med människor af alla samhällsklasser, samlade för att se ett tåg anlända, hvilket medförde en väldig procession, som sedan med baner och trummor i spetsen tågade genom staden.

Kaniken Bock är en rättrogen präst, som icke håller inne med sina okvädinsord mot Bismarck för de angrepp denne nyligen tillåtit sig mot jesuiterna. Rhenprovinsernas invånare dela också för öfrigt prästerskapets hat mot den store mannen, men olyckligtvis vilja de ej medgifva protestanterna den religionsfrihet, de med så höga rop begära för sig själfva.

Kung Carl presenterade mig i dag efter frukosten för m:lle S., anländ från Paris i går afton i sällskap med sin syster för att stanna här tvenne dagar. Han bad mig visa henne mitt album. Jag fann henne älskvärd och naturlig; vackra tänder, mycket välformade händer och fängslande ögon. Nu förstår jag bättre det välde hon utöfvar öfver kungen, och jag håller henne räkning för, att hon ej sökt missbruka detsamma. Dessa damer åto middag med H. M. samt Gyllenram.

30 aug.

Alltjämt samma svaghetstillstånd och brist på aptit. Kungens krafter sjunka mer och mer. Exc. Adlercreutz, här på genomresa, blef häpen öfver att finna H. M. så nedsatt och modlös. Han anlände, medan damerna ännu voro kvar, och vi måste för att förklara

kungens uteblifvande från middagen hitta på en historia om, att H. M. de dagar, som han badade, ibland brukade äta på sina rum.

Efter middagen reste damerna, och vi samlades alla vid kaffet hos kungen, som Adlercreutz nu fann kryare än på morgonen.

A. afreste i dag till Haag för att närvara vid arfskiftet efter prinsessan Fredrik.

Grefve Ouvaroff förde mig i går till artisten Reiff, som håller på med att måla af grefvinnan O. Han förefaller att vara en medelmåttig konstnär och har ej heller lyckats med den vackra ryskans porträtt; däremot pryder han sina taflor med mycket rika ramar, hvilket kommer målningarnas svaga färger att ytterligare blekna.

6 sept.

Afresan härifrån är utsatt till den 12 dennes. Hittills ingen förbättring i kungens tillstånd; han synes tvärtom vara ännu svagare än förut. Reumont förefaller nu mycket mindre säker i fråga om H. M:ts tillfrisknande. Allt detta är förfärligt sorgligt; omgifningen med Edholm i spetsen börjar också uppgifva hoppet. N. Gyldenstolpe kom i förgår och tillbragte här ett par dagar. Det är alltid en liten förströelse.

Kaniken Bock, som länge kretsat omkring mig, beslöt sig ändtligen för att sjunga ut; räfven nödgades visa sin svans. Det gällde att af kungen söka erhålla såsom gåfva till relikskatten ett förgylldt silfverkors, prydt med bergkristaller och gammal emalj, utgörande en afbildning af en relik från en kyrka i närheten af Maastricht. Jag talade vid H. M., som genast villfor Bocks begäran och uppdrog åt mig att för ändamålet lämna honom 100 thaler. Detta medför för Carl XV rättigheten att få sin vapensköld målad på relikkapellets vägg.

Jag har skrifvit till prins Oscar, kronprinsessan af Danmark samt Ehrenborgh för att bereda dem på att återfinna kungen mindre stark, än hvad de hoppats. H. M. tog tillbaka sitt till mig gifna löfte att före afresan skrifva till tyske kejsaren, hans onkel, för att förklara, hurusom hans klena hälsa ej tilläte honom att, såsom han ämnat, göra denne ett besök. Brefvet i fråga

skulle afslutats med den vanliga frasen »Eders Maj:ts mycket tillgifne nevö». »Det blir tids nog att begå denna låghet, när jag är tillbaka i Sverige samt omgifven af mina statsråd», sade mig kungen. Jag meddelade saken till Due, som just nu befinner sig i Berlin med anledning af kejsarmötet, hvilket äger rum i dag.

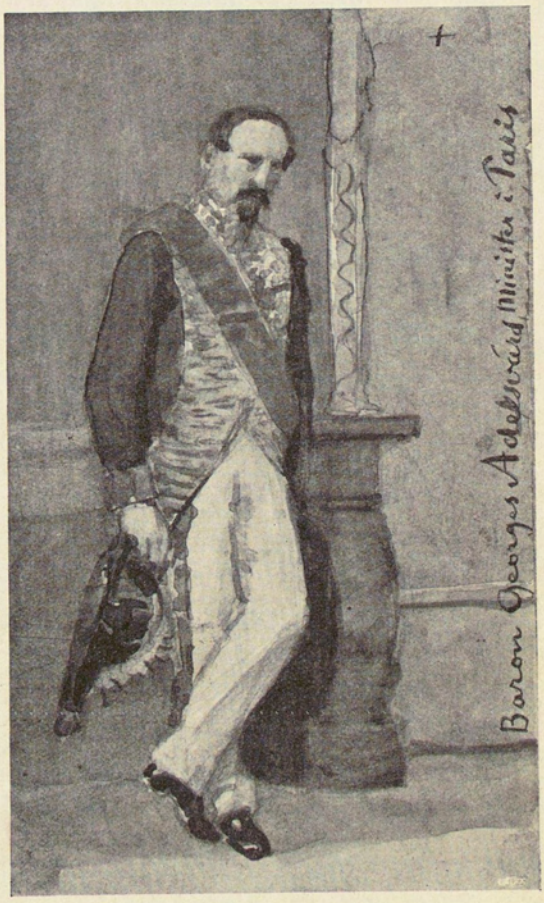

BARON G. ADELSWÄRD.

10 sept.

I går afton kl. 6 var jag nere vid stationen för att taga emot prins Fredrik af Nederländerna och förde honom därefter omedelbart till kungen. Under vägen förberedde jag prinsen på, att H. M:ts tillstånd icke tilläte någon längre sammanvaro och ej heller att några plågsamma ämnen vidrördes. Mötet dem emellan var mycket rörande; de föllo gråtande i hvarandras armar.

Efter en fjärdedels timme återvände kung Carl till sina rum för att äta middag. Jag inbjöd nu prinsen att slå sig ner, som han gick och stod, d. v. s. i resdräkt, vid vårt bord. Adelswärd hade anländt samma afton från Paris, och han hjälpte oss att underhålla prinsen, hvilken är en mild och välvillig gammal man. Vi intogo samtliga kaffe hos kungen, som på det hela taget stod lättare ut med detta af honom så fruktade besök, än hvad han väntat sig.

Svärfadern hade beställt rum för några dagars uppehåll härstädes, men vi ansågo oss för H. M. böra påyrka fullständig hvila under de två dagar, som skulle föregå afresan, hvarför prinsen tog afsked redan dagen därpå, sedan han likväl först frukosterat tillsammans med sin måg. Adelswärd reste äfven samma dag.

Jag hade stort nöje af att återse denne senare, som varit min chef i Paris, och med hvilken jag alltid haft de angenämaste förbindelser.

Kungen befinner sig alltjämt i samma svaghetstillstånd. V. Lundberg är hitkommen för att göra hemresan tillsammans med oss; han finner H. M. ännu mer afmagrad än sist han var här. Jag har föga hopp!

Malmö den 18 sept.

Det är med en bra smärtsam känsla, som jag i dag fortsätter min dagbok, emedan under de sista åtta dagarna kungens sjukdom gjort så stora framsteg, att de svaga förhoppningar jag haft om hans tillfrisknande nu äro alldeles försvunna. Vi lämnade Aachen den 12 dennes på morgonen efter att dagen förut med en middag hos kungen hafva trakterat den tjocke doktor Reumont. H. M. deltog ej i måltiden men hade uppdragit åt mig att tillkännagifva för läkarne Edholm och Reumont, att han utnämnt dem båda till nordstjärneriddare. Det pokulerades så tappert med den lycklige R., att han vid afskedstagandet tumlade ner för trapporna. Hotellets damer äfvensom uppassarne blefvo vittnen till katastrofen, som antagligen kommer att för doktorn medföra betydligt minskadt anseende. Då han från hotellet ämnade sig till Burscheid, kallad dit genom ett telegram från en kvinnlig patient, ansågo Edholm och jag det vara rådligast att följa honom dit i vagn. Vi återvände sedan hem till fots.

Vid afresan dagen därefter lyste Reumont genom sin frånvaro, och vi hafva sedan ej hört talas om följderna af denna hans omättlighet.

Första dagen stod kung Carl bra ut med resan, som gällde Hannover, dit vi anlände kl. 4 e. m. Efter middagen, och sedan H. M. dragit sig tillbaka, gingo vi i sällskap med löjtnant Löwen-

hielm, elev vid härvarande ridskola, och Carl v. Möller, underlöjtnant vid ett uhlanregemente tillhörande stadens garnison, att besöka Tivoli, en stor trädgård med ganska smaklösa moriska pa-

PÅ HEMFÄRDEN.

viljonger, där en militärorkester spelade och en mängd elever från ridskolan tillhörande olika tyska regementen vandrade omkring eller drucko öl. Bråkenhielm och jag återvände dock snart till hotellet.

Den 13 på morgonen afslutade jag en teckning af S:t Marcus' kyrkoportal, som jag börjat under min förra vistelse här. Efter lunchen fortsattes resan till Hamburg. H. M. kände sig redan mera trött än under gårdagen och måste vid Büchen låta draga sig i en liten vagn den korta biten från järnvägsstationen till färjan samt likaledes ett stycke på andra sidan Elbe. Vår salongsvagn sattes äfven på färjan, och vi anlände lyckligen vid femtiden till Hamburg, där Sterky väntade och åt middag med oss jämte O. Thott, som hoppats få göra oss sällskap till Malmö på Vanadis. Han ombads emellertid slå detta förslag ur hågen, emedan kungen icke gärna såge andra ansikten omkring sig än dem, som han vore van vid. H. M. åt ensam sin middag och drog sig tidigt tillbaka. Vi flanerade efteråt och gjorde en del uppköp, ett nöje, som upprepades morgonen därpå.

Hamburg lämnade vi vid 11-tiden.[1] Kungen hade haft en tämligen lugn natt, dock var han ännu mera svag än förut. Anlända till Kiel kl. 4 e. m., möttes vi af chefen på Vanadis, konsul Rooth samt några tyska marinofficerare. H. M., som afböjt allt officiellt mottagande, släpade sig fram till den väntande vagnen och ville ej ens begagna den hiss-stol man inrättat för att i densamma från slupen lyfta honom upp på fregattens däck. Mödosamt arbetade han sig uppför fallrepstrappan och sjönk utmattad ner i sin vanliga länstol, som inställts i chefens kajuta. H. M. åt middag tillsammans med chefen och oss andra samt gick därpå till sängs. Alltsedan dess hafva trötthetten och svagheten allt mer tilltagit. En ganska stark blåst hindrade fregattens omedelbara afgång. Ankaret lättades först morgonen därpå, men rullningarna besvärade ännu kungen så, att han begärde kloral, hvilken begäran förnyades efter en 3, 4 timmar och innan vi inlöpte i Kjögebukt, hvarest fregatten i lä för vinden ankrade och kvarblef under natten mellan den 15 och 16. Liggande i en hängmatta helt nära en stor kanon, fick jag min sömn flera gånger störd af kungens jämmer från hytten näst intill.

Vi lyfte ankar den 16 vid 5-tiden[2] på morgonen. Vinden hade

[1] Kl. 1 enligt E. Edholm »Från Carl XV:s dagar».

[2] Kl. ½ 8 enligt Edholm.

nu mojnat af, och Malmö fingo vi i sikte kl. 11 f. m. Emedan fregatten ej kunde lägga till i hamnen, måste den ankra ett stycke utanför densamma, och en mindre ångare anlände för att afhämta H. M. Ombord på denna upptäckte vi generalerna Klint och Bror Cederström samt landshöfding Troil, som kommo för att göra Majestätet sin uppvaktning. Jag sände dem emellertid en biljett och bad dem icke gå ombord på Vanadis, emedan kungen ej ville mottaga någon.

För att kunna komma i land blef H. M. tvungen att öfvervinna sin motvilja mot att anlita andras hjälp; han måste nämligen låta bära sig från fregatten till ångbåten af 4 officerare, Christerson, Posse, Ingelman och ....[1]

Innan kungen lämnade Vanadis, förärade han egenhändigt dess chef kommendörkapten Rosengren S:t Olafs kommendörskors samt sekonden kapten Nordenskjöld samma ordens riddarkors.

S. VON TROIL.

Malmös hamnkajer voro fullpackade med människor, som inväntade den folkkäre monarken. Det måste hafva varit en bitter stund för kung Carl, hittills städse van att lysa genom sitt ståtliga utseende och sin fysiska kraft, då han nu såg sig nödsakad att med slocknad blick samt afmagrad

[1] Enligt kommendör A. Rosengren, »Karl XV:s sista resa», intagen i »Tre episoder i konung Karl XV:s lif» af S. Adlersparre, bars kungen af kapten Christerson samt löjtnanterna Törngren och Posse.

kropp och hopsjunken gestalt låta sig genom folkmassan långsamt bäras[1] fram till vagnen.[2]

Lika sorgligt blef intåget i residenset. Denna gång var det vi, som buro H. M. uppför trapporna och till hans rum.

19 sept.

Konung Carl XV utandades sin sista suck i går afton kl. 5 min. öfver 9 efter att förut hafva tagit särskildt farväl af hvar och

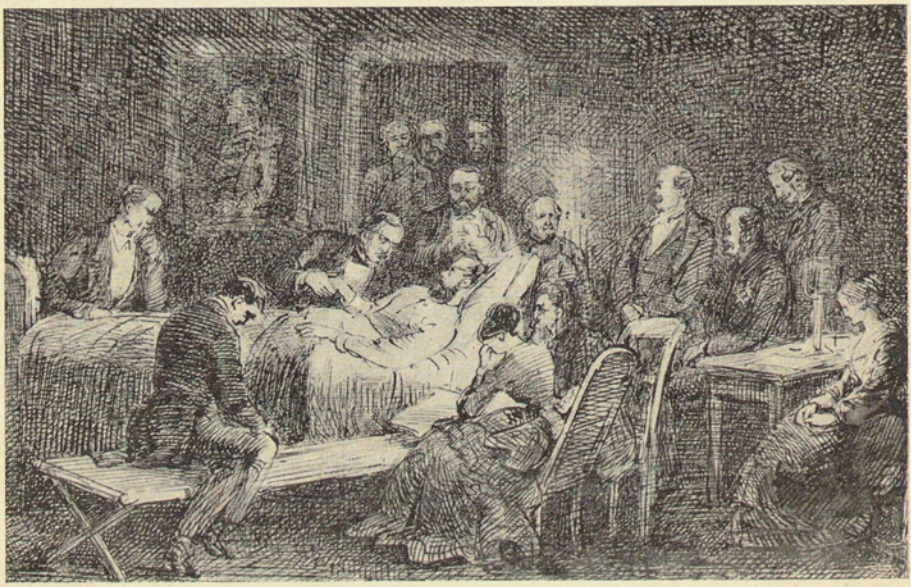

CARL XV:S SISTA STUNDER.
Från vänster: Gyllenram, v. Dardel, Lundberg, Edholm, H. och G. Bråkenhielm, S. von Troil, B. Cederström, E. af Klint, L. Wrede och grefvinnan von Troil.

en af sin omgifning samt utan att hafva visat någon fruktan för döden, som nog i viss mån kom som en öfverraskning för honom. Ännu

[1] Enligt såväl Edholm som Rosengren liksom äfven S. von Troil, »Minnen», bars ej kungen till vagnen utan gick fram till densamma stödd af två af sina herrar.

[2] Enligt muntlig uppgift af en af de kungen åtföljande herrarne hade monarken, som under åkfärden led mycket af skakningen, bedt denne tillsäga kusken att köra fortare. Då emellertid folkträngseln var stor, förklarade kusken sig omöjligt kunna öka farten utan att äfventyra att köra omkull några människor. »I så fall», genmälde Carl XV, »är det bättre, att jag har mina plågor.»

samma dags morgon delade nämligen den dödssjuke allas vår förhoppning, att han skulle kunna fortsätta resan ända fram till Ulriksdal. Sedan föregående dag hade likväl detta vårt hopp mycket förminskats; ett svaghetsanfall, åtföljdt af svimningar, som träffade honom denna dag vid 3-tiden, uppväckte läkarnes oro. »Ännu ett sådant», förklarade de för mig, »och det är döden.» Jag erhöll underrättelsen härom hos Sten Lewenhaupt, hos hvilken jag åt middag, och skyndade genast till residenset. H. M. hvilade då lugnt, och natten blef icke svår; han hade emellertid intagit sängen, och den lämnade han ej mera.

Alltsedan vi ankommit till Malmö, hade för öfrigt krafterna märkbart aftagit. Kronprinsessan Louise, som anlände några timmar[1] efter sin far, blef slagen öfver förändringen i kungens utseende och sade mig, när hon kom ut från sjukrummet, att hon ansåge fadern förlorad. Prinsessan hade sin gemål med sig äfvensom makarnes äldste son prins Christian, hvilken kung Carl hade nöje af att se. »Det är en duktig pojke», sade han småleende till mig.

Blåsten hade varit våldsam, och öfverresan tagit mycket på kronprins Fredrik, som vid framkomsten såg dålig ut. Det furstliga paret återreste, efter att hafva intagit middag med oss, till Danmark. Döden kom sedan så plötsligt två dagar senare, att prinsessan ej hann i tid återkomma.

Då H. K. H. fick mitt telegram strax efter ofvan omförmälda svimningsanfall, meddelande att kungens tillstånd vore mycket oroväckande, svarade hon genast och bad mig fråga H. M., om hennes och gemålens närvaro skulle göra honom nöje. Lundberg, åt hvilken jag uppdrog att till den sjuke frambära denna förfrågan liksom äfven en dylik från prinsarne hans bröder, erhöll ett nekande svar. Först dagen därpå, själfva dödsdagen, och efter ett nytt anfall samtyckte han, ånyo tillfrågad, att såväl de ena som de andra skulle få komma.

Mitt telegram härom till Stockholm hade till följd, att prins Oscar med gemål, prins August samt de svenska och norska statsråden genast togo ett extratåg för att skynda ner till Malmö.

[1] En timme enligt Troil.

De voro redan i vagnarna färdiga att resa, då underrättelsen om kungens död anlände.

Prins August ensam begaf sig då på väg. Den nye kungen återvände däremot genast till slottet för att låta utropa sig.

Mina telegram, förvarade i Kungl. biblioteket, torde bättre än hvarje beskrifning lämna förklaring på denna sorgliga dags alla beslut och kontrabeslut.

Se här några detaljer från vår älskade konungs sista stunder.

När Lundberg ånyo anmälde hans närmastes önskan att få komma, blef H. M. misstänksam. »Skall jag då dö?» frågade han. »Eftersom E. M. frågar mig, måste jag sanningsenligt tillstå, att E. M. ej har långt kvar.» — »Lefver jag öfver natten?» — »Döden kan komma helt plötsligt.» — »Då vill jag taga farväl af min omgifning, låt dem komma in.»

Vi inträdde nu i hans sängkammare en och en i tur och ordning, Hedvig Bråkenhielm och hennes man först, sedan jag, så Gyllenram, som af H. M. erhöll befallning att omedelbart efter hans död resa till Stockholm och uppbränna vissa papper, inlåsta i en låda i kungens rum på slottet, samt till baron Bildt öfverlämna en förseglad skrifvelse innehållande H. M:ts sista vilja angående hans begrafning.

När kung Carl fattade min hand, yttrade han endast två ord: »Adieu, Fritz», men dessa ord beledsagades af en blick så kärleksfull, att jag ej förmådde återhålla mina snyftningar. Handen var ännu så varm och fingrarnas grepp så kraftigt, att jag hade svårt att tro slutet vara så nära.

Hedvig B. bad mig skicka efter prosten Olin, en åtgärd, som ingen af oss tänkt på, men hvilkens lämplighet jag fullt insåg. Jag lät genast kalla denne prästman och bad honom hålla sig färdig. Åt Lundberg uppdrogs att fråga kungen, om O. finge komma in? »Hvad tjänar det till?» blef svaret. »Jag är för svag och kan ej höra honom.» — »Men eftersom han är här, tillåter icke E. M., att han får läsa några böner?» — »Nå väl, låt honom komma då!»

Olin började nu läsa, medan vi tysta och allvarliga stodo samlade omkring dödslägret. Det blef en stund af djup andakt, hvarunder likväl H. M. knappast gaf några tecken till uppmärksamhet. Därpå började dödsarbetet, och en djup tystnad, afbruten då och då af frågor från den döende till Lundberg, som höll om hans puls, under det att Edholm baddade pannan med en i eau de cologne fuktad duk, hvilket tycktes göra godt.

»Kommer jag att plågas mycket?» — »Nej, krafterna äro uttömda.» — »Räcker det ännu länge?» — »Tålamod, det kan dröja något.» — »Men mina händer äro redan hvita. När jag med fingret rör vid kinden, känner jag ingen kyla längre.»

Så kom den slutliga dödskampen utan rosslingar och utan synbara plågor. Tid efter annan utsträcktes armarna, och knäna höjde sig, därpå aftog andhämtningen så småningom, och allt var slut.

Vi hade låtit underrätta Klint, Bror Cederström, Troil och hans fru samt Louis Wrede, hvilka också anlände för att närvara vid konungens hädanfärd.

När allt var öfver, drog jag en lättnadens suck och satte mig genast ner att expediera telegram på telegram till den kungliga familjens medlemmar samt vännerna. Bråkenhielm var mig behjälplig vid detta plågsamma arbete, hvilket upptog oss flera timmar i sträck. Under natten måste jag sedan stiga upp för att låta läkarne i laga ordning konstatera dödsfallet; en med hänsyn till tronföljden nödvändig åtgärd.

Gyllenram tillbragte natten i dödsrummet.

Stockholm den 6 okt.

Jag fortsätter nu min sorgliga berättelse, afbruten genom resan och andra förberedelser till begrafningen. Morgonen efter dödsfallet anlände danska kronprinsparet, som åt middag i residenset och återreste samma afton.

I kyrkan hölls Te Deum, som åhördes af förenämnda höga par äfvensom prins August, anländ samma dag. Jag stannade kvar i dödsrummet och tog en skiss däraf, som jag lämnade åt den unge Hellqvist för Dansk illustrerad tidnings räkning och som

sedan signerad af honom offentliggjordes under namn af »Konung Carl XV:s sista hvilorum».

Enär jag under middagen hade fått min plats bredvid kronprins Fredrik, passade jag på att åt honom anbefalla Bråkenhielm och Gyllenram, hvilkas ställning och framtid kunde komma att lida genom deras beskyddares bortgång.

H. K. H. lofvade att, om så behöfdes, komma dem till hjälp och uppmanade mig att längre fram föreslå bästa sättet härför.

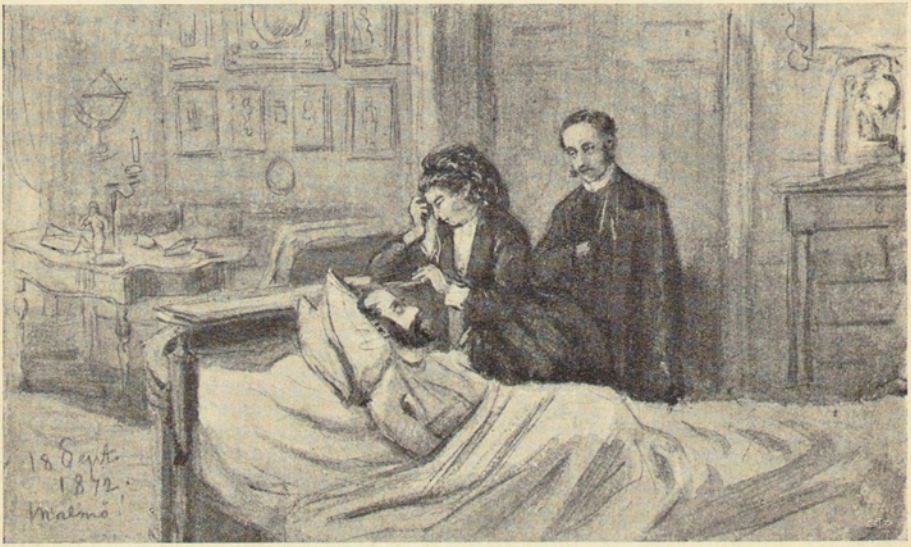

CARL XV PÅ DÖDSBÄDDEN.
Kronprinsessan Louise och kronprins Fredrik.

Gyllenram afreste samma dag, ehuru telegram från kung Oscar meddelade, att konvolutet angående begrafningen m. m. redan blifvit öppnadt.

Kronprinsessan Louise tycktes missnöjd öfver, att kung Oscar tagit del af detta aktstycke, som ingen, sade hon mig, mer än hon själf förut hade läst, och hvilket skrefs af hennes far under fjolårets svåra sjukdom. Detta sista förordnande hade därför tillkommit under feberns inflytande, och några af bestämmelserna voro outförbara. H. K. H. skref nu också med anledning häraf ett bref till drottning Sophie, hvilket Gyllenram fick i uppdrag att framlämna.

Bildt berättade mig efteråt hvad som tilldragit sig i fråga om dessa kung Carls sista föreskrifter. Sedan Carl XV:s död blifvit konstaterad, infann sig justitiestatsministern jämte baron Knut Åkerhielm i den aflidnes våning för att försegla hans tillhörigheter. De funno härvid i en låda ett förseglad brefkuvert med påskriften: »Föreskrifter angående min begrafning». Dessa herrar togo nu på sitt ansvar att öfverlämna nämnda konvolut, fortfarande oöppnadt, till den nye konungen, som tog kännedom af innehållet och därpå lät exc. Adlercreutz äfven läsa det.

Detta fall hade kung Carl ej förutsett, då han kort före sin död uppdrog åt Gyllenram att lämna skrifvelsen till Bildt, på det att denne skulle vaka öfver, att hans sista vilja blefve punktligt utförd.

Sedan emellertid Gyllenram anländt till Stockholm och gjort reda inför kung Oscar för sitt uppdrag, skickade H. M. efter Bildt, visade honom konvolutets utanskrift och frågade, hvad B. skulle gjort, om han först fått detsamma i händerna. »Som ingenting å utanskriften berättigar mig att bryta förseglingen», svarade Bildt, »hade jag öfverlämnat brefvet till E. M.» — »Godt», yttrade kungen, »tag då del af innehållet.»

Bland andra formaliteter, som skulle iakttagas, föreskrefs sålunda här, att Carl XV skulle ligga på »lit de parade» iklädd sin lilla stabsuniform med serafimerordens band och stjärna, S:t Olafs-ordens kraschan samt Carl XIII:s-ordens röda kors; att han skulle bäras af sin stab; att intet liktal finge hållas och ej heller någon körsång förekomma i kyrkan. Om de öfriga punkterna i detta dokument är jag okunnig.

Föreskriften rörande det kungl. likets klädsel fick jag del af först natten innan detta lik på invånarnes i Malmö begäran skulle offentligen förevisas. Kung Oscar telegraferade nämligen till mig: »Vid plötsligt uppvaknande erinrar jag mig min brors befallning, att han skulle iklädas sin lilla stabsuniform etc. Sök genom ditt nit godtgöra olägenheterna af det försenade meddelandet.»

Eftersom ifrågavarande uniform icke fanns bland den aflidnes härvarande effekter, togo vi i stället prins Augusts uniform. Min

afsikt hade annars varit att låta kung Carl helt enkelt ligga i sin bädd med hufvudet hvilande på den kudde, han brukade begagna, när han sof i sitt tält, samt med uniformskappan utbredd öfver sig.

STEN LEWENHAUPT.

Förevisningen ägde rum den 22 september under eftermiddagens lopp kl. 5—8, då omkring 8,000 personer tågade genom likrummet, som tack vare frimurarnes goda medverkan företedde en ganska prydlig anblick. Vid detta tillfälle utvecklade särskildt Sten Lewenhaupt mycken verksamhetsifver.

Insprutningen af arsenik i ådrorna verkställdes af professorerna Blix och Naumann den 20 september under tiden 10—1/2 3.[1] Ett telegram från kungen ankom just som denna operation skulle börja, med befallning att densamma ej finge ske under änkedrottningens närvaro i Malmö. Eftersom Hennes Maj:t, som i Hamburg mottagit underrättelsen om sin sons frånfälle, var väntad till Malmö just samma dag kl. 2 e. m., telegraferade jag till Beck-Friis och bad honom ställa om, att änkedrottningen blefve uppehållen i Köpenhamn, så att hon ej anlände till Malmö förrän kl. 3, hvilket också skedde.

Jag var närvarande vid insprutningen men hade ej mod att bevittna obduktionen utan bad Thott gå i mitt ställe; denna ägde rum följande dag, hvarvid landshöfdingarne Troil och A. Wachtmeister, presidenten Rosenschöld samt generalerna Klint och B. Cederström voro af konung Oscar utsedda att tjänstgöra såsom vittnen. Man fann inälfvorna fulla af såväl läkta som öppna sår.

Mellan dessa två förrättningar lät jag en Malmö-fotograf Scharengrad taga en fotografi af den aflidne konungen. Kronprinsessan Louise önskade äfven, att man toge ett gipsaftryck af ansiktet, men som ingen kompetent person var att tillgå i Malmö, kunde denna hennes önskan först senare uppfyllas i Stockholm. Det blef Söderman, som fick sig detta uppdrag anförtrodt.

Alla här ofvan omnämnda detaljer upptogo helt och hållet mina tankar under dessa så sorgliga dagar. Bråkenhielm hade rest till Stockholm, och jag var så godt som ensam om att bestämma allting. Kronprins Fredrik och hans tvenne farbröder ankommo för att deltaga i processionen vid kistans förande från residenset till bangården. Denna blef i enlighet med kung Carls förordnande buren af officerare tillhörande hans stab; det var endast med svårighet dessa förmådde uppbära den mer än nödigt massiva ekkistan.

7 oktober.

Den 23 sept. kl. 9,30 f. m. satte sig liktåget i gång till Stockholm. Kistan, stående i en öppen vagn, var öfvertäckt med

[1] Kl. 9 f. m. enligt Edholm. Däremot ägde obduktionen enligt E. rum kl. 10—2 följande dag. Änkedrottningen anlände äfven först sistnämnda dag. Förf. har antagligen här förväxlat de båda läkareförrättningarna.

den kungliga, hermelinfodrade purpurmanteln; till skydd mot regn hade vagnen blifvit öfverspänd med en guttaperkaduk. Tåget gick endast med half fart samt stannade 6 till 10 min. vid de på förhand bestämda stationerna. Honnörsvakten och husareskorten, som medföljde, paraderade då omkring kistan. Människorna, som infunnit sig på perrongen, stodo tysta och betraktade med sorgsna blickar detta skådespel; många damer kommo med blommor, som de nedlade på kistan.

I Lund mötte studentkören, i Alfvesta och Jönköping militärmusik, officerskårer och kommunalstyrelser. Öfverallt en sorgklädd, djupt rörd befolkning. Vi fortsatte sålunda färden dag och natt samt framkommo till Stockholm den 24 mellan kl. 3 och 4 e. m. Kung Oscar var oss till mötes i Liljeholmen. H. M. steg upp i vagnen, där kistan stod, och knäböjde vid densamma under tårar. Sedan han stigit upp, tryckte han två gånger min hand samt tackade mig för de tjänster, jag gjort hans aflidne broder.

Redan i Södertälje meddelade oss ett telegram, att den likvagn, som skulle föra kistan från stationen till Kungl. slottet, ej vore nog högt tilltagen för att lämna plats för densamma. Det blef nu ibland oss stor uppståndelse. Hvilken ledsam missräkning! Hur hinna godtgöra den beklagliga försummelsen, som hotade att helt och hållet förstöra intågets högtidlighet!

Några ville, att man skulle telegrafera och yrka vagnstakets borttagande; andra åter föreslogo att afsåga fötterna på kistan, men dessa voro fastsatta medelst järnslåar, hvilket omöjliggjorde en dylik åtgärd. Med ett ord det rådde fullständig förvirring. Jag framkastade nu ett förslag, som räddade ställningen. Likvagnen skulle köras tom i spetsen för sorgetåget, och kistan bäras af de härvid närvarande officerarne. Till detta förargliga misstag och slarf bar hofintendenten F. skulden; han hade nämligen beställt kistan utan att först låta taga mått af vagnen. Den slutligen funna lösningen gjorde emellertid en utmärkt verkan, och allmänheten anade ej orsaken till programmets omkastning.

Bråkenhielm tog sig ståtlig ut, där han satt på kuskbocken

körande de fyra kolsvarta hästarna i sina rika sorgmunderingar, spända för den tomma likvagnen.

Järnvägståget stannade vid Riddarholmen, hvarifrån officerarne med kung Oscars tillstånd buro sin älskade monarks kvarlefvor till Kungl. slottet, där kistan nedsattes i Nordstjärneordens sal. Drottningarna och prinsessorna jämte svit inväntade här densamma, alla iklädda djup sorgdräkt.

Dagen därpå infann jag mig hos kungen, som mottog mig med en vänlig omfamning och ånyo tackade mig. »Jag har ingenting att förebrå dig», sade H. M., »du har alltid i dina bref sagt mig sanningen, sådan du såg den; däremot är jag missnöjd med läkarne, hvilka borde hafva underrättat mig förut, så att jag hunnit fram i tillräckligt god tid för att kunna taga farväl af min bror.» Jag försäkrade H. M., att läkarne liksom vi andra af uppvaktningen blifvit öfverraskade af den hastighet, hvarmed döden inträffat, samt att dessa herrar ända till dagen före dödsfallet trott, att de skulle kunna föra den sjuke till Ulriksdal. Kung Oscar lät ej öfvertygad. — »Jag har», yttrade han, »låtit taga kopior af alla telegram, och jag vill veta, hvar felet ligger!»

Detta febrila nit synes mig mera härröra från ledsnaden öfver att hafva gått miste om ett tillfälle att kunna inviga sin regering med en anslående scen och inför allmänheten rentvå sig från hvarje misstanke för liknöjdhet än från verklig saknad öfver att ej hafva varit närvarande vid dödslägret. Sedan lång tid tillbaka voro de broderliga känslorna emellan företrädare och efterträdare ganska kyliga; grunden härtill bör sökas i olikheten i deras skaplynnen samt i ett visst ömsesidigt misstroende. För egen del är jag öfvertygad om, och hans egna uttalanden på dödsbädden bekräfta min uppfattning, att Carl XV dog, såsom han själf önskade det, omgifven af sina tillgifna vänner samt utan allt slags ståt, och att han ingen enda gång saknade sin broders eller statsrådens närvaro under sina sista stunder. Hans lifliga åstundan var att få sluta sina dagar på Ulriksdal och att få göra det där likasom i Malmö utan alla ceremonier. Kort innan vi lämnade Aachen, hade jag medelst telegram från prins Oscar erhållit

befallning att af kung Carl begära nödiga instruktioner rörande hans mottagande i Stockholm, hvilka trupper som skulle paradera, vid hvilken station prinsen själf och statsråden skulle möta m. m. Då jag meddelade kungen telegrammets innehåll, iakttog han tystnad. När jag sedan frågade, hvad svar jag fick gifva prinsen-regenten, utropade H. M. otåligt: »Bed dem dra åt h—e!»

Dessa sista dagar hafva varit upptagna med förevisningen af det kungl. liket på s. k. lit de parade från kl. 11—2. En middag på slottet samlade alla de därvid tjänstgörande kl. 3. I dag defilerade garnisonens samtliga trupper för sista gången förbi sin forne krigsherre och konung. Ansiktet är igenkännligt men redan vanställdt och af en blåsvart färg. Man har försökt upphjälpa detta genom att stoppa upp ögonlock och kinder med bomull samt pudra ansiktet.

Grefve Frijs-Frijsenborg, här för att kondolera, besökte mig i dag under en timmes tid. Furstarne af Waldeck och Wied befinna sig äfven i Stockholm för samma ändamål.

I morgon tillslutes kistans lock, och i öfvermorgon äger begrafningen rum i Riddarholmskyrkan; därefter är allting slut!

Den förlust jag personligen gjort genom kung Carls bortgång — han, som under mer än 25 år bevisat mig en så stor vänskap — är ofantlig, icke blott med hänsyn till de tillgifvenhetens känslor jag hyste för den käre aflidne, och hvilka vid min ålder svårligen ersättas, utan äfven på grund af det moraliska stöd jag i min egenskap af ämbetsman fann hos honom och som nu helt och hållet kommer att fattas mig; dessutom lofvade mig hans för mina söner visade intresse, att han äfven för dem skulle blifva en mäktig beskyddare. Jag känner mig ensam samt hänvisad till min egen svaga förmåga.

Många andra af hans skyddslingar befinna sig i samma ställning. De, som i ekonomiskt afseende berodde af kungens välgärningar, äro ändå mera att beklaga än jag. Omsorgerna för utställningarna i Köpenhamn och Moskva, hvilka nu närma sig sitt slut, och den i Wien, som håller på att organiseras, medföra en hälsosam afledning för mina tunga tankar.

Till ordförande i prins Oscars ställe i kommittén för sistnämnda utställning har statsrådet Bergström utsetts. Jag kvarstår såsom vice ordförande. Vi streta och arbeta för att ur enskilda pungar få ihop medel till densamma och hafva redan lyckats samla 40,000 rdr, men man vill gärna hafva det dubbla beloppet åtminstone, ehuruväl regeringen bidrager med 25,000. Framgången synes mig mer än oviss. Juhlin-Dannfelt, vår kommissarie, ser allt i rosenrödt och knogar för fyra.

I afton anlände Bror Cederström, som rest ner till sin släkting Nolckens begrafning. Till ressällskap hade han haft generalerna von Boyen och von der Tann; den sistnämnde förde under sista kriget befälet i Orléans. Dessa båda herrar äro här för att å sina monarkers vägnar närvara vid kung Carls begrafning. Cederström hade med stort intresse lyssnat till deras reflektioner och berättelser; de båda höga militärerna råkades nu för första gången.

C. JUHLIN-DANNFELT.

Enligt v. B. skulle, om Metz blott hållit sig ännu åtta dagar, Paris' belägring blifvit upphäfd, emedan belägringstrupperna i sådant fall icke förmått hålla stånd emot Aurelle de Paladines' kår.

General von Boyen gaf kejsar Napoleon, som han anförtrotts att föra till Wilhelmshöhe, de största loford; han hade under hela tiden vetat bibehålla sin värdighet oförminskad samt burit sina olyckor med stort jämnmod.

Med samma tåg hade äfven följt danska kronprinsparet. Vid en station inträffade det, att snälltåget körde rätt på ett godståg men lyckligtvis utan annan påföljd, än att det senare slungades ned i ett kärr, och att snälltågets passagerare blefvo duktigt omskakade.

Erling Ribbing hade haft i uppdrag att invänta kronprinsparet i Malmö. Sterky uppvaktar den bayerske ambassadören och

Mecklenburg preussaren. Munck gör tjänst hos fursten af Waldeck och Harmens hos fursten af Wied.

12 oktober.

Kung Carls begrafning försiggick med all möjlig pomp och ståt. Drottningarna, prinsessorna, äfvensom hofvets damer deltogo i processionen, en hvar förd af en kavaljer, som gick med blottadt hufvud. Henning Hamilton förde drottningen, gamle exc. Due änkedrottningen, Sibbern hertiginnan Thérèse och Fåhræus kronprinsessan Louise.

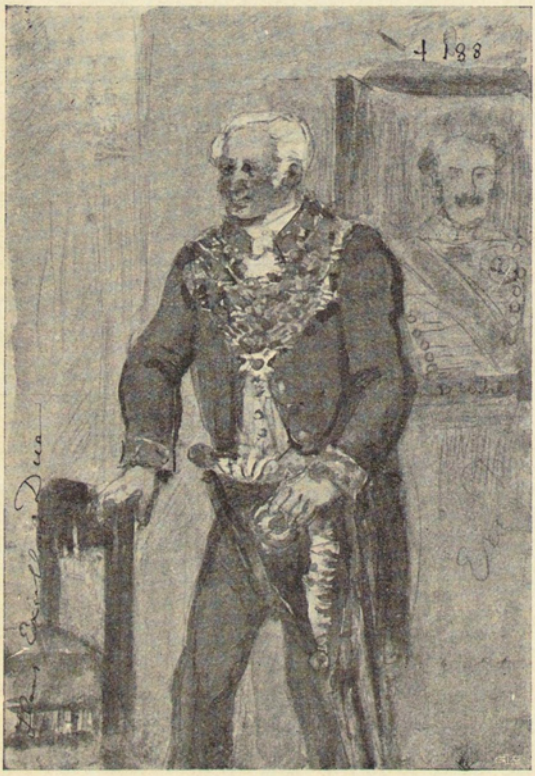

F. DUE.

En väldig folkmassa trängdes på gatorna och i alla fönster; riksdagshusets tak var helt betäckt af nyfikna tillhörande båda könen, som tysta och allvarliga slagit sig ner där för att se processionen tåga förbi. Under hela vägen till kyrkan föll ett blomsterregn öfver kistan, hvilken bars af den aflidnes stabsofficerare; hans kabinettskammarherrar gingo närmast efter kistan och omgåfvo densamma under ceremonien i Riddarholmskyrkan.

Det påstås, att Carl XV i sitt testamente skulle hafva föreskrifvit, att han ville blifva begrafven på Ulriksdal, men att denna önskan, som ju stode i uppenbar strid med all tradition, väckt motstånd i statsrådet. Tillsvidare är kistan provisoriskt uppställd invid ingången till Bernadotteska grafkoret samt vid foten af den porfyrsarkofag, som förvarar Carl XIV Johans kvarlefvor.

Begrafningsdagen på aftonen buro stabsofficerarne kistan från koret, där den sorgliga högtidligheten ägt rum, till ofvannämnda plats.

Efter begrafningen samlades för sista gången f. d. konungens omgifning till middag på kungl. slottet. Vid desserten föreslog den äldste närvarande, generalmajor Leuhusen, en tacksamhetens och minnets skål för den älskade aflidne, hvarpå alla, sedan de under tystnad druckit ut, krossade sina glas.

Under följande dag aflade vi alla tillsammans besök hos den kungliga familjens samtliga medlemmar för att definitivt taga afsked. Drottningarna och prinsessorna gåfvo oss sin hand att kyssa. Kungen höll ett tal, hvarefter vi skingrades.

Man hade skickat alla de utländska ambassadörerna till Gripsholm att där tillbringa dagen. Den ryske ambassadören general Wrangel, som blifvit fördröjd af motvind, anlände ej förrän efter begrafningen.

Jag var i går uppe hos kung Oscar för att bedja honom efterträda sin broder äfven såsom beskyddare för De fria konsternas akademi liksom ock för Slöjdföreningen. H. M. tog vänligt emot mig samt talade med mig om de svårigheter, som måste möta honom vid efterträdandet af en konung så folkkär och så allmänt sörjd som Carl XV. Mitt svar blef: »Om E. M. ej besitter alla sin brors egenskaper, äger E. M. i stället andra, som den aflidne saknade; allt kommer att gå väl hoppas jag.» — »Jag ämnar icke», svarade kungen, »ge vika för tryck vare sig från höger eller vänster samt tänker göra mitt bästa!»

H. M. talade äfven om de ofantligt stora pensioner hans bror bortgifvit både i Norge och Sverige. »Man gråter och begär, att jag skall fortsätta därmed. Man vill ej förstå, att det icke är jag, som ärfver. Det årliga beloppet af dessa pensioner uppgår bara i Norge till 60,000 rdr. Kung Carl har åt mig endast efterlämnat möblerna i de två galavåningarna på Stockholms slott; allt det öfriga tillfaller statens samlingar, eller också går det till Danmark.»

Grefve och grefvinnan de la Tour åtföljde mig i dag för att

se nationalgrupperna, som Söderman arbetar på. Leksands- och Moragrupperna äro färdiga och synas mig lyckade. Grefvinnan de la Tour deltar som elev i undervisningen i målning vid Konstakademien. En del af diplomatiska kåren har tillbragt sommaren i Södertälje tillsammans med familjerna Thyselius, Löwen etc.

C. A. SÖDERMAN.

15 oktober.

I går var på slottet kondoleanskur, då hela den officiella världen defilerade förbi den kungliga familjen; herrarne bugande sig underdånigt, damerna görande djupa nigningar, allt efter som de passerade.

18 oktober.

Ferdinand Schulthess, förlofvad med Anna Alströmer, var hos mig på morgonen. De unga tu hafva älskat hvarandra sedan sju år tillbaka, och först nu ger flickans fader sitt samtycke till deras förening. Sant är, att fästmannen räknar nio år mindre än sin fästmö.

25 oktober.

Häromdagen åt jag middag på slottet tillsammans med Gyllenram och Murat; man visade oss mycken älskvärdhet. Jag erhöll plats mellan drottningen och kronprinsen. Till undvikande af trettontalet hade man satt prins Carl vid ett särskildt bord. Kaffe intogs i drottningens lilla salong. Jag berättade för Hennes Maj:t,

att Wåhlin åt kungen medförde åtskilliga gåfvor från Moskva, däribland 200 flaskor innehållande medel mot tandvärk, hvarvid kungen genmälde, att det vore allt för mycket för en familj, som hade ondt om tänder. Drottning Sophie talar som en klok och sansad kvinna; sönerna förefalla obesvärade i hennes sällskap, den yngste bland dem utförde på salongsmattan till gästernas förnöjelse åtskilliga kullerbyttor och vågade hopp. Efteråt gingo vi upp i biljardsalen för att röka. Kronprinsen spelade ett parti med major Ström. Gyllenram och Murat hade hvar och en sitt enskilda samtal med kungen, och de syntes belåtna öfver att H. M. tycktes vilja omfatta dem med samma bevågenhet, som hans aflidne broder förut gent emot dem visat. Hvad Bråkenhielm beträffar, så mister han sin befattning vid Kungl. stallet, hvilken går till d'Orchimont. Man ger honom dock hopp om att få denna post längre fram; under afvaktan härpå har kungen utnämnt honom till sin adjutant samt tilldelar honom 1,000 rdr årligen, till dess han erhåller skvadron. Jag har dessutom på hans begäran tillskrifvit danske kronprinsen för att bedja honom upplåta bostad åt B. och hans hästar på Beckaskog. På detta sätt blir Bråkenhielms ställning rätt förmånlig.

F. D'ORCHIMONT.

Häromdagen åt jag middag hos honom jämte Gyllenram och

den förtjusande fröken Augusta Wirsén. På aftonen infunno sig d'Otrante och Murat, den sistnämnde klädd som simpel soldat[1] samt ursinnig över, att en droskkusk vägrat köra för honom, innan han först betalt för åkturen. Saken var nämligen den, att tvenne hästgardister samma dag efter framkomsten till sin bestämmelseort hade sprungit ifrån betalningen.

Listan på kungens och drottningens nya hof offentliggöres i dag. Utom Bråkenhielm kvarstå af gamla hofvet endast Douglas och Lagerfelt.

GREFVE C. VON PLATEN.

29 okt.

Platens hade i lördags inbjudit mig till middag tillsammans med furst Chimay, hitsänd af belgiernas konung för att kondolera. Jag måste emellertid afstå, emedan kommittén för Wienutställningen sammanträdde nämnda dag. Vi skulle nämligen utse lämpliga personer för utarbetande af statistiska uppgifter i och för den blifvande katalogen. I stället fick jag äta middag dagen därpå hos hertigen och hertiginnan af Dalarne, hvilka hos sig samlat de personer, som varit närvarande vid kung Carls dödsläger i Malmö. Vår värd höll under rökningen ett minnestal öfver sin bror, bättre kändt, hoppas jag, än i ord uttryckt. Prinsen var för öfrigt mycket vänlig mot en hvar. Vi gingo sedan ner till prinsessan för att dricka te samt slutade aftonen med att språka och dricka punsch hemma hos Gyllenram. Carl Platen och Nils Brahe infunno sig äfven här under aftonens lopp.

Svar angående Bråkenhielm anlände i dag från danske kronprinsen, som säger, att i den händelse hans gemål behåller Beckaskog, han har för afsikt att låta familjen B. bo på slottet.

4 nov.

Sällskapet Idun beslöt förra lördagen att fira minnet af sin tioåriga tillvaro med en fest samt att förära en hedersgåfva åt sin

[1] Han passerade nämligen graderna vid Lifgardet till häst.

sekreterare Wieselgren såsom bevis på sin erkänsla för hans visade nit. Jag gjorde där bekantskap med den nye franske ministern grefve Gobineau, som samma afton hade utställt en af honom komponerad och i marmor skulpterad nordisk valkyria. G. är i besittning af ett äkta konstnärssinne. Jag besökte honom i dag i hans atelier och såg två andra byster under arbete, den ena föreställande en af Shakespeares drottningar och den andra Beatrice.[1] Han begagnar sig ej af modell, rädd som han är att härigenom fördärfva de gestalter, som hans inbillning skapat.

G. VON ROSEN OCH GREFVE GOBINEAU.

Kung Oscar har af v. Rosen beställt ett stort porträtt i helfigur af Carl XV, ämnadt att såsom gåfva öfverlämnas till grefve Frijs. H. M. har äfven öfvertagit den byst i marmor af änkedrottningen, som Molin håller på med och som kung Carl tänkte skänka till Museum. Konstnärens sjuklighet kommer, fruktar jag, att fördröja fullbordandet af detta arbete.

Hofmarskalken Lövenskiold har hitsändts af danske kronprinsen för att å hans vägnar tillsammans med Adlercreutz och K. Åkerhielm förrätta boupptecknigen.

Prinsen ärfver bland annat en borduppsats af förgylld brons nyligen anländ från Paris, som kostat 24,000 frs och som aldrig

[1] Den bekanta, af Dante besjungna florentinskan.

varit i bruk. Detta hindrar emellertid icke Hammer att fordra 18,0000 frs för en annan dylik borduppsats, som han påstår sig hafva fått i uppdrag af kung Carl att för hans räkning inköpa vid den f försäljning af konstföremål från Tuilerierna, som förra sommaaren ägde rum i Paris. Då emellertid ingenting fanns, som gaf stöd åt Hammers påstående, afvisade Åkerhielm hans anspråk.

18 novv.

Jag återkommer från en åtta dagars resa till Göteborg och Koberg, som hade till ändamål dels att på förstnämnda stället i stadens museum utvälja de föremål, som skulle kunna lämpa i sig för amatörutställningen i Wien, dels ock att sedan på Kobberg hälsa min hustru välkommen åter från en af henne nyss företagen resa till Schweiz, där hon kvarlämnat sin äldsta dotter.

I Göteborg stannade jag tre dagar och blef firad af Ehrensvärd, som för min skull från Alingsås låtit hämta Fredrik Järta samt härjämte ställt till en festmiddag, i hvilken fruarna Oscar Dickson och Gibson, f. Barclay, samt Emil Ekman med fru m. fl. deltogo.

Dagen därpå var jag bjuden till herr Otto Francke, god vän till Chapman och hvilken antagligen för att göra denne ett nöje vid sitt bord samlat ett dussin herrar, bland andra L. Reuterskiöld, Röhss, Wijk, Kjellberg och Wærn, samtliga mycket trefliga middagsgäster.

Sista dagen trakterade Ch. E. Lewenhaupt mig på Börsrsens restaurant.

Oscar Dickson besökte mig två gånger för att med migg afhandla frågan om inrättandet af ett byggnadsbolag i Stockholm, som skulle grundas af honom jämte några andra Göteborgskapitalister, och hvilket redan vore på väg att erhålla regeringens koncession. Dessa herrar behålla för sig själfva 5,000 aktier, s som de tänka realisera med 15 % vinst, så snart koncessionen beviljjats. Man skall utse en styrelse, hvars ordförandebefattning Dickson nu erbjöd mig med en lön af 3,000 rdr samt andel i vinsten. Jag blef helt häpen öfver detta fördelaktiga anbud, som kom just i rätta ögonblicket för att återställa jämvikten i min budget; också gjorde

jag inga andra villkor, än att man äfven i styrelsen insatte antingen Scholander eller en annan kompetent arkitekt. Meningen är att bygga hus, köpa och sälja tomter samt inrätta verkstäder för tillverkning af byggnadsmaterial m. m., allt saker, som fordra mer praktisk erfarenhet, än hvad jag äger. Dickson gjorde inga svårigheter. Det vore äfven meningen, sade han, att insätta två finansmän i styrelsen; aktiekapitalet skulle blifva minst 500,000 rdr, högst 2 millioner. D. bad mig emellertid hålla tyst med saken, emedan han visste, att ett dylikt bolag hölle på att bildas i Stockholm, hvilket kunde komma oss i förväg, om det finge nys om förhållandet.

OLOF WIJK.

Ehrensvärd följde mig till Museum, där man, förenade under samma styrelse och i samma byggnad, finner alla möjliga samlingar, utan att man dock kan säga, att en enda af dem är väl företrädd. Där finnas sålunda historiska föremål, taflor, uppstoppade djur, mynt, medaljer, moderna industrialster etc. etc. Jag utvalde litet af hvarje och hopsamlade ett trettiotal nummer dels för amatörutställningen, dels för att dekorera med, bland andra ett präktigt älg- och två renhufvuden. Museistyrelsen önskar i Wien utställa en hval, i hvars inre man kan vandra omkring, men oafsedt att den har mer än 100 fots längd och kräfver ett särskildt hus, så luktar den skäligen illa. Vi

kunna ej sända hvalen till Wien, utan att utställningsbestyrelsen åtager sig transportkostnaderna och den erforderliga byggnadens uppförande.

Ehrensvärd äger själf en del allmogeväfnader från Skåne och Bohuslän, märkliga för sina från medeltiden stammande mönster. Jag fick låna dem äfvensom en präktig björnhud från Spetsbergen. Själf hade jag mycket nöje af samvaron med Ehrensvärd och hans fru, båda synnerligen älskvärda.

FREDRIK JÄRTA.

Järta, som under tre fjärdedelar af året lefver som en eremit i Alingsås, är, då han kommer ut ur sitt ide, särdeles liflig och underhållande.

Jag fick äfven tillfälle att besöka familjen Dyrssen. Sedan D. haft mindre framgång som jordbrukare, har han slagit sig på konstgödning, hvilket företag, att döma af det välmående hemmet, tycks arta sig väl.

Göteborg lämnade jag den 12 nov., steg af tåget i Lagmansholm, hvarifrån min svärfars hästar och vagn förde mig till Koberg, där jag hade glädjen att finna min hustru och min lilla dotter Amelie vid god hälsa.

Efter trenne dagars uppehåll därstädes återvände jag till Stockholm öfver Vänersborg. Som ressällskap på tåget hade jag kaptenen baron Stjernstedt, som just hemkom från sin bröllopsresa. Han har gift sig med en mycket vacker polska, som han nu skulle återföra till Petersburg, där S. är anställd vid vår legation såsom militärattaché.

Jag har i Stockholms Dagblad låtit införa en artikel, däri jag söker visa, att om man önskar rätt hedra Carl XV:s minne, så bör man icke låta de samlingar, kungen testamenterat till svenska staten, begrafvas på Ulriksdals slott utan bevilja nödiga medel till ett konstindustrimuseum i Stockholm, i hvilket dessa samlingar då skulle komma att utgöra kärnan.

FRIHERRE O. ALSTRÖMER.

Dietrichson, som återkommer från Berlin, medför till detta tillämnade museum afbildningar i metall af samtliga till Hildesheimsfyndet hörande föremål,[1] en gåfva af herr Pehr Magnus. Det är ett godt exempel att följa för dem, hvilka intressera sig för detta nyttiga företag.

I förgår åt jag middag hos Oscar Alströmer, gifven med anledning af hans brorsdotters giftermål med unge Schulthess. De nygifta afresa till Moskva, där S. är språklärare.

Jag medsände genom Schulthess till Moskva ett antal diplomer för hedersledamöter och korresponderande ledamöter af Svenska Slöjdföreningen, ställda till sådana ryska köpmän och tjänstemän, som varit oss till nytta vid utställningen eller skänkt penningar till museet. Det är lätt betalda tjänster, och hedern är ringa, men sedd på afstånd gör måhända denna institution större effekt än på nära håll.

[1] En samling dryckes- och bordskärl från 1:a eller 2:a århundradet e. Kr., som påträffades 1868 i närheten af Hildesheim.

Åt Schulthess lämnade jag äfven ett rekommendationsbref till vår konsul i Moskva Kraft. Jag har nämligen rådt S. att slå sig ner i Moskva som svensk affärsagent.

21 nov.

I går var jag på middag hos Wennerberg i sällskap med prelater och chefer för de verk, som höra till hans departement. Några bland gästerna blefvo kvarhållna för att röka och dricka punsch, bland dem ärkebiskopen, som är mycket jovialisk, biskop Flensburg, Scholander, Nyblæus och jag. Värden föreslog i tur och ordning en skål för hvarje gäst, beledsagad af några spetskulor för hvar och en.

W. FLENSBURG OCH G. WENNERBERG.

Man afhandlade lämpligheten af att i Wien utställa den undervisningsmateriel, som tillvunnit Sverige så stor heder både i Paris och London samt Moskva. Wennerberg och Sundberg ville i Sachsen och Amerika se farliga rivaler samt förmenade det kunna lända Sverige till stort men, ifall vi icke erhölle första priset. Nyblæus och jag ansågo det vara nog, om vi, hvad beträffade undervisningen, blefve räknade till de i detta afseende mest framskridna nationerna.

Biskop Flensburg är en god typ för en katolsk prelat; det fattas honom endast de violetta strumporna.

3 dec.

Med undantag af några middagsbjudningar, däraf en hos kungen tillsammans med Bildt och en hos Bråkenhielm med grefvinnorna Piper och Constance Wachtmeister samt slutligen en hos gamla tant Mina Lewenhaupt, som den dagen hade hos sig fem af sina barn, har jag ingenting att anteckna.

Efter sammanträdet för Wienutställningen i går afton bjöd oss dess kommissarie på en liten tillställning på Hotell Kung Carl, då jag begagnade tillfället att hos Bergström och Erik Sparre brygga för

mitt industrimuseum. I afvaktan på dess inrättande hafva vi börjat med en liten utställning af nationaldräktsgrupper samt konstföremål afsedda att sändas till Wien; vår expedition tjänar som utställningslokal. Man erlägger en inträdesafgift, som går till Wien-utställningens kassa. Baron Löwen, herrar Jacobsson och Dahlgren samt Växjö museum äfvensom Slöjdföreningen hafva lämnat bidrag härtill. Största dragningskraften utöfva nationaldräkterna.

C. DAHLGREN.

Mitt förslag, att vi skulle hafva en gemensam kommissarie för svensk och norsk industri i Juhlin-Dannfelts person, under villkor att Gude eller Tidemand blefve båda rikenas representant för skön konst, har antagits. Detta kommer att hafva till följd mer enhet, än om man har fyra kommissarier, som söka att motarbeta hvarandra.

16 dec.

Kallad denna morgon till Göteborgs handelsbank af dess direktörer samt af de kapitalister, som stiftat Stockholms byggnadsaktiebolag, här representerade af herrar Roos, Didron, O. Dickson och en fjärde person, hvilkens namn undgick mig. Man förrättade val af styrelse för nämnda bolag

Endast trenne namn blefvo framkastade samt enhälligt godkända nämligen kapten Nermans, kommendör Didrons och mitt. Jag utsågs till ordförande med 1,500 rdrs lön, de öfriga fingo 750; hvar och en af oss tog 100 aktier, och den nödiga summan för bolagets trädande i verksamhet, 500,000 rdr, tecknades.

Två lediga platser inom styrelsen återstodo emellertid att besätta; denna skall nämligen bestå af 5 personer. Såsom lämpliga kandidater föreslogos byggmästaren Haverman samt hans broder

arkitekten L. Haverman, F. Granholm och professor Törnqvist. Nerman lofvade att höra sig för hos Granholm och byggmästaren Haverman, och, om dessa vägra, skall jag försöka med de andra två. Onsdag morgon skola vi ånyo sammanträda för att konstituera oss i laga form. Det gäller att samma dag söka få förhyra en särskild tomt nära norra järnvägsstationen till upplagsplats för byggnadsmaterialier; staden auktionerar nämligen då bort ifrågavarande tomt, och vi måste bestämma beloppet af vårt anbud.

F. DIDRON.

Jag medger, att det icke är utan en viss obenägenhet, som jag kastar mig in i detta företag, hvilket kommer att åsamka mig bekymmer, men arfvodet, som jag väl behöfver, frestar mig, och för att kunna förtjäna måste man arbeta

Såsom ett minne af kung Carl har jag köpt hans teaterkikare, hvilken är utmärkt; den påminner mig så väl om förra sommaren i Aachen, som om huru vi täflade om att få begagna densamma för att från vår balkong bekika den vackra fru Mayer, som bodde på samma gata. Jag köpte äfven åt min son, som ämnar gå in vid Svea garde, salig kungens kepi och epåletter.

Vi hafva ändtligen beslutat att för vårt industrimuseum hyra en lokal och att därstädes öppna en utställning. Det har kostat mig rätt mycken ansträngning att uppnå detta resultat. Herrar Björkman och Dietrichson ville uppskjuta saken, till dess att Slöjdskolan kunde lämna oss rum; men oafsedt att vårt museum då blifvit beroende af denna institution, hade allmänheten ej i samma mån kunnat draga fördel af detsamma.

Jag har kommit öfver en samling industriföremål från Vingåker, för hvilka jag betalt Carl Bonde 320 rdr. Det är ett godt

förvärf, bestående af arbeten i trä och glas samt broderier, inalles 64 nummer

En köpman Matvjejeff från Moskva har följt sina landsmäns Vinakuroffs och Konschins föredöme; han erbjuder sig att skänka vårt museum 1,000 rubler. Jag har emellertid icke trott mig böra mottaga gåfvan, förrän jag fått visshet om, att kungen ämnar erkänna mannens frikostighet genom att tilldela honom en ordensstjärna.

Grefve von Platen är icke mera utrikesminister. Ett af regeringen utarbetadt förslag, som kommer att för riksdagen framläggas, åsyftar en återförening af flottans båda kårer,[1] och som P. just var den, som lyckades genomdrifva flottans delning, tror man sig i denna omständighet böra söka orsaken till hans afgång. Han var för resten knappast vuxen sin uppgift såsom utrikesminister, och utan grefve Manderström, hvilken gaf honom goda råd i fråga om den yttre politiken, skulle P. ej kunnat hålla sig kvar så länge, som han gjort.

Man tror, att Björnstjerna, som efterskickats från Petersburg, är utsedd att öfvertaga den lediga portföljen.

En annan händelse om ock mindre viktig har under dessa dagar låtit tala om sig. Markis Bagnosco, en italiensk öfverste, som af konung Victor Emanuel blifvit hitsänd för att lyckönska kung Oscar till hans tronbestigning, erhöll före middagen på slottet ett etui med svärdsordens kommendörskors. Återkommen till sin bostad öppnar han asken, och då han finner, att man icke gifvit honom ett storkors, återsänder han orden. Mannen hade anspråk på att blifva betraktad som ambassadör, men då han ej medförde några papper, hvilka uppgåfvo honom som sådan, blef han behandlad såsom endast öfverste.

Man klandrar ministern de la Tour för hans brist på takt uti denna sak.

17 dec.

Kommerskollegium har, som det ju var att vänta, afstyrkt beviljandet af det lilla anslag Slöjdföreningen begärt för sitt nya

[1] 1865 beslöts på förslag af d. v. sjöministern grefve v. Platen en uppdelning af sjövapnet i K. Flottan och K. Skärgårdsartilleriet. Denna delning upphäfdes 1873.

museum. Kollegiet stöder sitt utlåtande hufvudsakligen därpå, att vår arbetsplan ej är tillräckligt klart utvecklad och vårt mål ej heller tillräckligt bestämdt angifvet. Man förebrår oss äfven att ej hafva begärt nog. Inrättandet af ett industrimuseum kräfver, förmenar kollegiet, ett betydligt anslag af Riksdagen. Slutligen uttalar man sin förvåning öfver att vi ej uppgifvit den säkerhet, vi skulle kunna lämna vare sig i varor eller penningar. Jag haar försett utlåtandet med åtskilliga anmärkningar och sökt bemötta kollegiets alla påståenden. Statsrådet Bergström har också lofvat oss de begärda 1,500 rdr.

20 dec.

G. d'Otrante hade i dag till middag hos sig samlat tolf vänner tillhörande gamla hofvet. Jag har anställt unge Ludv. Mannerström såsom konservator vid vårt industrimuseum, till en början utan något arfvode.

PERSONREGISTER

TILL

DELARNA I—IV

Personregister till delarna I—IV.

Aall, Jakob, norsk statssekreterare IV: 84
Aars, Julius, norsk prost I: 112
Abelin, Charlotte, f. Zethelius, g. m. Rudolf A. III: 93
Abelin, Hjalmar, professor, läkare III: 145
Abelin, Rudolf, generallöjtnant, statsråd III: 53, 96, 175; IV: 81, 97
d'Abrantès, Alfred Junot, hertig, fransk major I: 124
d'Abzac, markis, fransk general I: 213
Achenbach, Oswald, tysk landskapsmålare III: 209; IV: 86
Adams, Ottewell, engelsk legationssekreterare I: 92
Adelborg, Jakob, kommendörkapten, tecknare I: 53
Adelswärd, August, frih., löjtnant vid Lifregementets dragoner I: 58, 61
Adelswärd, Emerence, g. m. frih. W. Åkerhielm I: 44
Adelswärd, Georg, frih., envoyé i Paris I: 196, 206; III: 35, 39, 52, 227; IV: 173, 174
Adelswärd, Oscar, frih., fransk kapten och deputerad I: 211
Adelswärd, Theodor, frih., kammarherre, godsägare I: 58; IV: 95
Adlercreutz, Axel, justitiestatsminister I: 156; III: 181, 230; IV: 25, 51, 171, 172, 183, 195
Adlercreutz, Nicolas, löjtnant, godsägare II: 79
Adlersparre, Carl August, grefve, kammarherre, skriftställare I: 54, 56, 96
Adlersparre, Georg, öfverste I: 121
Adlersparre, Sophie, målarinna I: 82
Adlersparre, Sophie, f. Leijonhufvud IV: 177
Afzelius, Arvid Idfrid, kaptenlöjtnant vid Flottan I: 144, 147, 210, 216
Agardh, Carl Adolf, biskop i Karlstad I: 97
Agrell, Anna, fiolspelerska IV: 12
Ahlborn, Carl, ornamentsbildhuggare IV: 106, 114, 133, 135
Ahlgrenson, Fritz, dekorationsmålare IV: 118, 120, 124
Ahlström, Johan, byggmästare IV: 50, 52
d'Aiguesvives, grefve, fransk hofstallmästare I: 208
Aken, Sigrid von, g. m. hofmarskalken A. von Mecklenburg III: 156; IV: 2
Albert, prins af Sachsen-Koburg, g. m. drottning Victoria af England I: 216, 217
Albrecht, prins af Preussen IV: 64, 65
d'Albuféra, Napoléon Suchet, hertig, fransk deputerad III: 39
Alexander, prins af Nederländerna IV: 62
Alexander, prins af Preussen I: 48, 49
Alexander II, kejsare af Ryssland III: 49, 201, 227
Alexander III, kejsare af Ryssland III: 196, 210
Alexandra af Danmark, drottning af England II: 81, 108—116; III: 196; IV: 59, 61
Alexandrine af Preussen, storhertiginna af Mecklenburg-Schwerin IV: 64
Alice af Storbritannien, storhertiginna af Hessen I: 216
Allard, fransk general I: 213
Almgren, Knut, fabriksidkare, II: 159; IV: 132
Almlöf, Betty, f. Deland, skådespelerska, g. m. Knut A. III: 146
Almlöf, Knut, hofintendent, skådespelare I: 158; II: 63; IV: 16
Almlöf, Nils Wilhelm, skådespelare I: 187; II: 118
Almquist, August, hattstofferare III: 172
Almquist, Erik Victor, landshöfding i Västerbottens län I: 37
Almquist, Gustaf Fridolf, generaldirektör III: 172—174
Almqvist, Ludvig, statsråd I: 168, 174, 175, 178, 181; IV: 77
Alströmer, Anna, g. m. läraren vid Krigshögskolan F Schulthess IV: 192, 199
Alströmer, Augusta, frih:a, f. Ehrenborg, g. m. Oscar A. III: 214, 229
Alströmer, Jonas, frih., godsägare IV: 192
Alströmer, Oscar, frih., statsråd I: 79; II: 151, 152; III: 68, 184, 214, 229; IV: 110, 199
Alvensleben, von, preussisk officer I: 48, 49
Amadeo, konung af Spanien II: 23—46; IV: 1, 131
Amalia af Sachsen-Weimar, g. m prins Henrik af Nederländerna IV: 64
Ambrosi, Ferdinando, italiensk operasångare III: 148, 220; IV: 96

Améen, John, kommendör vid Flottan III: 122
Aminoff, Ivan, sjökapten IV: 139
Aminoff, Sophie, g. m. kab. kammarherre C. Reuterskiöld I: 48
Aminoff, Tönnes, kapten vid Svea Lifgarde III: 166
Aminoff, Wilhelm, kammarherre, legationssekreterare II: 111; IV: 67, 151
Anckarsvärd, Carl Henrik, grefve, generaladjutant, politiker I: 64; II: 129, 130
Anckarsvärd, Johan August, grefve, generaladjutant, godsägare II: 68, 69; III: 45, 181; IV: 95
Anckarsvärd, Mikael Gustaf, grefve, öfverintendent II: 68, 69, 120
Anckarsvärd, Theodor Wilhelm, intendent, arkitekt II: 68, 76, 98, 135; III: 219
Andersson, Ludvig Pehr, arkitekt III: 58
Andersson, Oskar Leonard, djurmålare II: 69
Anhalt, Antionette af Sachsen-Altenburg, hertiginna af III: 115, 116, 119
Anhalt, Aribert, prins af III: 115
Anhalt, Fredrik, hertig af III: 115, 116, 119
Ankarcrona, Henrik, öfverste vid Svea Lifgarde, ståthållare å Gripsholm, målare II: 18, 20, 22, 48; III: 52, 94, 114, 134, 205, 206
Ankarcrona, Julia, f. Ankarcrona, g. m. Henrik A. III: 206
Ankarcrona, Martina, g. m. generalmajor R. Björnstjerna III: 171; IV: 136
Ankarcrona, Sophie, f. Lamberg, g. m. Theodor A. d. y. III: 219
Ankarcrona, Theodor, kammarherre, godsägare II: 127
Ankarcrona, Theodor, underlöjtnant, godsägare II: 127; III: 219; IV: 33, 34
Ankarcrona, Johan, kommendör vid Flottan IV: 10
Anker, Carsten, norsk öfverste och kammarherre I: 98, 120, 127, 128, 133, 134, 142, 148; IV: 90
Anker, Karen, norsk hoffröken I: 127, 136
Annerstedt, Louise, f. Lagerstråle III: 124
Annerstedt, Thure, biskop i Strängnäs I: 191; III: 190
Anstrin, Wilhelm, kamrer i Hypoteksbanken III: 27
Aportolapoulos, grekisk utställningskommissarie III: 40
d'Apples, Charles, schweizisk kapten II: 147
Arbin, Axel von, generalmajor, generalfälttygmästare I: 5, 10, 13, 15
Arbin, Axel von, major, kabinettskammarherre II: 56
Arbin, Desirée von I: 13
Arbin, Eva von I: 13
Arbin, Gustaf von, öfverste vid Vendes artilleri IV: 47
Arbin, Henriette von III: 94
Arbin, Sophie von I: 13
Arbo, Peter Nicolai, norsk historiemålare IV: 145
Arborelius, Olof, landskapsmålare III: 164; IV: 16
Arfwedson, Carl, grosshandlare II: 19, 20, 122
Arfwedson, Emma, g. m. grefve K. Posse II: 1
Arfwedson, Louise, g. m. just. statsministern E. Carleson II: 1
Arfwedson, Hélène, f. Holm, g. m. Carl A. II: 20, 122
Arfwidsson, Nils, protokollssekreterare, skriftställare II: 73, 135
Arlberg, Fritz, operasångare IV: 14
Armfelt, Magnus, frih., krigshofrättsråd I: 186; II: 145, 146; III: 49, 101
Arnal, Étienne, fransk skådespelare I: 89
Arnim, von, baron, preussisk diplomat I: 91; IV: 40
Arnoldson, Oscar, operasångare I: 158; II: 120, 142; IV: 14, 96, 120, 121
Arntzen, Karelius August, norsk amtman I: 115, 117; IV: 84
Arntzen, fru I: 118
Arpi, Oscar, fil. doktor, sånganförare III: 101; IV: 37
Arpi, Ragnar, sekreterare i arméförvaltningen I: 135
Arsenius, John, öfverstelöjtnant vid Lifregementets husarer, målare I: 53; II: 104; III: 226; IV: 103, 128
Arveschough, Nils Weyer, norsk amtman I: 114
Ask, Carl Jakob, professor, läkare III: 128
Asker, Gustaf Ferdinand, landshöfding i Gäfleborgs länn II: 27
Aspelin, Christian, bruksägare IV: 145, 147
Augier, Emile, fransk dramatiker III: 33
August, hertig af Dalarne I: 94, 154, 155, 185, 191; II: 17, 20, 41, 50, 53, 61, 65, 67, 70, 91—93, 98, 1066, 107, 114, 125, 132; III: 22, 15, 35, 46, 98—101, 1155, 134, 168, 171, 174, 1777, 187, 188, 191, 193, 2100, 221, 230; IV: 4, 5, 8, 233, 25, 32, 42, 46, 51, 54, 733, 90, 93, 95, 102, 122, 1555, 179—181, 183, 194
Augusta af Sachsen-Weimarr, kejsarinna af Tyskland IVV: 167
Augustenburg, Fredrik, hertig af II: 52, 53, 84
Aumale, Henri d'Orléans, herrtig af III: 220
d'Aurelle de Paladines, Louis, fransk general IV: 188, 189
Axelson, Julie von, g. m. ryttmästaren R. Montgomerry III: 94
Axelson, Ofalia von, g. m. m. krigsrådet E. Dahlquist IIII: 94

Baade, Knud, norsk marinmålare IV: 120
Backer, Agathe, norsk pianisst, g. m. sångläraren O. Grönndahl IV: 90
Bagge, Jonas Samuel, professor, fysiker II: 32
Bagge, Justina, g. m. majcor G. Warberg IV: 55
Bagge, fru IV: 55
Bagnosco, markis, italienssk öfverste IV: 203
Bahr, Johan Fredrik, akademiadjunkt, kemist I: 64
Baker, Augusta, lady, f. Ruutth I: 61
Baker, Erik, engelsk kapteen III: 47—49
Baker, Georgina, fru, g. m. Erik B. III: 158, 159
Balchen, borgare i Kongsvinger I: 98
Balzac, Honoré de, fransk romanförfattare III: 108
Banér, Johan, frih., godsägare I: 26
Banér, Johan Carl Svante, frih., underlöjtnant vid 2:a Lifgrenadierreg:t III: 11

Barck, Ebba, grefv., f. Aminoff, g. m. Joakim B. III: 41, 72
Barck, Joakim, grefve, öfverstelöjtnant vid Kronprinsens husarer III: 72
Barck, Napoline, grefv., f. de Marc, g. m. Nils B. I: 150—152
Barck, Nils, grefve, underlöjtnant vid Skånska dragonerna, affärsman I: 150—152, 212
Barclay, A., amerikansk konsul i Göteborg I: 92
Barnekow, Adolf, frih., major I: 10
Barnekow, Augusta, g. m. vice häradshöfding E. Ringius IV: 55
Barnekow, Brita, g. m. kapten W. Sontag IV: 55
Barnekow, Carin, frih:a, f. Brummer, g. m. Kjell B. IV: 55
Barnekow, Edvard, frih., ryttmästare vid Skånska husarerna I: 10
Barnekow, Fredrik, frih., godsägare, politiker III: 94, 127
Barnekow, Kjell, grefve, kammarherre, godsägare I: 9, 10
Barnekow, Kjell, frih., major, godsägare IV: 55
Barnekow, Marie-Louise, frih:a, f. Lewenhaupt, g. m. Robert B. III: 109, 227; IV: 126
Barnekow, Robert, frih., kammarherre, godsägare III: 227; IV: 126
Barnekow, Ulla, grefv., f. Wachtmeister, g. m. Kjell B. I: 9, 10, 11
Basilier, Ida, operasångerska IV: 103
Bassano, Napoléon Maret, hertig de, fransk öfverste kammarherre I: 196, 207, 208
Bassano, Jacopo da Ponte, italiensk målare IV: 4
Bassöe, Carl Christian, norsk öfverstelöjtnant I: 100; II: 23
Bazaine, François Achille, fransk marskalk III: 223, 230
Beck-Friis, Corfitz, grefve, kammarherre, godsägare III: 128, 194, 215
Beck-Friis, Joakim, frih., öfverstelöjtnant, hofmarskalk, bruksägare III: 139, 194, 235
Beck-Friis, Lave, frih., envoyé i Köpenhamn I: 206; IV: 67, 145, 151, 170, 185
Behrens, Conrad, operasångare III: 148
Behrling, Carl Philip, klädesfabrikör IV: 132
Belfrage, Axel, kapten vid Svea artilleri II: 56
Bellman, Carl Michael, skald I: 52; II: 128; III: 234; IV: 167
Belmonte, J., växelmäklare IV: 102
Benedetti, Ferdinand, vicomte, fransk attaché IV: 102
Benedicks, Carl, österrikisk generalkonsul III: 209
Bennet, Emelie, oldfru på Ulriksdal IV: 135, 152
Bennet, Carl Stefan, frih., kammarherre, målare I: 30; II: 70; III: 145; IV: 124
Bennet, Fredrik, frih., öfverste, postinspektor III: 124
Bennet, Gustaf, frih., kammarherre, legationssekreterare II: 20
Bennich, Axel, generaltulldirektör II: 95, 134; IV: 67, 110
Bennich, Emilie, f. Nordqvist, g. m. Axel B. IV: 110
Berg, Augusta, f. Hägerflycht, g. m. Martin B. IV: 149
Berg, Charles Nicolas, öfverste vid Göta artilleri II: 116
Berg, Feodor von, grefve, rysk fältmarskalk och generalguvernör i Finland I: 193
Berg, Fredrik Theodor, medicinalråd, öfverdirektör vid Statistiska centralbyrån I: 19, 202; III: 230
Berg, Karl Johan, statsråd IV: 121
Berg, Isak Albert, förste hofsångare II: 20; IV: 111
Berg, Martin Ludvig, öfverintendent, bruksägare II: 38; IV: 149
Berg, Mauritz, kapten vid Kronobergs reg:te I: 14, 15
Berg, Oscar, bildhuggare IV: 94
Berg, von, fröken I: 97
Berg von Linde, August, assessor, godsägare III: 71, 72
Bergen, Carl von, skriftställare III: 219
Bergenstråhle, Alexander, major I: 37
Bergenstråhle, Gustaf, löjtnant vid Andra Lifgardet II: 80
Bergenstråhle, Gustaf, hofrättsråd i Skånska hofrätten IV: 47
Bergenstråhle, Mauritz, löjtnant vid Andra Lifgardet I: 37—39, 66
Bergh, Edvard, professor, landskapsmålare II: 113; III: 40, 86, 87, 112, 135, 141, 163, 167, 181, 213, 233; IV: 52, 67, 101, 128, 129, 139—142, 144, 145
Bergh, Amanda Josefina Amalia, f. Helander, g. m. Edvard B. IV: 67
Berglind, Anders Georg, professor, sjukgymnast II: 29—32
Berglind, fru, g. m. prof. B. II: 30
Bergman, Carl Gustaf, folkskoleinspektör III: 135
Bergman, Ellen, konsertsångerska IV: 12, 96
Bergman, Johan Wilhelm, ministerresident i Madrid I: 49, 50; III: 135
Bergström, Axel, statsråd, III: 183—185, 221; IV: 37, 107, 135, 136, 189, 200, 204
Berling, Carl, dansk kammarherre I: 160, 161, 189
Beronius, Carl, geschworner vid Dannemora II: 34
Beronius, Otto, fil. doktor, kamrer, sångare I: 135, 199; II: 21, 139, 140; IV: 51, 53, 54
Berthelsen, fröken I: 99
Berzelius, Jakob, frih., professor, kemist I: 10
Beskow, Bernhard von, frih., öfverste kammarjunkare, skald II: 77, 104
Beskow, Gustaf Emanuel, hofpredikant III: 138
Beskow, Magdalena von, frih:a, f. Wåhlberg II: 104
Bielke, Axel, grefve, kammarherre, godsägare, konstsamlare II: 137, 139; III: 162, 172, 173; IV: 19, 20, 95, 99, 120
Bildt, Carl, frih., envoyé, skriftställare III: 227; IV: 109
Bildt, Gillis, frih., öfverståthållare, statsminister, riksmarskalk I: 92, 94, 95, 97—107, 117—119, 131, 138, 155, 157, 186, 202, 203, 206, 207, 210, 213, 216, 221; II: 39, 54, 78, 81, 82, 84, 90, 93—95, 99, 111, 117, 125, 132, 133, 151, 154, 158; III: 53, 67, 76—79, 82, 87, 95, 98—100, 135 146, 147, 156, 185, 216, 218, 227, 235; IV: 11, 30,

37, 42, 73, 77, 79, 96, 99, 109, 125, 132, 156, 180, 183, 200
Bildt, Knut, generallöjtnant III: 135
Bildt, Rosa, frih:a, f. Dufva, g. m. Gillis B. I: 221; III: 67, 135; IV: 25, 96, 109, 125
Bille-Brahe, Antoinette, grefv., f. Rantzau IV: 151
Bille-Kjörboe, Mathias, norsk amtman I: 104, 105, 106
Bille-Kjörboe, fru I: 105
Billing, Theodor, landskapsmålare III: 222; IV: 42, 44, 120
Billmark, Carl Johan, tecknare, litograf IV: 42
Billmark, Emelie, f. Dedering, g. m. C. J. B. IV: 99
Birgitta, helgon III: 57, 61
Bismarck, Otto von, furst, tysk rikskansler III: 20, 36, 197, 199, 215, 224; IV: 9, 10, 34, 35, 39, 40, 62, 171
Bissen, Herman, dansk bildhuggare IV: 147
Bjursten, Herman, lektor, skriftställare I: 221
Björkenstam, Knut, häradshöfding I: 38
Björkman, Alf, major, föreståndare för Stockholms slöjdskola IV: 78, 98, 105, 117, 121, 202
Björkman, Johan Fredrik, bruksägare III: 218
Björnson, Björnstjerne, norsk skald IV: 97
Björnstjerna, Augusta, f. Skogman, g. m. Johan Magnus B. III: 203
Björnstjerna, Carl, grefve, generallöjtnant, öfverhofstallmästare I: 37; II: 95, 98; III: 49, 101
Björnstjerna, Charlotte, f. Cederström, g. m. Roger B. II: 7, 80
Björnstjerna, Johan Magnus, general, statsråd I: 200; II: 151; III: 203
Björnstjerna, Martina, f. Ankarcrona, g. m. Roger B. IV: 158
Björnstjerna, Oscar, statsminister för utrikes ärendena I: 61, 135, 211, 213; II: 71, 81, 82; IV: 77, 100, 111, 116, 125, 154, 203
Björnstjerna, Roger, generalmajor II: 7, 80, 117, 119; III: 49, 100, 101, 166, 169; IV: 20, 67, 136, 137, 158
Björnström, Johan Victor, hofpredikant III: 191, 193, 213; IV: 34, 51, 117
Blackstadius, Johan Zacharias, historiemålare II: 126; III: 152, 154, 217
Blanc, Jules, fransk fabriksidkare I: 212
Blanche, August, auditör, författare III: 76, 79, 80, 82, 83
Blessington, Margaret, grefvinna af, engelsk författarinna I: 151
Blix, Carl August, professor, anatom IV: 185
Blixen-Finecke, Carl von, frih., dansk utrikesminister, godsägare II: 54
Blixen-Finecke, Charlotte von, g. m. frih. O. Ramel II: 1, 48
Blixen-Finecke, Sophie von, frih:a, f. Ankarcrona, g. m. Carl v. B.-F. II: 48
Bloch, Carl, dansk historiemålare III: 214; IV: 66, 146
Bloch, Hans Glad, norsk generallöjtnant, statsråd I: 98, 121, 161, 162; III: 125
Blomén, Sven August, underlöjtnant vid Upplands reg:te I: 37
Blomstedt, Anna, g. m. löjtnant R. Blomstedt III: 94, 156
Blomstedt, Magnus, kapten IV: 47, 70
Blomstedt, Marie Louise, g. m. grefve M. Falkenberg III: 94, 156
Blondin, Émile Gravelet, fransk lindansare I: 218
Bluhme, Christian Albrecht, dansk konseljpresident II: 101
Blumm, Georg, anställd vid beskickningens i Paris kansli I: 55
Blücher, Fredrik von, dansk generalmajor II: 55
Boberg, Gustaf, modehandlande i Paris IV: 42, 44
Bobrinsky, grefve, rysk general IV: 31, 32
Bock, Friedrich, canonicus i Aachen IV: 161, 169—172
Bodisco, Andrei, rysk generalmajor I: 91
Bodom, David Christian, norsk kommendörkapten I: 103
Bohnstedt, Knut, ryttmästare, godsägare IV: 50
Boije, Ludvig, frih., revisionssekreterare, politiker I: 644
Boklund, Johan, professor, inntendent, målare I: 158, 1866; II: 137, 139; III: 4—6, 100, 11, 33, 34, 45, 50, 52, 544, 85, 87, 162, 172, 173, 2199, 222; IV: 51, 128
Bolinder, Jean, fabriksidkarare II: 159; III: 146; IV: 711, 149
Bolinder, Selma, f. Hasselelquist, g. m. Jean B. IV: 1449
Bonaparte, Lucien, prins, kardinal III: 220
Bonaparte, Lucien, furste af Canino III: 154
Bonaparte, Pierre, prins IIIII: 162
Bonde, Augusta, g. m. grefvve G. d'Otrante, se äfveven d'Otrante II: 1
Bonde, Carl, grefve, underlöjtnant vid Fältmätningskåren I: 21, 22
Bonde, Carl Trolle-, grefvve, löjtnant, godsägare II: 522; III: 162; IV: 202
Bonde, Carl Jedvard, frihh., öfverste kammarherre, godsägare I: 41, 56, 186; IIIII: 185; IV: 14, 102
Bonde, Charlotte, grefv., f. Bonde, g. m. exc. Gustaf Tr.-B. I: 64
Bonde, Christer, grefve, kammarherre III: 162
Bonde, Clara, grefv., f. Råålamb, g. m. Gustaf Ulf FB. II: 132
Bonde, Eva, grefv., f. Leijonhufvud, g. m. Carl Tr.-B. IIII: 162
Bonde, Florence, frih:a, f. Robinson, g. m. Knut FB. IV: 102, 117
Bonde, Florence, g. m. kammarherre H. von Horn IIII: 219; IV: 74
Bonde, Fredrik, grefve, öfverstte kammarjunkare, godsägarre I: 21. 65
Bonde, Fredrik, grefve, godsägare II: 51, 52
Bonde, Gustaf Trolle-, grefvee, excellens, godsägare I: 653—65
Bonde, Gustaf Trolle-, grefvee, öfverste kammarjunkaree, godsägare I: 21, 65; II: 511, 123; III: 94, 100, 102, 1477, 175; IV: 8, 10, 16, 18
Bonde, Ida, grefv., f. Marryatt, g. m. Fredrik B. d. y. III: 110; IV: 18

Bonde, Julie, grefv., f. Banér, g. m. Gustaf Tr. B. d. y. I: 65; II: 51; IV: 8, 10, 18
Bonde, Knut, frih., öfverste kammarjunkare, godsägare, politiker I: 26, 54, 65, 132, 157; II: 94, 122, 129, 139, 159; III: 232; IV: 73, 74, 77, 78, 98, 117
Bonde, Louise, g. m. frih. J. Liljencrantz II: 51
Bonde, Märta, g. 1:o m. grefve N. Gyldenstolpe, 2:o m. grefve M. Prozor III: 94, 156; IV: 10, 18
Bonde, Ulla, grefv., f. Lewenhaupt, g. m. Fredrik B. d. ä. I: 9, 21, 22, 65; II: 14
Bonde, Wilhelmina, frih:a, f. Lewenhaupt, g. m. Carl Jedvard B. III: 108
Bonnevie, Jacob Krefting, rådman i Bergen I: 109
Borchgrevinck, Nils Dorph, norsk öfverstelöjtnant I: 101
Borelli, Roger de, vicomte, fransk legationssekreterare IV: 43
Borgia, Cesare, hertig af Valentinois IV: 97
Borgia, Lucrezia, g. m. hertig Alfonso af Ferrara IV: 97
Boström, Filip, landshöfding i Södermanlands län III: 190
Boucher, François, fransk genremålare III: 40; IV: 122, 130
Bouillé, François de, markis, fransk general III: 188
Bouillé, Louis de, markis, fransk general III: 188
Bouillé, Louis de, grefve III: 187, 188
Bourbaki, Charles, fransk general III: 222; IV: 10, 11
Bourdonnière, de la, fröken I: 37
Bourelly, Jules, fransk kapten och militärattaché IV: 132, 137
Bouville, de, fransk attaché I: 194
Bovet, Louis, schweizisk läkare I: 54; III: 98—102
Boy, Frithiof, öfverste vid Kronprinsens husarer, hofstallmästare I: 154, 160, 161, 186; III: 154, 155, 191; IV: 8, 33, 34, 46, 47
Boy, Johan Fredrik, generallöjtnant I: 69, 70
Boyen, von, preussisk general IV: 189
Brahe, Amelie, grefvinna, f. Piper, g. m. Nils Fredrik B. II: 36, 37; III. 12, 13, 169
Brahe, Aurore, grefv., f. Koskull, g. m. Magnus Fredrik B. I: 40, 60
Brahe, Ebba, g. m. grefve C. v. Rosen II: 37
Brahe, Magnus, grefve, riksmarskalk I: 34, 59, 67, 150
Brahe, Magnus, grefve, riksdrots III: 57
Brahe, Nils, grefve, öfverste kammarjunkare IV: 137, 194
Brandelius, Gustaf, kapten, djurmålare II: 103
Braun, Gustaf von, kapten, godsägare III: 27
Braun, Hedvig von, f. von Braun, g. m. Gustaf v. B. III: 27
Braun, Lie von, f. Nieroth, g. m. Ludwig v. B. III: 144
Braun, Ludwig von, tysk godsägare III: 144
Braunerhielm, Anna, hoffröken, g. m. hofstallmästaren G. Sverdrup, se äfven Sverdrup III: 105, 151, 177, 182, 183, 186, 194, 213, 221
Braunerhielm, Emma, hoffröken, g. m. förste hofmarskalken E. af Edholm, se äfven Edholm III: 3, 12, 14, 105, 177, 180, 182, 183, 186, 225—227; IV: 3, 14, 17, 30, 135
Braunerhielm, Ferdinand, frih., öfverhofstallmästare I: 144, 145, 185, 186, 221; III: 167
Braunerhielm, Fredrika Aurora, f. Koskull, g. m. Carl Gustaf B. II: 56, 139; III: 105
Braunschweig, Wilhelm, hertig af III: 197
Breda, Carl Fredrik von, porträttmålare II: 122
Bredberg, Henrik Wilhelm, statsråd II: 84
Bremer, Fredrika, författarinna I: 12; II: 73
Bressant, Jean Baptiste, fransk skådespelare III: 33, 42
Breton, Jules, fransk målare IV: 60
Brienen, van, baronessa IV: 63
Brincourt, Henri, fransk general I: 165—167, 212; II: 142; III: 31; IV: 15, 16, 38
Brincourt, fru, g. m. Henri B. III: 31
Broch, Ole, norskt statsråd III: 97, 114; IV: 84
Broch, Theodor Christian, norsk generalmajor I: 119—121
Brockhausen, von, baron preussisk envoyé I: 45
Brocklebank, Anna, fru IV: 110
Brummer, Augusta, f. af Melin, g. m. Fredrik B. IV: 110
Brummer, Fredrik, kapten, godsägare IV: 110
Brundin, J. A., skådespelare III: 143
Brunius, Carl Georg, professor, arkitekt, konsthistoriker II: 127; III: 60, 126, 145
Brunow, Charlotte, f. Barnekow I: 15
Brusewitz, Erik Wilhelm, grosshandlare III: 139, 140
Brusewitz, Fredrik, brukspatron IV: 31
Brühl, von, grefvinna, preussisk hofdam I: 217
Bråkenhielm, Gustaf, generallöjtnant III: 96, 109, 155, 165, 166, 194, 195; IV: 33, 37, 47, 48, 52, 95, 104, 107, 129, 153, 155, 159, 163, 167, 175, 178, 180—182, 185, 186, 193, 194, 200
Bråkenhielm, Hedvig, f. Lewenhaupt, g. m. Gustaf B., se äfven Lewenhaupt III: 96, 109, 115, 177, 195, 215, 227; IV: 51, 52, 104, 110, 152, 178, 180
Bråkenhielm, Louise, g. m. kab. kammarherre B. Hay III: 155
Budde, Christofer Peter, norsk läkare IV: 88, 93
Budde, fru, g. m. Chr. P. B. IV: 88
Bukowski, Henri, konsthandlare IV: 102
Bull, Anders Henrik, kapten vid norska Flottan I: 103, 104
Bull, Nils, norsk prost I: 116
Bull, Ole, norsk violonist I: 107
Buol-Schauenstein, von, grefve, österrikisk legationssekreterare III: 178
Burenstam, Axel, kapten, bruksägare I: 58
Burenstam, Carl, minister i Haag IV: 63, 65
Burgkmair, Hans, tysk målare och träsnidare III: 26
Burlingame, Anson, kinesisk ambassadör III: 136

Burlingame, fru, III: 136
Bylandt, Carl van, grefve, nederländsk envoyé II: 11; III: 210
Bylandt, van, grefvinna, g. m. Carl v. B. II: 1, 2
Bülow, Adolph von, kammarherre, godsägare III: 195
Byström, Niklas, professor, bildhuggare II: 33; III: 7, 24, 230; IV: 101, 122
Bååt, Kristina, f. Trolle, g. m. Åke B. III: 57
Bååt, Åke, furstl. råd III: 57
Bäckström, Edvard, redaktör, författare III: 146
Bäckström, Johan, tobaksfabrikör, godsägare II: 67; IV: 103, 152, 166
Bäckström, Lilly, f. von Ehrenclou, g. m. Johan B. II: 67; III: 18, 90; IV: 103, 110, 152, 166
Böckmann, Abraham, engelsk vice konsul i Egersund I: 107
Bödtker, Christian Bernstorff, norsk prost I: 122
Börjeson, Agnes, genremålarinna IV: 120, 141
Börjeson, John, professor, bildhuggare IV: 94, 95

Cabanel, Alexandre, fransk historiemålare III: 36
Cadier, Régis, hotellägare IV: 116, 117
Cambacérès, Marie Jean de, hertig, fransk öfverceremonimästare I: 196, 207, 208; III: 43
Canclaux, Jules de, grefve, fransk envoyé IV: 99
Canrobert, François Certain, fransk marskalk I: 196
Capnist, Michael, rysk legationssekreterare IV: 12
Cappelen, Herman, norsk målare IV: 86
Caracci, Annibale, italiensk målare III: 154
Carbonnier, Paul, schweizisk godsägare I: 46
Carcenac, Henri, fransk industriidkare III: 135
Carl IX, konung af Sverige III: 190
Carl XII, konung af Sverige III: 10, 15, 19, 20, 53, 74, 75, 81
Carl XIII, konung af Sverige III: 6, 10
Carl XIV Johan, konung af Sverige I: 34, 39, 41—43, 56, 64, 67, 68, 91, 132, 133; II: 118, 129, 130; III: 7, 10, 59; IV: 39, 128, 167, 190
Carl XV, konung af Sverige I: 92—221; II: 1—3, 7, 8, 15—24, 39—41, 48—158; III: 1, 3, 4, 6, 10—12, 15, 17, 18, 46, 50—53, 76—82, 85—102, 105, 108—119, 128, 131, 138, 139, 141, 143—148, 150, 151, 154—158, 161—196, 212—217, 221, 222, 225—235; IV: 1—54, 61—63, 68, 70—110, 113, 115—139, 145—148, 151—163, 166—191, 194—196, 199, 202
Carl den store, romersk kejsare IV: 161
Carl V, romersk kejsare IV: 164
Carl X, konung af Frankrike I: 60, 75
Carl, hertig af Västergötland III: 14, 138; IV: 44, 152, 192, 193
Carl, prins af Preussen I: 80
Carl, prins af Bayern IV: 163
Carleman, Carl Gustaf, målare, litograf IV: 106
Carlén, Fredrika, f. Hamilton IV: 97
Carleson, Edvard, justitiestatsminister IV: 77
Carlson, Fredrik Ferdinand, statsråd, historieskrifvare II: 118; III: 80, 85, 86, 150, 155, 179, 187, 188; IV: 28, 36, 43
Carlsund, Otto Edvard, ingeniör, mekanikus II: 42
Cassel, Victor, bruksägare III: 108
Castelnau, Henri Pierre, fransk general I: 206, 209, 210, 214, 215; III: 212, 222
Catalan, fransk stråtröfvare I: 210
Catharina Månsdotter, drottning af Sverige III: 104, 205; IV: 71, 107
Catharina af Würtemberg, drottning af Westphalen IV: 160
Catus, de, fransk officer I: 76
Catus, de, fru I: 76
Cavalli, Oscar Alexander, fanjunkare vid Södermanlands reg:te I: 14
Cecilia, prinsessa af Sverige, g. m. markgrefve Christoffer af Baden III: 61
Cederlund, Anna, g. m. bankiren L. Weylandt IV: 152
Cederlund, Gurli, g. m. öfverste C. Lovén IV: 152
Cederlund, Edvard, grosshandlare IV: 53, 103, 104, 1542, 154
Cederlund, Mathilda, f. Nordblad, g. m. Edvard C. IW: 53, 103, 110, 152, 154
Cederström, A elie, frih:a, f. Ehrensvärd, g. m. Bror C. III: 71, 102
Cederström, Bror, frih., generaallöjtnant I: 221; III: 711; IV: 110, 117, 155, 177, 1778, 181, 185, 189
Cederström, Clas, frih., godsägare IV: 55
Cederström, Rudolf, frih., förste sekreterare i Utrikesdep:t III: 50
Cederström, Rudolf, frih., kammarherre, protokollssekrreterare III: 66
Celsing, Lars, bruksägare III: 138; III: 212; IV: 93, 94
Cenival-Brisson, markis de,, I: 150
Cenival-Brisson, Napoline de, markisinna, f. de Marc I: 152
Cetti, Frans, ital ensk generalkonsul II: 38
Ceva, von, tysk general IIV: 166
Chambord, Henri de Bourbeon, grefve af, fransk tronpreteendent III: 208; IV: 3
Chambrier, James de, schweizisk skriftställare III: 1415
Champs, E. de, kinesisk tullkommissarie III: 136
Changarnier, Nicolas Anne Théodule, fransk general och politiker I: 103
Chapman, Edvard af, öfverste I: 186; III: 66, 120, 1121, 139; IV: 196
Chapman, Fredrik Henrik af, vice amiral, skeppsbyggare III: 123; IV: 134
Charpentier, Reinhold, landshöfding i Västmanlands län III: 192; IV: 77
Chassiron, baron de, fransk maître des requêtes I: 2207
Chassiron, Caroline Murrat, baronessa de I: 207
Chéri, Rose, fransk aktris I: 89
Chih-Kang, kinesisk mandarin III: 136—139
Chimay, Joseph de Riquet de Caraman, furst de, belgisk guvernör IV: 194
Christerson, Jarl, vice amiral, statsråd IV: 177

Christian II, konung af Danmark IV: 146
Christian VIII, konung af Danmark II: 55
Christian IX, konung af Danmark II: 52, 54, 55, 62, 77, 78, 97, 116; III: 130, 196, 210; IV: 142, 147—149, 151
Christian X, konung af Danmark III: 225; IV: 145, 150, 179
Christie, Hartvig Caspar, norsk professor, pedagog IV: 86
Clary, François, grefve, fransk senator I: 211; III: 39, 40
Clary, Joseph, fransk major I: 211; III: 39, 40
Clary, Justinien, vicomte, fransk major, deputerad I: 211; III: 39, 40
Clary, Nicolas, baron, fransk kapten I: 211
Clausen, köpman i Kristiansund I: 115
Claviler, tysk öfverstelöjtnant IV: 167
Clays, Paul Jean, belgisk landskapsmålare III: 35
Cogniet, Léon, fransk målare I: 51—53, 57
Cole, Sir Henry, engelsk museidirektör IV: 59
Collett, Johan, norsk amtman I: 112, 114; IV: 84
Conneau, Henri, fransk lifmedikus I: 213
Conradi, Andreas Christian, norsk professor, läkare I: 139
Correggio, Antonio, italiensk målare III: 25, 54
Corti, Luigi, grefve, italiensk utrikesminister II: 94, 122; III: 15
Cotti, G., italiensk kapten II: 25, 34
Coyet, August, kapten, godsägare III: 72
Coyet, August, löjtnant, kammarjunkare III: 71
Coyet, Carl Gustaf, öfverstelöjtnant I: 64
Coyet, Ebba, g. m. grefve E. Piper, se äfven Piper II: 21
Coyet, Ulla, f. Silfverschiöld, g. m. major Adolf C. III: 71
Cranach, Lucas, tysk målare IV: 4, 161
Cristina af Neapel, drottning af Spanien, g. m. konung Ferdinand VII IV: 165
Cronhielm, Alfred, grefve, furir II: 135
Cronhielm, Axel, grefve, komméndör vid flottan III: 1, 9, 188, 189, 193; IV: 75, 78
Cronhielm, Kristina Charlotta, grefv., f. Karth II: 135
Cronhielm, Lars, grefve, major, godsägare I: 58
Cronhielm, Mathilda, hoffröken, g. m. frih. C. F. Hermelin I: 146
Cronstedt, Claës, grefve, öfverkammarherre I: 128; II: 56, 94, 95; III: 92, 101, 124; IV: 4
Cronstedt, Fredrik, grefve, landshöfding i Västmanlands län III: 56—58
Cronstedt, Jan Adam, grefve, löjtnant, tecknare I: 40, 59, 60
Crusenstolpe, Magnus, assessor, skriftställare II: 129, 130
Curtoys y Andnaga, José, spansk envoyé II: 20; III: 15, 174; IV: 143
Czapska, Alexandrine, g. m. legationssekreteraren A. Kolemine III: 176; IV: 105
Czapska, Marianne, grefv., f. Rzewuska III: 168, 176; IV: 105
Czapska, Marie, g. m. furst R. Wrede III: 176; IV: 12, 105.

Dagmar, prinsessa af Danmark, g. m. kejsar Alexander III af Ryssland II: 138
Dahl, Frans Gustaf, professor, arkitekt II: 102—105; III: 155
Dahl, Johan Christian, norsk landskapsmålare IV: 86
Dahlgren, Bengt Erland, grosshandlare, konstsamlare IV: 201
Dahlgren, Carl, vice häradshöfding, konstsamlare IV: 201
Dahll, Lars Christian, norsk öfverste I: 103 109
Dahll, fru, g. m. Lars Chr. D. I: 165; IV: 87
Dahlqvist, Georg, skådespelare I: 187
Dahlström, Jakob Axel, landshöfding i Jämtlands län I: 117
Dalström, Oskar af, major vid Bohusläns reg:te I: 168, 174, 175, 182, 183, 186, 189; II: 70, 71
Danielson, Johan Gustaf, kapten vid Kalmar reg:te I: 14
Danielssen, Daniel Cornelius, norsk läkare och vetenskapsman III: 36
Dannemand, Fredrik, grefve, dansk öfverstelöjtnant och kammarherre III: 11
Dannemand, Louise, grefv., f. Schulin, g. m. Fredrik D. III: 11
Danner, Louise Rasmussen, grefvinna, Fredrik VII:s af Danmark gemål I: 160, 193; II: 41, 55
Danneskjold-Samsöe, Christian, grefve, hofchef hos kronprinsen af Danmark III: 94, 95; IV: 78, 79, 150, 151
Dardel, Alexandre de, kapten i engelsk tjänst I: 1, 21, 35, 44, 47, 48, 57, 59, 61; II: 12—15; III: 123
Dardel, Alexandre de, öfverintendent I: 47, 55; II: 61, 65, 92; III: 98—102, 204; IV: 5
Dardel, Amelie von, g. m. öfv.-löjtnant G. Boltenstern IV: 54—56, 198
Dardel, Augusta de, g. m. frih. H. Ramel I: 49, 87, 88
Dardel, Augusta von, g. m. reg. rådet C. Hederstierna IV: 54—56, 196
Dardel, Augusta von, f. Silfverschiöld, g. m. Fritz v. D. d. ä. I: 79—91; III: 81, 103, 105, 148; IV: 54—56, 75, 104, 196, 198
Dardel, Carl von, kapten, generalkonsul III: 69, 92, 167; IV: 160
Dardel, Fritz von, godsägare III: 100, 204—210, 217
Dardel, Georges von, major, kammarherre III: 115, 117, 188
Dardel, Hélène de, g. m. bankiren J. Berthoud IV: 122, 124, 128
Dardel, Otto de, skriftställare II: 92
Dardel, Sophie de, f. Lewenhaupt, g. m. Alexandre de D. d. ä. I: 1, 21, 40, 44, 47, 48, 59; II: 13—15
Daschkow, Jakob, rysk envoyé II: 7, 11, 71, 79, 80; III: 13, 151, 169, 174, 176, 235; IV: 12, 120, 128
Daschkow, fru, g. m. Jakob D. III: 169; IV: 128
Daubigny, Charles François, fransk landskapsmålare IV: 141

Davidson, Wilhelm, restauratör IV: 167
De Besche, Johan Gerhard, norsk förste lifmedikus I: 103
Debus, fröken, fransk lärarinna III: 94
Dedekam, borgare i Arendal I: 104
De Geer, Andrienne, frih:a, f. Massot, g. m. Jean Jacques De G. I: 74
De Geer, Carl, grefve, excellens, bruksägare III: 7.
De Geer, Caroline, frih:a, f. Wachtmeister, g. m. exc. Louis De G. II: 103; III: 4, 188; IV: 122, 123
De Geer, Emanuel, frih., kabinettskammarherre, bruksägare II: 9—11, 32—34
De Geer, Louis, frih., justitiestatsminister I: 131, 155, 184, 185; II: 2, 3, 50, 59, 73, 84, 141, 142, 151, 152, 154; III: 4, 96, 155, 187, 188; IV: 25, 70, 122, 136, 137
De Geer, Louis, frih., löjtnant, godsegare I: 74.
De Geer, Ulla, grefv., f. Sprengtporten, g. m. exc. Carl De G. I: 40; II: 21; III: 134, 138
De la Croix, F., källarmästare II: 83; IV: 37
De la Gardie, Anna, g. m. domprosten H. Björnström IV: 70
De la Gardie, Axel Gabriel, grefve, landshöfding i Kristianstads län I: 15
De la Gardie, Axel Jakob, grefve, öfverste kammarjunkare III: 71
De la Gardie, Axel Otto, grefve, ryttmästare vid Skånska dragonerna II: 92
De la Gardie, Hedda, g. m. kapten A. Berg von Linde II: 92
De la Gardie, Magnus Gabriel, grefve, riksdrots II: 22.
De la Gardie, Malvina, grefv., f. von Platen, g. m. Axel Jakob De la G. II: 56
De la Gardie, Maria Gustafva, grefv., f. Adlerbjelke, g. m. Axel Gabriel De la G. I: 16
De la Gardie, Mathilde, grefv., f. von Kræmer, g. m. Robert De la G. IV: 70
De la Gardie, Mathilde, IV: 70, d. t. Robert De la G.
De la Gardie, Robert, grefve, landshöfding i Östergötlands län II: 155; III: 107; IV: 70
De la Gardie, Nora, grefv., f. Ramel, g. m. Pontus De la G. IV: 149
De la Gardie, Pontus, grefve, godsägare IV: 149
De la Laing, Robert, dansk kammarjunkare och officer I: 160
Deland, Fredrik, skådespelare III: 139
Delaroche, Paul, fransk historiemålare III: 40
Demirgian, Ohan, stallmästare III: 109—111, 131, 150, 215, 227, 230, 232, 235; IV: 3, 4, 30, 33, 34, 37, 42, 47, 48, 51, 73, 104, 107, 126, 127, 131, 155
Denecken, von, frih:a, preussisk hofdam I: 217
Desart, Elizabeth, grefvinna af, engelsk hofdam I: 217
Desideria, drottning af Sverige I: 34, 35, 45
Dickmann, tysk major IV: 167
Dickson, Charles, med. doktor, politiker III: 63, 116
Dickson, James, grosshandlare II: 44, 88
Dickson, Emmy, g. m. ryttm. F. Hallencreutz III: 116
Dickson, Oskar, frih., grosshandlare, mecenat I: 168—170; II: 46, 49, 88, 116; III: 93, 215; IV: 196, 197, 201
Dickson, Marika, frih:a, f. von Rosen, g. m. Oskar D. IV: 196
Didron, Fredrik, kommendör IV: 201, 202
Dietrichson, Lorentz, professor, skriftställare III: 52, 111, 114, 135, 149, 150, 211, 225, 226, 228, 229, 233, 234; IV: 19, 20, 43, 104, 114, 131, 163, 199, 202
Dirckinck-Holmfeld, Ulysses, baron, dansk envoyé i Paris III: 41
Disen, Andreas Edvard, norsk landskapsmålare IV: 145
Djurklou, Gabriel, frih., kammarherre, skriftställare II: 94; III: 19, 177
Doche, Eugénie, f. Plumkett, fransk aktris I: 89; III: 33
Dooren, van, holländsk hofdam III: 29
Doria, L., chevalier, sekreterare hos hertigen af Aosta II: 25, 43
Douglas, Carl, grefve, öfverste kammarjunkare, godsägare II: 95; III: 18—20, 225; IV: 194
Douglas, Louise, grefv., f. von Langenstein, g. m. Carl D. III: 20
Drangel, Fredrik August, kapten vid 1:a Lifgrenadierreg:t I: 37
Drechsel, Carl von, grefve, bayersk kammarherre IV: 163, 166
Dréolle, Jean André, fransk publicist III: 41
Dreyer, fru, IV: 93
Dreyfuss, schweizisk affärsman I: 2
Dubost, J. E., grosshandlare IV: 158
Dubost, Anna, f. Larsson, g. m. J. E. D. IV: 158
Duchâtel, grefve, I: 80
Duchâtel, grefvinna, I: 80
Ducq, Jan le, holländsk djurmålare II: 118
Due, Aléthe, f. Sibbern, g. m. Fredrik D. d. ä. I: 149; II: 146; III: 71; IV: 38, 40
Due, Fredrik, norsk statsminister I: 149, 150, 155, 161, 162; III: 146; IV: 38, 190
Due, Fredrik, envoyé i Berlin III: 44, 145, 146, 147, 209, 210, 213; IV: 39, 158, 172
Due, Katinka, norsk hoffröken, g. m. vice amiral K. Peyron I: 137; II: 146
Due, Wilhelm, norsk öfverste II: 18
Dufay de Lannaguet, baron, fransk officer I: 75
Dumaresq, Armand, fransk historiemålare III: 41
Dupont, Henri, konsul i Calais I: 221
Duveau, Louis, fransk målare I: 57
Düben, Carl Gustaf von, grefve, löjtnant vid Lifregementets husarer IV: 50
Düben, Gösta von, frih., löjtnant vid Norra Skånska infanterireg:t I: 14, 17, 18
Dyck, Anton van, nederländsk figurmålare III: 25, 131, 143; IV: 171
Dürer, Albrecht, tysk målare I: 81; III: 25, 26; IV: 100

Dyrssen, Peder, godsägare III: 27, 218; IV: 198
Dyrssen, Sophie, f. Fock, g. m. Peder D. IV: 198
Dörum, Palle Gottfried, norsk läroverksadjunkt I: 114

Edelcreutz, Jakob, frih., major II: 119
Edelsvärd, Adolf, major, arkitekt II: 147, 159; IV: 16, 124, 139
Eden, William, lord Auckland, engelsk diplomat I: 92
Edholm, Carl, underlöjtnant vid Lifgardet till häst IV: 139
Edholm, Edvard, öfverfältläkare, generaldirektör III: 51, 109, 193; IV: 37, 70, 103, 135, 155, 157, 163, 168, 169, 172, 174, 176, 178, 181, 185
Edholm, Emma af, f. Braunerhielm IV: 51, 52, 75, 79, 83, 87, 139. 152
Edholm, Erik af, förste arkiater I: 25, 67
Edholm, Erik af, förste hofmarskalk och teaterdirektör I: 25, 37, 38, 39, 67, 128; II: 6, 10, 21, 23, 39, 76, 84, 92, 95, 101, 103, 120, 137, 138; III: 2, 9, 12, 20, 49, 50, 87, 88, 108, 111, 113, 135, 138, 139, 143—145, 147, 148, 154, 157, 159, 171, 177, 178, 180, 182, 185, 192—195, 211, 212, 221, 225—227, 232; IV: 2, 4, 14, 16, 17, 23, 26, 30, 31, 49, 75, 83, 87, 89, 102, 106, 117, 137, 139
Edholm, Lotten, f. von Heijne IV: 52, 70, 152
Edholm, Mina, g. m. löjtnant F. G. Poppius I: 26
Edlund, Erik, professor, fysiker IV: 36, 103
Edman, Victor, öfverstelöjtnant III: 175
Edvard VII, konung af England II: 108—116; III: 89, 196; IV: 3, 59, 61, 99
Egeberg, fröken, I: 9
Egidius, Thorwald, generalkonsul i Amsterdam III: 30, 229
Ehnemark, Carl Magnus, konteramiral, statsråd I: 155
Ehrenborg, Carl Casper Casimir, ryttmästare, godsägare III: 66, 67
Ehrenborg, Richard, fil. doktor, godsägare IV: 108
Ehrenborg, Ulla, f. Barnekow III: 66, 67
Ehrenborgh, Casper, frih., president i Skånska hofrätten I: 13, 15
Ehrenborgh, Ebba, frih:a, f. Ruuth I: 13
Ehrenborgh, Gösta, frih., kammarherre I: 146; II: 92, 111, 128; III: 92; IV: 4, 170, 172
Ehrenheim, Augusta von, f. Leijonhufvud III: 169, 170
Ehrenheim, Pehr von, statsråd II: 151; III: 169, 170, 179, 187, 188
Ehrenpohl, Axel Wilhelm, öfverste i Artilleriet I: 13
Ehrenstrahl, David Klöcker, hofintendent, målare II: 22
Ehrensvärd, Albert, grefve, landshöfding i Göteborgs och Bohus län, utrikesminister I: 61, 69, 70, 153, 155; II: 103; III: 66, 112—114, 160; IV: 16, 41, 68, 196—198
Ehrensvärd, Anna, g. m. grefve L. Douglas III: 114, 196
Ehrensvärd, Hedvig, grefv., f. Vogt III: 113; IV: 198
Ehrensvärd, Ingeborg, g. m. frih. W. Wrangel III: 114
Eichhorn, Christopher, amanuens, skriftställare IV: 109, 110
Ekeblad, Clas, grefve, landshöfding i Skaraborgs län III: 131
Ekenstéen, Fritz, öfverstelöjtnant I: 115
Ekenstierna, Eugène, kapten, kammarherre, intendent å Gripsholm II: 128; III: 165, 193
Ekenstierna, Fanny, f. Björkman, g. m. Eugène E. III: 181
Eketrä, Gabriel, öfverste vid Västmanlands reg:te III: 175
Eketrä, Stanislas, f. Tersmeden, g. m. Gabriel E. III: 192
Ekgren, Carl Erik, kamrer, tidningsman IV: 23
Ekman, Carl, bruksägare, politiker I: 220; III: 145; IV: 147, 148
Ekman, Emil, kommendörkapten, affärsman III: 66, 67, 112; IV: 196
Ekman, Johan Jakob, grosshandlare, politiker II: 151
Ekman, Sophie, f. Kurck IV: 196, g. m. J. J. E.
Ekman, Robert, finsk målare I: 53
Ekman, Pehr Johan, arkitekt, snickerifabrikör IV: 101
Ekmarck, Fredrik August, förste intendent i Öfverintendentsämbetet II: 100; IV: 24, 124
Ekström, Amelie, g. m. landshöfding C. A. Fagerlund IV: 49
Ekström, Carl, landshöfding i Jönköpings län IV: 49, 77
Ekström, Charlotte af, g. m. öfverste S. Mörner I: 42
Ekström, Ellen, g. m. grefve C. Wirsén IV: 49
Ekström, Hildegard, f. Boheman, g. m. Carl E. IV: 49
Ekström, Hildegard, g. m. vice häradshöfding B. Ribbing I: 42; IV: 49
Ekström, Juliana Charlotta af, f. von Rosen, g. m. lifmedikus J. I. af E. I: 41
Ekström, Julie af I: 42
Ekström, Pehr, landskapsmålare IV: 19, 123
Ekvall, Emma, genremålarinna IV: 19
Ekvall, Knut, genremålare III: 205
Elisabeth, drottning af England III: 58
Elers, rysk officer III: 200—204
Elers, fru III: 200—204
Elliot, Adolf Robert, öfverstelöjtnant vid 2:a Lifgrenadierreg:t III: 60
Engelbrekt Engelbrektsson rikshöfvitsman III: 58
Engeström, Lars Stanislaus von, grefve, kammarherre, godsägare II: 118; III: 210; IV: 10, 11
Engeström, Olga von, grefv., f. Bobrinska, g. m. Lars S. v. E. III: 210; IV: 11, 32
Ennes, Herman, hofmarskalk hos Hertiginnan af Dalarne II: 61, 92
Ericson, Carl, frih., generallöjtnant II: 80, 101
Ericson, Nils, frih., öfverste, järnvägsbyggare III: 211
Ericsson, Johan Edvard, medaljör, bildhuggare III: 10, 96, 134, 141, 167
Erik XIV, konung af Sverige II: 38; III: 57, 61, 104, 205; IV: 71, 107, 141

d'Erizzo, Guido, grefve, godsägare IV: 25
Essen, Aurore von, frih:a, f. Brahe, g. m. Fredrik v. E. IV: 96
Essen, Carl von, frih., kammarherre, major III: 153
Essen, Fredrik von, frih., statsråd, riksmarskalk II: 21, 61; IV: 96, 137
Essen, Gustaf Adolf von, grefve, generalmajor, öfverhofstallmästare III: 153, 154, 217
Essen, Gustaf von, grefve, ryttmästare, kammarherre III: 152, 229
Essen, Hans Henrik von, grefve, envoyé i Wien IV: 73
Essen, Ida von, grefv., f. von Rehausen, g. m. Gustaf Adolf v. E. III: 153, 217
Essen, Jacquette von, grefv., f. Gyldenstolpe, g. m. Hans Hans v. E. IV: 118
Essen, Sigrid von, g. m. prosten F. Sandberg III: 152, 153
d'Essling, Anne, furstinna, fransk öfverhofmästarinna I: 208
d'Estampes, grefve III: 187
Esterhazy, Valentin, grefve, österrikisk envoyé I: 91; IV: 40
Eugen, hertig af Närke III: 14; IV: 44, 152, 193
Eugène, hertig af Leuchtenberg IV: 39
Eugenie, prinsessa af Sverige I: 146, 190, 191; III: 8, 9, 120, 121; IV: 17, 81, 111, 187
Eugénie, kejsarinna af Frankrike I: 205, 207, 210, 211; III: 34, 41, 42, 212, 216; IV: 165
Eulenburg, von, grefve, preussisk ryttmästare I: 191
Everdingen, Allart van, holländsk landskapsmålare III: 154

Fagerlin, Ferdinand, genremålare III: 34, 40, 128; IV: 2, 86, 141
Fahlcrantz, Christian Erik, biskop i Västerås I: 149; III: 56
Fahlcrantz, Wilhelmina, f. Valerius, g. m. Christian Erik F. III: 56
Fahnehielm, Gustaf, fil. doktor, kammarherre III: 31—33, 36, 219
Fahnehielm, Olivia, f. Nerman, g. m. Gustaf F. III: 31, 36
Falbe, Jana, norsk hoffröken I: 27
Falhem, Erik, bergsman och bergsrådman II: 29
Falhem, Gustaf, bruksägare II: 29
Falk, kryddkrämare II: 105
Falke, Jakob von, österrikisk museidirektör, skriftställare III: 179—181, 183, 189, 208, 222; IV: 58, 65, 107
Falkenberg, Fredrika, g. m. grefve A. De la Gardie II: 21, 92
Falkenberg, Henrik, frih., kabinettskammarherre, godsägare II: 3, 63, 71, 72, 142; III: 1, 12, 145, 185, 187, 227; IV: 5—8, 26, 41, 80, 94, 137, 155
Falkenberg, Melker, frih., kammarherre, intendent II: 71
Falkenberg, Melker, grefve, kammarherre, godsägare II: 18, 145
Falsen, Georg Benjamin, norsk öfverstelöjtnant I: 98, 103
Falsen, fru I: 118
Favre, Jules, fransk advokat och minister IV: 11
Faxe, Arvid, statsråd, landshöfding i Jönköpings län I: 14; III: 65, 66
Faxe, Ida, g. m. hofrättsrådet Hj. Uggla III: 66
Faxe, Sofia Lovisa, III: 66
Faye, Jacob Andreas, preussisk generalkonsul i Kristiania I: 101
Faye, fru I: 99
Faye, fröken I: 99
Ferdinand II, konung af Neapel I: 51, 188
Ferraris, Amalia, italiensk dansös I: 210
Fersen, Sophie von, grefv., f. Bonde, g. m. Hans v. F. IV: 40
Ferstel, Heinrich von, österrikisk arkitekt III: 209
Feuillet, Octave, fransk författare III: 42
Fischerström, Waloddi, hofstallmästare, ståthållare på Strömsholm II: 61, 63, 79, 108; III: 20, 109, 192, 193; IV: 46, 47, 49, 50
Fitinghoff, Otto, sjökapten I: 70
Fitz-James, Marguerite de Marmier, hertiginna I: 77
Fleetwood, Axel, frih., fänrik vid Svea Lifgarde I: 40
Fleetwood, Georg, frih., öfverste vid Bohusläns reg:te, kabinettskammarherre I: 40, 127, 128, 133; II: 4, 5, 71; III: 11—13, 17, 130, 144, 145
Fleetwood, Sophie, frih:a, f. Rudbeck, g. m. Georg F. II: 4, 5
Fleischer, Hans Kirkgaard, norsk generallöjtnant och hofchef I: 98—100, 102, 161; II: 73; III: 19; IV: 36, 91
Flensburg, Wilhelm, biskop i Lund IV: 200
Fleury, Félix, grefve, fransk general och öfverhofstallmästare I: 208, 213
Fleury, grefvinna I: 211
Flourens, Gustave, fransk skriftställare och politiker IV: 23
Fock, Alexander, frih., major III: 100
Fock, Alfred, frih., professor, kansliråd II: 158; III: 46, 47, 216, 232, 233; IV: 101, 105, 132
Fock, Beata, g. m. frih. C. G. Leijonhielm I: 79
Fock, Hans, ryttmästare, godsägare I: 90
Fock, Sara, f. Silfverschiöld, g. m. Hans F. I: 90
Fock, Victor, frih., direktör III: 100
Fogelberg, Bengt Erland, bildhuggare II: 33; III: 6, 10, 22, 23
Forestrie, Paul de la, fransk godsägare III: 118, 129, 130
Forey, Émile, fransk marskalk I: 213; III: 36
Fortuny, Mariano, spansk målare IV: 60
Fournier, Blanche, f. Henelle, g. m. Henri F. II: 36, 73, 121; III: 117
Fournier, Henri, fransk envoyé II: 36, 39, 50, 54, 60, 70, 73, 81, 87, 90, 99, 121; III: 117, 169, 174, 214, 216, 217; IV: 74
Francke, Otto, grosshandlare IV: 196
Francken, Georg Wolfgang von, öfverstelöjtnant, II: 23, 90
Franconnière, de, fransk öfverste I: 196
Frans I, konung af Frankrike I: 75
Fredenberg, Alfred, major I: 37

Fredrik Adolf, hertig af Östergötland III: 103
Fredrik III, kejsare af Tyskland I: 216, 217; II: 80; IV: 59, 61
Fredrik II, konung af Preussen II: 136
Fredrik VI, konung af Danmark III: 11
Fredrik VII, konung af Danmark I: 160, 189, 190, 193; II: 39—41, 52, 53, 55, 58
Fredrik VIII, konung af Danmark III: 51, 72, 81, 82, 87, 89, 90, 93, 94, 96, 105, 136, 165—168, 196; IV: 21, 25, 30, 32, 78—81, 145, 150, 151, 155, 179, 182, 185, 189, 193—195
Fredrik, prins af Nederländerna III: 28, 29, 134, 233; IV: 4, 23, 25, 27, 32, 33, 53, 61—63, 65, 66, 173, 174
Fredrika, prinsessa af Hannover, g. m. baron A. von Pawel-Rammingen IV: 50
Fredrik August II, konung af Sachsen I: 82
Fredrik Wilhelm IV, konung af Preussen I: 48, 49
Fredrik Carl, prins af Preussen IV: 170
Fredrikson, Gustaf, teaterdirektör, skådespelare I: 158; IV: 17
Frijs-Frijsenborg, Christian Emil Krag Juel Vind, länsgrefve, dansk konseljpresident I: 211; III: 140, 141; IV: 147, 188, 195
Frölich, Elisabeth, grefv., f. Schartau, g. m. Oskar F. II: 110
Fröst, Richard, kyrkoherde IV: 59
Funck, Fredrik, frih., kabinettskammarherre, godsägare, politiker I: 25, 26, 37, 65, 130; II: 139; IV: 110, 125
Funck, Gustaf Johan, frih., godsägare I: 65
Funck, Hanna af, f. Bäckström, g. m. Oskar af F. III: 130
Funck, Oskar af, major III: 130
Fürstenstein, A. von, grefve, preussisk kammarherre I: 217
Fåhræus, Hugo, revisionssekreterare III: 189
Fåhræus, Ida Lovisa, f. Osterman III: 189
Fåhræus, Johan Fredrik, statsråd, generaltulldirektör II: 134
Fåhræus, Olof Immanuel, statsråd II: 95; IV: 190
Fåhræus, Oscar, öfverste vid Skaraborgs reg:te IV: 52

Gabrielli del Drago, Augusta, prinsessa, f. Bonaparte III: 38, 39
Gade, Herman Andreas, norsk kabinettskammarherre II: 99; IV: 88
Gade, fru, f. Rehbinder, II: 128
Gagner, Lars Peter, kontraktsprost I: 97
Gahn af Colquhoun, Carl Pontus, generalmajor I: 97
Galen, von, grefve, tysk officer IV: 163
Gambetta, Léon, fransk statsman III: 220, 222; IV: 8, 11
Gamborg, norsk overretssagförer I: 101
Garben, Maria, norsk hoffröken I: 99
Garibaldi, Giuseppe, italiensk frihetshjälte II: 32; III: 223
Garnier, Charles, fransk arkitekt IV: 120
Geete, Eleonora Carolina, f. Benzelstierna I: 16
Geete, Hilda, III: 94
Gegerfelt, Victor von, arkitekt IV: 68
Gegerfelt, Wilhelm von, landskapsmålare IV: 19
Geijer, Bror von, öfverste, ståthållare på Herrevadskloster I: 11
Geijer, Gottschalk von, ryttmästare, kabinettskammarherre II: 137
Gelhaar, Wilhelmina, operasångerska, g. m. frih. E. von Stedingk II: 110
Georg I, konung af Grekland III: 40, 41
Georgii, Marie Charlotte, g. m. major A. Akrell IV: 107, 108
Gérôme, Jean Léon, fransk historiemålare III: 36
Gertner, Wilhelm, dansk porträttmålare III: 179, 181, 213; IV: 28, 116
Geslin, Henri de, grefve, fransk general I: 165—167
Gevaerts de Simonshaven, P. O. H., holländsk hofmarskalk II: 147; III: 52
Gianotti, Felice, italiensk envoyé III: 147, 234
Gibson, Margret, f. Holliday, g. m. William G. II: 46
Gibson, Martina, f. Barclay, g. m. James G. IV: 196
Gibson, William, fabriksdisponent II: 46
Giotto di Bondone, italiensk målare III: 25
Girardet, Carle, schweizisk målare I: 52, 54
Giraud, Eugène, fransk målare I: 125
Giron, C. G. E., vice notarie vid Stockholms rådhusrätt III: 171
Giron, Emil, bokförläggare III: 171
Giron, J. E., handlande III: 171
Gisiko, fröken IV: 85
Gjerdrum, fru, f. Vogt I: 166
Glücksburg, Fredrik, hertig af, IV: 185
Glücksburg, Hans, prins af, se Hans
Gobineau, Joseph Arthur de, grefve, fransk envoyé, skriftställare IV: 152, 195
Goethe, Wolfgang von, tysk skald II: 129.
Goldschmidt, Meyer Aaron, dansk författare III: 214
Gortschakow, Alexander, furst, tysk rikskansler II: 60; III: 176
Gothberg, von, preussisk öfverste III: 52
Goya, Francisco, spansk historiemålare III: 135
Goyen, Jan van, holländsk landskapsmålare IV: 4
Grabow, Mathilda, operasångerska, g. m. grefve C. E. Taube IV: 14
Gran, Maximil, norsk öfverste I: 118; IV: 90
Gran, kapten I: 142
Granholm, Carl Fredrik, fabriksidkare IV: 202
Granlund, Victor, arkivarie i Riksarkivet IV: 105
Gravenhorst-Lövenstierne, Robert, kammarherre, godsägare II: 139; III: 4
Greuze, Jean Baptiste, fransk genremålare III: 4, 40, 154, 221
Grey, Jane, drottning af England IV: 3
Grey, Therese, f. von Stedingk, g. m. William G. II: 109, 116; III: 166, 167
Grey, William, engelsk legationssekreterare I: 92, 219
Grimsgaard, Christian Semb, norsk generalmajor I: 98, 103, 121; II: 23, 61

Gripenstedt, Eva, frih:a, f. Anckarsvärd, g. m. Johan August G. III: 181
Gripenstedt, Johan August, frih., statsråd I: 131, 166; II: 50, 84, 105; 106, 123, 132, 155, 156; III: 160, 177; IV: 79, 80, 113
Gripenstedt, Sophie, g. m. kammarherre P. O. Treschow III: 181
Grisi, Giulia, italiensk sångerska I: 89
Grüner, Hans Jakob, norsk öfverste II: 23
Gråberg till Hemsö, Jakob, öfverbibliotekarie i Florens I: 50
Gråberg, öfverste II: 23
Gråström, fru IV: 93
Grähs, Hildegard, f. Vogel IV: 110
Grönwald, konstapelkadett vid Vendes artilleri I: 14, 17
Grönwald, fröken I: 17
Gude, Hans, norsk landskapsmålare III: 38, 112, 114; IV: 86, 145, 148, 201
Gude, fru IV: 148
Gude, fröken IV: 148
Guercino da Cento, italiensk målare III: 25
Guilletmot, Otto, läkare III: 18
Gullbrandson, Emelie, äfventyrerska IV: 35
Gungl, Joseph, ungersk kompositör IV: 151
Gustaf I, konung af Sverige II: 35, 96; III: 60, 61; IV: 37
Gustaf II Adolf, konung af Sverige III: 7, 37, 173; IV: 76, 123, 124
Gustaf III, konung af Sverige II: 113, 136; III: 22, 57, 163, 168, 173, 188
Gustaf IV Adolf, konung af Sverige III: 7
Gustaf V, konung af Sverige I: 194; II: 70, 73, 79; III: 14, 81, 138; IV: 37, 44, 67, 78, 192, 193
Gustaf, hertig af Uppland I: 94, 185
Gustaf, prins af Vasa III: 208
Gyldenkrone, Oskar, baron, dansk löjtnant III: 93
Gyldenstolpe, Alice, grefv., f. Nieroth, g. m. Gustaf G. IV: 118
Gyldenstolpe, August, grefve, kapten vid Andra Lifgardet, kammarherre I: 39; III: 13
Gyldenstolpe, Louise, grefv., f. von Fersen, g. m. August G. III: 14; IV: 40
Gyldenstolpe, Emanuel, grefve, öfverstelöjtnant vid Lifregementets dragoner I: 58
Gyldenstolpe, Nils, grefve, generallöjtnant, statsråd, riksmarskalk I: 186; II: 37, 38, 71, 97, 98
Gyldenstolpe, Nils, grefve, kammarherre III: 110, 116, 131, 169, 170, 177, 228; IV: 52, 79, 83, 85, 87, 88, 91, 92, 108, 127, 134, 137, 158, 159, 162, 172
Gyldenstolpe, Ulrik, grefve, öfverceremonimästare II: 11
Gyllenhaal, Aurore, hoffröken, g. m. leg. sekreteraren F. von Haxthansen I: 136—138; II: 3, 20, 79; III: 109, 177; IV: 113
Gyllenhaal, Carl, frih., statsråd, generaltuildirektör I: 34, 128, 132, 133, 138
Gyllenhaal, Jacquette, I: 136—138
Gyllenhaal, Lotten, g. m. grefve A. Oxenstierna I: 136—138; IV: 25
Gyllenkrok, Axel, frih., löjtnant, godsägare I: 14
Gyllenram, Henrik Gustaf, genera major, landshöfding III: 120
Gyllenram, Henrik Fredrik, generalmajor II: 111; III: 2, 9, 20, 131, 194, 213; IV: 75, 84, 91, 92, 126, 129, 130, 150, 155—157, 160, 162, 166, 168, 170, 171, 178, 180—183, 192—194
Gyllenram, Louise, III: 120
Gyllenspetz, Johan Samuel, major vid Västgötadals reg:te I: 14
Gyllenstierna, Erik, frih., ryttmästare vid Skånska husarerna III: 210
Gyllenstierna, Kristina, g. m. riksföreståndaren Sten Sture d. y. IV: 26
Günther, Julius, professor, sånglärare II: 11
Gynther, Sven Wilhelm, landshöfding i Västernorrlands län I: 168, 171
Göthe, Erik Gustaf, bildhuggare III: 7

Haffner, Wolfgang Wenzel, norskt statsråd I: 206, 207, 216
Hagberg, Erik Hjalmar, öfverste vid Västgöta reg:te I: 37
Hagman, Sofie, hertig Fredrik Adolfs älskarinna III: 103
Hall, Carl Christian, dansk konseljpresident II: 62, 89, 113
Hallenborg, Gustafva, f. Gyllilenstierna, g. m. Magnus H. IV: 51
Hallenborg, Magnus, ryttmästare, godsägare, politiker III: 101, 143, 218, 219; IV: 117
Hallencreutz, Fredrik, ryttmästare vid Kronprinssens husarer III: 111, 116; IV: 20
Hallström, Ivar, tonsättare IV: 14
Hallwyl, Walter von, greefve, godsägare II: 147
Hallwyl, Wilhelmina von, grefv., f. Kempe II: 1477
Hamelin, Emmanuel, fransk sjöofficer I: 204—206, 2215, 221
Hamilton, Amelie, grefv., f. Lewenhaupt, g. m. Gustaf Ludvig H. IV: 76
Hamilton, Ann Mary, greefv., f. Russel-Crusie, g. m. AAxel Raoul H. I: 222; II: 1138, 139
Hamilton, Axel Raoul, greefve, godsägare I: 222; II: 1138, 139
Hamilton, Gustaf, greefve, professor, nationalekonnom III: 72
Hamilton, Henning, greefve, statsråd, envoyé i Köppenhamn I: 130, 131, 149, 1153; II: 54, 81, 89, 134, 1156; III: 160, 161, 177; IV:: 77, 113, 190
Hamilton, Hugo Archibald, grefve, kammarherre, godsägare II: 157
Hamilton, Hugo Didrik, greefve, öfverstelöjtnant, godsäggare II: 125
Hamilton, Hugo Jakob, greefve, öfverste, godsägare III: 129
Hamilton, Jakob, grefve, öfverståthållare I: 203
Hamilton, Lotten, grefv., f. Oxenstierna, g. m. Hugo Jakob H. III: 129
Hamilton, Louise, grefv., f. Piper, g. m. John Davidl H. III: 131
Hamilton, Malcolm Wailter, grefve, general I: 186
Hamilton, Malcolm Casimir, grefve, godsägare II: 1215
Hammer, Christian, juvelerare, konstsamlare III: 76, 78,

99; IV: 99—101, 106, 110, 114, 196
Hammerich, Asger, tonsättare III: 65
Hammerich, Peter Fredrik, professor, historiker III: 64, 65
Hammerich, Thyra, g. m. doktor A. Nyström III: 64, 65
Hane, Carl Gustaf, landssekreterare III: 67, 68
Hans, prins af Glücksburg II: 101, 108, 111, 116; IV: 185
Hansen, Carl Christian Constantin, dansk historiemålare IV: 146
Hansen, Carl Martin, norsk höiesteretsadvokat IV: 93
Hansen, Mathias, fotograf I: 103, 105
Hansen, Theofilus, friherre von, dansk arkitekt III: 208
Hansen, norsk handlare I: 107
Harald Hårfager, konung af Norge I: 113
Harder, von, fru I: 72
Hardinge, Charles, viscount, engelsk understatssekreterare III: 35
Harmens, Camille af, f. Eenens II: 79, 125
Harmens, Cecilia II: 79
Harmens, Henrik af, kammarherre, godsägare II: 129, 146; III: 1, 2
Harmens, Otto, öfverste III: 35, 97; IV: 50, 190
Harris, lord, engelsk kammarherre I: 217, 219
Hasselström, John Edvin, kapten vid Västgötadals reg:te IV: 70
d' Hauterive, Charles, vicomte, fransk attaché IV: 73, 96, 104, 112, 113, 115, 120
Haverman, Emil, byggmästare IV: 201, 202
Haverman, John, arkitekt IV: 24
Haverman, Ludvig, arkitekt IV: 202
Haxthausen, Carl von, frih., dansk öfverintendent IV: 151
Hazelius, Johan August, generalmajor I: 24, 25, 26, 33, 36, 200, 202; II: 71, 117; III: 177; IV: 29, 30
Hazelius, Lovisa, f. Svanberg I: 26
Hebbe, Signe, operasångerska II: 110, 120, 133; III: 18, 34, 220; IV: 81, 96, 97, 121, 125
Hebbe, Filip, kungl. sekreterare, godsägare III: 190
Hedberg, Frans, författare III: 226, 228, 233; IV: 16, 17
Hederstierna, Carl, generalmajor I: 20
Hedin, Svante, skådespelare I: 158, 186, 187; II: 20, 63; III: 88; IV: 16, 17
Hedin, Sven Adolf, skriftställare, politiker IV: 8, 118
Hedlund, Sven Adolf, redaktör, politiker II: 103
Hedman, Johan Emil, borgmästare i Arboga I: 94
Heem, David van, holländsk målare III: 135; IV: 86
Heegaard, Steffen Peder Anker, dansk fabriksägare IV: 147, 151
Heftye, Jörgen, norsk grosshandlare IV: 85
Heftye, Louise, f. Skjelderup, g. m. Jörgen H. I: 101; IV: 87
Heftye, Thomas, schweizisk konsul i Kristiania I: 99—101, 161; III: 33; IV: 85—88, 90
Heftye, fru, f. Meijer, g. m. Thomas H. I: 99, 165; IV: 87
Heftye, fröken IV: 87, 88
Hegermann-Lindencrone, Cai, dansk generallöjtnant I: 189; IV: 25, 31, 46, 47, 49
Hegermann-Lindencrone, Johan, dansk envoyé III: 38, 94
Heiberg, Christen, norsk professor, läkare I: 153
Heland, Frans von, öfverste vid Jämtlands fältjägare III: 166
Helena af Würtemberg, storfurstinna af Ryssland III: 32
Hellberg, Johan Carl, postdirektör i Hamburg, publicist I: 221
Hellqvist, Carl Gustaf, historiemålare IV: 123, 183
Hellström, Carl, kapten vid Svea artilleri, målare IV: 166
Helst, Bartholomeus van der, holländsk historiemålare III: 30
d'Hénin, Simon Gérard d'Hénin d'Alsace, furst III: 44
Henrik IV, konung af Frankrike IV: 73
Henrik Lejonet, hertig af Sachsen och Bayern III: 196
Henrik, prins af Nederländerna IV: 64
Henriquel-Dupont, Louis Pierre, fransk gravör I: 214
Henschen, Lars Wilhelm, rådman i Uppsala IV: 54
Hermanson, fru I: 69
Hermelin, Olof, frih., landskapsmålare IV: 125
Hermelin, Mathilda, frih:a, f. Cronhielm III: 121
Heroldt, Georg, tysk konstgjutare III: 216
Hertzberg, Axel Gustaf, genremålare III: 128
Hertford, Richard Seymour Conway, markis af, engelsk konstsamlare III: 40
Hesselberg, norsk godsägare I: 117
Hesselberg, fru, I: 117, 118
Heussein, tunesisk general II: 141—145
Heyerdahl, Henrik, norsk kapten IV: 37, 86, 89, 90
Heyerdahl, fru IV: 90
Hierta, Anna, hoffröken, g. m. reg. skrifvaren C. Edelstam IV: 20
Hierta, Fredrik, frih., godsägare, redaktör af Väktaren III: 106—108
Hierta, Lars, grosshandlare, publicist, politiker III: 5
Hildebrand, Bror Emil, riksantikvarie II: 38; III: 18
Hilleström, Pehr, genremålare I: 137
Hinnerson, Erik Wilhelm, bruksägare III: 58
Hjelm, Augusta, f. Flach, g. m. Carl Fredrik H. I: 13
Hjelm, Carl Fredrik, öfverste vid Ingeniörkåren I: 13
Hjelmstierna, August, kommendörkapten IV: 59
Hjertstedt, Ludvig Magnus, läkare III: 61
Hjort, Carl Georg Wilhelm, kapten vid Vendes artilleri I: 14
Hjorth, Hjalmar, läkare, sångare IV: 51
Hobbema, Meyndert, holländsk landskapsmålare III: 40
Hochschild, Carl, frih., utrikesminister III: 223; IV: 59, 78, 80, 81
Hochschild, Elisabeth, frih:a, f. Piper, g. m. Carl H. IV: 59

Hoffler, Christina, porträttmålarinna IV: 123
Hoffman, Johan Christian, hofintendent IV: 150, 151
Hohenlohe-Ingelfingen, Friedrich von, prins, preussisk ryttmästare I: 191
Hohenzollern, Amelie, prinsessa af, g. m. prins Edvard af Sachsen-Altenburg II: 65
Hohenzollern, Carl, furste af II: 65
Hohenzollern, Carl Anton, furste af II: 67
Holbein, Hans, tysk målare I: 81; III: 4, 25
Holck, Knud Kraft, norsk generalmajor I: 109
Holm, Johan, stadsmäklare II: 125
Holm, Pehr Daniel, professor, landskapsmålare III: 134, 141, 205; IV: 43
Holmgren, Herman Theodor, arkitekt IV: 19, 44
Holst, Christian, norsk öfverintendent och chef för Hofförvaltningen IV: 85, 86
Holstein-Holsteinborg, Ludvig, läns-grefve, dansk konseljpresident IV: 147, 151
Holstein-Holsteinborg, Mimi, landtgrefvinna, f. Zahrtmann IV: 151
Holtermann, Marcus, förste hofmarskalk III: 35
Holtermann, Sigrid, f. Fleming, g. m. Marcus H. III: 36, 37
Homann, fru IV: 88
Horn, Anna, hoffröken, g. m. kammarherre H. af Harmens II: 108, 146; III: 1, 2, 9, 13
Horn, Christer, grefve, kaptenlöjtnant III: 181
Horn, Eva I: 16
Horn, Henning, grefve, mexikansk guvernör I: 13, 15
Horn, Henning von, kammarherre III: 219
Horn, Johanna Maria, grefv., f. Benzelstierna I: 16
Horn, Leopold von, öfverste II: 49; IV: 91, 92, 93, 94
Horn, Rudolf, grefve, underlöjtnant vid Norra Skånska infanteriregt I: 14
Hortense, drottning af Holland I: 215
Howard, Harriet, Louis Bonapartes älskarinna I: 151, 152
Hugo, Victor, vicomte, fransk skald och politiker IV: 18
Hultman, Henrik Gustaf, biskop i Växjö IV: 49
Hummel, Hans Wilhelm, handelsbokhållare I: 64
Huss, Lotten, f. Bergenstråhle, g. m. Magnus H. I: 146; III: 10, 11
Huss, Magnus, professor, läkare, generaldirektör I: 139, 146, 147; III: 10, 11, 59
Hvasser, Gabriel, kontraktsprost II: 30
Hwasser, Daniel, sekreterare vid K. Teatrarne I: 128, 135, 137, 186, 187, 199; II: 20, 21, 41, 61, 100, 102, 107, 139; III: 19, 88, 93, 167, 221; IV: 17
Hwasser, Elise, f. Jacobsson, skådespelerska I: 186, 187, 199; II: 102; III: 93, 221; IV: 17
Hwasser, Israel, professor, läkare, skriftställare III: 80
Hyckert, C. J., trafikchef II: 28
Hårleman, Carl, frih., öfverintendent, arkitekt III: 60, 107
Hähnel, Carl, Edvard, snörmakare IV: 139
Höckert, Johan, professor, historiemålare I: 158; II: 113, 117, 120, 121, 128, 130, 136, 137, 139; III: 16, 146, 151; IV: 141, 142
Högqvist, Emelie, skådespelerska I: 65—67

Ibsen, Henrik, norsk skald III: 149
Ihlen, Niels, norsk konteramiral I: 166, 207; IV: 88, 89
Ihre, Albrekt, frih., statsminister för utrikes ärendena II: 155
Indebetou, Govert, bruksägare II: 86
Indebetou, Hilda, f. Strandberg II: 86
Ingelman, Carl Magnus, konteramiral IV: 177
Irgens, Laura, f. Buggesen Lunaae IV: 88
Irgens, fröken IV: 85
Irgens, Niels Christian, norsk generalmajor, statsråd I: 100; III: 114, 117
Isabella af Frankrike, drottning af Spanien IV: 73
Ismail Pascha kediv, af Egypten III: 109, 110, 150, 215
Issakoff, Nicolaus, rysk general IV: 111
d'Ivernois, Ferdinand, bankir i Le Havre I: 45, 46
Iversen, Carl Oluf, norsk kapptén, kammarherre I: 120

Jaabæk, Sören, norsk politiker IV: 91
Jacobsen, Sofus, norsk landskapsmålare III: 114; IV: 166
Jacobsson, Ernst, professor, arkitekt III: 32, 224; IV: 98, 154, 201
Jacobsson, Jeannette, f. Davidsson, sångerska III: 18
Jacobsson, Selma, f. Lamm III: 224; IV: 144
Jaegher, Charles de, belgisk chargé d'affaires I: 91; IV: 40
Jentzen, Carl, läkare, affärsman IV: 5
Jegerhjelm, Augusta, hoffröken, g. m. kab.kammarherre A. v. Arbin II: 79
Jerichau, Elisabeth, f. Baumann, dansk porträttmålarinna III: 112, 226
Jerichau, Jens Adolf, dansk bildhuggare III: 226; IV: 147
Jernberg, August, historiemålare III: 128; IV: 2, 141
Jerningham, George Stafford, engelsk envoyé III: 174; IV: 9, 118
Jérôme, konung af Westphalen III: 41; IV: 160
Jocelyn, engelsk legationssekreterare IV: 106
Jocelyn, fru IV: 106
Jolin, Johan, författare IV: 128
Johan III, konung af Sverige II: 38; IV: 138
Johan, grefve af Ost-Friesland III: 61
Jonson, Chr., byggmästare IV: 52
Jordaens, Jacob, flamländsk målare III: 154; IV: 66
Josefina, drottning af Sverige I: 40, 42, 43, 60, 116, 127, 139, 146, 185, 190; II: 61, 65, 90, 94, 95, 106, 107, 110, 111, 113, 132, 158; III: 6—8, 12, 92, 105, 109, 134, 138, 141, 173, 176, 187, 222; IV: 22, 32, 39, 54, 75, 78, 81, 113, 132, 163, 185, 187, 190, 191, 195

Joseph, engelsk konsthandlare IV: 107
Josephson, Ernst, målare IV: 123
Joubert de Passa, fransk målare III: 118, 129
Juarez, Benito, mexikansk president III: 52
Juhlin-Dannfelt, Carl, agronom, generalkonsul i London III: 27; IV: 116, 133, 135, 189, 200, 201
Järta, August, envoyé i Berlin I: 61; II: 127
Järta, Fredrik, hofrättsråd i Svea hofrätt IV: 196, 198

Kagg, Lars, grefve, riksmarsk II: 138
Kallenberg, Anders, landskapsmålare III: 141
Kalling, Amelie, grefv., f. Bonde, g. m. Fredrik K. I: 21, 65
Kalling, Fredrik, grefve, ryttmästare, godsägare I: 21, 65
Kalling, Hjalmar, grefve, kammarherre, godsägare IV: 8
Kalling, Louise, grefv., f. Uggla, g. m. Ludvig K. IV: 51
Kalling, Ragnar, grefve, sjökapten III: 140
Kappelow, von, tysk major IV: 166, 168
Kantzow, Albert, frih., major, ståthållare å Drottningholm I: 56; III: 49; IV: 26
Kantzow, Beata Sofia, f. Wåhlberg, g. m. leg.sekret. N. A. K. I: 79
Kantzow, Gurli, g. m. brukspatron V. Groen IV: 57
Karth, Brita Kristina, fru II: 135
Kaulbach, Wilhelm von, tysk historiemålare III: 36, 206
Keiller, James, direktör för Göteborgs mekaniska verkstad II: 45
Kennedy, John, kapten vid Vendes artilleri I: 4, 5
Keppel, engelsk öfverstelöjtnant II: 109, 110
Kératry, Émile de, grefve, fransk polisprefekt och politiker III: 222
Kern, Johan Conrad, schweizisk envoyé i Paris III: 39
Key, Axel, professor, patolog II: 120
Keyser, Clas Theodor Gustaf, kommendörkapten II: 78
Kheredin, tunesisk officer II: 143
Kierulf, Otto Richard, norsk statsminister II: 44; IV: 83, 84
Kindermans, Jean Baptiste, belgisk målare III: 35
Kinmanson, Carl Leonard, kammarrättsråd IV: 43, 95, 107, 120
Kinmanson, Helfrid, f. Torsslow, skådespelerska III: 146
Kiörboe, Carl Fredrik, ryttmästare, djurmålare II: 111—115
Kjellberg, Carl Oskar, grosshandlare IV: 196
Kjellberg, Frithiof, professor, bildhuggare III: 134
Kjellberg, Hildegard, g. m. grosshandlaren H. Sternhagen IV: 68
Kjellberg, Ingeborg, f. Arnoldson, g. m. Carl Oskar K. IV: 68
Kjellberg, Ingeborg, g. m. disponenten W. Gibson IV: 68
Kleen, Johan af, generallöjtnant II: 53
Kleen, Richard, minister, skriftställare III: 129
Kleen, Victor, kapten vid Andra Lifgardet IV: 164, 165
Klemming, Gustaf Edvard, kungl. bibliotekarie II: 16
Klercker, Fredrik af, generalmajor I: 130
Klercker, Johanna af, f. Malmström, g. m. Jonas af K. I: 13
Klercker, Jonas af, öfverstelöjtnant vid Vendes artilleri I: 13
Klinckowström, Rudolf, frih., öfverste, politiker I: 188; II: 156; III: 2, 3
Klingström, Frans Oskar, vice konsul i Lübeck IV: 156
Klint, Erik af, generallöjtnant II: 95, 151; III: 20, 60, 69; IV: 67, 155, 177, 178, 181, 185
Knagenhielm, Christen, norsk bruksägare I: 117
Knagenhielm, Hans Frederik, norsk kapten I: 117
Knaus, Ludwig, tysk genremålare III: 36
Kneppelhout, van, holländsk godsägare IV: 66
Knollys, Sir William, engelsk general II: 109
Knorring, August von, löjtnant vid Svea Lifgarde I: 40
Knorring, Henriette von, frih:a, f. De Geer, g. m. Otto M. v. K. III: 217
Knorring, Johan Vollrath von, frih., hofmarskalk III: 69; IV: 2
Knorring, Oskar von, öfverstelöjtnant, skriftställare III: 150, 179, 181
Knorring, Otto Mauritz von, generalmajor, kabinettskammarherre II: 21, 55, 118; III: 217, 218; IV: 20, 107
Knorring, Sigrid von, g. m. generalmajor O. Virgin III: 218
Knudsen, Jon, norsk skollärare I: 116
Konschin, Nicolai, utgifvare af en rysk polyteknisk tidskrift IV: 203
Konstantin, storfurste af Ryssland I: 193, 210
Koskull, Anna, g. m. major B. Ridderborg III: 89, 221; IV: 108
Krafft, Johan Julius, konsul i Moskva IV: 200
Krafft, Pehr, professor, porträttmålare I: 90; II: 44, 46
Kramer, Henri Jules, schweizisk konsul, språklärare III: 171
Krasinska, Graciosa, d. t. grefve Krasinski IV: 82, 125, 131
Kristina, drottning af Sverige III: 38
Kronberg, Julius, professor, målare III: 173; IV: 43, 44
Krutmejer, David, kansliråd, konstsamlare II: 132
Krüdener, Alexander von, baron, rysk envoyé I: 91
Krüdener, von, baronessa, g. m. Alexander v. K. IV: 40
Kull, Johan David, bankkamrer, musiker IV: 111
Kullberg, Johan August af, major i Svea artilleri I: 53
Kumlien, Axel, arkitekt IV: 117
Kurck, Arvid, frih., ryttmästare, godsägare IV: 135
Kuylenstjerna, Carl Erik, öfverstelöjtnant vid Västgötadals regemente, kammarherre II: 47, 48; III: 106; IV: 70
Kåberg, Carl August, tapetfabrikör IV: 144
Königsmarck, Aurora, prostinna i Quedlinburg I: 43

Labatt, Leonard, operasångare IV: 124
Laboulaye, Édouard, fransk författare III: 171

Læstadius, Lars Levi, prost I: 179, 180
Lagerberg, Gösta, grefve, öfverste vid Andra Lifgardet IV: 128
Lagerberg, Sven, grefve, general I: 92; II: 18, 21, 61—63, 117—119; III: 1, 53, 69, 87, 156, 185, 235; IV: 4, 20, 26
Lagerberg, Anna, d. t. Sven L. III: 94; IV: 126
Lagerbielke, Antoinette, g. m. generalmajor G. Bergenstråhle III: 187; IV: 20
Lagerbjelke, Ebba, grefv., f. Ribbing, g. m. Gustaf L. III: 67
Lagerbjelke, Gustaf, grefve, landshöfding i Södermanlands län, landtmarskalk I: 131; II: 58, 90; III: 99, 179; IV: 8, 71, 73, 77, 157
Lagerbring, Carl Gustaf, frih., öfverste I: 26, 37
Lagercrantz, Augusta, f. Zethelius, g. m. Carl Gustaf L. IV: 103
Lagercrantz, Carl Gustaf, statsråd I: 202; II: 61, 120
Lagercrantz, Elisabeth, g. m. kammarherre O. Blomstedt IV: 103
Lagercrantz, Elisabeth, f. Sparre, g. m. öfverste Carl L. IV: 107
Lagercrantz, Jakob, vice amiral I: 203; IV: 32
Lagercrantz, Sophie, g. m. generallöjtnant C. Warberg IV: 103
Lagerfelt, Carl, frih., generalmajor IV: 194
Lagerfelt, Gustaf, frih., kabinettskammarherre, godsägare I: 186
Lagergren, Johan, källarmästare IV: 117
Lagerheim, Alfred, minister för utrikes ärendena IV: 83, 91, 92
Lagerheim, Charlotte, hoffröken I: 146; II: 92, 107; III: 72
Lagerheim, Elias, frih., statsminister för utrikes ärendena I: 155
Lagerheim, Oskar, kapten, kammarherre II: 79
Lagerholm, Wilhelmina, genremålarinna IV: 125
Lagerstråle, Carl Erik, öfverstelöjtnant, chef för Hofförvaltningen I: 185; III: 11
Lagerstråle, Gerhard, statsråd II: 84; III: 124
Lagrèze, Emmanuel de, fransk prokurator, skriftställare II: 117
Lallerstedt, Gustaf, skriftställare, politiker I: 95, 202; II: 73
Lallerstedt, fru, g. m. Gustaf L. II: 73
Lambert, fransk krigskommissarie III: 38
Lami, Eugène, fransk målare I: 78; III: 44
Lamm, Fanny, f. Behrens, g. m. doktor Axel L. III: 224
Lamm, Fanny, f. Goldschmidt, g. m. Ludvig L. III: 224
Lamm, Ludvig, grosshandlare III: 224
Lancken, Ehrenfried von der, major, kammarherre I: 3
Lande, Roger de la, fransk attaché III: 169
Landseer, Sir Edwin, engelsk djurmålare III: 36
Lange, fröken, I: 105
Langlet, Emil, arkitekt I: 162; III: 52, 86
Lardy, Charles, schweizisk advokat I: 54
Larsson, Lars, juvelerare IV: 95
Larsson, Marcus, marinmålare I: 158; III: 162
La Roncière le Noury, Clément de, baron, fransk vice amiral I: 124
La Tour, Victor Sallier de, grefve, italiensk envoyé IV: 95, 99, 191, 203
La Tour, de, grefvinna IV: 96, 99, 191, 192
Laval, Palne de, landssekreterare i Kopparbergs län II: 29
La Valette, Félix de, markis, fransk utrikesminister I: 60, 193
Laveleye, Emile de, belgisk professor, skriftställare III: 35
Lavonius, Alexander, finsk guvernör IV: 38
Lavonius, Ebba, g. m. prins Albert af Solms III: 9
Lavonius, Maria, g. 1:o m. godsägaren E. Linder, 2:o m. konsul O. Ekman IV: 9
Lavonius, Sofia Rosina, f. von Haartman, g. m. Alexander L. IV: 38, 40
Leche, Carl Fredrik, konsul i Lübeck IV: 156, 157
Lecomte, Claude, fransk general IV: 18
Lefrén, Johan Peter, general I: 157
Leijonancker, Fredrik Wilhelm, landshöfding i Hallands län III: 150; IV: 77
Lehmann, Carl Peter, norsk porträttmålare I: 30
Leijonflycht, Carl, löjtnant vid Svea Lifgarde I: 27—29, 91
Leijonhielm, Augusta, g. m. kommendör C. Puke III: 94
Leijonhufvud, Abraham, frih., president i Göta hofrätt I: 20
Leijonhufvud, Axel Gabriel, frih., generalmajor I: 40, 41, 82; II: 18, 20, 22, 23, 86, 100; III: 155, 231; IV: 2, 118
Leijonhufvud, Axel E:son, frih., öfverste vid Södermanlands regte II: 108, 111; III: 101
Leijonhufvud, Broder Abraham, frih., generallöjtnant, statsråd III: 161; IV: 121
Leijonhufvud, Carl Gustaf, frih., justitiekansler III: 161
Leijonhufvud, Carl Victor, frih., generallöjtnant IV: 122
Leijonhufvud, Eleonore, hoffröken, g. m. frih. C. V. Leijonhufvud I: 146; IV: 122
Leijonhufvud, Erik, frih., öfverstelöjtnant vid Vendes artilleri II: 155
Leijonhufvud, Eva, friherina, f. Rålamb, g. m. Axel Gabriel L. I: 82
Leijonhufvud, Eva, hofmästarinna hos prinsessan Louise I: 94, 127, 136
Leijonhufvud, Märta, g. m. frih. E. Cederström II: 4
Leijonhufvud, Märta, g. m. grefve C. Gyldenstolpe III: 94, 156; IV: 126
Leijonhufvud, Sperling, frih., ryttmästare, kammarherre II: 4
Leijonhufvud, Sten, frih., öfverstelöjtnant, godsägare II: 22, 23; III: 101
Leithoff, Mathias Ludwig, tysk läkare I: 69, 70
Leithoff, fru, f. Overbeck I: 71
Leja, Benjamin, handlande I: 69, 71
Leman, Oscar, med. kandidat, bibliofil III: 18
Leo X, romersk påve IV: 97

Leonardo da Vinci, italiensk konstnär III: 25; IV: 97
Leonora d'Este, prinsessa af Ferrara II: 129
Leopold I, konung af Belgien I: 74
Leopold II, konung af Belgien III: 9; IV: 9, 10, 194
Léotard, fransk akrobat I: 218
Lerche, Vincent, norsk genremålare IV: 84, 166
Lessing, Mauritz Ludvig, major I: 64
Letterstedt, Jakob, generalkonsul i Cap, mecenat III: 63
Le Tort, Joseph, engelsk trollkonstnär I: 139
Leuchtenberg, Augusta af Bayern, hertiginna af, g. m. Eugène af L. III: 105
Leuchtenberg, Nicolaus, hertig af III: 39, 40
Leuhusen, Alexander, frih., generalmajor IV: 49
Leuhusen, Carl, frih., generalmajor I: 130; II: 150; IV: 191
Levassor, Pierre, fransk skådespelare III: 99, 100
Lewenhaupt, Adam, grefve, öfverkammarherre, godsägare I: 29; II: 49, 51, 61, 70, 76, 78, 95, 125, 132; III: 137, 169; IV: 6—8, 50, 93, 155
Lewenhaupt, Adelaïde, grefv., f. Sparre, g. m. Charles L. IV: 54
Lewenhaupt, Adolf, grefve, öfverhofstallmästare I: 55
Lewenhaupt, Amalia, grefv., f. Königsmarck, g. m. Carl Gustaf L.
Lewenhaupt, Amelie, grefv., f. Ramel, g. m. Patrik L. III: 71
Lewenhaupt, Amelie, g. m. grefve G. L. Hamilton I: 79
Lewenhaupt, Augusta, g. m. grefve W. Scheel-Plessen I: 29
Lewenhaupt, Beata Charlotta, grefv., f. Rotkirch, g. m. Charles E. L. I: 43, 44
Lewenhaupt, Carl, grefve, kapten, godsägare II: 86
Lewenhaupt, Carl, grefve, utrikesminister III: 39
Lewenhaupt, Casimir, grefve, kapten vid Andra Lifgardet, kammarherre I: 130
Lewenhaupt, Casimir Patrik, grefve, regementsintendent III: 68
Lewenhaupt, Charles August, grefve, kammarherre, godsägare I: 58; III: 64, 214, 215
Lewenhaupt, Charles Emil, grefve, öfverstelöjtnant vid Göta artilleri II: 21, 22; III: 2, 164, 175; IV: 196
Lewenhaupt, Charlotte, d. t. öfverste Gustaf L. III: 148
Lewenhaupt, Christiana, grefv., f. von Stralenheim-Wasaborg, g. m. Charles Adam L. I: 58
Lewenhaupt, Claës Casimir, grefve, öfverste kammarjunkare, godsägare I: 29
Lewenhaupt, Claës Magnus, grefve, öfverhofjägmästare, godsägare I: 29, 30; II: 49, 85, 86, 95; III: 185; IV: 46, 93
Lewenhaupt, Eva, grefv., f. Cronstedt, g. m. major Gustaf L. III: 56
Lewenhaupt, Gustaf, grefve, envoyé i Wien III: 227; IV: 54
Lewenhaupt, Gustaf, grefve, öfverste kammarherre, excellens I: 19, 22, 23, 27, 34, 35, 40, 43, 58, 59, 61
Lewenhaupt, Gustaf, grefve, major, godsägare III: 56
Lewenhaupt, Gustaf Adolf, grefve, major III: 68
Lewenhaupt, Hedvig, hoffröken, g. m. generallöjtnant G. Bråkenhielm (se äfven Bråkenhielm) II: 56, 70, 78, 82, 92, 128; III: 9, 12, 13
Lewenhaupt, Marie, grefv., f. von Geijer, g. m. Gustaf Adolf L. III: 68
Lewenhaupt, Marianne, d. t. Claës Casimir L. I: 29; II: 70
Lewenhaupt, Mauritz, grefve, generalmajor, riksmarskalk I: 130
Lewenhaupt, Mina, grefv., f. Beck-Friis, g. m. Claës Casimir L. I: 29—31; IV: 200
Lewenhaupt, Mina, g. m. frih. C. J. Bonde I: 29, 30; IV: 41
Lewenhaupt, Patrik, grefve, landshöfding i Hallands län III: 67, 71; IV: 76
Lewenhaupt, Sigrid, g. m. major G. Follin III: 68
Lewenhaupt, Sixten, grefve, öfverste vid Södra Skånska infanterireg:t III: 214; IV: 54
Lewenhaupt, Sophie, grefv., f. Lewenhaupt, g. m. exc. Gustaf L. I: 22, 23, 27, 34, 43, 44, 58, 61
Lewenhaupt, Sophie, grefv., f. von Fersen, g. m. Adolf L. I: 55
Lewenhaupt, Sophie, grefv., f. Bergenstråhle, g. m. Claës Magnus L. II: 85, 86; IV: 46
Lewenhaupt, Sten, grefve, löjtnant, fabriksidkare I: 29, 152; III: 196; IV: 179, 184
Lewenhaupt, Ulla, g. m. kammarherre A. v. Eckerman I: 29
Leys, Henri, belgisk genremålare III: 36, 205
Liander, Robert, ingeniör IV: 112
Lichtenstein, Johan, furste af III: 208
Lidner, Bengt, skald II: 70
Liljencrantz, Gustaf, grefve, landshöfding i Stockholms län III: 102
Liljencrantz, Johan, frih., kapten, kammarherre, politiker I: 186, 199; II: 22, 23, 51, 74, 75, 106; III: 91, 102, 135, 162, 169
Liljencrantz, Louise, frih:a, f. Bonde, g. m. Johan L. III: 162; IV: 10, 18
Liljencrantz, Jacquette, g. m. redaktör V. Rasmusen III: 102
Liljenstolpe, Axel, vice häradshöfding, godsägare I: 44
Liljenstolpe, Fredrika, f. Hederstierna, g. m. Axel L. I: 44
Liljewalch, Peter Olof, förste lifmedikus I: 146
Lilliehöök, John, generalmajor I: 188, 207, 213; II: 3, 64, 86; III: 1
Lilliehöök, Gerda, f. Wijk, g. m. John L. III: 89, 90, 91
Lincoln, Abraham, president i Nordamerikas Förenta stater II: 141
Lind, Berndt Salomon, kapten vid Upplands reg:te I: 33, 37
Lind, Jenny, operasångerska II: 158; III: 102
Lindecreutz, Carl Gustaf, generalmajor I: 35, 36; III: 101
Lindegren, Amalia, genremålarinna III: 110, 143
Linderskold, Axel, major III: 60—63
Linderskold, Louise, f. Liljencrantz, g. m. Axel L. III: 61, 93

Lindman, Gustafva Charlotta, skådespelerska I: 67
Lindström, Carl Adam, redaktör af Nya Dagligt Allehanda III: 76
Lippe, Jacob von der, biskop i Christiansand I: 104
Liszt, Franz, ungersk pianist och tonsättare I: 84, 85; III: 166
Ljungberg, Carl Edvard, advokatfiskal, politiker IV: 132, 133, 139
Livry, Emma, fransk dansös I: 89
Lloyd, Llewellyn, engelsk björnjägare II: 46—48, 129
Lloyd, engelsk advokat III: 178
Loo, Augusta van, belgisk ministerresident IV: 10, 12, 151
Loos, van, preussisk general III: 52
Lorck, Carl Julius, norsk genremålare IV: 166
Lorichs, Carl Fredrik, generallöjtnant I: 23, 39
Loudon, Jean, holländsk affärsman III: 50; IV: 64
Louise, drottning af Sverige I: 94—97, 102, 126—128, 133—142, 151, 152, 184—187, 190, 191, 198, 199; II: 2, 3, 8, 9, 17, 20, 21, 39, 41, 48, 49, 60, 61, 65—67, 70, 79, 82, 87, 90, 91, 93, 94, 106, 109, 114, 131—133, 138—140, 142, 146, 154, 157; III: 3, 4, 9, 15, 16, 18, 28, 46, 51—53, 87, 91, 93, 94, 101, 108—110, 114—117, 119, 134, 137—139, 141, 144, 145, 147, 148, 151, 154—157, 161, 165 167, 169, 170, 172, 175, 177, 178, 180, 186, 189—195, 212, 213, 221, 225—229, 233, 235; IV: 1—3, 6—8, 12, 15—17, 20—25, 27, 28, 31—33, 36, 37, 39, 44, 45, 62, 76, 78, 106, 130, 139
Louise af Sverige, drottning af Danmark I: 94, 102, 127, 128, 199; II: 65, 132, 138, 146; III: 12, 14, 51, 53, 72, 81, 89, 103, 109, 110, 135, 136, 141, 143, 147, 165—168, 178, 186, 213, 216; IV: 21, 22, 24, 25, 30—33, 63, 78—82, 147, 150, 151, 155, 169, 172, 179, 182, 185, 189—192
Louise af Hessen, drottning af Danmark II: 78
Louise d'Orléans, drottning af Belgien I: 74
Louise af Preussen, prinsessa af Nederländerna, g. m. prins Fredrik III: 28, 29, 229, 233; IV: 23, 29, 62, 64
Lovén, Pehr Christian, generalmajor I: 186; II: 95
Lovén, Per Christian, öfverste vid Göta Lifgardet II: 128
Lovisin, Carl, frih., generallöjtnant, statsråd I: 34, 39, 44
Ludvig I, konung af Bayern III: 205
Ludvig II, konung af Bayern III: 207
Ludvig XIV, konung af Frankrike I: 132, 210
Ludvig XVI, konung af Frankrike III: 188, IV: 161
Ludvig Filip, konung af Frankrike I: 56, 60; III: 40
Ludvig I, storhertig af Baden III: 20
Lumbye, Georg, dansk orkesteranförare III: 140; IV: 143
Lund, Louis von, dansk kapten IV: 30, 78, 79
Lundberg, Hulda, f. Weylandt, g. m. Robert L. II: 6; IV: 108
Lundberg, Pehr Wilhelm, stadsmäklare II: 18
Lundberg, Robert, förste lifmedikus I: 83, 94, 97, 127, 143, 185; II: 6, 67, 68, 71, 102, 122
Lundberg, Vincent, förste lifmedikus I: 207, 218, 221; III: 53, 145, 147, 194, 195; IV: 21, 80, 152, 155, 157, 174, 178—181
Lundevall, Caroline, sångerska II: 3
Lundgren, Egron, målare I: 53, 54, 77; III: 34, 54, 136, 141, 144, 149, 178, 180, 189, 212, 214, 219, 220; IV: 4, 39, 44, 58
Lundgren, Gabriel, vice häradshöfding III: 141
Lundin, Claës, tidningsman, författare IV: 145
Lundin, Hulda, slöjdlärarinna IV: 56
Lundmark, Carl, arkitekt III: 58, 59
Lundqvist, Carl Fredrik, operasångare IV: 160, 161
Lundström, Calla, g. m. professor C. Curman IIII: 36; IV: 144
Lundström, Carl Frans., industriidkare IV: 36, 71, 94, 101, 121, 139, 144, 170
Lundström, Sophie, f. Malmberg, g. m. Carl Frans L. III: 36
Luno, fröken I: 105
Lupé, Cécile de, I: 75, 76
Lychou, Anton Fredrik, landskamrer i Kristianstads län II: 40, 41; III: 126
Lynden, van, holländsk hofdam III: 29
Lüttichau, Mathias, dansk general II: 77
Löfgren, Clara, målarinna IV: 35
Löwegren, Ludvig Leonard, major III: 108
Löwen, Anne-Malène, grefv., f. Leijonhufvud, g. m. grefve Axel L. IV: 192
Löwen, Axel, frih., kammarherre, konstsamlare IV: 201
Löwen, Hélène, d. t. grefve Axel L. IV: 2, 192
Löwen, Wilhelm, frih., löjtnant vid Svea Lifgarde II: 79
Löwenhielm, Augusta, grefv., f. von Fersen, g. m. Fredr. Adolf L. I: 40, 55
Löwenhielm, Augusta, g. m. hertig Edouard de Fritz-James I: 56
Löwenhielm, Carl Axel, grefve, statsråd, excellens I: 40; III: 7
Löwenhielm, Carl Gustaf, grefve, generallöjtnant I: 96, 97, 161
Löwenhielm, Cléonice Iphigénie, grefv., f. de Baguet, g. m. Gustaf L. I: 56
Löwenhielm, Gustaf, grefve., envoyé i Paris, excellens I: 40, 55, 56, 67, 68
Löwenhielm, Gustaf Adolf, öfverste vid Norrlands dragoner IV: 174
Lövenskiold, Adam, envoyé II: 19, 125
Lövenskiold, Carl Ludvig dansk öfverhofmarskalk IV: 174, 195
Lövenskiold, Catharina, f. Wedel-Jarlsberg, g. m. Adam L. II: 125
Lövenskiold, Ernst, norsk hofchef I: 99, 102, 121, 161, 166, 186; II: 1, 2, 73, 122; III: 1, 13, 101
Lövenskiold, Fanny, hoffröken, g. m. förste hofjägmästaren

F. Treschow II: 1, 18, 19, 125, 126; IV: 83
Lövenskiold, Herman, norsk kammarherre I: 99, 161
Lövenskiold, Olga, g. m. grefve W. von Taufkirchen I: 165
Lövenskiold, Ingeborg, f. Meyer, g. m. Herman L. IV: 85
Lövenskiold, Otto, norsk höisteretsassessor I: 99, 161
Lövenskiold, Severin, norsk riksståthållare I: 98, 99
Lövenskiold, Wilhelmine, f. Heftye, g. m. hofjägmästaren Severin L. IV: 87

Mac Mahon, Maurice de, hertig af Magenta, fransk marskalk I: 213; III: 204, 216; IV: 23
Magelhaes, Jeronimo, portugisisk attaché III: 102, 167, 168, 176
Magenis, Sir Arthur, engelsk envoyé I: 92
Magnan, Bernard Pierre, fransk marskalk I: 207, 209, 214
Magnus, hertig af Östergötland III: 61
Magnus, Pehr, grosshandlare IV: 161, 199
Mahomet Sadik Pascha, bey öfver Tunis II: 141, 143, 144
Maison, markis III: 35, 40
Malm, Carl Theodor, arkitekt III: 59
Malmborg, Adolf, landshöfding i Värmlands län III: 183, 186, 187; IV: 107, 155, 163, 165, 167, 169
Malmborg, Otto August, generallöjtnant I: 161; IV: 167
Malmsten, Carin, g. m. öfverstelöjtnant H. Fröding III: 94
Malmsten, Carl Johan, statsråd, matematiker II: 75, 76
Malmsten, Pehr, professor, läkare I: 168, 170—172, 175; II: 75; III: 175; IV: 36, 152, 157, 160, 168
Malmström, August, professor, målare III: 45, 93, 141; IV: 120
Manderström, Amelie, frih:a, f. Ridderstolpe, g. m. Carl M. IV: 52, 152
Manderström, Carl, frih., ståthållare på Ulriksdal I: 186; III: 109, 111, 114, 137, 145, 215, 235; IV: 3, 26, 30, 42, 73, 95
Manderström, Carl, frih., godsägare III: 145
Manderström, Ebba, grefv., f. Banér, g. m. Ludvig M. IV: 25
Manderström, Fredrik, frih., ryttmästare vid Lifgardet till häst I: 58
Manderström, Jeannette, g. m. grefve J. Spens IV: 52
Manderström, Ludvig, frih., kammarjunkare IV: 204
Manderström, Ludvig, grefve, statsminister för utrikes ärendena I: 131, 155, 184, 188, 212; II: 7, 39, 59, 74, 83, 84, 89, 113, 129; III: 3, 87, 162, 203; IV: 40, 74, 203
Mankell, Otto August, arkitekt IV: 69
Mannerheim, August, frih., ryskt statsråd I: 61, 91, 92
Mannerskantz, Carl Axel, kapten, godsägare, politiker II: 151
Mannerskantz, Caroline, f. Anckarsvärd, g. m. C. A. M. III: 181
Mansbach, Adalbert, ministerresident i Brüssel III: 31
Manthey, fröken I: 163, 165
Maré, Alfred de, bruksägare II: 145; IV: 147, 149
Maré, Baltzar de, bruksägare II: 157
Maria Theresia, romersk kejsarinna. g. m. Frans I III: 207
Maria Feodorowna, kejsarinna af Ryssland, g. m. Alexander III III: 196
Marie, prinsessa af Nederländerna, g. m. furst Wilhelm af Wied III: 28—30; IV: 53, 54, 61—63, 65
Marie af Sachsen-Weimar, prinsessa av Preussen, g. m. prins Fredrik Carl IV: 170
Marie-Antoinette, drottning af Frankrike, g. m. Ludvig XVI III: 145, 188
Marin, August Jemelian, löjtnant vid Skaraborgs reg:te I: 37
Mario, Giuseppe, markis di Candia, italiensk sångare I: 89
Maroc, fransk zuav III: 31
Marryat, Ida, g. m. grefve F. Bonde (se äfven Bonde) II: 51
Martennes, de, fröken I: 75, 76
Martin, Elias, genremålare III: 234
Martino, Aimée di, f. Ehrenhoff, mor t. René di M. I: 202
Martino, René di, chevalier, italiensk envoyé I: 202; II: 38
Mathilde, prinsessa af Frankrike I: 210; III: 38, 39
Matvjejeff, D., rysk köpman IV: 203
Maubeuge, de, grefve, fransk kapten III: 230, 232; IV: 3, 4
Maule, James, postmästare, kammarherre I: 95
Maximilian, kejsare af Mexiko II: 92; III: 52
Maximilian I, romersk kejsare III: 26
Mayer, fru IV: 202
Mayot, fransk målare I: 54, 55, 57
Mazzini, Giuseppe, italiensk frihetskämpe III: 223
Meade, sekreterare hos prinsen af Wales II: 109, 110
Mecklenburg, Axel von, hofmarskalk, godsägare IV: 190
Mecklenburg, Claës von, kammarherre, godsägare II: 90; III: 94, 95, 169; IV: 2, 128
Mecklenburg, Helene von, f. von Mecklenburg, g. m. Claës v. M. III: 169
Mecklenburg, Sigrid von, f. von Aken, g. m. Axel v. M. IV: 107, 108
Meijer, Carl Fredrik, generallöjtnant III: 234
Meijerhelm, Gustafvå von, hoffröken, g. m. frih. C. O. Silfverschiöld I: 199
Meissonier, Louis, fransk genremålare III: 36, 40
Melbye, Anton, dansk marinmålare III: 112; IV: 66, 146
Meldahl, Ferdinand, dansk arkitekt III: 126
Melin, Paul, öfverste vid Älfsborgs reg:te I: 53
Mentzer, Arvid Johan von, major, kommendant i Gäfle I: 168; II: 27, 28
Mentzer, Carl Fredrik von, hofmarskalk, godsägare II: 8, 9, 150
Mentzer, Thora von, f. Clausen, g. m. C. F. v. M. II: 8, 9, 150
Mercier de l'Ostende, Henri, baron, fransk envoyé I: 194
Mercier de l'Ostende, Cécile Elisabeth, baronessa, f. de l'Ostende I: 194
Metternich, Clemens von, furst, österrikisk statskansler I: 85
Metternich, Pauline von, furst-

inna, f. Sandor, g. m. Richard M. I: 212
Metternich, Richard von, furst, österrikisk ambassadör i Paris III: 44
Meuron, de, general i engelsk tjänst II: 13
Meuron, Rose de, fru I: 48 49
Meyer, Agnes, d. t. Thorvald M. IV: 85
Meyer, Anniken Mathea, f. Tofte, g. m. Thorvald M. IV: 85
Meyer, Carl Magnus, major II: 105
Meyer, Mimi, g. m. baron H. Wedel-Jarlsberg IV: 85
Meyer, Ragnhild, d. t. Thorvald M. IV: 85
Meyer, Thorvald, norsk grosshandlare I: 101, 118, 161; II: 117; IV: 84—87. 90
Meyer, fransk fotograf I: 214, 215
Meyerson, Lessel, grosshandlare IV: 106
Meza, Christian Julius de, dansk general II: 77
Michaëli, Louise, f. Michal, operasångerska II: 120, 121, 133, 142; III: 18, 148; IV: 96, 121, 125
Michaelson, August, bruksägare IV: 10
Michaelson, Knut, bruksägare, författare IV: 10
Michelangelo Buonarotti, italiensk konstnär III: 25
Mierevelt, Michiel, holländsk porträttmålare III: 37; IV: 76, 86
Millais, Sir John, engelsk målare IV: 60
Mineur, Clas Gustaf, tapetfabrikör IV: 37, 144
Minten, engelsk läkare II: 109, 110
Minton, Carl, vice häradshöfding, advokat III: 101, 204—210
Minton, Suzette, f. Dolder, g. m. Thomas M. II: 11
Minton, Thomas, läkare II: 11, 73
Moberg, Carl Oscar, e. o. kanslist i Civildepartementet I: 135
Mocquard, Jean François, fransk kabinettschef I: 213
Moe, fru I: 105
Mohn, Fredrik, handlande i Bergen I: 109, 110
Molenaer, Jan, holländsk genremålare III: 162
Molière, Jean Poquelin, fransk komediförfattare I: 212
Molin, Johan, professor, bildhuggare II: 98, 113, 117, 125, 160; III: 22, 45, 53, 87, 136, 141, 143, 167, 196, 216, 218, 221, 222, 225, 226, 231; IV: 132, 195
Mollerius, Alexander, rysk generalkonsul IV: 110
Moltke, Helmuth von, grefve, tysk fältmarskalk III: 196
Moltke, Ehrenreich Christofer Ludvig, grefve, dansk envoyé IV: 40
Moltke-Hvitfeldt, Vladimir, grefve, godsägare III: 196
Monrad, Ditlev Gotthard, dansk konseljpresident II: 77, 97
Montbrun, de, baron, fransk palatsprefekt I: 213; III: 39
Montez, Lola, skotsk äfventyrerska I: 151, 152
Montgomery, Agnes, g. m. frih. C. Barnekow III: 93, 94
Montgomery, Gabriella, g. m. vice häradshöfding G. Fahlcrantz III: 93, 94
Montgomery-Cederhielm, Hugo, attaché i Rom, skald IV: 136
Montgomery-Cederhielm, Robert, bruksägare, politiker IV: 117, 119, 136
Montholon, Charles Tristan de, markis, fransk general IV: 73
Montholon, de, markisinna IV: 73
Montholon, Tristan de, grefve, fransk diplomat IV: 73, 82, 85, 87, 93, 104, 120, 129, 137
Montpensier, Antoine d'Orléans, hertig af III: 220
Moral, Miguel Bertodano, markis de, spansk legationssekreterare III: 69
Moreno y Landabury, José spansk envoyé I: 91; III: 38
Morghen, Rafaello, i aliensk gravör III: 56
Morio de Lisle, baron, fransk palatsprefekt I: 208
Mornay, Charles de, grefve, fransk envoyé I: 59, 72, 91; IV: 40
Morny, Auguste de, hertig, fransk statsman I: 196
Morra di Livriano, Roberto, italiensk general II: 25, 26, 29, 43
Morton, fru, I: 211
Moses, fru I: 118
Mossinger, norsk länsman I: 107
Motzfeldt, Ulrik Anton, norsk höiesteretsassessor I: 98, 162, 166
Moulton, Charles, amerikansk affärsman IV: 44
Moulton, Lillie, f. Greenough, g. m. Charles M. III: 38, 44
Mouton, Pierre, fransk prokurator III: 188
Mouton, fru III: 188
Munch, Andreas, norsk professor, författare I: 99, 163
Munck, Carl, generallöjtnant IV: 190
Munck, Ernst Fredrik, öfverste, postinspektor I: 97
Munck af Rosenschöld, Nils Rudolf, redaktör III: 96
Munck af Rosenschöld, Thomas, president i Skånska hofrätten IV: 185
Munktell, Theophron, mekaniker, industriidkare III: 73
Munthe, Sven Abraham, statsråd, president III: 174
Munthe, Ludvig, norsk landskapsmålare IV: 145
Murat, Anna, g. m. hertig A. de Mouchy I: 207, 211
Murat, Antoinette, g. m. furst Karl af Hohenzollern II: 65
Murat, Georgine, prinsessa, f. Fraser, g. m. Lucien M. I: 207, 211
Murat, Louis, prins, underlöjtnant vid Lifgardet till häst IV: 119, 120, 129, 130, 137, 155, 157, 161, 192—194
Murat, Lucien, prins, fransk senator I: 207
Mülinen, Rudolph, grefve, österrikisk envoyé III: 174; IV: 104
Müller, Morten, norsk landskapsmålare III: 112, 114 IV: 86, 87, 145
Müller, Nils Emanuel, räntmästare IV: 123
Möller, Carl von, preussisk löjtnant III: 64, 65, 214; IV: 175
Möller, Marie von, d. t. Peter v. M. III: 214; IV: 133

Möller, Lotten von, g. m. frih. T. Funck IV: 111, 133
Möller, Peter von, ryttmästare, godsägare, skriftställare II: 16, 17; III: 64, 65, 69, 164, 171; IV: 68, 110, 111, 133, 135
Möller, Sophie von, f. Silfverschiöld, g. m. Peter v. M. III: 171
Möller, norsk godsägare, I: 114
Möllersvärd, Carl Henrik, öfverste vid Svea Lifgarde, generalmajor I: 156
Mörch, Claus, norsk höiesteretsassessor I: 118
Mörch, fru, I: 118
Mörner, Axel Gustaf, major II: 23, 119
Mörner, Carl, grefve, landshöfding i Kronobergs län I: 20
Mörner, Hampus, öfverste vid 1:a Lifgrenadierreg:t I: 67; III: 145; IV: 76, 132, 134
Mörner, Hjalmar, grefve, ryttmästare, genremålare I: 59
Mörner, Stellan, öfverste II: 45
Mörner, Stellan, ryttmästare vid Kronprinsens husarer IV: 76
Mörner, Ulla, f. Scharp, g. m. Hampus M. IV: 76

Nabaraony Bey, egyptisk diplomat IV: 126
Nadaillac, de, grefvinna III: 44
Næsser, Fredrik Peter, norsk generallöjtnant I: 103, 123; IV: 84, 110
Næsser, fru I: 99; IV: 87
Napoleon I, kejsare af Frankrike I: 190, 207; III: 208
Napoleon III, kejsare af Frankrike I: 151, 152, 187, 190, 196—198, 204—214; II: 65, 81, 91, 117, 158; III: 34, 36, 42, 49, 111, 179, 197, 204, 214, 215—217, 220, 222, 223; IV: 12, 61, 73, 119, 165, 166, 189
Napoleon, kejsarprins af Frankrike I: 207, 222
Napoleon, prins af Frankrike I: 124, 125; II: 53, 54; III: 41
Napoleon, hertig af Reichstadt III: 208
Nathorst, Hjalmar, professor, föreståndare för Alnarps landtbruksinstitut III: 128
Nauckhoff, Samuel, generalmajor I: 24
Naumann, Carl Fredrik, professor, anatom IV: 185
Naumann, Christian, justitieråd IV: 77
Nemours, Louis d'Orléans, hertig af I: 56
Nerman, Gustaf, major vid Väg- och Vattenbyggnadskåren IV: 201
Netscher, Gaspard, nederländsk målare I: 30; III: 4
Netzel, sjökapten I: 32
Neuman, Johan Carl, dansk marinmålare IV: 66
Ney, Edgard, furste af Moskva, fransk general I: 208
Nicolaus I, kejsare af Ryssland I: 194, 195
Nicolaus, storfurste af Ryssland II: 138
Nicolaysen, Julius, norsk professor, läkare IV: 88
Nicolaysen, Nils, höiesteretsadvokat IV: 85, 88
Nicolaysen, fru, f. Fougstad IV: 85, 88
Nieuwekerke, Émilien de, grefve, fransk öfverintendent för de sköna konsterna I: 213; III: 35, 38, 39
Nilson, Clas Johan, läkare III: 130
Nilsson, A. P., byggmästare III: 74—79; IV: 52
Nilsson, Kristina, g. m. grefve de Casa Miranda, sångerska III: 34, 37
Nilsson, Severin, genremålare III: 173; IV: 138
Nolcken, Axel Erik von, frih., fänrik vid Svea Lifgarde I: 41; IV: 67
Nolcken, Erik Gustaf von, frih. IV: 189
Noir, Victor, fransk tidningsman III: 162
Nordenberg, Bengt, genremålare IV: 2, 86, 158
Nordenfalk, Carl, landshöfding i Hallands län III: 228
Nordenfalk, Johan, frih., justitiestatsminister I: 44
Nordenfalk, Johan, frih., godsägare, preses i Konstakademien III: 18
Nordenfalk, Marie, frih:a, f. Risellsköld, g. m. exc. Johan N. I: 44
Nordenfalk, Otto, major vid 2:dra Lifgrenadierreg:t II: 91
Nordenfeldt, Thorsten, kammarherre, ingeniör IV: 59, 128
Nordenskjöld, Adolf, frih., professor, upptäcktsresande IV: 151
Nordenskjöld, Otto, kommendörkapten IV: 177
Nordensvan, Otto, generalmajor I: 130
Nordgren, Axel, landskapsmålare IV: 2, 163
Nordin, Gustaf af, generalmajor, envoyé i Petersburg I: 46
Nordlander, Anna, målarinna I: 172
Nordlander, Daniel, generaldirektör och chef för Telegrafstyrelsen I: 172; II: 49, 63; III: 53, 227; IV: 83, 87, 91, 92, 107
Nordlander, Nils, kontraktsprost I: 172
Nordström, Johan Jakob, riksarkivarie III: 78—80
Nordwall, Adolf Leonard, lektor, expeditionssekreterare IV: 73, 77
Norman, Ludvig, tonsättare IV: 28
Norlin, Elias, major, godsägare I: 37
Norrby, Carl, professor, teolog IV: 71
Nyblom, Carl Rupert, professor, estetiker, skald III: 164, 171
Nyblæus, Gustaf, öfverste, gymnast, skald I: 53; IV: 200
Nyholm, J. A. O., artist, tafvelrestauratör III: 146
Nyström, Alfred, bildhuggare IV: 167
Nyström, Anton, läkare, skriftställare III: 65
Nyström, August, arkitekt III: 59
Nyström, Axel d. ä., intendent, arkitekt II: 69, 73, 120, 122, 127, 132; III: 6, 16, 86
Nyström, Axel d. y., hofintendent, arkitekt III: 171, 222
Nyström, Carl, läkare, politiker III: 171
Nyström, Gustaf, major vid Väg- och Vattenbyggnadskåren III: 171

Nyström, Johan Erik, förste landtmätare i Norrbottens län I: 182
Nyström, Johan Robert, arkitekt III: 59

Obernitz, von, preussisk öfverste I: 217
Odencrantz, Mathias, hofmarskalk, godsägare IV: 134
Oelreich, Fredrik von, kapten vid Södermanlands reg:te III: 170; IV: 107
Offenbach, Jacques, fransk tonsättare III: 18; IV: 20
d'Ohsson, Constantin, frih., envoyé i Berlin I: 79, 80
d'Ohsson, Lovisa Sidonia, frih:a, f. Sirtema van Grovestein, g. m. Constantin d'O. I: 79
Oldevig, Amalia, f. von Berg, g. m. Hans F. O. I: 97
Oldevig, Hans Fredrik, landshöfding i Värmlands län I: 96, 97
Olga af Ryssland, drottning af Grekland III: 226; IV: 142
Olin, Johan Axel, prost IV: 180
Olof den helige, konung af Norge I: 119
Olof skötkonung, konung af Sverige III: 64
Oporto, Luiz, hertig af, sed. konung af Portugal I: 217
Oranien, Wilhelm, prins af I: 104—106, 109, 117; IV: 62, 65
d'Orchimont, Ferdinand, förste hofstallmästare IV: 193
d'Orchimont, Wilhelm, generalmajor I: 68, 130
Orléans, Ferdinand, hertig af I: 56
Orléans, Filip, hertig af, regent i Frankrike I: 187
Oscar I, konung af Sverige I: 10, 36, 40, 42, 66, 116, 126—128, 131, 132, 133, 139, 143—147, 153, 156, 159, 163, 184—187, 190—193, 203; III: 14, 121, 133; IV: 157, 167
Oscar II, konung af Sverige I: 128, 129, 137—139, 142—144, 147, 148, 152, 156, 157, 184, 185, 191, 194, 197, 198, 200, 203, 204, 207, 211, 213, 215, 216, 218; II: 1, 3, 4, 20, 23, 41, 49, 53, 54, 56, 58, 63, 66, 70, 85, 88, 90, 94—96, 108—112, 114—116, 122, 125, 129, 132, 139, 145, 148, 150; III: 14, 16, 17, 30, 35, 38, 40, 42, 44, 46, 47, 70, 81, 82, 94, 97, 111, 138, 141, 145, 146, 149, 154, 155, 159, 166, 173, 176, 196, 221, 225. 232, 233, 235; IV: 12, 13, 17—20, 27, 32, 35, 37, 39, 44, 51, 54, 59, 61, 73, 77, 78, 96, 98, 101, 104, 115, 120, 123—125, 129, 131, 135, 136, 145, 152, 166, 170, 172, 179, 180, 182, 183, 185—189, 191—195, 203
Oscar, hertig af Gottland III: 14, 138; IV: 44, 152, 193
Ossbahr, Carl Oskar, banksekreterare IV: 128
Ostade, Adriaan van, holländsk målare III: 25, 26; IV: 4, 64
Otter, Fredrik von, frih., amiral, statsminister IV: 76
Otter, Julia von, frih:a, f. Elfbrinck, g. m. Oskar v. O. IV: 10
d'Otrante, Armand, hertig IV: 127, 135
d'Otrante, Athanase, hertig, öfverste kammarjunkare III: 116, 117; IV: 73
d'Otrante, Augusta, grefv., f. Bonde, g. m. Gustave d'O. III: 90, 91, 110, 116, 162, 167, 169; IV: 38, 121
d'Otrante, Gustave, hertig, förste hofstallmästare III: 109—111, 114, 116, 117, 131, 147, 165, 169, 183, 186, 187, 191—194, 212, 216, 225, 228, 232, 235; IV: 20, 32, 38, 42, 73, 80, 103, 107, 109, 118, 121, 126, 127, 135, 141, 161, 162, 194, 204
Ouvaroff, grefve, rysk fornforskare IV: 161, 169, 170, 172
Ouvaroff, grefvinna, IV: 168, 170, 172
Overbeck, Friedrich Johann, tysk målare I: 70
Oxenstierna, Anna, grefv., f. Bååt, g. m. Axel O. III: 57
Oxenstierna, Axel, grefve, rikskansler I: 166; III: 57; IV: 76
Oxenstierna, Carl, frih., hofmarskalk, bruksägare III: 129
Oxenstierna, Carl Gustaf, frih., kapten vid Flottan III: 233
Oxenstierna, Gustaf, grefve, öfverkammarherre, godsägare I: 49
Oxenstierna, Ingeborg, frih:a, f. Thuring, g. m. Carl Gustaf O. IV: 144
Oxenstierna, Johan, grefve, riksråd och riksmarskalk I: 166
Oxenstierna, Lotten, grefv., f. Gyllenhaal, g. m. Axel T. G. Oxenstierna IV: 25
Oxholm, Waldemar, dansk generalmajor och öfverkammarherre IV: 151
Ozeroff, Peter, rysk legationssekreterare II: 20; III: 210

Paar, Alfred, grefve, österrikisk fältmarskalklöjtnant I: 193
Palin, Aurore, f. Koskull, g. m. Robert P. II: 133; III: 3, 81, 89, 142; IV: 46, 51
Palin, Robert, kapten vid Lifbeväringsreg:t III: 81, 168; IV: 110, 112
Palmerstone, Henry John Temple, viscount, engelsk statsman I: 217, 219
Palmstedt, Carl, professor, teknolog II: 159
Palmstierna, Carl Fredrik, frih., envoyé, öfverceremonimästare III: 49, 155; IV: 4
Panhuys, J. F. A. de, jonkheer, holländsk general IV: 25
Pantaleone, italienskläkare I: 50
Parent, Eugenio, italiensk sjöofficer IV: 151
Paris, Philippe d'Orléans, grefve af, fransk tronpretendent IV: 3
Parker, miss I: 2
Parsonnat, Camille, fransk öfverdirektör III: 135
Pasch, Lorens, porträttmålare III: 146
Paykull, Johan Gustaf, frih., kammarherre, godsägare I: 153
Pedro II, kejsare af Brasilien IV: 59
Peijron, Ludvig, generaladjutant I: 13, 15
Peijron, Sophie, f. von Rosen, g. m. Ludvig P. I: 15
Penaud, Charles, fransk vice amiral I: 215
Pepijn, Marten, flamländsk målare III: 162
Pepita de Oliva, spansk dansös I: 198, 199
Peroffsky, grefve, rysk general III: 140

Perregaux, Guillarne de, baron, norsk kammarherre I: 154
Perrot, de, schweizisk öfverstelöjtnant III: 159, 161
Perséus, Edvard, historiemålare III: 104, 164
Persson, Göran, prokurator III: 205; IV: 107
Peter I, kejsare af Ryssland I: 73, 137; IV: 111, 144
Petersen, Hans Christian, norskt statsråd I: 161
Petersens, August af, öfverstelöjtnant II: 45
Petersens, Catharina af, f. Stenbock, g. m. Herman af P. III: 93, 189
Petersens, Herman af, förste hofjägmästare, godsägare III: 189
Petersens, Sigrid af, f. Wirsén, g. m. August af P. IV: 9
Pepita, fransk dansös I: 210
Petre, Johan Wilhelm, borgmästare i Gäfle II: 28
Peyron, Adolf, belgisk konsul, grosshandlare II: 11
Peyron, Anna, f. af Wetterstedt, g. m. Adolf P. IV: 108
Peyron, Gustaf Abraham, frih., generallöjtnant, statsråd I: 81, 82
Peyron, Gustaf Oskar, frih., generallöjtnant, statsråd, öfverstekammarherre I: 186; II: 11; III: 71
Peyron, Jeannette, frih:a, f. Groen, g. m. Gustaf A. P. I: 82
Peyron, Knut, vice amiral IV: 158
Peyron, Pauline, frih:a, f. Due, g. m. Gustaf O. P. III: 71
Pfuel, Ernst von, preussisk officer I: 48
Pierson, fransk fotograf I: 214, 215
Pignerolles, de, markis, fransk målare I: 54
Pilati von Tassul, Oscar, grefve, preussisk major I: 72
Pils, Isidore, fransk historiemålare III: 36
Pins, G. de, vicomte, fransk löjtnant III: 52, 54
Piper, Alfred, grefve, öfverhofstallmästare, godsägare III: 156, 169; IV: 3, 5, 7, 118, 137, 156
Piper, Anne-Malène, grefv., f. Wachtmeister, g. m. Axel Mauritz P. II: 108; III: 117, 177, 183, 225; IV: 32, 37, 132, 134, 135
Piper, Axel, grefve, underlöjtnant, godsägare III: 170
Piper, Carl, grefve, kammarherre, godsägare III: 125
Piper, Carl Fredrik, grefve, öfverhofjägmästare, godsägare IV: 41
Piper, Charles Emil, grefve, kammarherre, godsägare IV: 40
Piper, Ebba, grefv., f. Coyet, g. m. Erik P. III: 71
Piper, Ebba, grefv., f. von Haffner, g. m. Alfred P. III: 169; IV: 137
Piper, Edvard, grefve, envoyé i London II: 114, 145, 146; III: 39; IV: 162
Piper, Elisabeth, grefv., f. Baker, g. m. Carl P. III: 15, 159; IV: 155, 200
Piper, Erik, grefve, underlöjtnant, godsägare III: 72
Piper, Ludvig, grefve, major, godsägare I: 14
Pisani, Camille Ferri-, fransk major I: 24
Pius IX, romersk påfve IV: 1
Plagemann, Carl Gustaf, historiemålare II: 146
Platen, Achates von, förste hofstallmästare I: 146
Platen, Baltzar von, grefve, statsminister för utrikes ärendena I: 157, 218; II: 9, 21, 113, 136, 138; III: 69, 218; IV: 4, 11, 93, 102, 106, 115, 122, 137, 194, 203
Platen, Carl von, grefve, öfverstekammarherre, godsägare I: 186; II: 19, 21, 125, 126, 151; III: 2, 69, 70, 89, 165; IV: 194
Platen, Carl Christian von, major I: 94
Platen, Carl Theodor Ernst, öfverste, hofstallmästare II: 49
Platen, Charlotte von, grefv., f. De Geer, g. m. Baltzar v. P. I: 221; II: 9, 10; III: 69, 70, 134, 185; IV: 40, 67, 102, 122, 137, 194
Platou, Ludvig Otto, norsk öfverstelöjtnant I: 100
Plessen, Augusta Scheel-, grefv., f. Lewenhaupt, g. m. Wulf S-P. II: 4, 95, 110, 129; III: 169, 234; IV: 25, 32, 102, 137
Plessen, Wulf Scheel-, grefve, dansk envoyé I: 72, 91, 92; II: 1, 2, 55, 76, 95, 129, 131; III: 87, 94, 146, 147, 166, 169, 174, 234; IV: 4, 5, 9, 25, 32, 99, 102, 121, 137
Plessen, von, tysk löjtnant IV: 163
Plessy, Jeanne Arnould, fransk skådespelerska III: 33, 42
Plomgren, Lotten von, f. Liljencrantz, g. m. Erland v. P. III: 4
Ploug, Carl, dansk redaktör, skald, politiker III: 72
Pontin, David Fredrik af, öf verste III: 148
Poppius, Erik Gabriel, tullfiskal, sångare III: 192, 193; IV: 51, 54
Posse, Arvid, grefve, statsminister III: 99, 160, 173
Posse, Carl Gustaf, frih., kapten vid Västmanlands reg:te I: 14
Posse, Conrad, frih., kapten vid Flottan IV: 177
Posse, Gösta, grefve, fil. doktor, godsägare II: 155, 156
Posse, Knut, frih., riksråd III: 217
Posse, Louise, grefv., f. von Platen, g. m. exc. Arvid Mauritz P. IV: 25
Posse, Louise, grefv., f. Bennet, g. m. landshöfding Fredrik P. IV: 54
Post, Kjerstin von, målarinna III: 34, 40; IV: 142, 145
Potter, Paul, holländsk djurmålare III: 40
Pourtalès, Alexandre de, grefve I: 49
Pourtalès, Augusta de, grefv., f. Saladin de Crans, g. m. Alexandre de P. I: 49
Pourtalès, Louis de, grefve, ministerpresident i Neuchâtel I: 48, 49
Pourtalès, Mélanie de, grefv., f. de Bussière, g. m. Edmond de P. I: 211, 212
Pretzeska, grefv., III: 44
Prim, Don Juan, grefve af Reus, spansk marskalk och ministerpresident IV: 1
Primoli, Charlotte, grefv., f. Bonaparte, d. t. Charles B. III: 38, 39
Printzensköld, Axel, kammarrättsråd I: 130
Printzensköld, Carl, kammarrättsråd I: 130
Printzensköld, Carl Fredrik, öfverste I: 130
Printzensköld, Herman Carl,

ryttmästare vid Smålands husarer I: 130
Prytz, Lars Adolf, landshöfding i Gäfleborgs län I: 168, 170
Puaux, Franck, fransk reformert präst III: 100, 142, 171, 181, 219, 220, 223, 225; IV: 23, 138
Pury, Hélène de, g. m. doktor A. Barrelet I: 55
Påhlman, Carl Adolf, major I: 14

Qvanten, Emil von, bibliotekarie, skald II: 97, 98; III: 76—78
Qvarnström, Carl Gustaf, professor, bildhuggare II: 69, 101; III: 33, 58
Queckfeldt, Henrik, öfverste I: 11, 13, 14; III: 125
Querfurt, August, tysk batalj-målare IV: 39
Quiding, Peter, justitieråd I: 13
Quiding, Charlotte, f. Bremer, g. m. Peter Q. I: 13

Raab, Adam Christian, frih., kammarherre, godsägare, politiker I: 202
Radich, Johannes Theodor, norsk öfverste II: 44
Ræder, Johan Georg, norsk generallöjtnant I: 99
Rafael, Santi, italiensk målare III: 25; IV: 97
Ramel, Augusta, frih., f. von Dardel, g. m. Hans R. II: 79, 95; III: 127, 195; IV: 122, 124, 128, 151
Ramel, Augusta, frih:a, f. Hamilton, g. m. Sten R. IV: 149
Ramel, Charles Emil, frih., hofmarskalk, godsägare III: 106
Ramel, Charlotte, frih:a, f. von Blixen-Finecke, g. m. Otto R. II: 92; IV: 75
Ramel, Ebba, frih:a, f. De la Gardie, g. m. Hans R. I: 4
Ramel, Elisabeth, g. m. frih. F. Barnekow III: 94, 127
Ramel, Hans, frih., löjtnant, godsägare I: 3, 4, 87—89
Ramel, Otto, frih., ryttmästare, godsägare I: 155, 184, 207, 213, 221; II: 48, 49, 92
Ramel, Sten, frih., godsägare IV: 148
Ramel, Ulla, frih:a, f. Lewenhaupt, g. m. Charles Emil R. III: 71, 106
Ramsay, Ottonie, hoffröken, g. m. brukspatron A. de Maré II: 107, 145
Rappe, Elisabeth, f. Berling, g. m. kammarherre Adolf R. IV: 102
Régnier, François Joseph, fransk skådespelare III: 33
Rehausen, Gotthard von, frih., envoyé i London III: 154
Rehbinder, Helge, frih., öfverste vid Vendes artilleri I: 186; II: 49; III: 20, 126; IV: 47
Rehbinder, rysk general III: 39
Reiff, tysk målare IV: 172
Reinart, tysk general IV: 170
Rembrandt van Rijn, holländsk målare III: 26, 30, 192, 198; IV: 97
Rennes, de, fru I: 75, 76, 77
Rettig, Pehr Christian, tobaksfabrikör I: 168, 169
Reumont, Alexander, tysk läkare IV: 160, 166—169, 172, 174
Reuterdahl, Henrik, ärkebiskop I: 149; III: 177
Reuterskiöld, Adam, kammarherre, godsägare I: 61; II: 10; IV: 41, 117, 118
Reuterskiöld, Axel, frih., kammarherre, bruksägare I: 58, 61
Reuterskiöld, Axel, öfverste vid Västmanlands reg:te III: 1
Reuterskiöld, Carl, kabinettskammarherre, bruksägare I: 47—51, 58; II: 9, 10; IV: 126
Reuterskiöld, Casimir, bruksägare I: 61, 62, 69—78; IV: 126
Reuterskiöld, Lennart, öfverstelöjtnant i artilleriet I: 79; IV: 68, 69, 196
Reuterskiöld, Louise, frih:a, f. Adelsvärd, g. m. Axel R. I: 61
Reuterskiöld, Sophie, f. Aminoff, g. m. Carl R. IV: 126
Reuterskiöld, Sophie, g. m. grosshandlaren A. Höglund IV: 126
Reutersvärd, Augusta, hoffröken, g. m. grefve G. v. Essen III: 9, 117, 177, 178, 229; IV: 31, 32, 37
Reynart, E., direktör för museet i Lille III: 117—120, 129, 130, 222; IV: 130
Reynart, Cécile, f. de Reyniac III: 117—120, 129, 130
Ribbing, Antoinette, f. Lagerbielke, g. m. Erling R. III: 67; IV: 8
Ribbing, Erling, öfverste, kabinettskammarherre II: 145; III: 67, 101; IV: 8, 189
Ribbing, Peder, frih., öfverstelöjtnant vid Andra Lifgardet IV: 16
Ribbing, Sophie, genremålarinna IV: 86
Riben, Ludvig, statskommissarie IV: 54
Riben, Mimmi, f. Leijonflycht, g. m. Ludvig R. IV: 54
Richthofen, Emil von, baron, preussisk envoyé III: 144, 174, 215; IV: 27, 39
Ridderstolpe, Augusta, grefv., f. Liljencrantz, g. m. Carl Gustaf R. III: 49
Ridderstolpe, Carl Gustaf, grefve, major, godsägare II: 119; III: 48, 49
Ridderstolpe, Gustaf, frih., hofmarskalk I: 61
Ridderstolpe, Jeannette, frih:a, f. Müller, g. m. Gustaf R. I: 61
Riego, Amalia, operasångerska IV: 111
Risbeck, fransk målare I: 54, 55
Risberg, Jonas, provinsialläkare i Nysätra distrikt I: 171, 172
Robinson, Anna, g. m. pastor G. Wylie IV: 103
Robson, Henrik Julius, kontraktsprost I: 95
Rocca, Nonce, tunesisk attaché II: 143, 144
Rochefort-Luçay, Henri de, markis, fransk tidningsman och politiker III: 162; IV: 18
Rochefoucault, de la, grefve III: 44
Rochussen, Wilhelm Fredrik, holländsk ministerresident III: 169, 174
Rochussen, fru III: 169
Roeder, von, preussisk öfverste I: 48, 49
Roerich, Henri, fransk reformert präst II: 73; III: 50
Roerich, fru III: 50
Rogberg, Carl, professor III: 14
Rogberg, Christina, kammarfru III: 147
Rogge, Kort, biskop i Strängnäs III: 191
Rolin, fransk general, generalpalatsadjutant I: 196, 197,

198, 200, 201, 208, 213, 214
Romann, Johan Henric, öfverstelöjtnant vid Vendes artilleri I: 14, 17, 24
Roos, Malte, öfverste I: 33
Roos, Wilhelm, generalpostdirektör IV: 121, 201
Roos, tysk major IV: 167
Rooth, Carl, konsul i Kiel IV: 176
Ros, Anders Emanuel, landshöfding i Norrbottens län, generalskogsdirektör I: 174, 176, 177, 181
Ros, Benjamin, kapten vid Dalreg:t II: 30
Ros, Clementine, f. af Huss, g. m. Anders E. R. I: 174, 181
Rosen, Adolf von, grefve, öfverste, grekisk generalkonsul I: 160
Rosen, August von, grefve, förste hofmarskalk IV: 52
Rosen, Conrad von, grefve, öfverstekammarherre, godsägare II: 37; IV: 128
Rosen, Fredrik von, hofmarskalk, godsägare I: 13, 15
Rosen, George von, grefve, professor, historiemålare III: 9, 143, 164, 205; IV: 2, 71, 106, 107, 120, 141, 195
Rosen, Gustaf von, grefve, hofmarskalk II: 118; III: 69, 90, 145, 203
Rosen, Louise von, g. m. generalmajor F. Lovén III: 94
Rosen, Nils von, grefve, förste hofmarskalk IV: 163
Rosen, Robert von, grefve, öfverste kammarjunkare I: 94, 127, 148; III: 184; IV: 26, 38
Rosenberg, Adelaïde, f. Holmberg, g. m. Gustaf M. R. IV: 53, 103, 152
Rosenberg, Carl, dansk skriftställare II: 98
Rosenberg, Gustaf Magnus, grosshandlare IV: 53, 103, 152
Rosenberg, Marie Louise, g. m. öfverintendenten L. Nyström IV: 107
Rosenberg, Martha, g. m. kapten L. Schubert IV: 107
Rosenberg, von, baron, preussisk envoyé II: 39, 136
Rosenberg, von, baronessa II: 134, 135
Rosenblad, Mathias, grefve, tjustiiestatsminister I: 34
Rosencrantz, Henrik, kammarherre, godsägare III: 196
Rosencrantz, Holger, kammarherre, godsägare III: 196
Rosengren, Anton Johan, kommendör vid Flottan IV: 176—178
Rosenkrone, baron, norsk godsägare I: 108
Rosenkrone, baron I: 108
Rosenkrone, baronessa I: 108
Rosenkrone, fröken I: 108
Rosenmüller, Georg, löjtnant, godsägare II: 58
Rosensvärd, Johan Henrik, generallöjtnant, statsråd IV: 77, 92, 93, 121
Rosensvärd, Nathalie, f. Löwenhielm IV: 93
Rosenzweig, von, tysk öfverste IV: 167
Rosenörn-Lehn, Otto, länsbaron, dansk utrikesminister IV: 151
Rossi, Giuseppe, italiensk general II: 25, 26, 30, 33—35, 46
Rothschild, Alphonse de, baron, fransk bankir III: 44
Rothschild, Anselm von, baron, österrikisk bankir III: 44
Rothschild, Edmond de, baron, fransk bankir III: 44
Rothschild, James de, baron, fransk bankir III: 42—44
Rothschild, Laure de, baronessa, g. m. Alphonse de R. I: 211; III: 44
Rothstein, Emil Edvard von, professor, arkitekt III: 219; IV: 24
Rougemont, Aléxis de, officer i neapolitansk tjänst I: 50, 51
Rouget de S:t Hermine, Fredrik, öfverstelöjtnant, generalkonsul I: 132
Rouher, Eugène, fransk konseljpresident III: 38
Rousseau, Théodore, fransk landskapsmålare III: 36
Rubens, Peter Paul, nederländsk målare III: 25, 31
Rubenson, Moritz, stadsfullmäktiges i Stockholm sekreterare II: 34
Rubenson, Elisabeth, f. Salmson, g. m. grosshandlaren Axel R. III: 224
Rudbeck, Alexander, frih., genremålare II: 22
Rudbeck, Reinhold, frih., hofmarskalk, godsägare III: 152
Rudbeck, Sophie, g. m. frih. G. Fleetwood (se Fleetwood) I: 133
Rudenschöld, Adèle, hoffröken III: 120
Rudenschöld, Axel, grefve, öfverste vid Bohusläns reg:te III: 131
Rudenschöld, Thure, grefve, kammarherre III 121
Rudin, Waldemar, professor, teolog IV: 126
Rundgren, Clas Herman, biskop i Karlstad IV: 17, 21, 23, 28
Russell, John, earl, engelsk statsman I: 206, 217, 219; II: 75
Russell, William, engelsk politiker I: 163
Rustad, Benedicte, f. Lövenskiold, g. m. kammarherre Carl R. IV: 87
Rydberg, Gustaf, landskapsmålare III: 141, 143, 147, 213; IV: 16, 42, 44, 108, 141
Röhss, August, grosshandlare, konstsamlare IV: 196
Röök, Lars von, hofintendent I: 64

Sachsen, Moritz, grefve af, marskalk af Frankrike I: 43
Sachsen-Altenburg, Edvard, prins af II: 65
Sachsen-Altenburg, Therese, prinsessa af, g. m. prins August af Sverige (se äfven Therese) II: 65, 67
Sack, Hedvig Eleonora, f. Berwald, g. m. grosshandlaren Johan S. III: 4; IV: 110
Sack, Jacquette, d. t. frih. Carl S. IV: 51
Saint-Arnaud, Jacques Leroy de, fransk marskalk I: 209
Saint-Cyr, Stina de Réverony de, g. m. bruksägaren A. Rozycki I: 79
Salmson, Fritz, skådespelare II: 3
Salmson, Hugo, genremålare III: 164, 213
Saloman, Geskel, professor, genremålare IV: 13, 125
Saloman, Ida, f. Jacobson, g. m. Geskel S. IV: 13
Saltza, Philip von, grefve, öfverceremonimästare III: 92, 101
Sandberg, Fredrik, kontr. prost IV: 133
Sandberg, Johan Gustaf, professor, målare I: 64

Sandberg, Krister Peter, ingeniör IV: 57
Sandberg, Nanny, f. Wikander, g. m. Kr. P. S. IV: 57
Sandberg, musikfanjunkare vid Lifregementets husarer I: 32
Sandels, August, grefve, generallöjtnant I: 145, 146, 150
Sandels, Augusta, grefv., f. Tersmeden, g. m. August S. I: 146, 150
Sandels, Clas Samuel, generalmajor I: 130
Sandels, Fabian, grefve, generallöjtnant II: 118
Sandels, Gustaf, grefve, generallöjtnant II: 95
Sandels, Wendela, f. Nordenstolpe, g. m. Wilhelm S. III: 185
Sandels, Wendela, d. t. Wilhelm S. III: 94
Sandels, Wilhelm, öfverste vid Lifregementets dragoner, förste hofmarskalk I: 102, 103, 105, 168; II: 25, 37, 49, 136, 147; III: 10, 52, 154, 157, 218; IV: 2, 26
Sander, Fredrik, kansliråd, skald III: 54, 173
Sandford, Graham, engelsk legationssekreterare III: 94, 168, 176; IV: 12
Sandströmer, Albert, envoyé i Berlin II: 148
San Marzano, Carlo di, chevalier, italiensk kapten II: 25
Santesson, Carl Gustaf, professor, kirurg IV: 12
Sarto, Andrea del, italiensk målare III: 25
Saurma-Jeltsch, von baron, tysk envoyé IV: 39
Savonarola, Girolamo, italiensk reformator IV: 97
Saxenberg, Therese, operasångerska IV: 125
Schantz, Filip von, finsk musiker II: 48
Scharengrad, fotograf IV: 185
Schartau, Frans, grosshandlare, politiker III: 161
Scheel, Henrich Sigvardt, norsk öfverstelöjtnant I: 100
Scheel, Ludvig, dansk kammarherre III: 41
Scheel, Marie Sophie, comtesse, dansk hofdam IV: 78
Schenström, Isak Wilhelm, öfverste III: 192
Schevitsch, Dmitri, rysk envoyé III: 120
Schildt, Bengt, kabinettskammarherre I: 25, 26, 37; II: 3, 84, 108, 116, 141, 144, 145; III: 53, 131, 137, 194; IV: 26, 93
Schlytter, Hans, norsk kabinettskammarherre och expeditionssekreterare IV: 88
Schlytter, fru IV: 87
Schmidt, Friedrich von, frih., österrikisk arkitekt III: 209
Schmiterlöw, Cecilia, g. m. grefve Hj. Kalling IV: 8
Schmiterlöw, Elisabeth, f. von Schmiterlöw-Grapow, g. m. ryttmästaren Georg S. IV: 8
Schneidau, Polycarpus von, löjtnant vid Svea artilleri, vice konsul i Chicago I: 72
Schneidau, von, fru, f. Jakobsson I: 72
Schneider, Hortense, fransk operettsångerska III: 33
Scholander, Carin, f. Nyström, g. m. Fredrik S. IV: 17
Scholander, Fredrik, professor, arkitekt I: 153, 158, 192; II: 68, 69, 98, 122, 123, 127, 136, 159; III: 33, 34, 86, 87, 107, 112, 135, 142—144, 148, 155, 163, 171, 173, 211, 217, 219, 222, 226, 234; IV: 17, 24, 29, 35, 43, 114, 120, 128, 200
Schou, Halvor, norsk grosshandlare I: 101; IV: 86
Schöyen, Carl, norsk målare IV: 145
Schramm, fransk general I: 213
Schröderheim, Anna Charlotta, f. von Stapelmohr, g. m. Elis S. II: 128
Schulin, Caroline Amalie, comtesse, g. m. baron E. Düring-Rosencrantz III: 11, 12; IV: 30
Schulin, Johan Sigismund, grefve, dansk kammarherre III: 215
Schulthess, Ferdinand, lärare vid Krigshögskolan, lexikograf IV: 192, 199, 200
Schulzenheim, David von, frih., godsägare, politiker III: 2
Schwan, Johan Gustaf, grosshandlare, politiker II: 58, 137; III: 130
Schwan, Knut August, kapten, direktör III: 108
Schwanthaler, Ludwig, tysk bildhuggare III: 59
Schweigaard, Christian, norsk statsminister IV: 87
Schweigaard, Thea, f. Meyer, g. m. Christian S. IV: 85
Schwerin, August von, grefve, löjtnant, godsägare I: 40; IV: 57
Schwerin, Ingeborg von, frih:a, f. Rosencrantz, g. m. Jules v. S. III: 169
Schwerin, Jules von, frih., godsägare, politiker III: 169
Schwerin, Wilhelm von, grefve, löjtnant, godsägare I: 40
Schyberg, Wilhelm, kapten vid Flottan III: 114
Schydts, Jens, norsk amtman I: 110
Schydtz, fröken I: 110
Schüssler, Jules, handsekreterare hos Drottning Louise III: 171, 223, 229; IV: 32, 138
Schützercrantz, Adolf Ulrik, major vid Andra Livgardet, tecknare I: 37, 38, 66, 67
Schjötz, Sören Daniel, norsk fogde I: 107
Scott, Sir George, engelsk öfverste och arkitekt IV: 59, 60
Scribe, Eugène, fransk dramatisk författare II: 62
Sederholm, Fredrik, kapten vid Södermanlands reg:te IV: 165, 166
Selander, Nils Haqvin, professor, astronom I: 168, 170, 174, 175; III: 78
Seldener, författare II: 11
Seneca, romersk filosof II: 118
Sergel, Johan Tobias, professor bildhuggare II: 113, 128, 136; III: 7, 23
Shakspeare, William, engelsk dramatiker II: 23
Sibbern, Georg, norsk statsminister I: 102, 103, 108, 123, 155, 184; II: 1, 7, 17, 50, 95; IV: 10, 11, 190
Sibbern, Mary, f. Soane, g. m. Georg S. I: 118; II: 17; III: 159; IV: 10
Sidney, viscount, engelsk lordkammarherre I: 217, 219
Sigismund, konung af Sverige IV: 138
Silfverschiöld, Augusta, g. m. öfverintendenten F. v. Dardel (se äfven Dardel) I: 78, 79; IV: 41
Silfverschiöld, Carl Otto, frih., kabinettskammarherre I: 79, 207, 216; II: 84; III: 103, 128, 129, 134; IV: 55, 56
Silfverschiöld, Carl, frih. IV: 55
Silfverschiöld, Margrethe, frih:a, f. Holmberg, g. m. Nils August S. III: 107

Silfverschiöld, Nils, frih., godsägare I: 79, 86—89; III: 1, 17, 103, 105
Silfverschiöld, Nils August, frih., godsägare, politiker III: 103—107
Silfverschiöld, Sophie, frih:a, f. Ramel, g. m. Nils S. I: 87, 88; III: 103
Silfverschiöld, Sophie, g. m. ryttmästaren P. v. Möller I: 79
Silfverschiöld, Ulla, d. t. generalmajor Carl S. III: 107
Silfverskjöld, Pehr, öfverstelöjtnant III: 108
Silfverskjöld, Theodor, hofmarskalk III: 121
Silfverstolpe, David Ludvig, generallöjtnant I: 200; III: 159, 162, 169
Silfverstolpe, Fredrik Otto, statsråd, landshöfding i Västmanlands län I: 94
Sillén, Carl, kamrer vid Musikaliska akademien III: 233
Simonsen, norsk köpman IV: 87
Sinclair, Amalia, grefv., f. von Holst IV: 20
Sinclair, George, skotsk kapten i svensk tjänst I: 113
Sinding, Otto Ludvig, norsk landskapsmålare IV: 145
Sirenius, Carl Johan, grosshandlare IV: 68
Sismonda, Angelo, italiensk professor, senator II: 25, 30, 32, 34, 35
Sjöberg, Johan, kommerseråd IV: 132
Skill, Edward, engelsk gravör II: 121; III: 233
Skjelderup, fröken III: 114
Skjöldebrand, Augusta, hoffröken, g. m. grefve G. Wachtmeister II: 56
Skjöldebrand, Carl, kapten vid Vendes artilleri I: 11
Skjöldebrand, Charlotte, grefv., f. Ennes, g. m. Anders Fredrik S. I: 42
Skjöldebrand, Mathias, godsförvaltare III: 190
Skogman, Agnes, frih:a, f. Poppius, g. m. Carl S. III: 144
Skogman, Carl, frih., kommendörkapten I: 53, 69, 70; III: 144
Skovgaard, Peter Christian, dansk landskapsmålare IV: 146
Skytte, Carl Magnus, öfverste vid Vendes artilleri III: 175
Smith, Herman Roosen, norsk kommendör I: 205
Snoilsky, Carl, grefve, öfverbibliotekarie, skald III: 175
Snoilsky, Gustaf, grefve, landshöfding i Göteborgs och Bohus län II: 3, 23—25, 27, 35, 36, 49, 63, 71, 78
Sohlman, August, redaktör af Aftonbladet IV: 72, 76, 78
Sokrates, grekisk filosof IV: 158
Soldin, Alexander, klädesfabrikör, konstsamlare I: 126
Soliman, tunesisk furste II: 143, 144
Soltikow, Alexei, furst, rysk konstsamlare I: 210
Sophie, drottning af Sverige I: 128, 129, 137, 138, 142, 190; II: 90, 94, 122, 132, 158; III: 94, 138, 221, 225; IV: 22, 67, 78, 179, 182, 187, 190—194
Sophie af Würtemberg, drottning af Nederländerna, g. m. Wilhelm III IV: 62, 64, 65
Soto Mayor, Antonio da Cunha, vicomte de, portugisisk envoyé III: 69, 174; IV: 143
Sparre, Adelaïde, g. m. grefve Ch. Lewenhaupt I: 34, 43
Sparre, Carl Ulfson, frih., öfverdirektör III: 27, 28
Sparre, Caroline, frih:a, f. Lewenhaupt, g. m. Sixten S. I: 34, 44, 58, 62, 63
Sparre, Caroline, frih:a, f. Lewenhaupt, g. m. Casimir S. I; 43, 44
Sparre, Caroline, g. m. frih. C. F. Fleetwood I: 43
Sparre, Casimir, frih., ryttmästare, godsägare I: 34
Sparre, Cecilia, g. m. grefve Ch. Lewenhaupt I: 34, 58
Sparre, Ebba, grefv., f. Bonde, g. m. Gustaf Adolf S. d. ä. I: 8, 9, 65
Sparre, Ebba, g. m. kammarherre F. Ulfsparre I: 63
Sparre, Erik, frih., öfverste kammarjunkare, godsägare I: 43
Sparre, Erik Josias, grefve, landshöfding i Älfsborgs län I: 130; II: 6, 8, 104, 154, 156; III: 99, 160; IV: 8, 70, 77, 132, 200
Sparre, Gustaf Adolf, grefve, justitiestatsminister, riksmarskalk I: 21, 36, 65, 191; II: 132; III: 162, 175, 184; IV: 26, 27, 80
Sparre, Gustaf, grefve, kammarherre, godsägare, politiker I: 199
Sparre, Josephine, hoffröken, g. m. kab. kammarherre B. Stang I: 127, 134—138, 199
Sparre, Louise, g. 1:o m. frih. L. De Geer, 2:o m. leg.rådet F. Rappe II: 107; III: 14, 182, 183, 186; IV: 31
Sparre, Ottiliana, grefv., f. Sparre, g. m. Erik Josias S. II: 104, 154; IV: 30, 31
Sparre, Pehr, grefve, öfverste, författare III: 124
Sparre, Sigrid, hoffröken, g. m. frih. T. Cederström I: 63 IV: 41
Sparre, Sixten, frih., generalmajor I: 34, 44, 58, 62, 63;
Sparre, Sophie, grefv., f. Bonde, g. m. exc. Gustaf Adolf S. I: 21, 36, 65
Sparre, Sophie, frih:a, f. Lewenhaupt, g. m. Erik S. I: 43
Spencer, John Poyntz Spencer, earl, engelsk statsman II: 109, 110, 112, 113, 114, 117; IV: 59
Spencer, Charlotte, grefvinna, f. Seymour II: 109, 112 117
Spens, Jeannette, grefv., f. Manderström, g. m. Jacob S. IV: 52, 152
Spiegelthal, F. W., vice konsul i Smyrna III: 149
Sprengtporten, Wilhelm, frih., öfverståthållare, generallöjtnant I: 40; II: 71; III: 74—78
Staaff, Carl Theodor, porträttmålare IV: 102, 130
Staaff, Ferdinand, öfverste, militärattaché i Paris III: 188; IV: 42
Stackelberg, Fritz, grefve, kammarherre, godsägare I: 58
Staël von Holstein, Germaine, frih:a, f. Necker, författarinna III: 13
Stagnelius, Erik Johan, skald II: 70
Stair, John Dalrymple, earl af, engelsk ambassadör i Paris I: 187
Stang, Br. do Henrik, norsk kabinettskammarherre I: 186; II: 106, 107
Stang, Fredrik, norsk statsminister I: 153; IV: 83, 84
Stang, Josefina, f. Sparre, g.

m. Bredo S. II: 106, 107; IV: 83
Stahl, Carolina Elisabeth von, f. Willert, g. m. David E. v. S. I: 45
Stahl, David Emil von, generalkonsul i Hamburg, I: 45
Stedingk, Curt von, grefve, fältmarskalk, excellens I: 40
Stedingk, Eugène von, frih., förste teaterdirektör, envoyé I: 199; II: 20, 56, 66; III: 1, 49
Stedingk, Ludvig von, grefve, generallöjtnant, öfverste kammarherre III: 184; IV: 26
Stedingk, Marie von, hoffröken, d. t. Curt v. S. I: 60, 61
Steen, Bernt Anker, norsk sorenskriver I: 118
Steen, Jan, holländsk genremålare IV: 4
Steen, fru, f. Mörch I: 118, 119
Stenhammar, Fredrika, f. Andrée, operasångerska III: 66; IV: 96
Stenhammar, Per Ulrik, arkitekt, tonsättare II: 123; III: 10, 55—61, 65—73, 120—134, 155, 159
Stephenson, George, engelsk ingeniör och uppfinnare IV: 131
Sterky, Carl Adolf, ministerresident i Hamburg I:221; IV: 176
Sterky, Carl Alfred, ryttmästare vid Lifgardet till häst IV: 189
Stevens, Joseph, belgisk djurmålare III: 35
Stjernblad, Jules, frih., godsägare, politiker IV: 71, 77, 157
Stiernerona, Charlotta, frih:a, f. Stierneld, g. m. David S. III: 67
Stierneld, Algernon, frih., statsminister för utrikes ärendena I: 33, 191
Stierngranat, Victor, kapten vid Vendes artilleri I: 11
Stiernstedt, Marie, frih:a, f. Ciechanowiecka, g. m. Wilhelm S. IV: 198
Stiernstedt, Samuel, frih., major I: 66
Stiernstedt, Wilhelm, frih., generallöjtnant IV: 198
Stiernswärd, Gustaf, major, skriftställare I: 69, 70; II: 80
Stiernswärd, Philip, kammarherre, godsägare III: 210
Stiernswärd, Rudolf, hofmarskalk, godsägare I: 4, 138
Stockenström, Axel von, bruksägare II: 38
Stralenheim-Wasaborg, Caroline von I: 58
Stralenheim-Wasaborg, Wilhelmine von, I: 58
Stramboe, Fr., dansk bildhuggare IV: 147
Strandberg, Carl, redaktör, skald IV: 28
Strandberg, Charlotte, f. Linderoth, operasångerska, g. m. Olof S. IV: 118
Strauss, Johann, österrikisk kompositör I: 84, 85
Stråle, Wilhelm, landshöfding i Stockholms län III: 129
Ström, Carl Fredrik, litograf IV: 139
Ström, Carl Adolf Peter, öfverstelöjtnant I: 120
Ström, Richard, öfverste, ståthållare på Drottningholm II: 56; IV: 193
Strömberg, Wilhelmina, f. Scharp III: 4
Strömfelt, Claës, frih., kammarherre, godsägare I: 40
Studach, Jacob, vicarius apostolicus I: 43
Sture, Sten, frih., godsägare III: 94
Styffe, Knut, öfverdirektör III: 111; IV: 149
Suchtelen, van, holländsk hoffröken III: 29
Sue, Eugène, fransk romanförfattare I: 81
Sun-Chin-Ku, kinesisk mandarin III: 136—139
Sundberg, Anton Niklas, ärkebiskop III: 132, 133, 174, 179, 211; IV: 37, 200
Sundberg, Ernst Gustaf, e. jägmästare, registrator i Skogsstyrelsen IV: 105, 109, 128
Sundell, Erik Mauritz, borgmästare i Falun II: 29
Sundin, Christian Anders, amiral II: 108; IV: 51
Svanberg, Conrad Theodor, spegelfabrikör IV: 37, 71
Sverdrup, Anna, f. Braunerhielm, g. m. Georg S. IV: 83, 87, 88
Sverdrup, Georg, norsk förste hofstallmästare III: 51, 221; IV: 70, 88
Söderberg, Gustaf, öfverintendent I: 163; II: 68, 73, 85, 89, 96, 120; IV: 99
Söderman, August, tonsättare III: 102; IV: 14
Söderman, Carl August, bildhuggare III: 18; IV: 185, 192
Sörenssen, Aymar, norsk stortingsman IV: 89
Sörenssen, Fredrik Moltke, norsk generalmajor I: 100
Sörensen, Fredrik, dansk marinmålare III: 112, 214; IV: 66, 84, 146

Taglioni, Marie, italiensk dansös I: 151
Taliacarne, Andrea, markis, italiensk ministerresident II: 20, 25—27, 33, 34, 39, 41
Taliacarne, markisinna II: 20, 26, 27
Talleyrand-Périgord, Charles Maurice de, furst, fransk utrikesminister I: 193
Talleyrand-Périgord, Charles de, baron, fransk envoyé I: 193—195
Tamm, Gustaf, frih., statsråd, öfverståthållare II: 33, 34
Tann-Rathsamhausen, Ludvig von und zu der, baron, bayersk general IV: 189
Taraval, Guillaume Thomas, målare IV: 75
Tarente, Alexandre Macdonald, hertig de, fransk kammarherre I: 208
Tascher de la Pagerie, Charles, hertig, fransk kammarherre I: 211
Tascher de la Pagerie, Emile, baron, fransk kapten I: 211
Tascher de la Pagerie, grefv. I: 211, 213
Tasso, Torquato, italiensk skald II: 129
Taube, Carl, grefve, major, distriktschef III: 4
Taube, Edvard, grefve, kapten vid Kalmar reg:te II: 121
Taube, Hedda, grefv., f. Ridderstolpe, g. m. Gustaf Erik T. I: 61; III: 9
Tauffkirchen, Carl von, grefve, bayersk envoyé III: 140
Tauson, Johan Magnus, öfverste I: 5, 14
Tegnér, Anna, f. Myhrman, g. m. Esaias T. I: 20
Tegnér, Disa, g. m. professor C. W. Böttiger I: 20
Tegnér, Esaias, biskop i Växiö, skald I: 14, 20; IV: 50
Tegnér, Lars, öfverste vid

Dalregementet I: 14, 20; IV: 50
Teissère, fru, fransk skådespelerska III: 100
Tempelman, Victor, protokollssekreterare III: 216
Tengbom, Mathilda, författarinna, g. m. redaktör G. Lundström IV: 26
Teniers, David, flamländsk målare I: 73; III: 25, 40; IV: 4, 64
Tersmeden, Stanie, g. m. öfverste G. Eketrä IV: 57
Tersmeden, Nils, kammarherre, godsägare, politiker I: 157
Tersmeden, Pehr Reinhold, bruksägare, publicist I: 153
Tersmeden, Wilhelm, frih., bruksägare, politiker III: 192
Terves, Léonce de, vicomte III: 118, 129, 130
Tessin, Carl Gustaf, grefve, kanslipresident, konstsamlare II: 16; III: 23, 25
Tessin, Nicodemus, grefve, kungl. råd, arkitekt III: 57
Testuz, Alfred, schweizisk reformert präst IV: 138
Tham, August Sebastian, löjtnant vid Svea Lifgarde III: 166, 193
Tham, Henrik, ryttmästare, godsägare III: 192
Theille, du, baronessa, I: 76
Theorell, Carl Fredrik, kapten vid Flottans mekaniska kår II: 128
Therese af Sachsen-Altenburg, hertiginna af Dalarne II: 65, 67, 91—94, 106, 107, 111, 114; III: 137, 221; IV: 54, 75, 187, 190, 191, 194
Thérèsa, fransk vissångerska III: 3
Thiers, Adolphe, president i Franska republiken IV: 9, 132
Thomas, Clément, fransk general IV: 18
Thome, Johan Jacob, norsk generalmajor I: 115
Thorén, Adam Anders, generalmajor och generalintendent IV: 5
Thorne, fru I: 118
Thorwaldsen, Bertel, dansk bildhuggare III: 225, 226, 228
Thott, Augusta, grefv., f. Sparre, g. m. Otto T. IV: 55
Thott, Otto, grefve, kabinettskammarherre, godsägare II: 52; III: 90, 91; IV: 55, 95, 149, 150, 156, 176, 185
Thott, Otto, frih., major III: 190, 191
Thott, Ulrika, grefv., f. Barnekow, g. m. Tage T. II: 52
Thulstrup, Agnes, f. Fleetwood, g. m. Henning T. III: 81; IV: 75
Thulstrup, Carl Magnus, generallöjtnant, statsråd I: 155, 189
Thulstrup, Henning, öfverste vid Södermanlands reg:te, tecknare II: 84; III: 81 177; IV: 37, 50, 75
Thyselius, Augusta, f. Melart, g. m. Carl Johan T. IV: 75, 192
Thyselius, Carl Johan, statsminister IV: 75, 192
Thyselius, Erik, skriftställare I: 204
Thyselius, Hedvig, g. 1:o m. legationssekreteraren F. Anduaga y Luna IV: 75
Thyselius, Louise, g. m. frih. H. Ramel IV: 75
Tiberius, romersk kejsare IV: 136
Tidemand, Adolf, norsk genremålare III: 34, 36, 112, 147; IV: 2, 86, 145, 201
Tigerhielm, David Emil, öfverstelöjtnant vid Göta artilleri II: 90, 117
Tiziano Vecelli, italiensk målare III: 25, 54
Tofte, Ivar, norsk gårdsägare I: 113
Toll, Amelie, g. m. biskop P. Genberg I: 10
Toll, Ebba, frih:a, f. Ramel, g. m. Johan T. III: 127; IV: 151
Toll, Gustafva, f. Möllersvärd, g. m. Nils T. I: 9, 10
Toll, Johan, frih., fil. doktor III: 127, 128; IV: 151
Toll, Nils, öfverste I: 9, 10
Toll, Ulrika, d. t. Nils T. I: 10
Torén, Carl Axel, domprost i Uppsala II: 35
Tornérhielm, Rudolf, öfverhofstallmästare, godsägare I: 138; II: 49, 94, 114, 151; III: 72, 90, 113, 131, 196; IV: 135
Torre Arsa, Vincente di, markis, italiensk senator I: 202
Torsslow, Harald, operasångare, målare IV: 81
Torsslow, Olof Ulrik, skådespelare I: 187
Torstenson, Lennart, grefve, fältmarskalk III: 217
Tottie, Charles, generalkonsul i London I: 217
Tottie, Constantin, öfverdirektör vid Stora Kopparbergs bergslag II: 29
Tousz, Alcide, fransk skådespelare I: 89
Trampe, Adam Frederik af, grefve, norsk amtman I: 117, 119
Trap, Jens Peter, dansk kabinettssekreterare I: 189; IV: 78, 79, 148, 151
Treffenberg, Curry, landshöfding i Kopparbergs län III: 57
Treschow, Frederikke, f. Bröndsted, g. m. Michael T. d. ä. IV: 48
Treschow, Frederikke IV: 48
Treschow, Michael, godsägare IV: 48
Treschow, Palaemona, IV: 48
Treschow, Sophie, f. Gripenstedt, g. m. Peter Oluf T. IV: 87
Trochu, Louis Jules, fransk general IV: 9
Troil, Fredrik von, öfverste, kommendant i Stockholm III: 49, 50
Troil, Samuel von, landshöfding i Malmöhus län II: 11, 157; III: 128, 194: IV: 56, 177, 178, 181, 185
Troil, Sophie von, f. von Hern anson, g. m. Samuel v. T. IV: 178, 181
Troili, Uno, porträttmålare II: 69, 139; III: 16, 17, 149; IV: 28, 116
Troilius, Carl Oskar, general direktör och chef för Järnvägsstyrelsen I: 160; III: 27; IV: 121, 122
Truchsess-Wetzhausen, Friedrich von, baron, bayersk envoyé III: 174, 188
Truchsess-Wetzhausen, von, baronessa III: 188
Tulin de la Tunisie, Carl, konsul i Tunis II: 141
Törnfelt, Ande s, komminister IV: 8
Törngren, Lars Mauritz, kapten vid Flottan, professor IV: 177
Törnqvist, Albert, professor, arkitekt II: 100, 123, 128; III: 141, 148, 155, 163, 225, 228; IV: 24, 118, 202
Tornå, Oskar, landskapsmålare III: 173

Uggla, Augustin, öfverstelöjtnant II: 119
Ugglas, Gustaf af, frih., statsråd, öfverståthållare II: 151, 153; III: 179
Ugglas, Lotten af, grefv., f. von Düben, g. m. Ludvig af U. IV: 41
Ugglas, Ludvig af, grefve, öfverste vid Lifregementets dragoner, bruksägare, politiker I: 58, 59; II: 33, 151; III: 129
Ulfsparre, Fredrik, kammarherre, godsägare I: 63
Ulner, Carl Hans, konteramiral, statsråd I: 144; II: 97
Ungern-Stenberg, J. P. F. A., baron, chef för storhertigens af Baden kabinett II: 41
d'Unker, Carl Henning Lützow, genremålare IV: 141
Usedom, Guido von, grefve, preussisk kammarherre IV: 170
Ussi, Stefano, italiensk historiemålare III: 36

Wachtmeister, Agathe, grefv., f. Wrede, g. m. landshöfding Hans W. d. ä. I: 18, 19; III: 124
Wachtmeister, Alarik, grefve, generalmajor I: 1, 4, 7, 11, 14, 22
Wachtmeister, Amelie, grefv., f. Wrangel, g. m. Claës W. IV: 122
Wachtmeister, Amelie, d. t. Hans Tr. W. I: 10
Wachtmeister, Axel Fredrik, grefve, öfverstekammarherre, godsägare I: 11; III: 70, 101, 158; IV: 122
Wachtmeister, Axel, grefve, kompositör III: 158
Wachtmeister, Axel Trolle-, grefve, landshöfding i Kristianstads län I: 9; III: 125; IV: 47, 49, 185
Wachtmeister, Beate Sophie, grefv., f. Wrangel, g. m. Carl Axel W. I: 7; II: 127
Wachtmeister, Carl, grefve, statsminister för utrikes ärendena I: 193; III: 51, 96, 97, 137, 147, 157, 158, 166, 176, 188, 215, 216; IV: 10, 52, 73, 74, 119
Wachtmeister, Carl Axel, grefve, kammarherre, godsägare I: 5, 6; II: 127
Wachtmeister, Caroline, grefv., f. Adlerfelt, g. m. konteramiral Hans W. III: 123
Wachtmeister, Charlotte, g. m. grefve Chr. Dücker I: 10
Wachtmeister, Charlotte, g. m. frih. M. Ramel II: 1
Wachtmeister, Claës, grefve, öfverstelöjtnant, godsägare III: 158; IV: 122
Wachtmeister, Constance, f. de Bourbel, g. m. Carl W. III: 91, 158, 167—169, 176, 188, 215, 221; IV: 10, 52, 53, 99, 200
Wachtmeister, Ebba, grefv., f. De Geer, g. m. landshöfding Hans W. d. y. III: 124
Wachtmeister, Elisabeth, grefv., f. von Platen, g. m. Axel Fr. W. II: 10; III: 158; IV: 122
Wachtmeister, Elisabeth, g. 1:o m. grefve M. De la Gardie III: 156, 158; IV: 11, 12, 115
Wachtmeister, Gösta, grefve, godsägare IV: 55
Wachtmeister, Hans, grefve, konteramiral I: 6; II: 14; III: 123
Wachtmeister, Hans, grefve, generalamiral III: 122
Wachtmeister, Hans, grefve, landshöfding i Blekinge län I: 18
Wachtmeister, Hans, grefve, landshöfding i Blekinge län, reseskildrare I: 19; III: 122—124; IV: 56
Wachtmeister, Hans Trolle-, grefve, excellens, godsägare, vetenskapsman I: 9—11; III: 127
Wachtmeister, Hedvig, d. t. general Gustaf W. I: 22
Wachtmeister, Henriette, grefv., f. Falkenberg, g. m. general Gustaf W. I: 22, 40
Wachtmeister, Henriette, d. t. general Gustaf W. I: 22
Wachtmeister, Henriette, d. t. Claës W. II: 1, 92; III: 158
Wachtmeister, Lotten, grefv., f. Mörner, g. m. Rütger W. II: 107; IV: 54
Wachtmeister, Louise, g. m. frih. A. Duwall I: 10
Wachtmeister, Louise, g. 1:o m. kapten E. Påhlman III: 156, 158; IV: 11, 12, 115
Wachtmeister, Rütger, grefve, öfverste kammarjunkare I: 22, 40; II: 107; III: 231
Wachtmeister, Sophie, grefv., f. Lewenhaupt, g. m. konteramiral Hans W. III: 123
Wachtmeister, Ulla, grefv., f. Sparre, g. m. riksdrotsen Carl Axel Tr. W. I: 10, 11
Wærn, Carl Fredrik, statsråd III: 184, 186; IV: 9, 98
Wærn, Jonas, statsråd, landshöfding i Skaraborgs län II: 103
Wærn, Mårten, grosshandlare IV: 196
Wagner, Richard, tysk kompositör III: 207
Wahlberg, Alfred, landskapsmålare III: 112, 143, 181, 211, 213, 222; IV: 35, 42—44, 53, 60, 141
Wahlbom, Johan Wilhelm Carl, historiemålare I: 53
Wahlfelt, Wilhelm, löjtnant vid Andra Lifgardet I: 35
Wahlund, Elis, borgmästare i Kristinehamn I: 96
Wahlund, Gustaf, bruksägare I: 96
Wahrendorff, Henrik von, frih., hofmarskalk, godsägare III: 234
Wahrendorff, Martin von, frih., hofmarskalk, bruksägare I: 194; II: 38
Vaillant, Jean Baptiste, fransk marskalk I: 207—209
Waldeck, Georg, furste af IV: 188, 190
Wales, Albert Edvard, prins af, se Edvard VII
Wales, Alexandra, prinsessa af, se Alexandra
Walewska, Anne Marie, grefvinna, f. Ricci, g. m. utrikesministern Alexander W. I: 211
Wallander, Josef Wilhelm, professor, genremålare II: 126; III: 104
Walldén, Wilhelm, godsägare, redaktör, politiker IV: 103
Wallenberg, André Oskar, bankdirektör, politiker III: 146, 160, 224
Wallenberg, Jakob, polismästare i Stockholm II: 83, 84, 135
Wallin, Amalia, konsertsångerska IV: 96
Wallis, engelsk konsthandlare IV: 60
Vallombrosa, Riccardo Manca, hertig de III: 44
Vallombrosa, Geneviève de Pérusse, hertiginna de III: 44
Walsch, Olivier de, grefve, fransk kammarherre III: 44
Varenne, fransk konstsamlare III: 37

Vane, George, Vane-Tempest, earl III: 140
Warodell, Anders, kyrkoherde III: 105
Watteau, Antoine, fransk genremålare III: 154
Wattrang, Nils Adolf, hofmarskalk, godsägare III: 129
Weber, Mathilda, f. Weylandt, g. m. grosshandlaren Carl W. III: 4; IV: 53, 108, 110
Wedberg, Anders, bruksägare I: 160
Wedel, fransk fregattkapten I: 205
Wedel-Jarlsberg, Ferdinand, baron, norsk kammarherre IV: 36
Wedel-Jarlsberg, Finn, baron, norsk kommendörkapten och hofmarskalk IV: 34, 36, 45
Wedel-Jarlsberg, Harald, baron, norsk bruksägare I: 161
Wedel-Jarlsberg, Herman, grefve, norsk riksståthållare I: 162
Wedel-Jarlsberg, Herman, baron, norsk förste hofjägmästare I: 102, 165
Wedel-Jarlsberg, Julia, baronessa IV: 83, 87
Wedel-Jarlsberg, Ninni, baronessa, f. Heftye I: 168; IV: 87
Wedel-Jarlsberg, Peder, grefve, norsk godsägare I: 161
Wedel-Jarlsberg, fröken I: 163
Wedel-Jarlsberg, fröken IV: 85
Vegesack, Ernst von, frih., generalmajor II: 69, 117
Vegesack, Oskar von, frih., öfverste, kabinettskammarherre III: 156, 225, 235; IV: 48, 52, 53, 107, 108
Weidenhielm, Gustaf, öfverste vid Kronobergs reg:te III: 212
Weidenhielm, Oskar, generallöjtnant, statsråd IV: 77, 96, 97
Welin, Pehr Gustaf, förste hofintendent I: 185
Welsch, fru I: 193
Welsch de La Valette, grefve, fransk legationssekreterare I: 193
Wennerberg, Brynolf, genremålare III: 103
Wennerberg, Gunnar, statsråd, skald I: 199; II: 102, 139, 140, 147; III: 23, 85, 103, 114, 131, 167, 176, 184; IV: 12, 16, 18, 93, 96, 97, 200
Wennerqvist, Henrik, revisor i Poststyrelsen, sångare III: 193
Wergeland, Oscar, norsk generalmajor I: 100
Wergeland, Storm, norsk generallöjtnant, statsråd I: 104, 105, 120, 121; II: 119
Werner, Gotthard, historiemålare III: 176
Werner, godsägare III: 189; IV: 72, 73
Vernet, Horace, fransk bataljmålare III: 40
Vernier, fransk kapten IV: 15, 34
Véron, fransk fregattkapten I: 215
Veronese, Paolo, italiensk målare III: 25, 54
Westergaard, dansk arkitekt III: 132
Westerlund, Gustaf, kyrkoherde I: 177—179
Westin, Henrik, landssekreterare i Göteborgs och Bohus län II: 44, 45
Westman, Claes, vice häradshöfding IV: 71
Wetterhoff, Carl, redaktör, skriftställare II: 121
Wetterstedt, Gustaf af, grefve, statsminister för utrikes ärendena I: 40, 67
Wetterstedt, Wilhelm af, frih., envoyé i Washington I: 79
Weylandt, Leonard, bankir IV: 169
Vibe, fröken I: 99
Wickenberg, Per, landskaps- och genremålare I: 54; IV: 98, 101, 104, 141
Victor Emanuel I, konung af Italien II: 23, 26, 35; IV: 1, 82, 125, 131, 203
Victoria, drottning af England I: 206, 215—217, 219; II: 80; III: 144; IV: 59
Victoria af England, kejsarinna af Tyskland, g. m. Fredrik III I: 217; IV: 59
Widén, Jonas, hofpredikant, kyrkoherde, sångare II: 139; III: 191, 193; IV: 51
Vidil, baron, fransk diplomat I: 60
Wied, Wilhelm, furste af IV: 25, 27, 53, 61—63, 65, 67, 169, 188, 190
Wiertz, Antoine Joseph, belgisk målare III: 31
Wieselgren, Fanny, f. Hjelt, g. m. Harald W. III: 233
Wieselgren, Harald, bibliotekarie, skriftställare III: 233; IV: 128, 195
Wijk, Gerda, g. m. generalmajor J. Lilliehöök II: 64, 86
Wijk, Olof, grosshandlare, politiker IV: 196, 197
Wijkander, Oskar, hofintendent, författare IV: 16, 107
Wilhelm I, kejsare af Tyskland II: 59, 91; IV: 1, 15, 27, 172
Wilhelm III, konung af Nederländerna IV: 62, 64, 65, 66
Villestreux, Paul Amable de la, vicomte, fransk legationssekreterare I: 194
Villestreux, de la, vicomtesse I: 194
Willman, Anders, operasångare II: 120, 142; IV: 96
Wimpffen, Emmanuel Félix de, baron, fransk general III: 215
Vinakuroff, Dmitri, rysk köpman IV: 203
Winge, Hanna, f. Tengelin, genremålarinna III: 113
Winge, Mårten Eskil, professor, historiemålare III: 141, 143; IV: 76, 116, 132, 141
Vinoy, Joseph, fransk general IV: 23
Winroth, Ernst August, öfverste vid Värmlands reg:te IV: 3, 92, 93
Virgin, Arvid Gottfrid, porträttmålare IV: 100, 102, 130
Virgin, Curt, major vid Dalreg:t III: 52
Wirsén, Augusta, g. m. grefve C. Lewenhaupt III: 94; IV: 194
Wirsén, Axel, grefve, major, godsägare IV: 154
Wirsén, Carl David af, skald, skriftställare III: 99
Wirsén, Ebba, grefv., f. De Geer, g. m. Axel W. IV: 154
Wirsén, Thure af, öfverste vid Lifregementets dragoner I: 146; III: 99
Wladimir, storfurste af Ryssland III: 40
Vogt, Jakob, norsk läkare II: 103
Vogt, Jörgen, norskt statsråd I: 166
Vogt, Nils Nilsen, norsk prost I: 106
Wolffradt, Helena von, g. m. kapten P. Stendahl III: 210
Wolffradt, Maria von, f. Hjort, g. m. kammarherre C. G. v. W. III: 210
Wolffradt, Maria von, g. m. kapten C. Tisell III: 210

Wolffram, Anne Charlotte, f. Weylandt, g. m. öfverstelöjtnant C. B. T. W. II: 6
Wong, Frans Gustaf, ryttmästare vid Kronprinsens husarer IV: 56, 57, 67, 149, 151
Wood, engelsk öfverste I: 217
Worsaae, Jens Jakob, dansk kultusminister, arkeolog IV: 66
Wortley, miss, engelsk hoffröken I: 217
Wouwerman, Philips, holländsk målare III: 25, 154; IV: 39
Wrangel, A., baron, rysk general IV: 191
Wrangel, Anton, grefve, ministerresident I: 58; III: 125
Wrangel, Carl Gustaf, grefve, riksmarsk I: 191; II: 36
Wrangel, Fredrik, öfverste, postinspektor I: 13, 26
Wrangel, Fredrik Ulrik, grefve, ryttmästare vid Lifgardet till häst I: 92
Wrangel, Friedrich von, grefve, preussisk fältmarskalk I: 191, 193
Wrangel, von, baron, preussisk general I: 191
Wrangel, Hedda, frih:a, f. Lewenhaupt, g. m. Henning W. I: 11, 12
Wrangel, Henning, frih., öfverste kammarjunkare, godsägare I: 11, 12
Wrangel, Louise, g. m. kammarherre E. König III: 156
Wrangel, Mauritz, frih., major vid Lifregementets grenadierer, kammarherre I: 94, 191; III: 110, 115, 116, 194
Wrangel von Brehmer, Wolmer, frih., öfverste kammarjunkare, godsägare III: 180, 183, 194
Wrede, Casimir, frih., hofrättsråd i Skånska hofrätten I: 16
Wrede, Ernst, frih., löjtnant vid Norra Skånska inf.reg:t I: 16
Wrede, Eva Charlotta, frih:a, f. Benzelstierna, g. m. Fabian Ernst W. I: 16; IV: 49
Wrede, Fabian Ernst, frih., generalmajor I: 16
Wrede, Fabian Jakob, frih., generallöjtnant, generalfälttygmästare I: 33; II: 51; III: 230; IV: 16
Wrede, Hedda, d. t. Fabian E. W. I: 16
Wrede, Louis, frih., ministerresident, kabinettskammarherre I: 16, 30—33, 65, 79, 92, 142; II: 6, 11, 21, 48—50, 55, 56, 70, 71, 76, 79, 85, 90, 95, 114, 115, 122, 128, 138, 142; III: 28—30, 229, 233; IV: 1, 3—6, 10, 23, 27, 30, 36, 46, 48, 49, 145, 155, 178, 181
Wrede, Raoul, furst, österrikisk legationssekreterare IV: 12, 105
Wrede, Stanislas, g. m. frih. E. Barnekow I: 16
Wulfcrona, tysk officer IV: 165, 166
Wylie, Anna, f. Robinson IV: 102, 110
Würstemberger, schweizisk affärsman I: 48
Wåhlin, Per Gustaf, direktör, utställningskommissarie IV: 116, 128, 130, 133, 144, 149, 154, 170, 193
Wästfelt, Fritz Adolf, förste lifmedikus I: 143

York, Jakob, hertig af, sedan konung Jakob II af England I: 163

Zannini, Alessandro, grefve, italiensk envoyé III: 102
Zelekaner, Anna, fru I: 86
Zelekaner, advokat i Prag I: 86
Zetterström, Mimmi, f. Zetterström, målarinna III: 90, 146, 151
Zettervall, Helgo, öfverintendent, arkitekt II: 127; III: 107, 126, 127; IV: 16
Zoll, Kilian, genremålare III: 162
Zwingmann, Christian Ferdinand, dansk arkitekt III: 69
Zütphen-Adeler, Malvina, baronessa, f. de Falsen IV: 151

Åbom, Johan Fredrik, arkitekt II: 100; IV: 120
Åkerhielm, Carl, frih., landshöfding i Örebro län I: 95; III: 58
Åkerhielm, Charlotte, frih:a, f. Skjöldebrand, g. m. Carl Å. III: 58
Åkerhielm, Ebba, frih:a, f. Gyldenstolpe, g. m. Gustaf Å. III: 91, 166, 169, 174; IV: 46, 104, 118
Åkerhielm, Gustaf, frih., statsminister I: 186; III: 168, 213; IV: 46, 104, 119
Åkerhielm, Hjalmar, frih., major II: 91
Åkerhielm, Julia, frih:a, f. Berwald, g. m. Knut Å. II: 139; III: 148
Åkerhielm, Knut, frih., hofmarskalk, chef för Hofförvaltningen III: 148; IV: 25, 36, 183, 195, 196
Åkerman, Fredrik, president i Kommerskollegium II: 88, 135
Åkerman, Henrik, envoyé i Paris III: 227

Öhrström, Carl Frans Eduard, öfverstelöjtnant III: 55
Örsted, Hans Christian, dansk fysiker III: 226
Östlund, Carl Gustaf, polismästare i Stockholm IV: 17

Rättelser och tillägg till föregående delar.

Del I

s.	30	*står*	Lehman	*läs*	Lehmann
»	55	»	Blom	»	Blumm
»	89	»	Tousset	»	Tousez
»	217	»	Daenecker	»	Denecken

Del II

s.	141	*står*	Hussein	*läs*	Heussein

Del III

s.	41	*står*	Sternberg	*läs*	Ungern-Sternberg
»	50	»	Louden	»	Loudon
»	58	»	Hinderson	»	Hinnerson
»	84	»	Arentzen	»	Arntzen
»	99	»	Levasseur	»	Levassor
»	100	»	Teissière	»	Teissère
»	118	»	de Terbes	»	de Terves
»	147	»	sie non è vero	»	se non è vero
»	178	»	mr Herbert Lloyd	»	mr Herbert, mr Lloyd

108/2

FRITZ VON DARDEL'S

MINNEN

Bibliofilupplaga i 300 numrerade ex.

Del. I.	5 kr., inb. 6: 75.	7 kr., inb. 13 kr.
» II.	4 kr., inb. 5: 50.	6 kr., inb. 12 kr.
» III.	5 kr., inb. 6: 75.	7 kr., inb. 13 kr.

Dagens Nyheter 24/12 1911.

». . . är en synnerligen underhållande bekantskap att göra . . . han har en pigg uppfattning af både personer och situationer och han skref lika ledigt som han tecknade. Hela boken vimlar af mer och mindre karrikerade porträtt af samtida, flera af dem särdeles lustiga. . . . Författaren är långt ifrån uteslutande skämtare, han är kvick och uddig, men ridderligheten och det goda hjärtat lysa alltid fram under satiren . . .»

Göteborgs Handelstidning 29/5 1912.

»Den andra delen af Fritz von Dardels älskvärda och i många punkter intressanta minnen har utkommit och bekräftar det intryck, som redan den första gaf, att man här hade att göra med en gentleman, som förstod att vederhäftigt, lika litet med smickrande förskönings som med elakartad satir berätta hvad som passerat i de omgifningar där han rörde sig. . . .

Liksom förra delen ledsagas äfven denna af en rikedom briljanta karikatyrer och andra teckningar, delvis färglagda.

K. W—g (Karl Warburg).

Aftonbladet 17/12 1912.

Tredje delen av Fritz von Dardels dagboksanteckningar och minnen är präglad av samma humör, samma älskvärda livsuppfattning i förening med ett ironiskt leende över människornas varjehanda dårskaper, som de två föregående arbetena.

Centraltryckeriet, Stockholm 1913.